

**UCHWAŁA NR LXXIX/554/2024
RADY GMINY STARE MIASTO**

z dnia 28 marca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033

Na podstawie art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), Rada Gminy Stare Miasto uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Miasto.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

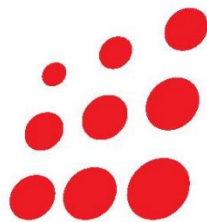
Halina Turajska

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033

Stare Miasto

DOBRA INWESTYCJA

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	6
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY STARE MIASTO.....	10
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej.....	11
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej.....	15
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	19
4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych.....	23
4.1. Ocena sytuacji gminy	24
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe.....	27
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	29
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY STARE MIASTO.....	34
1. Misja i wizja	35
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	36
Cel strategiczny I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy gminy... ..	38
Cel strategiczny II: Zrównoważony rozwój gospodarczy gminy Stare Miasto.....	41
Cel strategiczny III: Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki rozwiniętej ofercie społecznej	43
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Stare Miasto oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	45
4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.	53
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	62
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	65

ZAŁĄCZNIKI	67
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy Stare Miasto	68
Spis tabel.....	124
Spis rycin.....	125
Spis wykresów	126
Załącznik 2: Wzór ankiety	127
Załącznik 3: Tabela ewaluacyjna.....	133

Opracowanie:

Urząd Gminy Stare Miasto

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 opracowano w oparciu o materiały źródłowe referatów Urzędu Gminy Stare Miasto oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2021 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2033 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w gminie Stare Miasto, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji byli członkowie Zespołu Strategicznego, w skład którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych gminy i społeczności lokalnej:

- Dariusz Puchała – Wójt gminy Stare Miasto – Przewodniczący Zespołu.
- Luiza Kędracka – Sekretarz gminy – Zastępca Przewodniczącego Zespołu.
- Janusz Frysiak – Zastępca Wójta gminy – Członek Zespołu.
- Jolanta Sobczak – Skarbnik gminy – Członek Zespołu.
- Halina Turajska – Przewodnicząca Rady Gminy Stare Miasto – Członek Zespołu.
- Lesław Wejman – Radny – Członek Zespołu.
- Ewelina Andrzejak – Radna – Członek Zespołu.
- Maria Szumigalska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Mieście – Członek Zespołu.
- Jolanta Fabisiak – Kierownik Referatu Oświaty, Kultury i Sportu – Członek Zespołu.
- Elżbieta Kaczmarek – Kierownik Referatu Nieruchomości i Mienia – Członek Zespołu.
- Magdalena Kusiak – Kierownik Referatu Ochrony Środowiska i Rolnictwa – Członek Zespołu.
- Damian Majewski – Kierownik Referatu Infrastruktury, Inwestycji i Zamówień Publicznych – Członek Zespołu.
- Wioleta Wojciechowska-Dolna – Kierownik Referatu Gospodarki Przestrzennej – Członek Zespołu.
- Elżbieta Perkowska – Kierownik Referatu Rozwoju i Promocji – Członek Zespołu.
- Mariusz Kolasiński – Inspektor ds. gospodarki nieruchomościami – Członek Zespołu.

Dodatkowo Zespół Strategiczny wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Iwona Nowacka – Z-ca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Joanna Cieślińska – Ekspertka merytoryczna w Dziale Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Klaudia Świrska – Starsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego.

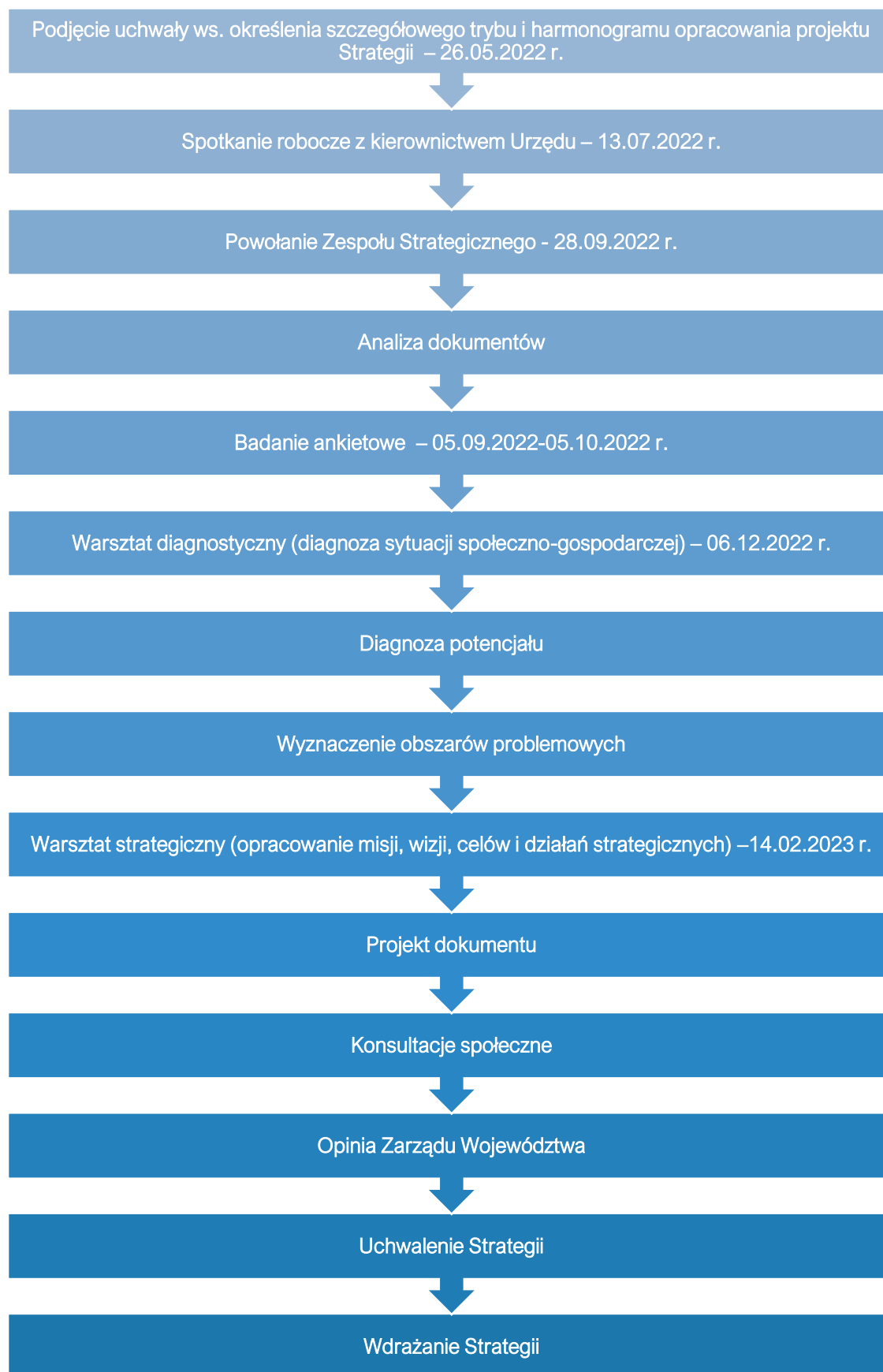
Prace nad Strategią rozpoczęto w maju 2022 roku, kiedy to Wójt Gminy Stare Miasto podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr LIII/354/2022 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033, w tym trybu konsultacji.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej gminy, którą pogłębiono podczas spotkania z Zespołem Strategicznym oraz mieszkańcami i interesariuszami gminy, przeprowadzonego w formie warsztatów (warsztat diagnostyczny oraz warsztat strategiczny) oraz badania ankietowego przeprowadzonego w formie kwestionariusza online. Podczas warsztatów diagnostycznych uczestnicy dyskutowali na temat sytuacji gminy w obszarach: edukacji, ochrony środowiska, społeczności, zdrowia, gospodarki, promocji, turystyki, kultury, infrastruktury, komunikacji, bezpieczeństwa – z punktu widzenia różnych grup społecznych (rodziców, młodzieży, dzieci, seniorów, przedsiębiorców, rolników, inwestorów, turystów, nauczycieli, pracowników urzędu itp.). Podczas pracy w grupach zdefiniowano obszary problemowe, wskazano mocne i słabe strony gminy oraz szanse na jej rozwój, a także zagrożenia, które mogą osłabić oddziaływanie silnych stron i uniemożliwić wykorzystanie szans. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe, nad którymi pracowano podczas drugich warsztatów – strategicznych. Ze zdiagnozowanych obszarów problemowych wynikają cele strategiczne, które podzielone są na cele operacyjne. Dla celów strategicznych wyznaczone zostały zadania i działania, których realizacja wpłynie na osiągnięcie postawionych celów. Ponadto w trakcie tego spotkania wypracowano misję oraz wizję gminy. W kwietniu 2023 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został wyłożony do publicznego wglądu, a w późniejszym etapie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Ponadto wzięto również pod uwagę zapisy dotychczasowej Strategii Rozwoju gminy Stare Miasto, obowiązującej do 2025 roku.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac nad Strategią:

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU
GMINY STARE MIASTO

Stan i wyzwania rozwoju gminy Stare Miasto

1

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Gmina Stare Miasto jest gminą o charakterze wiejskim, położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w południowej części powiatu konińskiego. Według danych GUS gmina Stare Miasto w roku 2021 liczyła 12 607 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 129 os./km². Powierzchnia gminy wynosi ok. 97,70 km², z czego powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 74%, zaś powierzchnia leśna ok. 14%. Gmina graniczy z 4 jednostkami samorządowymi powiatu konińskiego (gminy: Rychwał, Rzgów, Golina, Krzymów), miastem Konin oraz jedną jednostką samorządową z powiatu tureckiego (gmina Tuliszków). W skład gminy wchodzi 16 sołectw.

Rycina 1. Położenie gminy Stare Miasto na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na sieć komunikacyjną w gminie składają się przede wszystkim droga międzynarodowa E30 wraz z odcinkiem autostrady A2, droga krajowa nr 25 relacji Bydgoszcz – Konin – Ostrów Wielkopolski i droga krajowa nr 72 relacji Konin – Turek – Łódź.

Autostrada przebiega na terenie gminy z dala od zabudowy mieszkaniowej z wyjątkiem odcinka początkowego oraz końcowego, gdzie występuje pojedyncza zabudowa rolniczo-mieszkaniowa. Istniejący węzeł Modła umożliwia włączenie i wyłączenie ruchu z autostrady A2 do drogi krajowej nr 25 Konin – Kalisz. Węzeł Konin Wschód umożliwia włączenie i wyłączenie ruchu z autostrady A2 do drogi krajowej nr 72 Konin – Turek – Łódź. W rejonie miejscowości Żdzary, w sąsiedztwie węzła autostradowego, znajduje się obwód utrzymania autostrady (OUA).

Lokalizacja autostrady A2 na terenie gminy oraz sąsiedztwo z miastem powiatowym Koninem to czynniki, które pozwoliły osiągnąć dynamiczny rozwój gospodarczy. Z gminy o typowo rolniczym

charakterze w ciągu ostatnich kilkunastu lat Stare Miasto zmieniło się w gminę nowoczesną i rozwijającą się w oparciu o swoje atuty. Duże powierzchnie uzbrojonych terenów inwestycyjnych przy autostradzie A2 oraz współpraca z inwestorami spowodowały, że gmina Stare Miasto stała się idealnym miejscem dla nowych przedsięwzięć gospodarczych wielu firm.

Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Poznań – oddalona jest o ok. 104 km (ok. 1 h 10 min jazdy samochodem), z kolei miasto powiatowe – Konin – oddalone jest o ok. 8 km (ok. 10 min), najbliższe duże miasto – Kalisz – oddalony jest o ok. 46 km (ok. 45 min) od centrum gminy.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu, rozbudowy lub przebudowy.

Ze względu na rosnące natężenie ruchu drogowego na terenie gminy w przyszłości konieczne będzie podjęcie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa jego uczestników. Działania te powinny obejmować także np. wyznaczanie nowych przejść dla pieszych, budowę chodników czy rozbudowę systemu oświetlenia ulicznego w miejscowościach na terenie gminy. Do poprawy bezpieczeństwa na lokalnych drogach przyczyni się także stworzenie systemu ścieżek rowerowych łączących poszczególne miejscowości oraz dających możliwość dojazdu rowerem do najważniejszych punktów usługowych (administracja, edukacja, sport, służba zdrowia, kultura) w gminie.

Przez teren gminy Stare Miasto nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższa stacja kolejowa zlokalizowana jest w Koninie, oddalonym o ok. 8 km.

Publiczny transport autobusowy realizowany jest poprzez spółki PKS Konin i MZK Konin. Na terenie gminy nie ma prywatnych firm transportowych realizujących regularny przewóz mieszkańców.

Na terenie gminy Stare Miasto, zwłaszcza na obszarach graniczących z Koninem, zachodzi proces suburbanizacji.

Suburbanizacja to dynamiczny rozwój strefy podmiejskiej, dotykający obszaru całej gminy, która zaczyna pełnić coraz większą funkcję jako tzw. „sypialnia miasta”. Ludność miejska coraz chętniej wybiera obszary wiejskie jako miejsce zamieszkania, szczególnie gdy są one dobrze skomunikowane z ośrodkiem miejskim, w którym pracują. Taki wybór ma uzasadnienie ekonomiczne, ponieważ ceny gruntów, domów i mieszkań w obszarach podmiejskich są zwykle niższe niż w mieście. Jednak obszary te często nie oferują dobrze płatnej pracy, a ich rola sprowadza się jedynie do funkcji mieszkaniowej.

Procesy suburbanizacji mają zarówno pozytywne, jak i negatywne skutki. Przybycie ludności w wieku produkcyjnym na obszary wiejskie może przyczynić się do zmniejszenia skutków starzenia się społeczeństwa, ale aby to się stało, gmina musi zapewnić odpowiednie warunki nie tylko do zamieszkania, ale również do zatrudnienia. Przybycie nowych mieszkańców do gminy przynosi korzyści ekonomiczne, takie jak wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku od nieruchomości czy wzrost dochodów z opłat lokalnych. Jednak pojawienie się ludności miejskiej na wsi może przyczynić się do konfliktów społecznych z powodu różnic w trybie życia i zamożności.

Suburbanizacja ma także negatywne skutki dla środowiska naturalnego. Wzmożony ruch samochodowy prowadzi do kongestii drogowych, większej emisji spalin i pogorszenia jakości powietrza.

Ponadto, wiejski krajobraz może ulec zmianie i utracić swój charakter. W rezultacie, procesy suburbanizacji wymagają zrównoważonego podejścia, które uwzględni zarówno korzyści, jak i negatywne skutki.

Dodatkowo, wraz z napływem nowych mieszkańców, gmina musi zadbać o rozwój infrastruktury komunikacyjnej, takiej jak sieć dróg i transportu publicznego, aby umożliwić wygodne i szybkie przemieszczanie się mieszkańcom do pracy i szkół oraz do innych miast. Ważne jest również, aby zapewnić odpowiednie warunki do rozwoju przedsiębiorczości, co przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz wzrostu gospodarczego gminy. Jednocześnie, należy pamiętać o ochronie środowiska i zrównoważonym rozwoju, poprzez inwestowanie w odnawialne źródła energii, segregację odpadów czy też tworzenie przestrzeni zieleni.

Jednym z największych przejawów suburbanizacji jest presja na środowisko w postaci niekontrolowanego rozrostu terenów mieszkalnych. Aby temu zapobiec konieczne jest opracowanie spójnej polityki przestrzennej, która będzie gwarantowała zrównoważony rozwój poszczególnych obszarów. Narzędziami polityki przestrzennej na szczeblu lokalnym są Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plany miejscowe. Gmina Stare Miasto posiada Studium, które zostało zmienione uchwałą Nr XLII/275/2021 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 26 sierpnia 2021 r.

Dokumentami określającymi szczególne warunki zagospodarowania są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Gmina Stare Miasto cechuje się niskim stopniem pokrycia planami miejscowymi – 10%. Obecnie obowiązują 22 plany miejscowe. Niski odsetek pokrycia planami ma przełożenie na liczbę wydawanych decyzji o warunkach zabudowy. Należy jednak mieć na uwadze, że wykorzystywanie decyzji o warunkach zabudowy, jako alternatywy dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, może przyczyniać się do uniemożliwienia racjonalnego kształtowania ładu przestrzennego i powstania chaosu urbanistycznego. W miejscach, gdzie nie obowiązują zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rozwój zabudowy regulowany jest poprzez wydawanie indywidualnych decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w latach 2017-2021 utrzymuje się na podobnym poziomie między 196 a 299 (poza rokiem 2019, w którym wydano aż 390 decyzji). Średnio w analizowanym okresie wydano 270 decyzji rocznie, co w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło 18,56 decyzji.

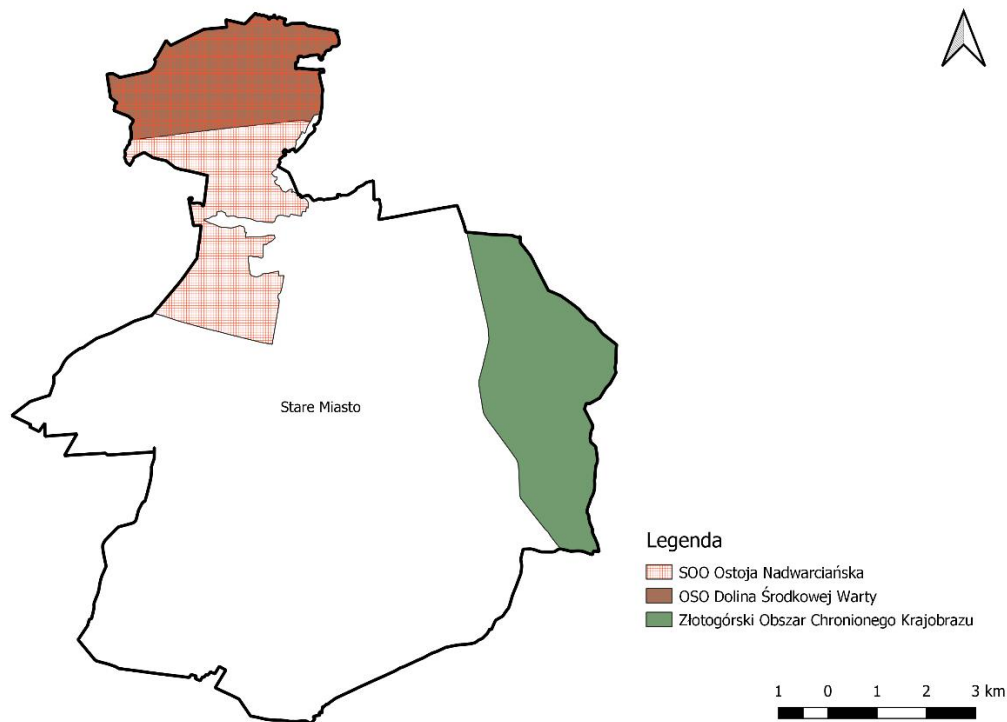
Dlatego też, aby zapobiec negatywnym skutkom suburbanizacji, samorząd powinien opracowywać i wdrażać plany zagospodarowania przestrzennego, które będą uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Istotnym elementem takiego planowania jest wyznaczenie obszarów, na których będzie możliwe prowadzenie zabudowy mieszkaniowej, a także określenie zasad kształtowania i zagospodarowania tych terenów.

Kolejnym ważnym elementem jest również zapewnienie odpowiedniej infrastruktury technicznej, takiej jak drogi, sieci wodociągowe, kanalizacyjne i elektryczne, aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańcom i ułatwić komunikację. Ważne jest również zwiększenie dostępności do usług i miejsc pracy, takich jak szkoły, sklepy, przedszkola, miejsca sportu i rekreacji.

Ostatecznie, aby zapobiec negatywnym skutkom suburbanizacji, samorząd powinien zachęcać do inwestycji w istniejących już obszarach zabudowanych, a nie tylko na nowych terenach. To pozwoli na ograniczenie negatywnych skutków związanych z rozwojem, takich jak zwiększenie kosztów i konieczność budowy nowych sieci. Jednocześnie, inwestycje w istniejącej infrastrukturze pomogą w utrzymaniu oryginalnego charakteru krajobrazu oraz zwiększą dostępność do usług i miejsc pracy.

Na terenie gminy występują formy ochrony przyrody tj.:

- Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Środkowej Warty (PLB300002),
- Specjalny obszar ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska (PLH300009).

Rycina 2. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Tereny gminy charakteryzują się malowniczym krajobrazem, na który składają się piękne obszary leśne, bagienne, równinne i pagórkowate oraz różnorodna roślinność. Urodę krajobrazu urozmaica zbiornik retencyjny na rzece Powie, umiejscowiony w naturalnym zagłębieniu wokół rzeki. Na terenie gminy występuje kilka ciekawych szlaków rowerowych. Jednym z bardziej interesujących pod względem edukacji i promocji jest czarny szlak rowerowy „Szlak przez Trójkę”, o długości około 21 kilometrów. Na jego trasie znajdują się m.in. staromiejski kościół św. Ap. Piotra i Pawła z XIII wieku, gospodarstwa agroturystyczne, zabytkowe domy, park z klasycystycznym dworem Bronikowskich z 1820 roku w Żychlinie, w którym gościł Fryderyk Chopin. Przez teren gminy przebiega także szlak konny o długości około 120 km.

Z pewnością walory przyrodnicze gminy Stare Miasto mogą przyciągnąć turystów z różnych regionów. Aby rozwijać tę funkcję, należy odpowiednio zagospodarować przestrzeń i dostosować ofertę do potrzeb potencjalnych turystów. Możliwe działania to np. wytyczenie szlaków turystycznych, zaprojektowanie i budowa infrastruktury turystycznej (np. ścieżki rowerowe), organizacja wydarzeń kulturalnych oraz promowanie lokalnych produktów i potraw. Warto również pamiętać o ochronie i zachowaniu walorów przyrodniczych dla przyszłych pokoleń oraz rozwijaniu turystyki zrównoważonej, która szanuje środowisko i kulturę lokalną.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Na sytuację gospodarczą gminy składa się wiele aspektów. Są to między innymi sytuacja finansowa gminy jako jednostki samorządu terytorialnego, w tym jej możliwości inwestycyjne, poziom przedsiębiorczości na terenie gminy, a także kwestie infrastrukturalne – stopień rozwoju i jakość urządzeń sieciowych i obiektów kubaturowych oraz dostęp mieszkańców do tej infrastruktury.

O poziomie przedsiębiorczości na terenie danej jednostki stanowi między innymi liczba przedsiębiorstw działających na jej terenie. W przypadku gminy Stare Miasto w 2021 roku liczba zarejestrowanych podmiotów była najwyższa w całym powiecie konińskim i wyniosła 1 741, co stanowiło 13,2% ogółu zarejestrowanych przedsiębiorstw w tym powiecie. Liczby te corocznie wzrastają. W 2017 roku na terenie gminy działało 1 388 przedsiębiorstw i do 2021 roku liczba ta wzrosła o 353 i była to największa zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w powiecie konińskim. Ponadto w ciągu ostatnich 5 lat wskaźnik liczby podmiotów w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców utrzymuje się na wyższym poziomie niż średnia powiatu konińskiego i takim samym poziomem co średnia województwa wielkopolskiego.

Obserwacja liczby nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy pokazuje, że corocznie liczba nowych przedsiębiorstw przewyższa liczby wyrejestrowywanych firm. W 2021 roku nowo zarejestrowanych firm było 141 i było to o 6 firm mniej niż 2017 roku, a wyrejestrowanych było 73 w porównaniu do roku 2017 było to mniej o 13.

Wśród podmiotów działających na terenie gminy Stare Miasto najczęściej zostało zakwalifikowanych do sekcji F zgodnie z podziałem PKD – są to firmy z branży budownictwa (ok. 23% udziału wśród wszystkich podmiotów) oraz z sekcji G – branża handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych, w tym motocykli (ok. 21% udziału wśród wszystkich podmiotów). Dużym udziałem odznaczały się również podmioty z działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (ok. 8%).

Gmina Stare Miasto posiada wyznaczone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tereny inwestycyjne oraz strefę Aktywności Gospodarczej. Na oferowanych przez gminę terenach inwestycyjnych obowiązują Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego. Tereny te zlokalizowane są m.in. przy dwóch węzłach autostrady A2 w miejscowościach Żdźary i Modła Królewska oraz przy drogach krajowych DK 25 i DK 72. Wszystkie tereny ulokowane przy autostradzie są wyposażone w asfaltowe drogi dojazdowe, istnieją przyłącza elektryczne, gazowe oraz wodociągowe, co zwiększa ich atrakcyjność w oczach przedsiębiorców.

Dodatkowo, gmina przyciąga inwestorów poprzez oferowanie korzystnych warunków dla przedsiębiorców, np. w postaci preferencyjnych stawek podatkowych, zwolnień z podatków lokalnych na określony czas, pomoc de minimis oraz pomoc i doradztwo na każdym etapie procesu inwestycyjnego, a także po jego zakończeniu. W ten sposób gmina zyskuje nowych pracodawców, co przyczynia się do wzrostu zatrudnienia i rozwoju lokalnej gospodarki. Władze gminy wyrażają także gotowość do podjęcia rozmów w sprawie możliwości adaptacji do potrzeb inwestora istniejących planów zagospodarowania przestrzennego, a także pomoc w prowadzeniu rozmów z właścicielami prywatnych terenów inwestycyjnych.

Przygotowanie terenów aktywizacji gospodarczej wraz z niezbędnym uzbrojeniem dały wymierny efekt w postaci pozyskanych inwestorów. Na terenie gminy zdecydowały się zainwestować takie firmy jak: Tecpoles Sp. z o.o., ZinkPower Wielkopolska, Ferio, Castorama, Media Markt, Gebhardt Stahl, KON-PLAST, KRAMP, Smurfit Kappa, Polsad, Volkswagen i wiele innych.

Na chwilę obecną nie wszystkie tereny inwestycyjne w gminie są uzbrojone, dlatego też ich uzbrojenie stanowi priorytet dla władz lokalnych, aby stworzyć przedsiębiorcom jak najlepsze warunki dla rozwoju gospodarczego.

O sytuacji na rynku pracy świadczy m.in. udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, gdzie od 2017 roku do 2019 roku zauważalny był trend malejący w gminie Stare Miasto (z poziomu 5,0% w roku 2017, do poziomu 3,1% w roku 2019). Jednak od roku 2019 liczba osób pozostających bez zatrudnienia zaczęła ponownie rosnąć do poziomu 3,8% w roku 2020. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie w 2021 roku minimalnie się zmniejszył do poziomu 3,3%. Udział ten w 2021 roku kształtował się na wyższym poziomie w porównaniu do województwa (2,4%) oraz na niższym poziomie w porównaniu do powiatu (4,6%).

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie konińskim wynosiło 4 457,33 zł, co odpowiada 74,3% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Rozwój gospodarczy wiąże się także z jakością i dostępnością infrastruktury sieciowej. Wpisuje się w nią dostęp do sieci wodno-kanalizacyjnej. Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrzenie (pobór, uzdatnianie, dystrybucję) mieszkańców gminy w wodę i odprowadzanie ścieków komunalnych z jej terenu jest Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie.

Na terenie gminy na podstawie uchwały Nr XXXII/214/2020 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 30 grudnia 2020 r. została wyznaczona Aglomeracja Stare Miasto. W skład aglomeracji Stare Miasto weszły następujące miejscowości: Stare Miasto, Modła Królewska, Modła Księża, Barczygłów, Lisiec Mały, Lisiec Wielki, Żdzary, Krągola, Krągola Pierwsza, Karsy, Żychlin. Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji (RLM) dla aglomeracji Stare Miasto wynosi 8 923 RLM.

W gminie Stare Miasto istnieje również Aglomeracja Sławsk, w skład której wchodzi część miejscowości Rumin oraz część miejscowości Posoka.

Na terenie gminy znajduje się oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Modle Królewskiej. Jest to oczyszczalnia o przepustowości $Q_d=1\ 400\text{m}^3/\text{dobę}$. Oczyszczalnia zlokalizowana jest po stronie południowej autostrady A2.

Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków, dla których gmina Stare Miasto prowadzi rejestr.

W 2021 roku do sieci wodociągowej dostęp miało 92,6% mieszkańców gminy, a do sieci kanalizacyjnej miało dostęp 36,8%. Dostęp do sieci gazowej ma 32,6% mieszkańców gminy. Miejscowościami posiadającymi dostęp do sieci gazowej są: Rumin, Posoka, Stare Miasto, Modła Królewska, Modła Księża, Główniew, Janowice (częściowo), Żychlin.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu gminy Stare Miasto jest przedsiębiorstwo wybierane przez gminę w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Pod względem liczby mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wartość ta corocznie wzrastała. W 2017 roku objętych odbiorem odpadów było 10 791 i do 2021 roku liczba ta wzrosła o 441 (11 232 osób). W 2021 roku udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów wyniósł 57% i wzrost od 2017 roku o 10 pp. Przypadająca ilość zebranych odpadów na mieszkańca co roku się zwiększała i w 2021 roku wyniosła 0,55 Mg.

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych tzw. PSZOK w Żychlinie, przy ul. Parkowej 17, gdzie mieszkańcy gminy mogą nieodpłatnie oddać odpady segregowane oraz inne odpady problemowe.

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej antropopresji zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb. Gmina Stare Miasto włączyła się w realizację rządowego programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

W 2020 r. gmina Stare Miasto dołączyła do Grup Roboczych Wielkopolski Wschodniej, działających na rzecz transformacji regionu w kierunku gospodarki zrównoważonej i neutralnej klimatycznie, odejścia od tradycyjnych źródeł energii na rzecz odnawialnych, a także edukacji ekologicznej społeczeństwa i łagodzenia zmian demograficznych. W ramach działania grupy złożono wnioski o dofinansowanie projektu „LIFE IP: LIFE AFTER COAL - Climate Neutral Eastern Wielkopolska 2040” w ramach Programu Zintegrowanego LIFE 2020. Głównym celem projektu „Life After Coal” jest skrócenie czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów Strategii poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do jej pełnego i szybkiego wdrożenia. Program LIFE jest instrumentem finansowym Unii Europejskiej, który poświęcony jest współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska, przyrody i wpływu człowieka na klimat. Środki w latach 2023-2031 przeznaczone będą na uzupełnienie wsparcia postępującej transformacji energetycznej. Realizacja projektu w ramach tego programu gwarantuje także wsparcie dla subregionu, który na łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków odchodzenia od węgla w perspektywie finansowej 2021-2027 otrzyma 397 mln euro.

W latach 2017-2021 dochody gminy Stare Miasto ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 52,5 mln zł w 2017 roku do 84,1 mln zł w 2021 roku. W przeliczeniu na mieszkańca dochody gminy kształtowały się na poziomie wyższym od średniej dla powiatu i niższym od średniej dla województwa. W 2021 roku dochody na mieszkańca w gminie osiągnęły poziom 6 695,78 zł, w powiecie konińskim 6 304,87 zł, a w województwie wielkopolskim 6 918,71 zł.

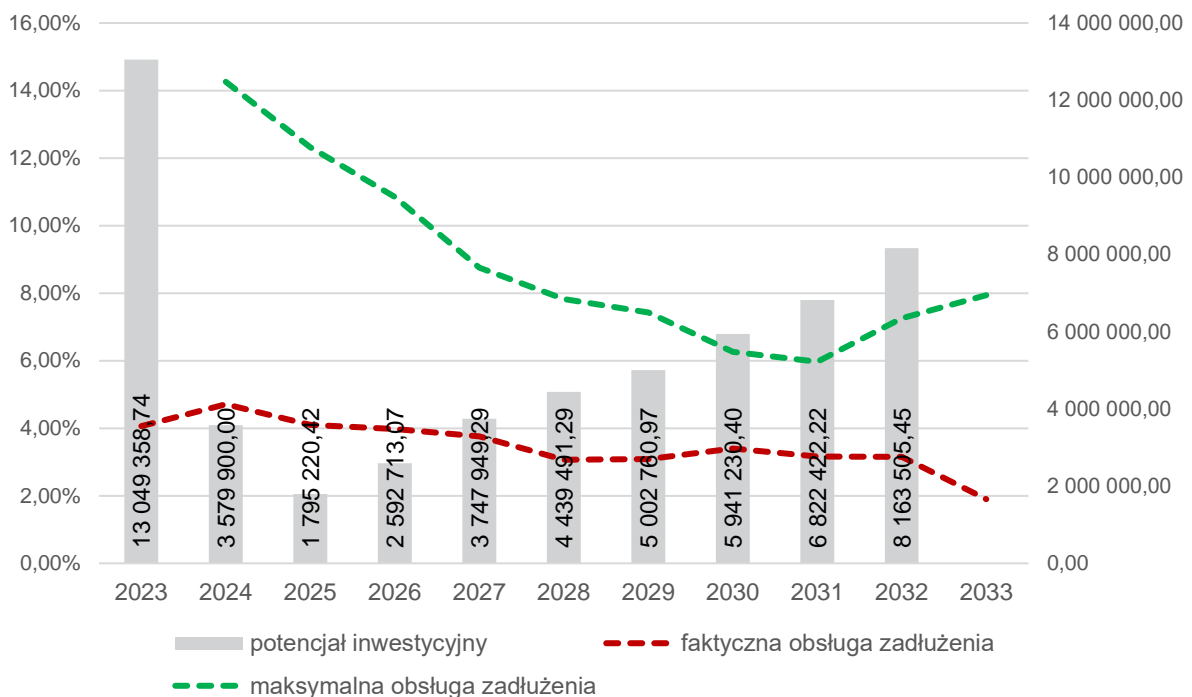
W 2021 roku ponad 90% wszystkich dochodów stanowiły dochody bieżące, wśród których największy udział stanowiły dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące (32,3% dochodów bieżących). Wysoki udział posiadała subwencja ogólna (20,2%). Istotnym źródłem dochodu były dochody z udziału PIT, które w 2021 roku stanowiły 20,01% dochodów bieżących gminy.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące gminy. W 2017 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 46,8 mln zł i do 2021 roku wzrosły o ponad 21 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W gminie Stare Miasto w latach 2017-2021 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) corocznie wzrastał z poziomu 4,9 mln zł w 2017 roku do poziomu 7,8 mln zł w 2021 roku, co stanowiło 9,3% dochodów ogółem.

W przypadku wydatków, największy ich udział przypadł w działach: oświata i wychowanie (średnio 36% w latach 2017-2021), rodzina (24%), administracja publiczna (9%), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (9%), pomoc społeczna (7%), transport i łączność (5%) oraz kultura fizyczna i sport (2%).

Analizując kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia w kolejnych latach, stwierdza się możliwość obsługi dodatkowych zobowiązań. Ponadto na wykresie poniżej przedstawiono potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2023-2033. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie około 69,49 mln zł.

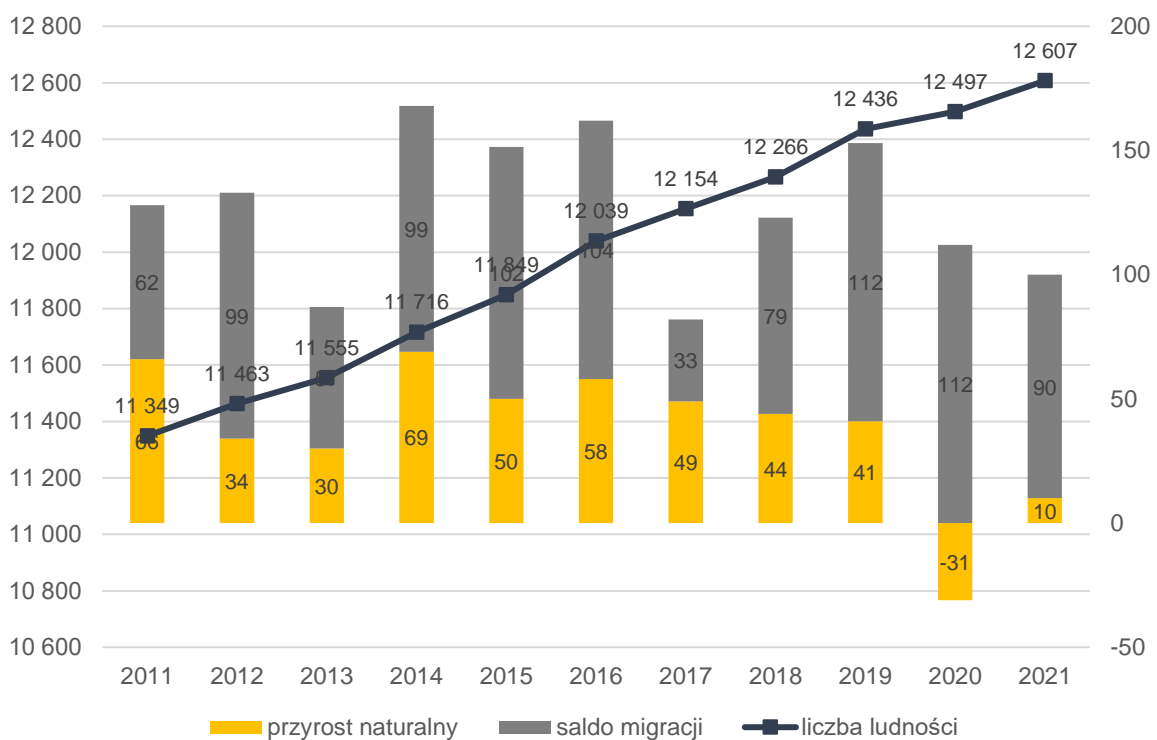

Wykres 1. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Stare Miasto na lata 2023-2033

Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały Nr LXVII/448/2023 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 27 kwietnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stare Miasto na lata 2023-2035.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

W 2021 r. wg danych GUS, gminę Stare Miasto zamieszkiwało 12 607 osób oraz była ona jedną z najgęściej zaludnionych gmin powiatu konińskiego. W 2021 r. na 1 km² powierzchni gminy przypadało 129 osób. Analizując dane na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia obserwuje się stały przyrost liczby ludności – od 2011 r. o prawie 11%. W całym badanym okresie również wskaźniki przyrostu naturalnego oraz salda migracji utrzymywały się na poziomie dodatnim, z wyjątkiem 2020 r., gdy przyrost naturalny osiągnął wartość ujemną. Dynamiczny wzrost liczby ludności jest cechą charakterystyczną wynikającą z położenia gminy bezpośrednio przy dużym ośrodku miejskim – Koninie i świadczy o zachodzących procesach suburbanizacji, przejawiających się m.in. napływem ludności na obszary wiejskie.

Wykres 2. Zmiany liczby ludności w gminie Stare Miasto w latach 2011-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Suburbanizacja jest procesem, który może mieć pozytywne skutki dla rozwoju społecznego i gospodarczego. Jednym z takich skutków jest napływ ludzi w wieku kreatywnym (tj. 25-34 lat), którzy są ważną siłą napędową dla gospodarki, a także może pomóc w łagodzeniu skutków starzenia się społeczeństwa. W gminie Stare Miasto dynamika przyrostu ludności w wieku kreatywnym przewyższa wartości dla województwa, a w strukturze demograficznej mieszkańców dominują osoby w wieku produkcyjnym. Jest to z pewnością mocna strona jednostki, ale jednocześnie stawia nowe wyzwania dla samorządu, który będzie musiał zapewnić odpowiednie warunki życia nowym mieszkańcom i zaspokoić ich potrzeby, np. w zakresie oświaty, kultury, sportu czy usług komunalnych. Ważne jest, aby rozwój przebiegał w sposób zrównoważony i zapewnił dobre warunki życia dla wszystkich mieszkańców.

Jednym z kluczowych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców gminy jest zapewnienie najmłodszym odpowiedniej opieki oraz stworzenie młodzieży dogodnych warunków do

startu w dorosłość. W gminie opiekę dla najmłodszych zapewniają 3 placówki (2 żłobki niepubliczne oraz 1 Klub Malucha). Placówki są czynne w godzinach od 6:45 do 17:00.

Na terenie gminy działa jedno Przedszkole Samorządowe w Starym Mieście oraz oddziały przedszkolne mieszczące się w 5 szkołach podstawowych w Barczygłowie, Modle Królewskiej, Żdżarach, Żychlinie i w Liścu Wielkim. Jednostki te są prowadzone przez gminę. Poziom upowszechnienia edukacji przedszkolnej w gminie w latach 2017-2021 wahał się między 79% a 92%, w 2021 roku wyniósł 92%.

System oświatowy w gminie opiera się na działalności 6 szkół podstawowych. W szkołach podstawowych w 2021 roku uczyło się łącznie 1 107 dzieci, a średnia wielkość oddziału wynosiła 13,8. Największą szkołą podstawową na terenie gminy Stare Miasto jest Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema w Starym Mieście, do której uczęszczało 456 uczniów w 22 oddziałach. W szkole zatrudnionych było 49,21 etatów nauczycielskich. Najmniejszą szkołą jest natomiast Szkoła Podstawowa im. prof. Zbigniewa Religi w Barczygłowie, do której uczęszczało 49 uczniów w 5 oddziałach.

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Wyniki klas VIII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej latach 2019-2021 kształtowały się na wyższym poziomie z wszystkich przedmiotów w porównaniu do powiatu i województwa.

Corocznie wzrastają wydatki w dziale oświata i wychowanie. Wzrasta również subwencja oświatowa, jednak w sposób niewystarczający, co powoduje zwiększającą się różnicę między subwencją oświatową a wydatkami w tym dziale. Stopień pokrycia wydatków w dziale oświata i wychowanie subwencją oświatową corocznie zmniejsza się, z poziomu 54% w 2017 roku do 50% w 2021 roku.

Samorządową instytucją kultury na terenie gminy Stare Miasto jest Biblioteka Publiczna gminy Stare Miasto im. prof. Joanny Papuzińskiej. Biblioteka ma dwie filie: w Liścu Wielkim i Modle Królewskiej.

Dodatkowo działalność kulturalną na terenie gminy prowadzą: Zespół Tańca Ludowego „Uśmiech” z Liśca Wielkiego, Orkiestra Staromiejska, Prywatne studio wokalne „My Voice”, Mażoretki Sigma, Zespół Lawina z Liśca Wielkiego.

Wśród najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy Stare Miasto wyróżnia się m.in.: Gminny Dzień Sportu, Gminny Rajd Rowerowy, Dożynki Gminno-Parafialne, Obchody Święta Niepodległości, Dni Staromiejskie.

Z kolei bazę sportową gminy stanowi: hala sportowa w Liścu Wielkim, sala gimnastyczna w Starym Mieście, kompleks boisk Orlik, boiska trawiaste np. w Ruminiu, boiska sportowo-rekreacyjne, siłownie zewnętrzne oraz place zabaw.

Mieszkańcy wskazywali na problemy z kształtowaniem więzi społecznych wewnątrz poszczególnych sołectw oraz zwrócili uwagę na potrzebę organizacji większej liczby wydarzeń o charakterze kulturalnym oraz sportowym. Niedostateczna liczba miejsc i wydarzeń, w których mieszkańcy mogliby nawiązywać kontakty, poznawać się nawzajem, ale także zapoznawać z lokalną historią i tradycją wpływają niekorzystnie na relacje międzyludzkie.

Mieszkańcy wskazali także na konieczność większego wsparcia organizacji pozarządowych i realizowanych przez nie zadań z zakresu integracji społecznej oraz międzypokoleniowej, gdyż niewystarczająca integracja mieszkańców poszczególnych sołectw powoduje trudności w podejmowaniu wspólnych działań na rzecz rozwoju poszczególnych miejscowości gminy Stare Miasto.

Pod względem funkcjonalnym gmina Stare Miasto cechuje się niedostatkiem zagospodarowanych miejsc wypoczynku w przestrzeni publicznej, tj. ścieżek spacerowych i rowerowych, placów zabaw, miejsc rekreacji i kultury fizycznej. Ponadto dla wielu miejsc charakterystyczna jest niewystarczająca estetyka przestrzeni. Składają na nią zaniedbane elewacje, słabo urządzona przestrzeń, liczne reklamy. Na potrzeby diagnozy dokonano także oceny stanu nawierzchni ulic. Stan wielu z nich został oceniony jako zły lub średni, a nawierzchnia dróg jest brukowa lub tłuczniowa. Mimo, że w gminie Stare Miasto następuje poprawa stanu technicznego dróg, konieczne jest prowadzenie prac modernizacyjnych nawierzchni drogowych oraz budowa ścieżek rowerowych, które będą mogły wspierać realizację polityki gospodarki niskoemisyjnej w gminie Stare Miasto.

Działalność kulturalną i sportową prowadzą także funkcjonujące na terenie gminy stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Organizacje te działają w różnych dziedzinach, umożliwiając ich członkom rozwój swoich pasji, integrację oraz wsparcie. Do organizacji tych zalicza się m.in.: jednostki OSP, stowarzyszenia, fundacje oraz kluby sportowe.

Ponadto, gmina Stare Miasto należy do Stowarzyszenia Aglomeracja Konińska. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów Członków Stowarzyszenia, a w szczególności wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego, infrastrukturalno-środowiskowego i kulturowego jednostek samorządu terytorialnego tworzących Aglomerację Konińską oraz współpraca gmin i powiatów w tym zakresie.

Nad bezpieczeństwem w gminie czuwa straż pożarna. Na terenie gminy Stare Miasto funkcjonuje 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostki działające w Starym Mieście i Liścu Wielkim ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Oprócz działalności statutowej, siedziby jednostek OSP pełnią również funkcje obiektów kulturalnych. W OSP w Barczygłowie, Krągoli, Modle Królewskiej, Ruminie i Liścu Wielkim znajdują się świetlice wiejskie z pełnym wyposażeniem.

Na terenie gminy Stare Miasto funkcjonuje Komisariat Policji w Starym Mieście obsługujący gminy Stare Miasto i Krzymów. Komisariat obsługuje 17 funkcjonariuszy.

Opiekę zdrowotną w gminie zapewnia m.in. Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medicus”, Medyk Krucki i Wspólnicy Spółka Jawna Gabinet Lekarza POZ, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Specjalistyczna „Gemini” oraz All Medica - Innowacyjne Centrum Rehabilitacji. Najbliższe placówki opieki specjalistycznej znajdują się w Koninie. Cechą charakterystyczną obszarów wiejskich w aglomeracji konińskiej jest ubytek personelu medycznego, a także deficyt placówek oferujących opiekę specjalistyczną. Biorąc pod uwagę dodatkowo główne powody pobierania świadczeń z pomocy społecznej w gminie (niepełnosprawność i długotrwała choroba) zachodzi konieczność zwiększenia dostępu do opieki specjalistycznej, w tym przede wszystkim rehabilitacyjnej. Biorąc pod uwagę również trendy demograficzne i ogólne starzenie się społeczeństwa, zwiększenie dostępu do tego typu usług jest kluczowym wyzwaniem stojącym przed samorządem.

Podmiotem wykonującym zadania gminy w zakresie pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Mieście. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie

Stare Miasto corocznie się zmniejsza. W 2017 r. było to 352 rodzin i 912 osób, natomiast w 2021 r. – 341 rodzin i 872 osoby.

W gminie Stare Miasto najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

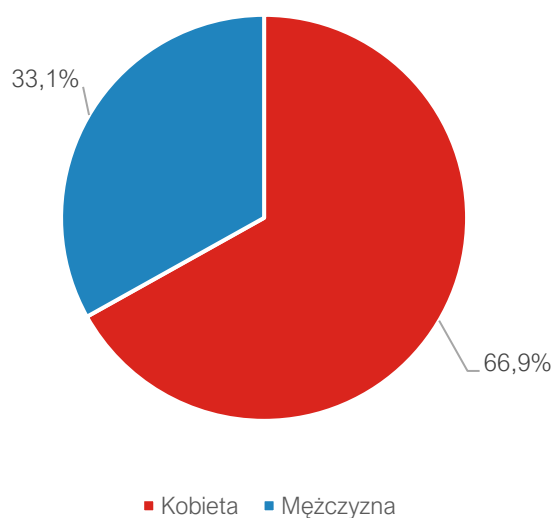
Na terenie gminy funkcjonuje prywatny Dom Seniora „Tęczowa Dolina” w Starym Mieście. Jest to jednostka powstała w 2013 roku o powierzchni 400 m², na który składa się 8 pokoi mieszkalnych z łazienkami dla łącznie 20 osób.

Osoby o niskich dochodach mogą ubiegać się o zapewnienie im lokalu w postaci mieszkania komunalnego. W 2021 roku gmina Stare Miasto dysponowała 8 mieszkaniami komunalnymi.

4. Jakość życia w gminie – wyniki badań ankietowych

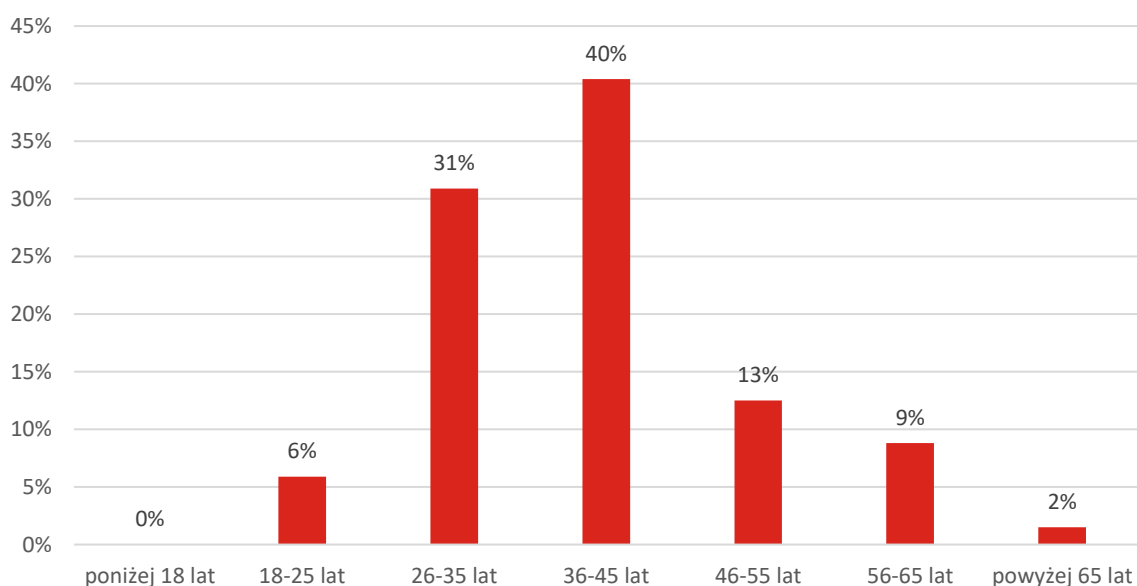
Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego gminy Stare Miasto przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line oraz papierowej. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były od 05 września 2022 r. do 5 października 2022 r. Łącznie wpłynęło 136 ankiet.

Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. W większości odpowiedzi udzielały kobiety, osoby w wieku 36-45 lat oraz osoby pracujące.

Wykres 3. Podział respondentów ze względu na płeć

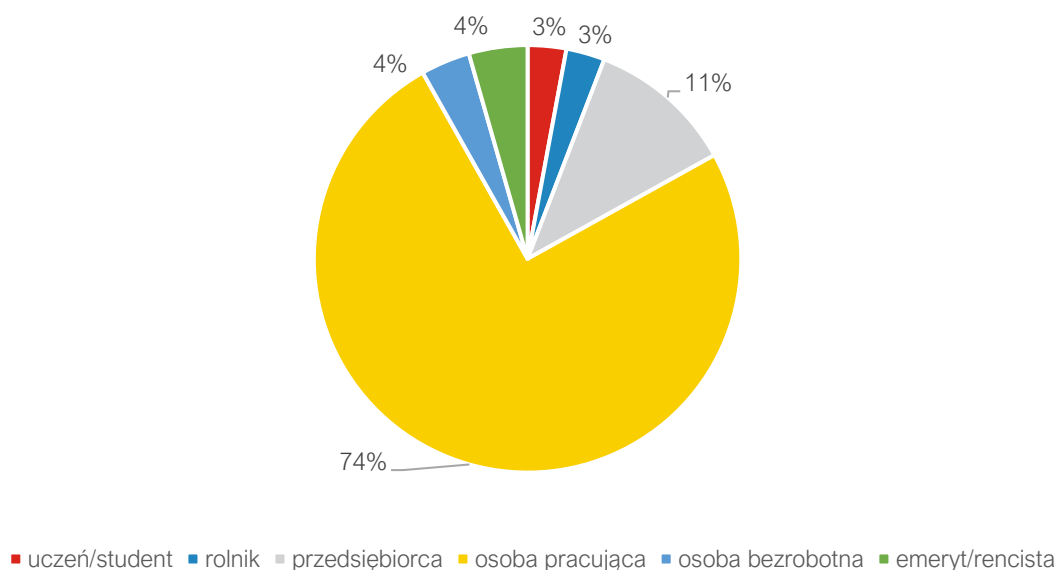
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wykres 4. Podział respondentów ze względu na wiek

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

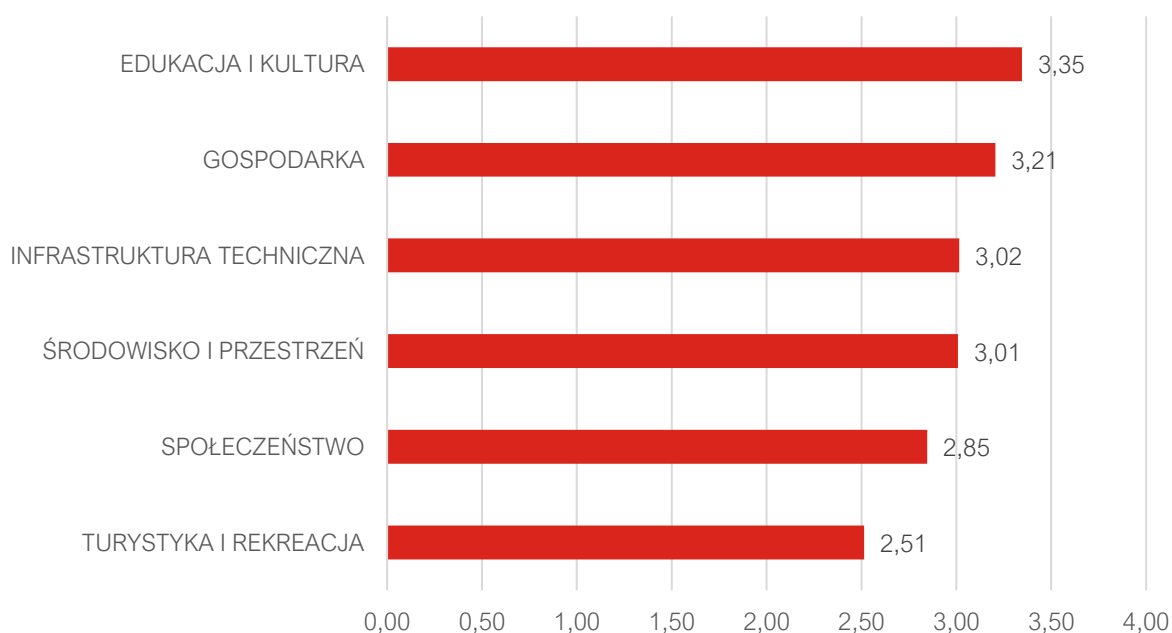

Wykres 5. Podział respondentów ze względu na status

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

4.1. Ocena sytuacji gminy

W Gminie Stare Miasto w skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocena wynosiła 3,35), z kolei najgorzej turystyka i rekreacja (średnia ocena wynosiła 2,51). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,85 do 3,21. Średni wynik gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 2,99 (poniżej średniej).

Wykres 6. Ocena poszczególnych obszarów według ankietowanych w gminie Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

Tabela poniżej przedstawia średnie oceny poszczególnych elementów znajdujących się w danym obszarze.

Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,89). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie działań promocyjnych mających na celu pozyskanie potencjalnych turystów, oferty spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, poziomu bazy turystyczno-wypoczynkowej, infrastruktury melioracji wodnych (rowy, sieć drenarska, przepusty, ziemne stawy, systemy nawodnień, groble itp.) oraz w zakresie dostępu do podstawowej opieki medycznej. Wszystkie z wyżej wymienionych aspektów otrzymały oceny poniżej 2,50, co oznacza, że mieszkańcy są niezadowoleni i zwracają uwagę, iż pewne elementy muszą ulec poprawie.

Tabela 1. Oceny poszczególnych podobszarów w gminie Stare Miasto

Spółeczeństwo	Ocena
Funkcjonalność budynków administracji publicznej	3,42
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy	3,30
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy	3,27
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (Klub Seniora, współpraca z organizacjami zrzeszającymi seniorów)	3,01
Skuteczność działania pomocy społecznej	2,95
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy	2,86
Dostęp do żłobków / klubów malucha	2,83
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy	2,77
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy	2,77
Wsparcie osób niesamodzielnych	2,59
Dostęp do podstawowej opieki medycznej	2,49
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,89
Gospodarka	Ocena
Atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy	3,99
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji	3,82
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	3,43
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy	3,25
Dostępność usług na terenie gminy	3,20
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy	3,07
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie	2,86
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	2,66
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy	2,58
Środowisko i przestrzeń	Ocena
System odbioru odpadów na terenie gminy	3,78
Walory środowiska przyrodniczego w gminie	3,45
Jakość powietrza w gminie	3,36
Estetyka gminy	3,21

Oferta gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska	2,98
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,92
Czystość terenów zieleni (lasów, parków, skwerów)	2,89
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,79
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	2,68
Świadomość ekologiczna mieszkańców	2,60
Infrastruktura melioracji wodnych (rowy, sieć drenarska, przepusty, ziemne stawy, systemy nawodnień, groble itp.)	2,44
Infrastruktura techniczna	Ocena
Dostęp do Internetu w gminie	3,35
Jakość sieci wodociągowej	3,34
Jakość sieci gazowej	3,16
Jakość sieci kanalizacyjnej	3,13
Stan dróg w gminie	2,77
Mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	2,76
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,60
Turystyka i rekreacja	Ocena
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	3,06
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie	2,96
Poziom bazy gastronomicznej	2,82
Atrakcyjność turystyczna gminy	2,65
System ścieżek rowerowych	2,59
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci	2,44
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej	2,39
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów	2,38
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży	2,16
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych	2,10
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	2,10
Edukacja i Kultura	Ocena
Działalność biblioteki	4,17
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	3,89
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie	3,73
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy	3,70
Dostęp do edukacji przedszkolnej	3,58
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie	3,52
Organizacja dowozu dzieci do szkół	3,47
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,45
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,37
Jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych w gminie	3,29
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie (godziny i dni otwarcia, itp.)	3,22
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie	3,18

Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy	3,00
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	2,99
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy	2,86
Działalność świetlic wiejskich	2,82
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy	2,64

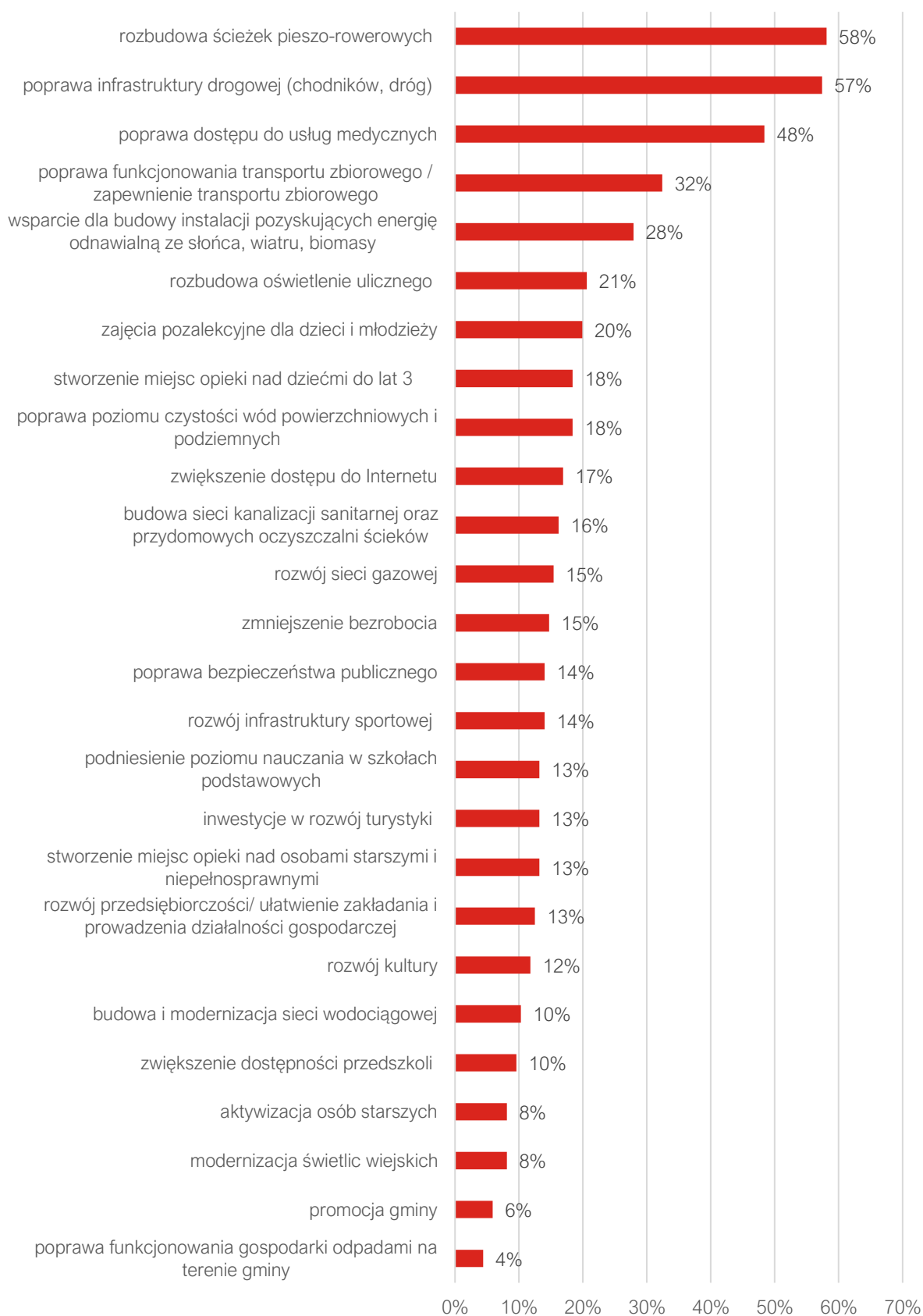
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobyła działalność biblioteki, atrakcyjność inwestycyjna obszaru gminy, dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji, system odbioru odpadów na terenie gminy oraz jakość edukacji przedszkolnej w gminie.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe gminy Stare Miasto. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych, poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg), poprawa dostępu do usług medycznych, poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego, wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy, rozbudowa oświetlenia ulicznego, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie dostępu do Internetu oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ostatnim pytaniem zadany w ankiecie było wskazanie elementu, który miałby zostać wizytówką gminy. Wskazuje ono również na pożądane priorytety rozwoju według mieszkańców. Najczęściej mieszkańcy wskazywali na czystość środowiska, tereny inwestycyjne, przedsiębiorczość, bezpieczeństwo na drogach oraz ekologię.

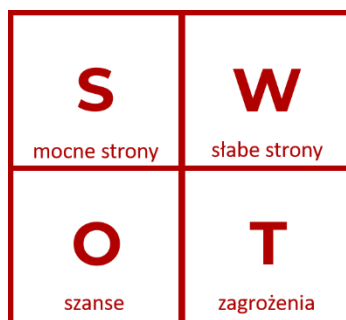
Wykres 7. Główne priorytety rozwoju według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

Informacje te pochodziły z:

- wniosków zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy Stare Miasto,
- danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Stare Miasto, a także ze źródeł zewnętrznych,
- warsztatów diagnostycznych, które odbyły się 6 grudnia 2022 roku
- warsztatów strategicznych, które odbyły się w dniu 14 lutego 2023 roku,
- wyników badań ankietowych.

Analizę SWOT dla gminy Stare Miasto przedstawia poniższe zestawienie.

MOCNE STRONY

- lokalizacja bezpośrednio przy dużym ośrodku subregionalnym – Koninie, w którym mieszkańcy zaspokajają potrzeby zdrowotne, edukacyjne i kulturalne oraz znajdują atrakcyjne miejsca pracy,
- dogodnie połączenie gminy Stare Miasto z Koninem i zakładami pracy zlokalizowanymi w rejonie węzłów przy autostradzie A2,
- dobre położenie na szlaku głównych dróg komunikacyjnych, przez teren gminy przebiega autostrada A2 oraz drogi krajowe nr 25 i nr 72,
- dostosowany do potrzeb mieszkańców system transportu zbiorowego, zapewniający możliwość dojazdu do pracy oraz podstawowych usług wewnątrz gminy, a także obsługujący połączenia z pobliskimi, większymi ośrodkami,
- wysokie walory przyrodnicze (Obszary Chronionego Krajobrazu, Obszary Natura 2000) oraz wysokie walory kulturowe (zabytki) dające szansę na rozwój usług czasu wolnego, rekreacji i turystyki,
- pozytywne wieloletnie trendy związane ze wzrostem liczby ludności gminy (m.in. dodatnie saldo migracji oraz wysoki wskaźnik ludności w wieku kreatywnym),
- rosnąca liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON prowadzących działalność na terenie gminy oferujących zróżnicowane miejsca pracy dla mieszkańców oraz spadająca liczba podmiotów wyrejestrowanych,
- dostępność terenów Aktywizacji Gospodarczej,
- niski, stale spadający udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Stare Miasto w porównaniu do średniej województwa,
- uregulowany i uporządkowany system gospodarki odpadami,
- korzystna sytuacja inwestycyjno-kredytowa gminy, dalsza możliwość zwiększenia zadłużenia i wysoki potencjał inwestycyjny gminy,
- prężnie działająca instytucja kulturalna tj. Biblioteka Publiczna na terenie gminy, która organizuje wydarzenia kulturalne i zajęcia dla dzieci i młodzieży, dorosłych oraz seniorów,
- funkcjonowanie na terenie gminy żłobków oraz przedszkoli, co umożliwia osobom posiadającym dzieci powrót na rynek pracy,
- przynależność gminy do historycznego szlaku piastowskiego, co przyczynia się do rozwoju lokalnego gminy
- wysoki poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej,
- dobry stan bazy dydaktycznej,
- dobry poziom nauczania w szkołach w gminie w porównaniu ze szkołami powiatu, wysokie wyniki uczniów i uczenic z gminnych szkół w egzaminach zewnętrznych,
- działalność sportowa gminnych klubów sportowych,
- członkostwo gminy w wielu stowarzyszeniach i związkach międzygminnych stymulujących rozwój gospodarczy ich członków (m.in. Stowarzyszenie Aglomeracja Konińska, Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”),
- aktywna i rozwijająca się działalność Kół Gospodyń Wiejskich,
- prężne działania podmiotów tzw. trzeciego sektora, w tym Klubu Seniora, które zmniejszają poczucie wykluczenia i pozytywnie wpływają na integrację społeczną,
- funkcjonujące na terenie gminy jednostki OSP wpływające na poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale też integrację społeczeństwa oraz kształtowanie zaangażowanych postaw i wymianę doświadczeń pomiędzy pokoleniami,

- PSZOK na terenie gminy, tworzący możliwości nieodpłatnego pozbywania się nietypowych i problematycznych odpadów oraz zapewniający bezpieczeństwo środowiska (eliminacja „dzikich wysypisk” i nielegalnego spalania odpadów w gospodarstwach domowych), współpraca z WFOŚiGW w zakresie dofinansowań do wymiany źródeł ciepła oraz wsparcie mieszkańców w pozyskiwaniu zewnętrznych funduszy na termomodernizację budynków mieszkalnych,
- funkcjonujący Komisariat Policji na terenie gminy,
- zmniejszająca się liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej,
- prowadzenie badań profilaktycznych

SŁABE STRONY

- niski udział gminy objęty MPZP (10%), prowadzenie polityki przestrzennej w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje ustanawiające lokalizację inwestycji celu publicznego,
- rozproszona zabudowa utrudniająca uzbrojenie trenerów,
- rozdrobnienie gruntów przeznaczonych pod Aktywizację Gospodarczą,
- zmniejszająca się liczba gruntów rolniczych ze względu na tereny inwestycyjne
- brak gminnych terenów Aktywizacji Gospodarczej,
- mała dostępność terenów rekreacyjnych,
- brak połączeń kolejowych i pasażerskiego ruchu kolejowego do większych miejscowości i stolicy regionu,
- niewystarczająca liczba punktów świetlnych,
- niedostatecznie rozwinięta sieć szybkiego Internetu,
- pogarszająca się sytuacja ekonomiczna mieszkańców uniemożliwiająca zmianę źródeł ogrzewania,
- słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna,
- malejący udział dochodów własnych w dochodach ogółem gminy, przez co zmniejsza się samodzielność gminy w kształtowaniu własnych dochodów,
- działalność na terenie gminy niewielu placówek medycznych, które nie zapewniają wystarczającego dostępu do usług z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, brak specjalistów na terenie gminy,
- postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów,
- zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową; rosnące koszty utrzymania oświaty mimo wysokich wyników nauczania,
- brak programów stypendialnych i innych programów wspierających uczniów,

SZANSE

- przynależność do Aglomeracji Konińskiej dająca możliwość zintegrowanego działania na całym obszarze powiatu konińskiego i wspólne dążenie do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru,
- popyt na tereny przemysłowe i usługowe w sąsiedztwie autostrady i węzła komunikacyjnego,
- transformacja energetyczna – możliwości rozwoju gminy i regionu,
- rozwój nowych terenów rekreacyjnych,
- zwiększająca się świadomość ekologiczna mieszkańców oraz postawy przyjazne środowisku i rozwój alternatywnych źródeł energii wspierane ogólnopolskimi, w tym rządowymi, programami wsparcia działań proekologicznych,
- pozytywne trendy społeczne w zakresie zwiększania się świadomości środowiskowej, głównie wśród najmłodszych grup społecznych,
- stopniowa zmiana mentalnego nastawienia społeczności do współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę, partycypowania i aktywności społecznej,
- pozyskiwanie zewnętrznych funduszy na finansowanie projektów i inwestycji,
- nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej 2021-2027 jako źródło finansowania priorytetowych dla rozwoju gminy zadań,
- dofinansowania wspierające rozwój OZE (m.in. program „Czyste powietrze”) i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne,
- pozyskanie środków na przydomowe oczyszczalnie ścieków z uwagi na duże rozproszenie zabudowy,
- dalsza współpraca w ramach stowarzyszeń międzygminnych (rozwój gospodarczy, aktywizacja mieszkańców, promocja gminy),
- bliskie sąsiedztwo subregionalnego ośrodka akademickiego,
- rozwój wspólnej polityki ekologicznej we współpracy z gminami Aglomeracji Konińskiej.

ZAGROŻENIA

- procesy suburbanizacyjne powodujące napływ dużej liczby mieszkańców, kongestie drogowe, konflikty społeczne, niekontrolowany rozrost terenów mieszkalnych,
- starzejące się społeczeństwo,
- postępujące zmiany klimatu skutkujące m.in. anomaliami pogodowymi, suszą, powodzią, co silnie oddziałuje na branżę rolniczą,
- wpływ czynników zewnętrznych o zasięgu globalnym na sytuację społeczno-gospodarczą regionu (np. epidemia, konflikty zbrojne),
- dalszy wzrost liczby bezrobotnych oraz zjawiska ubóstwa ekonomicznego w społeczeństwie polskim, spowodowane słabnącym tempem rozwoju gospodarczego kraju,
- zmiany systemu prawnego dotyczącego funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce,
- zwiększanie się kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi m.in. w związku z rosnącą inflacją, stałymi wzrostami kosztów energii elektrycznej i gazu oraz kosztów pracowniczych,
- wzrost kosztów utrzymania infrastruktury gminnej i budynków użyteczności publicznej,
- ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową powiatową, wojewódzką i krajową – potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU GMINY STARE MIASTO

Strategiczne kierunki rozwoju gminy Stare Miasto

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji gminy, analizy SWOT i badań ankietowych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały gminy (jej strony silne, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym określono także MISJĘ oraz WIZJĘ gminy Stare Miasto, które na późniejszym etapie prac stanowiły drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

MISJA jest to element Strategii, który wskazuje na najważniejsze kierunki rozwoju gminy. Skupione są w niej wszystkie podstawowe wartości, które przyświecają władzom gminy Stare Miasto i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podjąć do osiągnięcia wizji. Zawiera w sobie odpowiedź na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia **misja gminy Stare Miasto** brzmi następująco:

**GMINA STARE MIASTO – DOBRE MIEJSCE
NA DZIŚ I NA PRZYSZŁOŚĆ**

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie WIZJI, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. WIZJA ukazuje Stare Miasto w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych przez władze celów.

Wizja gminy:

- ❖ obrazuje stan docelowy gminy w 2033 roku,
- ❖ ukazuje aspiracje władz i mieszkańców gminy,
- ❖ jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

**STARE MIASTO NOWOCZESNĄ I ATRAKCYJNĄ
GMINĄ O WYSOKIM POZIOMIE ŻYCIA**

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu gminy Stare Miasto, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu gminy opisanego w wizji rozwoju, określono cele strategiczne odnoszące się do głównych obszarów rozwojowych:

CEL I:	ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY
CEL II:	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO
CEL III:	WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ

Powyższe postulaty stanowią odzwierciedlenie wizji gminy, jaka ma zostać osiągnięta w 2033 roku. Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w trzech sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które budują wizerunek jednostki terytorialnej. Sfery te cechuje wzajemne przenikanie się – podejmowane działania w sferze przestrzennej będą wpływały na gospodarkę lokalną, a ta z kolei na sytuację społeczną. Aktywne i świadome społeczeństwo lokalne w dobrej sytuacji materialnej będzie z kolei wpływało na jakość środowiska przyrodniczego. Dla osiągnięcia równowagi konieczne jest równoległe realizowanie zadań w każdej z wymienionych sfer. Aby urzeczywistnić realizację celów strategicznych, dla każdego z nich ustanowiono szereg celów operacyjnych, porządkujących poszczególne działania. Cele operacyjne przedstawiono w tabeli poniżej.

CELE STRATEGICZNE:					
CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY		CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO		CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ	
CELE OPERACYJNE:					
1.1.	Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej	2.1.	Rozwój sfery gospodarczej gminy	3.1.	Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej
1.2.	Poprawa jakości środowiska naturalnego	2.2.	Atrakcyjna oferta turystyczna	3.2.	Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców
1.3.	Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	2.3.	Promocja gminy	3.3.	Wzrost jakości systemu oświaty w gminie
				3.4.	Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

Cele operacyjne:

- 1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej
- 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego
- 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Aby zapewnić mieszkańcom wysoką jakość życia, konieczne jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkania. Infrastruktura techniczna pełni ważną rolę w poprawie atrakcyjności danego obszaru oraz podniesieniu jakości życia mieszkańców. Szczególnie istotny wpływ na rozwój gminy ma jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, której poprawa przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Aby infrastruktura komunikacyjna była skuteczna, powinna być dobrze rozwinięta, spójna i zaprojektowana z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników ruchu – zarówno kierowców, jak i pieszych oraz rowerzystów. Gmina Stare Miasto zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie miejskiego ośrodka subregionalnego – Konina, co zapewnia bardzo dobre połączenia komunikacyjne. Jednakże wzrost liczby ludności może prowadzić do wzmożonego zużycia infrastruktury, dlatego ważne jest ciągłe rozwijanie i podnoszenie jakości systemu komunikacyjnego.

Niezwykle istotnym zagadnieniem poruszonym w obrębie tego obszaru strategicznego jest ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu. Przewiduje się zmniejszenie emisji pochodzącej z tradycyjnych metod ogrzewania budynków, dzięki wykorzystaniu dostępnych środków zewnętrznych. Poza ochroną powietrza, ważne jest również podejmowanie działań z zakresu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, które narażone są na zanieczyszczenia nie tylko komunalne, ale również rolnicze. Zachodzące zmiany klimatu coraz częściej oddziałują na każdą gałąź życia społecznego. Należy więc wspierać działania mające na celu ich przeciwdziałanie oraz adaptację do tych zmian, które już postępują i są widoczne. Wymienić tutaj można działania z zakresu wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, zwiększenia bioróżnorodności i retencji wodnej.

Jednym z ważniejszych czynników warunkujących jakość życia jest racjonalnie zagospodarowana i atrakcyjna przestrzeń. Pierwszym krokiem do osiągnięcia takiego rezultatu jest zapewnienie prawnych uregulowań gospodarowania zasobami przestrzeni, dlatego też tak ważne jest posiadanie aktualnych dokumentów planistycznych. Jest to również sposób przeciwdziałania negatywnym zmianom zachodzącym w związku z procesami urbanizacji. Dlatego też punktem wyjścia dla realizacji wszystkich działań powinno być m.in. zwiększenie pokrycia obszaru gminy planami miejscowymi.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej	<ul style="list-style-type: none"> Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Współpraca z zarządcami dróg, które zlokalizowane są na terenie gminy, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, budowa przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego, Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych, Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych, Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do standardów technicznych spełniających wymagania ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Rozwijanie systemu bezpieczeństwa/ratownictwa (OSP, Policja). 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowana sieć drogowa na terenie gminy, poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie gminy, zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego oraz pieszego, poprawa dostępności komunikacyjnej gminy, zwiększenie poziomu objęcia gminy siecią kanalizacyjną w oparciu o rozbudowaną oczyszczalnię ścieków, poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb dzięki uporządkowanej gospodarce kanalizacyjnej i wodociągowej, zwiększenie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych, zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności przestrzennej, informacyjnej i cyfrowej oraz umożliwienie im swobodnego korzystania z dóbr i usług na terenie gminy, poprawa infrastruktury i wyposażenia OSP/Policji 	<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanych dróg (km), długość wyremontowanych dróg (km), długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km), długość wybudowanych chodników (km), liczba nowych punktów oświetlenia ulicznego (szt.), liczba połączeń transportu zbiorowego (szt.), liczba kierunków połączeń transportu zbiorowego (szt.) długość rozbudowanej sieci wodociągowej (km), długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej (km), liczba zmodernizowanych/wybudowanych stacji uzdatniania wody (szt.), długość wybudowanych i przebudowanych rowów melioracyjnych (km), ilość miejsc grzebalnych (szt.), liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej (szt.), liczba usuniętych barier architektonicznych (szt.), liczba udostępnionych obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych (szt.), liczba wyposażonych jednostek OPS/Policja (szt.).

<p>1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród różnych grup społecznych, • Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE, • Monitorowanie jakości powietrza, • Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła, • Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, • Opieka nad bezdomnymi zwierzętami m.in. poprzez organizację kampanii adopcyjnych, utworzenie schroniska dla zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy, • wzrost wykorzystania i zastosowania odnawialnych źródeł energii, • poprawa jakości wody, powietrza i ziemi na terenie gminy, • zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska naturalnego, • zmniejszenie liczby bezdomnych zwierząt, • zwiększenie liczby adopcji bezdomnych zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przedsięwzięć zorganizowanych na rzecz upowszechniania edukacji ekologicznej (szt.), • liczba dni, w których nie przekroczono dopuszczalnej zawartości pyłów zawieszonych w powietrzu (dni), • liczba budynków poddana termomodernizacji (szt.), • liczba wprowadzonych elementów błękitno-zielonej infrastruktury (szt.), • liczba nowopowstałych instalacji OZE (szt.), • liczba zwierząt przyjętych do schroniska (szt.), • udział zwierząt zaadoptowanych ze schroniska (%).
<p>1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aktualizacja i sporządzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, • Ograniczenie rozproszenia zabudowy, • Uregulowanie stanów prawnych gruntów, • Działania na rzecz scalania i podziału gruntów. 	<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie chaosowi przestrzennemu i zaspokajanie potrzeb rozwojowych w ramach polityki przestrzennej, • zwiększenie funkcjonalności przestrzeni i estetyki gminy, • wykup i zamiana gruntów, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych MPZP (szt.), • liczba zaktualizowanych MPZP (szt.), • stopień pokrycia gminy MPZP (%), • powierzchnia gruntów z uregulowanym stanem prawnym (ha), • liczba zakończonych postępowań w zakresie regulacji stanów prawnych (szt.).

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO

Cele operacyjne:

- 2.1. **Rozwój sfery gospodarczej gminy**
- 2.2. **Atrakcyjna oferta turystyczna**
- 2.3. **Promocja gminy**

Istotnym sektorem wpływającym na jakość życia mieszkańców gminy jest gospodarka: zarówno ta lokalna, jak i regionalna. Ma to związek nie tylko z kondycją finansów samorządowych, która decyduje o możliwościach inwestycyjnych jednostki oraz poziomie świadczonych przez samorząd usług: społecznych, komunalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych i innych, ale także z poziomem przedsiębiorczości i rynku pracy. Dlatego ważne jest wypracowanie systemu wsparcia dla przedsiębiorców, jak również zabezpieczenie i uzbrojenie terenów pod działalność inwestycyjną, co wpłynie pozytywnie na wzrost liczby przedsiębiorstw, ich kondycję, powstanie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia. Aby to osiągnąć, konieczne jest wyznaczenie terenów inwestycyjnych oraz stworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom.

Oprócz promowania atrakcyjności inwestycyjnej gminy, jej terenów inwestycyjnych i potencjału dla dalszego rozwoju przedsiębiorczości, istotne jest również promowanie jej walorów przyrodniczych i kulturalnych, a także możliwości spędzania wolnego czasu na łonie natury oraz uczestniczenia w imprezach i wydarzeniach organizowanych na jej terenie. Działania te mają na celu wzmocnienie rozpoznawalności gminy w regionie i przyciągnięcie do niej nie tylko inwestorów, ale również nowych mieszkańców i turystów. Dzięki swojej specyfice, gmina posiada potencjał do rozwoju turystyki jednodniowej oraz oferty wypoczynkowej dla mieszkańców, opartej na gminnych zabytkach oraz walorach przyrodniczo-krajobrazowych. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy, konieczne jest jednak ciągle rozwijanie infrastruktury turystycznej oraz poszerzenie bazy rekreacyjno-sportowej.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
2.1. Rozwój sfery gospodarczej gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie dokumentów planistycznych umożliwiających powstawanie nowych terenów inwestycyjnych, • Uzbieranie terenów inwestycyjnych, • Opracowanie kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych, • Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, 	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, przyciągającej nowych przedsiębiorców, • zwiększanie kapitału inwestycyjnego, • zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem prowadzenia działalności gospodarczej, • wzrost dochodów budżetu gminy, • zmniejszenie bezrobocia, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych (szt.), • udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym (%), • wielkość wpływów do budżetu gminy z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej (zł), • liczba współpracujących z samorządem instytucji otoczenia biznesu (szt.),
2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej przy zachowaniu naturalnych walorów przyrodniczych, • Stworzenie i propagowanie oferty turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał gminy i jej mieszkańców, • Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszącego świadomość o historii gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych, • Dbalność o zabytki poprzez ich ochronę, remonty i podejmowanie prac konserwatorskich, 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie bazy i oferty turystycznej w gminie, • zwiększenie możliwości rekreacyjnego wykorzystania potencjału gminy, • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną gminy, • podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie lokalnych tradycji, • poprawa stanu zabytków na terenie gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba powstałych obiektów turystycznych i rekreacyjnych (szt.), • liczba rozbudowanych obiektów (szt.), • liczba przeprowadzonych projektów edukacyjnych na temat lokalnego i regionalnego dziedzictwa (szt.), • liczba wyremontowanych zabytków (szt.),
2.3. Promocja gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego i nowoczesnego o wysokim poziomie życia, • Współpraca z NGO i gminami partnerskimi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej, • Stworzenie produktu lokalnego opartego na historii i zasobach gminy, np. na postaci Fryderyka Chopina i jego pobycie w Żychlinie, 	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie znaczenia i konkurencyjności gminy w regionie pod względem turystycznym i inwestycyjnym, • wzrost zainteresowania gminą jako miejscem odpowiednim do realizacji turystyki weekendowej, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych akcji promujących gminę (szt.), • liczba wykorzystywanych kanałów do promocji gminy (szt.), • liczba stowarzyszeń i gmin partnerskich, które współpracują z gminą (szt.), • liczba wykreowanych produktów lokalnych (szt.).

CEL STRATEGICZNY III

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIŃIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ

Cele operacyjne:

- 3.1. **Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej**
- 3.2. **Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców**
- 3.3. **Wzrost jakości systemu oświaty w gminie**
- 3.4. **Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług**

Czynnikiem poprawiającym jakość życia mieszkańców jest rozwój usług społecznych. W gminie Stare Miasto, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się zjawisko starzenia się społeczeństwa, co skutkuje wzrostem zapotrzebowania na usługi społeczne, zwłaszcza opiekuńcze. W tym celu konieczna jest rozbudowana oferta społeczna, odpowiadająca na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej, zróżnicowanej pod względem płci, sytuacji rodzinnej i materialnej oraz osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Dla mieszkańców gminy Stare Miasto kluczowy jest dostęp do wysokiej jakości opieki medycznej, dlatego priorytetem w planowaniu działań jest zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów oraz promocja programów profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia. Istotne jest również zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych dla mieszkańców, aby zapewnić kompleksową opiekę medyczną na wysokim poziomie.

Wzrost jakości życia mieszkańców zależy również od rozwoju oferty społeczno-kulturalnej. Aby spełniała ona oczekiwania lokalnej społeczności, potrzebna jest wysokiej jakości infrastruktura i nowoczesne tereny rekreacyjne, dostępne dla wszystkich grup wiekowych. Dodatkowo, wsparcie dla instytucji kultury i organizacji pozarządowych oraz klubów sportowych stanowi ważny element kreowania lokalnej tożsamości i atrakcyjności. Kultura sportu i aktywności fizycznej powinna być promowana, co wpłynie na poprawę zdrowia mieszkańców.

Zapewnienie odpowiedniej opieki i dobrego startu w przyszłość dla najmłodszych mieszkańców gminy jest jednym z najważniejszych aspektów, mających wpływ na jakość życia w tej jednostce samorządu. Dzieci i młodzież to przyszłość społeczności, a ich rozwój i edukacja mają kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju gospodarczego i społecznego. Dlatego ważne jest, aby samorząd zapewnił im odpowiednie warunki do nauki, rozwoju i zabawy, jak również bezpieczeństwo i wsparcie w przypadku trudności. W tym celu należy inwestować w rozwój placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych, które będą przyciągać i zachęcać dzieci i młodzież do aktywności i rozwijania swoich zainteresowań. Warto również wspierać rodziców w wychowywaniu dzieci i pomagać w rozwiązywaniu problemów, które mogą wpływać na ich rozwój. Dzięki temu dzieci i młodzież będą mieć lepsze szanse na sukces w przyszłości i będą w stanie przyczynić się do rozwoju społeczności lokalnej.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
3.1. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia, Rozwój gminnej polityki senioralnej, Rozwój systemu świadczenia usług prewencji i rozwiązywania problemów społecznych, Dążenie do integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej, Wsparcie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym, Promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia, 	<ul style="list-style-type: none"> rozwój działalności instytucji pomocy społecznej, odpowiadających potrzebom i problemom społecznym mieszkańców gminy Stare Miasto, zapewnienie usług opiekuńczych osobom potrzebującym wsparcia w codziennym życiu, rozwój oferty usług skierowanych do seniorów, dostosowanej do ich potrzeb, zintegrowanie społeczeństwa, zachęcanie do wzajemnego wspierania się, zmniejszenie ilości osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, usamodzielnienie lub poprawa funkcjonowania osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, poprawa dostępności do opieki medycznej, zwiększenie stopnia świadomości mieszkańców w zakresie dbałości o zdrowie, kondycję fizyczną, walki z uzależnieniami i konieczność profilaktyki zdrowotnej, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba osób objętych dzienną opieką (os.), liczba opiekunów osób niesamodzielnych (szt.), liczba podejmowanych inicjatyw w zakresie aktywizacji osób starszych (szt.), liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej (os.), liczba podjętych inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu (szt.), liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-zdrowotnych (szt.),
3.2. Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na potrzeby różnych grup wiekowych, Wsparcie działalności świetlic wiejskich w celu wykorzystania ich jako lokalne centra aktywności społecznej, Wsparcie działalności samorządowych instytucji kultury oraz lokalnych organizacji pozarządowych (NGO), 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju gminy, rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> liczba wybudowanych, rozbudowanych i doposażonych obiektów infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej (szt.), liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych w roku (szt.), liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych (os.), liczba przedsięwzięć realizowanych w świetlicach wiejskich (szt.),
3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie infrastruktury żłobkowej, Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej, Transformacja cyfrowa szkół i przedszkoli, Doskonalenie procesu edukacyjnego w placówkach oświatowych, Poprawa dostępu do szkolnych obiektów infrastruktury sportowej, 	<ul style="list-style-type: none"> poprawa dostępu do bazy oświatowej i sportowej, zapewnienie szerokiej oferty zajęć dodatkowych zgodnie z potrzebami uczniów, zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3, 	<ul style="list-style-type: none"> poziom upowszechnienia opieki nad dziećmi do lat 3 (%), poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego (%), liczba odbywających się zajęć dodatkowych (szt.), liczba uczniów biorących udział w zajęciach dodatkowych (os.),

<p>3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach, • Wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych, • Wsparcie dostosowania pracowników, pracodawców i instytucji do zmian, • Wsparcie zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy z uwzględnieniem zagrożeń dla zdrowia, 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w „życiu gminy”, dzięki zasięgom udostępnianych informacji w mediach społecznościowych, • zwiększenie możliwości korzystania z usług publicznych, dzięki dostępności informacji, • zwiększenie poziomu uczestnictwa społeczności w wydarzeniach o różnym charakterze, dzięki dostępności informacji. • rozwój i poprawa e-usług, • wzrost kompetencji pracowników instytucji publicznych, • wprowadzenie nowych narzędzi kadrowych i sposobów organizacji pracy, • eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy, poprawa ergonomii pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wdrożonych e-usług (szt.), • liczba przeszkolonych pracowników (os.),
---	---	--	---

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Stare Miasto oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Gmina Stare Miasto jest gminą o charakterze wiejskim, położoną we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w południowej części powiatu konińskiego. Od północy graniczy z gminą Golina (powiat koniński) i miastem Konin (miasto na prawach powiatu), od wschodu z gminą Krzymów (powiat koniński), od południa z gminą Rychwał (powiat koniński) oraz gminą Tuliszków (powiat turecki), od zachodu z gminą Rzgów (powiat koniński). Powierzchnia gminy obejmuje obszar 97,7 km². W strukturze użytkowania terenu dominują użytki rolne, które zajmują ok. 74% powierzchni gminy (w tym grunty orne 52%), a lasy stanowią ok. 14%. Na grunty pozostałe przypada 10,5% powierzchni gminy.

W skład gminy wchodzi 25 miejscowości: Barczyglów, Bicz, Bicz-Ostatki, Główiew, Janowice, Karsy, Kazimierów, Krągola, Krągola Pierwsza, Kruszyna, Lisiec Mały, Lisiec Nowy, Lisiec Wielki, Modła Królewska, Modła Księża, Niklas, Posada, Posoka, Rumin, Stare Miasto, Tomaszew, Trójka, Zgoda, Żdźary oraz Żychlin. Siedzibą Urzędu Gminy i głównym ośrodkiem administracyjnym i usługowym gminy jest Stare Miasto, położone w północnej części gminy przy drodze krajowej nr 25 i w sąsiedztwie autostrady A2.

W układzie sieci osadniczej wiodącą rolę pełni miejscowość Stare Miasto, która jest ośrodkiem usług ponadlokalnych. Pozostałe jednostki osadnicze mają funkcję osiedleńczo-rolną, a na terenach zabudowanych funkcję uzupełniającą, handel, drobny przemysł, usługi i rzemiosło nieuciążliwe.

Przez teren gminy Stare Miasto przebiegają drogi:

- droga międzynarodowa E30 wraz z odcinkiem autostrady A2 – 9,2 km na terenie gminy,
- droga krajowa nr 25: Bydgoszcz – Konin – Ostrów Wielkopolski,
- droga krajowa nr 72: Konin – Turek – Łódź.

Autostrada przebiega na terenie gminy z dala od zabudowy mieszkaniowej z wyjątkiem odcinka początkowego oraz końcowego, gdzie występuje pojedyncza zabudowa rolniczo-mieszkaniowa. Istniejący węzeł Modła umożliwia włączenie i wyłączenie ruchu z autostrady A2 do drogi krajowej nr 25 Konin – Ostrów Wielkopolski. Węzeł Konin Wschód umożliwia włączenie i wyłączenie ruchu z autostrady A2 do drogi krajowej nr 72 Konin – Turek – Łódź.

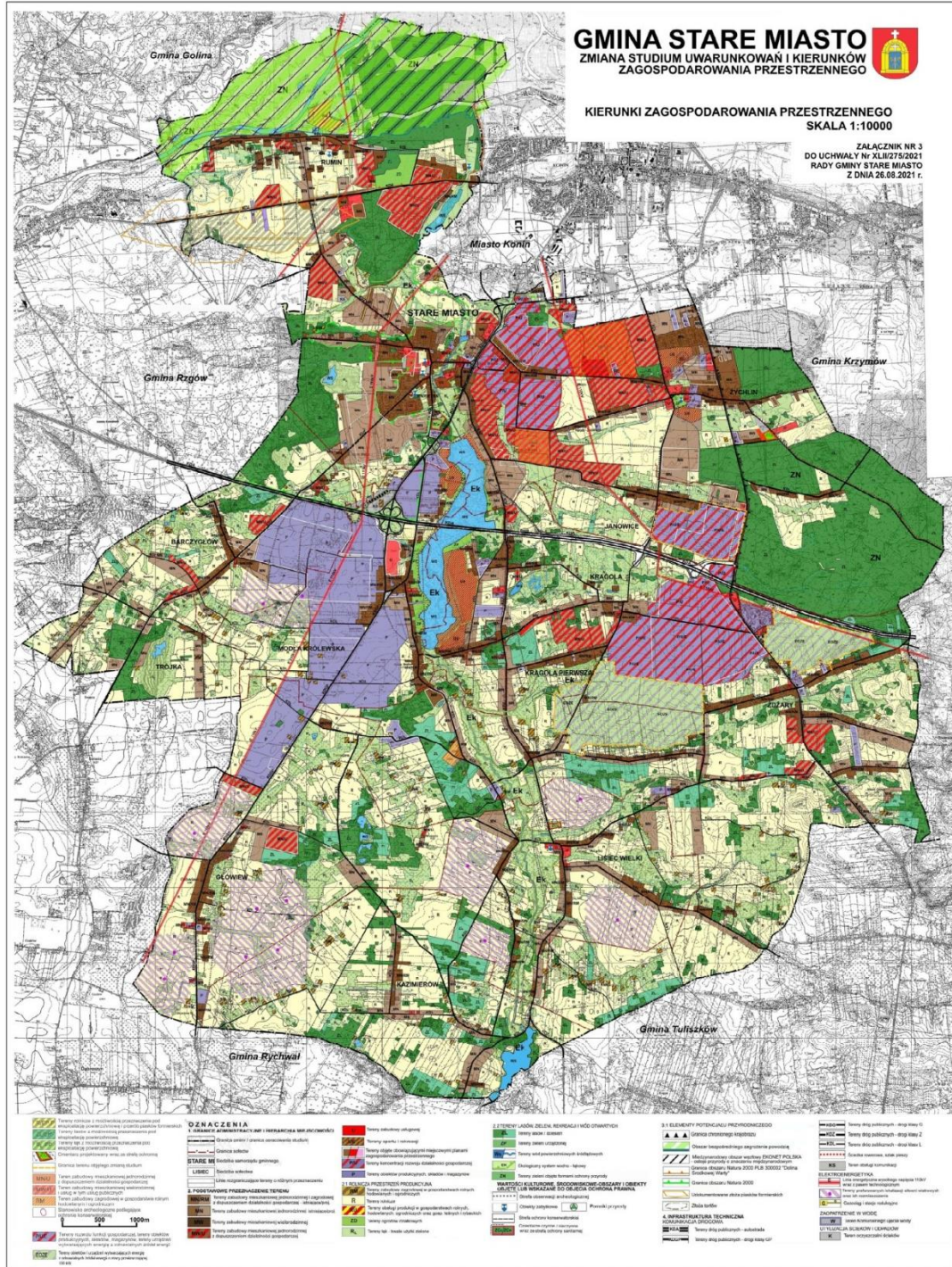
Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Poznań – oddalona jest o ok. 104 km (ok. 1 h 10 min jazdy samochodem), z kolei miasto powiatowe – Konin – oddalone jest o ok. 8 km (ok. 10 min), najbliższe duże miasto – Kalisz – oddalone jest o ok. 46 km (ok. 45 min) od centrum gminy. Na terenie gminy brak jest sieci kolejowej. Gmina położona jest w nieznacznej odległości od linii kolejowej (Konin – 8 km).

Na terenie gminy Stare Miasto znajdują się formy ochrony przyrody. Północna część gminy została zaliczona do obszaru NATURA 2000 mającego szczególne znaczenie dla wspólnoty (PLH 300009 Ostoja Nadwarciańska). Na obszarze gminy znajduje się dolina Warty pod nazwą „Dolina Środkowej Warty”. Głównym jej walorem są ostoje ptactwa z wieloma rzadkimi i zagrożonymi gatunkami. Jest to również miejsce przystankowe na szlaku ptaków migrujących, główny korytarz ekologiczny dla wydry oraz miejsce występowania wielu gatunków roślin zagrożonych w skali Europy. Ponadto gminę od wschodu otacza Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz rezerwat przyrody „Złota Góra”. Na terenie gminy znajdują się też liczne pomniki przyrody.

Przez teren gminy przebiega ponadlokalna infrastruktura techniczna, tj.:

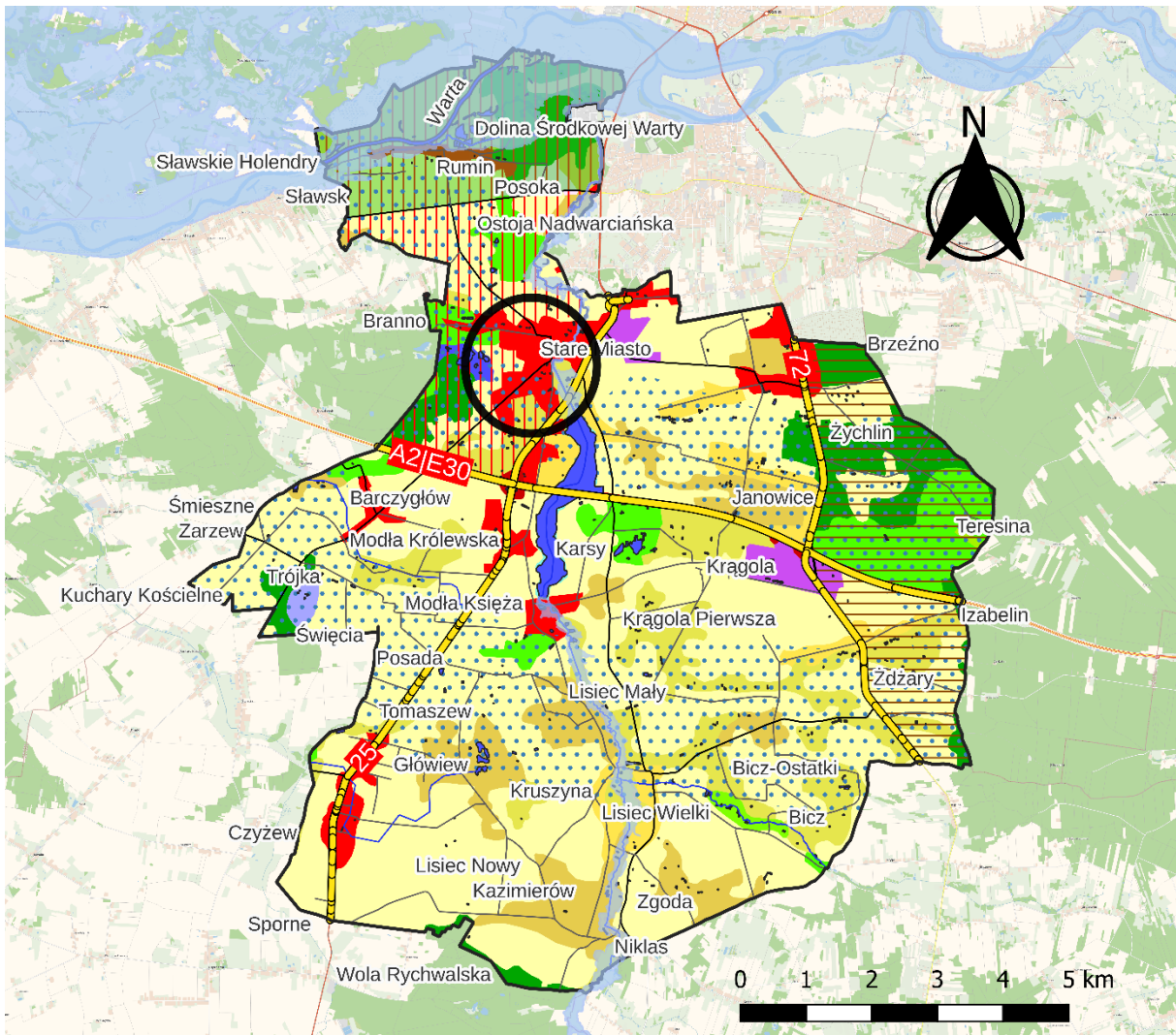
- linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Konin Południe – Kalisz Północ, Niesłusz – Krągola i Krągola – Władysławów oraz Głównego Punktu Zasilania GPZ Krągola,
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 100 relacji SRP Konin – Kraśnica – SRP Konin – Rumin oraz stacja redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia SRP Konin – Rumin,
- planowany gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Malanów – Tuliszków – Konin.

Rycina 3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Źródło: Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stare Miasto.

Legenda

Gmina Stare Miasto	Tereny sportowe i wypoczynkowe
droga krajowa	Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających
droga powiatowa	Łąki, pastwiska
droga gminna	Złożone systemy upraw i działek
rzeki	Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej
Obszary Chronionego Krajobrazu	Lasy liściaste
Korytarze ekologiczne	Lasy iglaste
Obszary Specjalnej Ochrony	Lasy mieszane
Specjalne Obszary Ochrony	Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian
Zabudowa luźna	Bagna śródlądowe
Tereny przemysłowe lub handlowe	Torfowiska
Tereny komunikacyjne i związane z komunikacją drogową i kolejową	Zbiorniki wodne
Obszary szczególnego zagrożenia	Ośrodek lokalny powodzia

Rycina 4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Stare Miasto
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018

Na obszarze gminy wydzielone zostały następujące tereny o podstawowym przeznaczeniu dla polityki przestrzennej:

- P/U – tereny koncentracji rozwoju działalności gospodarczej,
- P – tereny obiektów produkcyjnych składów i magazynów,
- P/U/E – tereny koncentracji rozwoju działalności gospodarczej oraz tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, tereny urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii,
- EOZE – tereny obiektów urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW,
- MN/U – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z dopuszczeniem działalności gospodarczej,
- MN/RM – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej z dopuszczeniem działalności gospodarczej,
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MW,U – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zabudowy usługowej w tym usług publicznych,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- RM – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych,
- ZCp – cmentarz projektowany,
- R/EP,P – tereny rolnicze z możliwością przeznaczenia pod eksploatację powierzchniową i przerób piasków formierskich,
- R – tereny rolnicze,
- ZN – tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody,
- EK – ekologiczny system wodno-łukowy,
- US – tereny sportu i rekreacji.

Polityka przestrzenna zmierza do zrównoważonego rozwoju gminy uwzględniającego prawa ekologii. Traktuje gminę jako obszar funkcjonalny, wpisany w otaczające go makrostruktury funkcjonalne, przyrodnicze i techniczne. Uwzględnia przesłanki wynikające z położenia w kraju, województwie, powiecie, oraz powiązania z terenami sąsiednich gmin. Przyjmuje jako podstawę układ systemów przyrodniczych, które stanowią „zielony kręgosłup” dla rozwoju struktur osiedleńczych. Celami tak rozumianej polityki przestrzennej są:

1. Orientacja ekologiczna rozwoju gminy, w jego warstwie przyrodniczej, przestrzennej, gospodarczej i technicznej.
2. Zapewnienie prawidłowo zlokalizowanych miejsc dla rozwoju gospodarczego gminy, dla tworzenia nowych miejsc pracy.
3. Właściwa organizacja przestrzeni mieszkaniowej w skali gminy i w skali najbliższego środowiska mieszkaniowego.
4. Prawidłowe gospodarowanie ziemią, energią, powietrzem, wodą, ściekami komunalnymi, odpadami komunalnymi oraz gospodarczymi i substancją budowlaną.
5. Utrzymanie wysokich standardów poszczególnych działań określonych poniżej:

- Podnoszenie wymogów architektonicznych w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych, zapewnienie sprawnego transportu publicznego oraz wprowadzenie ułatwień w ruchu pieszym i rowerowym,
- Planistyczne przygotowanie oferty terenów dla inwestorów – dotyczy to zarówno terenów mieszkaniowych, jak i przeznaczonych pod usługi i działalność gospodarczą,
- Dozbrojenie terenów w infrastrukturę techniczną,
- Zabezpieczenie terenów pod inwestycje publiczne,
- Zapobieganie nadmiernemu wydłużaniu zabudowy wzdłuż głównych tras komunikacyjnych,
- Proponowanie nowych układów urbanistycznych odznaczających się zwartością i różnorodnością funkcji, z poszanowaniem istniejących układów ruralistycznych,
- Zachowanie ciągłości ochrony systemów terenów otwartych, parków i terenów rekreacyjnych,
- Wprowadzenie zróżnicowanych form przestrzeni publicznych – alei, miejsc spotkań, skwerów placów zabaw itp.,
- Wypracowanie koegzystencji dominujących form zagospodarowania zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej oraz środowiska przyrodniczego,
- Koncentracja zainwestowania w istniejących jednostkach osadniczych położonych przy drogach lub w ich pobliżu, projektowanie struktur odznaczających się zwartością i rozwijających w harmonijny sposób lokalne układy wiejskie, na bazie istniejących układów komunikacyjnych,
- Ograniczenie możliwości przekształceń gruntów rolniczych, szczególnie w strefie intensywnej gospodarki rolnej na cele nierolnicze,
- Projektowanie dróg serwisowych oraz węzłów komunikacyjnych umożliwiających sprawne włączenie ruchu lokalnego do głównych tras,
- Ochrona charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych pałacowo-parkowych, folwarków, zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarczych, wiatraków, szkół, remiz, kuźni, młynów, gorzelni, kapliczek, krzyży i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej,
- Zabezpieczanie terenów o różnych funkcjach, wzbogacających monofunkcyjną zabudowę wiejską – usługowych, produkcyjnych, sportowych, rekreacyjnych sakralnych itp.,
- Dostosowanie chłonności zagospodarowania rekreacyjnego do chłonności środowiska przyrodniczego,
- Dostosowanie charakteru zagospodarowania rekreacyjnego do typu środowiska przyrodniczego i położenia w stosunku do sieci osadniczej, przy równoczesnym dążeniu do zróżnicowania form wypoczynku,
- Określenie modelu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów o wyjątkowych walorach rekreacyjnych,

- Zachowanie odległości zabudowy od akwenów wodnych, pozwalającej utrzymać równowagę ekologiczną oraz zapewnienie przynajmniej częściowej dostępności brzegów największych obszarów wód otwartych dla korzystających z rekreacji,
  - Przekształcenie krajobrazu równin użytkowanych rolniczo poprzez wprowadzenie pasmowych i kępowych zadrzewień i zakrzewień wokół zbiorników, wzdłuż cieków wodnych, rowów melioracyjnych, wododziałów, dróg, miedz i skarp,
6. Tworzenie korytarzy infrastrukturalnych poprzez prowadzenie nowych urządzeń sieciowych przy już istniejących liniach elektroenergetycznych.

W kształtowaniu struktury przyrodniczo-funkcjonalnej gminy przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju uwzględniającą rozwój społeczny i gospodarczy gwarantujący ochronę środowiska przyrodniczego, zarówno wszystkich jego elementów, jak i obszarów szczególnie cennych przyrodniczo poprzez:

- zapewnienie ładu przestrzennego i dostosowanie zabudowy do wymogów krajobrazu,
- niedopuszczenie do lokalizacji i prowadzenia działalności gospodarczej, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na degradację środowiska przyrodniczego,
- wprowadzenie działalności produkcyjnej przyjaznej środowisku opartej o nowoczesne technologie proekologiczne,
- ochrona małych zbiorników wodnych i cieków przed zanieczyszczeniem, szczególnie wyeliminowanie wymywania do wód powierzchniowych nawozów i środków ochrony roślin poprzez wprowadzanie barier biogeochemicznych z odpowiednio zagospodarowanymi i dostosowanymi do siedliska pasami zadrzewień wzdłuż dolin rzecznych,
- ochronę różnorodności biologicznej (powierzchni biologicznie czynnej): ekosystemów lądnych, wodnych, łąkowych, starorzeczy, obszarów zabagnionych i zatorfionych.

Oprócz uwarunkowań lokalnych i wynikających z nich kierunków zagospodarowania, kształtowanie polityki przestrzennej w gminie Stare Miasto opiera się również na rekomendacjach zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego (PZPWW). Zgodnie z jego zapisami, gmina Stare Miasto została zaklasyfikowana do dwóch obszarów funkcjonalnych: Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Subregionalnego – Konina (MOF Konin) oraz Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego (WOF).

PZPWW wyznacza następujące cele polityki przestrzennej dla MOF Konin:

1. Kształtowanie ładu przestrzennego.
2. Poprawa obsługi komunikacyjnej.
3. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego.
4. Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego.
5. Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego.
6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Dla każdego z wymienionych celów PZPWW określa zasady zagospodarowania. Poniżej przedstawiono najważniejsze rekomendacje w zakresie zagospodarowania przestrzennego, istotne dla gminy Stare Miasto:

- w zakresie kształtowania ładu przestrzennego:

- uzupełnianie zabudowy w jednostkach osadniczych charakteryzujących się intensywnym zagospodarowaniem i niewielką powierzchnią terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje,
- rozwój zabudowy na obszarach o wysokich predyspozycjach do zainwestowania, przede wszystkim w granicach i w sąsiedztwie miasta subregionalnego oraz w granicach ośrodków gminnych, a także położonych w zasięgu aglomeracji kanalizacyjnych, w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych oraz węzłów drogowych,
- ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych, w tym ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- w zakresie poprawy obsługi komunikacyjnej:
  - rozbudowa pierścieniowych układów komunikacyjnych w oparciu o drogi powiatowe i gminne,
  - rozwój sieci komunikacji autobusowej i budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych, w tym powiązanie poszczególnych podsystemów komunikacji zbiorowej (linii autobusowych, transportu indywidualnego i kolejowego),
  - modernizacja drogi wodnej Warty na rzecz rozwoju transportu śródlądowego,
- w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:
  - odtwarzanie sieci hydrograficznej obszaru oraz intensyfikacja retencji wód,
  - zachowanie istniejących ekosystemów zależnych od wód (obszarów mokradłowych) oraz dolin rzek i małych cieków w dotychczasowym sposobie użytkowania,
  - rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
  - budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych,
  - ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń m.in. poprzez modernizację infrastruktury ciepłowniczej, podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz stosowanie kotłów gazowych lub olejowych,
  - zapewnianie wymiany powietrza poprzez ochronę korytarzy ekologicznych przed zainwestowaniem,
  - zwiększanie udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystywanie paliw niskoemisyjnych,
- w zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego:
  - określenie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów z uwzględnieniem ochrony obszarów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych wraz z elementami specyficznymi dla kultury regionu,
  - wyznaczanie i określanie zasad ochrony otoczenia obiektów wartościowych oraz charakterystycznych elementów struktury krajobrazu (osi widokowych, dominant przestrzennych i panoram miejscowości),
- w zakresie wykorzystania i wzmocnienia potencjału społeczno-gospodarczego:
  - uzupełnianie w jednostkach gminnych funkcji usług podstawowych: usług zdrowia, edukacji, kultury i sportu,
  - wspieranie rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej na wsi w postaci małych i średnich zakładów produkcyjnych,

- rozwój turystyki i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem wzmocnienia roli Wielkiej Pętli Wielkopolskiej oraz obszarów położonych wzdłuż szlaku żeglugi śródlądowej,
- ograniczanie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i wyznaczenie stref buforowych, w tym ochronnych, wokół terenów przeznaczonych pod obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego oraz instalacje służące wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych,
- w zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej:
  - rozbudowa systemów odprowadzania ścieków komunalnych,
  - wyznaczenie korytarzy przesyłowych dla planowanych linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć oraz zabezpieczenie terenów dla potrzeb rozbudowy i budowy urządzeń elektroenergetycznych.

Kształtowanie polityki przestrzennej gminy powinno odbywać się w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa, jak i poniższe wytyczne dotyczące:

- tworzenia warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców gminy;
- harmonijnego i skoordynowanego rozwoju struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałego dążenia do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwa publicznego, ochrony zdrowia i życia ludzi, ochrony mienia;
- rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

4. Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze gminy Stare Miasto, są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej i wojewódzkiej. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców,
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu,
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii rozwoju gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 ze Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Tabela 2. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego.

Cele	
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju gminy Stare Miasto na lata 2023-2033
1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO 2.1. Rozwój sfery gospodarczej gminy
	CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ 3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie 3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna
	CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO 2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna

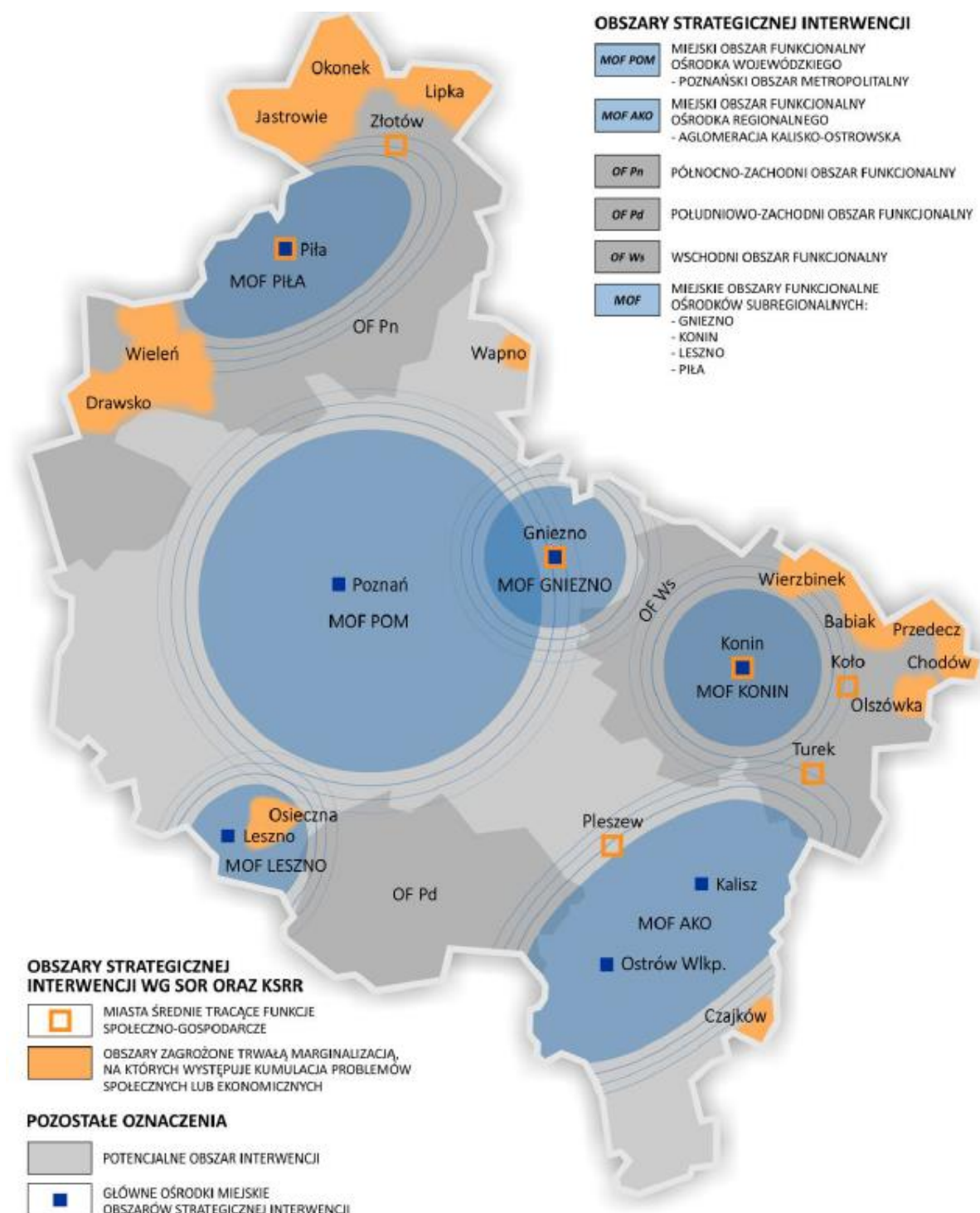

	<p>2.3. Promocja gminy</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIĄTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ</p> <p>3.1. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej</p> <p>3.2. Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców</p> <p>3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie</p> <p>3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>
<p>3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa</p> <p>3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p> <p>3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej</p>	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY</p> <p>1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej</p> <p>1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego</p> <p>1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna</p>
<p>4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</p> <p>4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p> <p>4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju</p>	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY</p> <p>1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIĄTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ</p> <p>3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>

Źródło. Opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego wskazuje również obszary strategicznej interwencji (OSI), które są podstawą terytorialnego ukierunkowania celów interwencji. Projektowanie interwencji przebiegać będzie zgodnie z zasadami wielopoziomowego zarządzania, subsydiarności, partycypacji społecznej, w dialogu z partnerami społeczno-gospodarczymi. Do obszarów strategicznej interwencji (OSI) należą zarówno miejskie ośrodki funkcjonalne, jak i obszary o skumulowanych problemach rozwojowych. Miejskie obszary funkcjonalne (MOF) to wyodrębnione obszary najintensywniej oddziałujące na otoczenie, charakteryzujące się silnymi powiązaniem funkcjonalno-przestrzennymi. Na terenie województwa wielkopolskiego wyodrębniono 6 takich obszarów, które obejmują najważniejsze ośrodki miejskie wraz z ich otoczeniem – ośrodek wojewódzki (Poznań), regionalny (Kalisz z Ostrowem Wielkopolskim) oraz 4 ośrodki subregionalne (Gniezno, Konin, Leszno i Piła). Obszary te przedstawia poniższa mapa.

Rycina 5. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Gmina Stare Miasto zaliczona została do Konińskiego Obszaru Funkcjonalnego (KOF). Jest to obszar funkcjonalny wysunięty najdalej na wschód województwa wielkopolskiego i pełniący w tej części regionu główne funkcje administracyjne, usługowe, kulturowe i edukacyjne. Atutami tego obszaru są przede wszystkim: funkcjonujący przemysł energetyczny, korzystne położenie komunikacyjne na międzynarodowych szlakach transportowych, a także dziedzictwo kulturowe (w szczególności kultura pielgrzymkowa). Jednak w wyniku nagromadzenia negatywnych czynników hamujących rozwój, takich jak zanikanie funkcji paliwo-energetycznej, występowanie

terenów zdegradowanych, wyludnianie oraz niski poziom aktywności społecznej i przedsiębiorczości, miasto Konin zostało zakwalifikowane do miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. W konsekwencji konieczne jest podjęcie działań mających na celu transformację gospodarki lokalnej na wielobranżową – ze szczególnym naciskiem na rozwój usług, a także rewitalizację terenów pokopalnianych i aktywizację społeczno-gospodarczą.

Gmina Stare Miasto zaliczona została również do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), którego podstawowa funkcja koncentruje się wokół przemysłu wydobywczo-energetycznego. W związku z postępującym wyczerpywaniem się złóż kopalin, obszar ten wymaga restrukturyzacji gospodarki w kierunku produkcji alternatywnych źródeł energii, w szczególności geotermii i wodoru, a także rekultywacji terenów pozostałych po kopalni odkrywkowej węgla brunatnego.

W poniższej tabeli zestawiono cele i kierunki działań zaplanowane w niniejszej Strategii z kluczowymi kierunkami działań dla Konińskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego.

Koniński Obszar Funkcjonalny	Strategia Rozwoju gminy Stare Miasto na lata 2023-2033
<p>Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych; wsparcie dla rozwoju produkcji energii ze źródeł alternatywnych – tworzenie warunków do rozwoju biznesu zeroemisyjnych i innowacyjnych technologii z wykorzystaniem OZE • rozwój MŚP, terenów inwestycyjnych i promocja gospodarcza przedsiębiorstw • wsparcie rolniczego gospodarowania na obszarach pokopalnianych i na lekkich glebach regionu konińskiego • wzmocnienie potencjału IOB, rozwój sieci IOB i zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego wachlarza usług doradczych • mobilizacja współpracy nauki i biznesu, zwiększenie zainteresowania sektora prywatnego działalnością B+R, tworzenie warunków do rozwoju innowacyjnych projektów, w tym rozwijanie nowoczesnej i kreatywnej przestrzeni biznesowej oraz szkolnictwa wyższego • poprawa sytuacji na rynku pracy przez tworzenie nowych miejsc pracy i rozwijanie przedsiębiorczości, podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego • wsparcie rzemiosła przez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie 	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZE-STRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY</p> <p>1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego</p> <p>CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO</p> <p>2.1. Rozwój sfery gospodarczej gminy</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIŃĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ</p> <p>3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie</p> <p>3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>

<p>Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrównoważony rozwój turystyki wypoczynkowo-rekreacyjnej i wodnej w obszarze jezior konińskich • wzmacnianie potencjału kulturowego i wykorzystanie dziedzictwa kultury do promocji turystycznej KOF, w tym dziedzictwa Sanktuarium Maryjnego w Licheniu Starym • poprawa jakości i dostępu do specjalistycznej opieki medycznej, usług przeciwdziałających negatywnym skutkom procesów demograficznych (m.in. rozwój usług opiekuńczych, w tym opieki nad dziećmi oraz usług senioralnych) • rozwój usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą KOF i tworzenie przyjaznej przestrzeni 	<p>CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO</p> <p>2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna</p> <p>2.3. Promocja gminy</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIĄTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ</p> <p>3.1. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej</p> <p>3.2. Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców</p> <p>3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie</p> <p>3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>
<p>Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej • budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze KOF, m.in. DK 25, budowa przeprawy mostowej przez rzekę Wartę w miejscowości Biechowy, wzmacniających spójność transportową KOF • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej KOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych • budowa centrum logistycznego o szerokim zasięgu • poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dolinie rzeki Warty, budowa polderu Golina • modernizacja drogi wodnej Warty (Kanał Ślesiński) • zwiększenie efektywności gospodarki wodno-ściekowej i inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną • przeciwdziałanie suszy i powodzi przez wzrost retencji wody • zwiększenie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej z wykorzystaniem OZE, rozwój ekologicznej infrastruktury, w tym budownictwa w technologiach pasywnych, promocja edukacji ekologicznej • programy poprawiające jakość powietrza i obniżające emisję CO₂ 	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZE-STRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY</p> <p>1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej</p> <p>1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego</p>

<p>Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja i rekultywacja obszarów zdegradowanych (w tym pokopalnianych) dla podniesienia ich atrakcyjności i zwiększenia jakości życia mieszkańców • prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej na obszarze KOF • rozwój e-usług • wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wsparcia zwiększających skuteczność wdrażanych mechanizmów rozwojowych, w tym partnerstw międzysektorowych, dialogu społecznego • przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego <i>Planu transformacji gospodarczej i energetycznej</i>, uzgodnionego w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni 	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZE-STRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIŃĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ 3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>
<p>Wschodni Obszar Funkcjonalny</p>		<p>Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033</p>
<p>Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie sprawiedliwej transformacji energetycznej bez znaczących kosztów ekonomicznych i społecznych • restrukturyzacja i modernizacja gospodarki WOF, tworzenie alternatyw gospodarczych (opartych np. na OZE, wodorze) oraz specjalizacji niezwiązanych bezpośrednio z przemysłem paliwowo-energetycznym, m.in. budowa proinnowacyjnego Parku Przemysłowo-Technologicznego Aglomeracji Konińskiej • rozwój i podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych przez zintegrowane działania promocyjne, a także racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie terenów poprodukcyjnych i pogórnicznych • zachowanie i rozwój potencjału rolnictwa, ochrona gruntów rolnych, wdrażanie programów kompensacyjnych dla sektora rolniczego z tytułu działalności kopalni • poprawa sytuacji na rynku pracy przez stworzenie warunków do powstania nowych miejsc pracy • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, stworzenie warunków do kształcenia ustawicznego szczególnie w przypadku pracowników odchodzących z sektora paliwowo-energetycznego tak, aby 	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZE-STRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego</p> <p>CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO 2.1. Rozwój sfery gospodarczej gminy</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIŃĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ 3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie</p>

	<p>w nowych miejscach pracy mogli w jak największym stopniu wykorzystywać swoje wcześniej zdobyte umiejętności i doświadczenie zawodowe</p>	
<p>Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych, poprawa dostępu do usług społecznych i ich jakości, w tym usług i infrastruktury zdrowotnej, usług opiekuńczych i senioralnych • rozwój funkcji turystycznych w oparciu o walory georóżnorodności środowiska WOF • wzmacnianie społeczności lokalnych i tożsamości lokalnej, m.in. przez wykorzystanie dorobku i doświadczenia funkcjonujących na tym obszarze Lokalnych Grup Działania 	<p>CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO</p> <p>2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna 2.3. Promocja gminy</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIŃĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ</p> <p>3.1. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej 3.2. Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców</p>
<p>Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa infrastruktury transportowej, budowa/przebudowa sieci dróg krajowych i wojewódzkich położonych na obszarze WOF, m.in. DK 25, 72, 92, ułatwienie przepływów towarów w kierunkach północ-południe i wschód-zachód powiązanych z autostradą A2 • rozwój infrastruktury kolejowej, budowa węzła kolejowego oraz rozważenie budowy sieci kolejowej łączącej Konin–Koło–Turek, modernizacja linii kolejowej E20 • wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej WOF przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych • dochowanie zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska oraz podnoszenie jego jakości, szczególnie w zakresie powietrza, bioróżnorodności, wód powierzchniowych i podziemnych, upowszechnianie edukacji ekologicznej • uregulowanie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej • wzrost retencji wody • produkcja energii opartej na nowych nośnikach energii, inicjowanie i prowadzenie działań związanych z rozwojem energetyki rozproszonej oraz lokalnym bezpieczeństwem energetycznym, rozwój inicjatyw klastrowych oraz inteligentnych systemów magazynowania, zarządzania i dystrybucji energii, w szczególności opartych na alternatywnych źródłach 	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY</p> <p>1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej 1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna</p>

	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich rodzajów OZE (m.in. biopaliw ciekłych, biogazu, energii wiatru, geotermii głębokiej, pomp ciepła, ogniw fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych) oraz poprawa efektywności energetycznej 	
<p>Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji sprawności zarządzania regionem</p>	<ul style="list-style-type: none"> rewitalizacja, rekultywacja i przywrócenie przyrodzie i mieszkańcom zdegradowanych terenów pogórnicych, rewitalizacja obszarów zdegradowanych zwiększająca ich atrakcyjność osiedleńczą i poprawiająca jakość życia mieszkańców wzmacnianie instrumentów programowych i doskonalenie systemów wdrażania zwiększających skuteczność implementowanych mechanizmów rozwojowych, doskonalenie i upowszechnianie modelu współzarządzania z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej przy uczestnictwie NGO, JST wszystkich szczebli, przedstawicieli rządu, przedsiębiorców i mieszkańców przygotowanie sprawiedliwego i inkluzywnego Planu transformacji gospodarczej i energetycznej, który zostanie uzgodniony w gronie wszystkich zainteresowanych stron, w tym pracowników, związków zawodowych, przedsiębiorców, władz samorządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli szkół i uczelni; transformacja powinna być zgodna z unijną inicjatywą wsparcia regionów górniczych 	<p>CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna</p> <p>CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ 3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.

Poza wymienionymi obszarami funkcjonalnymi, gmina Stare Miasto należy również do innych obszarów terytorializacji polityki rozwoju ujętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego:

- obszar ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- obszar cenny przyrodniczo,
- obszar ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- obszar tracący dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszar o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

W planie znajduje się wykaz planowanych przedsięwzięć nieujętych jako inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

1. komunikacja drogowa
  - a. Przebudowa DK 25 na odcinku Ostrów Wielkopolski – Kalisz – Konin
2. gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa

- a. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w dolinie rzeki Warty – budowa polderu Golina w powiecie konińskim*.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, Urząd Gminy Stare Miasto, jednostki organizacyjne gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie wójt gminy Stare Miasto, Rada Gminy Stare Miasta oraz odpowiednie komórki Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy gminy.

Wójt gminy Stare Miasto

- stymulowanie i koordynacja działań
- integrowanie zasobów

Rada Gminy Stare Miasto

- wsparcie strategiczne przy realizacji i ewaluacji strategii i podejmowaniu decyzji strategicznych
- nadzór nad realizacją Strategii

Poszczególne Referaty Urzędu Gminy

- koordynacja działań
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania
- monitoring, ewaluacja i przygotowanie zmian do aktualizacji
- realizacja

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami wieloletnimi w gminie są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stare Miasto,
- Program Rewitalizacji Gminy Stare Miasto na lata 2017-2023,
- Program opieki nad zabytkami gminy Stare Miasto na lata 2021-2024,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Miasto na lata 2016-2025,

- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Stare Miasto na lata 2021-2025,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto na lata 2023-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stare Miasto na lata 2018-2033,
- Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Konińskiej 2030.

Dodatkowo, gmina Stare Miasto opracowuje i wdraża programy roczne, takie jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Stare Miasto, Roczny program współpracy gminy Stare Miasto z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji bądź przyjęcia w okresie realizacji Strategii będą m.in.: Program Opieki Nad Zabytkami, Gminny Program Wspierania Rodziny, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Stare Miasto czy Strategie Rozwiązywania Problemów Społecznych. Nieodłącznym elementem planowania strategicznego jest również racjonalna polityka przestrzenna, której wyrazem jest aktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dlatego też w okresie realizacji Strategii zaleca się wykonanie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Wdrażając Strategię, gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności powiat koniński. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie Strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informację o stanie realizacji danego działania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Stare Miasto na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW2021), a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przed podmioty publiczne i prywatne.

Nowa perspektywa finansowa 2021-2027 daje jednostkom samorządu terytorialnego szansę na pozyskanie środków z nowej puli dofinansowań. Budżet w ramach nowej polityki spójności opiewa na kwotę 392 miliardów euro i przewiduje inwestycje w krajowe oraz regionalne programy ukierunkowane na m.in. wzrost gospodarczy, rynek pracy, społeczną integrację i pogłębianie współpracy.

Środki unijne w nowej perspektywie będą lokowane w ramach dotychczasowych funduszy, m.in. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Funduszu Spójności (FS) czy Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+), ale także w ramach **Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST)** – nowego instrumentu finansowego, którego celem jest wsparcie obszarów borykających się z problemami w związku z transformacją energetyczną. FST stanowi I filar mechanizmu sprawiedliwej transformacji, będącego elementem Europejskiego Zielonego Ładu.

Podregion Koniński (powiaty: m. Konin, koniński, kolski, turecki, słupecki, wrzesiński i gnieźnieński) został wytypowany przez Komisję Europejską jako jeden z regionów węglowych, który otrzyma wsparcie w ramach FST. Daje to samorządom Wielkopolski Wschodniej ogromne szanse na pozyskanie dotacji na m.in. modernizację lokalnej gospodarki, łączność cyfrową, czystą energię, redukcję emisji, ale także na łagodzenie społecznych skutków przemian gospodarczych (np. wsparcie przekwalifikowania pracowników).

Ponadto samorzady będą miały do dyspozycji środki z nowych programów krajowych, m.in.:

- **FENIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027** – 25, 1 mld euro (między innymi największe inwestycje infrastrukturalne, drogi, koleje, transport publiczny, ochrona środowiska);
- **FENG – Fundusze Europejskie dla nowoczesnej gospodarki** – 8 mld euro (między innymi innowacje, współpraca nauki i biznesu);
- **FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027** – 4,3 mld euro (między innymi nauka, edukacja, żłobki, sprawy społeczne);
- **FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027** – 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe).

Gmina będzie miała do dyspozycji również środki z nowego programu Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW2021+), będącego kontynuacją Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. W nowej perspektywie budżet dla województwa wielkopolskiego wyniesie 2 154 405 816 euro. Filarami FEW2021+ będą: zielona transformacja, transformacja cyfrowa oraz przejście na nurt gospodarki 4.0, a głównym celem będzie osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2040 r.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy Stare Miasto oraz jednostek organizacyjnych gminy Stare Miasto.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem konińskim oraz województwem wielkopolskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określone będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa odzwierciedlać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań gminy.

Zgodnie z uchwałą Nr LXVII/448/2023 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 27 kwietnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stare Miasto na lata 2023-2035, potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2023-2033 wyniesie około 69,5 mln zł.

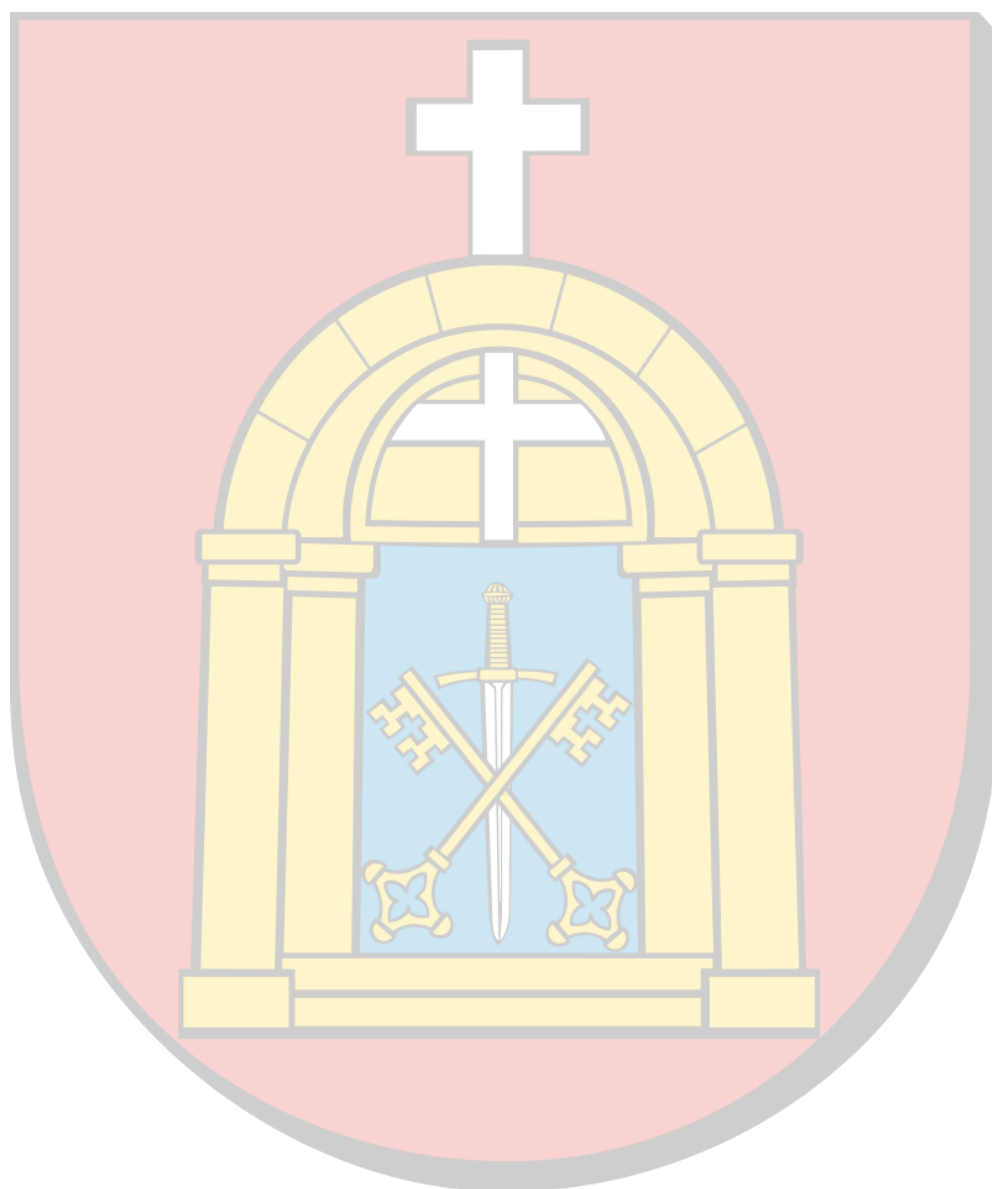
ZAŁĄCZNIKI

Załączniki

Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy Stare Miasto

Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej gminy Stare Miasto

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY	71
1.1. Informacje ogólne	71
1.2. Transport i łączność.....	72
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	74
1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne.....	79
 CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY	 85
2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy	85
2.2. Infrastruktura i środowisko	90
<i>Urządzenia sieciowe .....</i>	<i>90</i>
<i>Gospodarka odpadami.....</i>	<i>92</i>
<i>Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska .....</i>	<i>93</i>
2.3. Stan finansów samorządowych	96
<i>Wykonanie budżetu.....</i>	<i>96</i>
<i>Struktura dochodów i wydatków .....</i>	<i>97</i>
<i>Fundusze Europejskie 2014-2020.....</i>	<i>100</i>
<i>Rządowy Fundusz Polski Ład.....</i>	<i>103</i>
<i>Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych .....</i>	<i>103</i>
<i>Potencjał inwestycyjny.....</i>	<i>104</i>
 CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	 105
3.1. Demografia	105
3.2. Kapitał społeczny.....	108
<i>Żłobki i przedszkola.....</i>	<i>108</i>
<i>Szkoły.....</i>	<i>109</i>
<i>Kultura i sport .....</i>	<i>113</i>
<i>Bezpieczeństwo publiczne.....</i>	<i>115</i>
<i>Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne gminy .....</i>	<i>116</i>
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	120

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY

1.1. Informacje ogólne

Gmina Stare Miasto jest gminą wiejską znajdującą się we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w południowej części powiatu konińskiego. Według danych GUS gmina Stare Miasto w roku 2021 liczyła 12 607 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosiła 129 os./km². Powierzchnia gminy wynosi ok. 97,70 km², z czego powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 74%, zaś powierzchnia leśna ok. 14%. Gmina graniczy z 5 jednostkami samorządowymi powiatu konińskiego oraz jedną jednostką samorządową z powiatu tureckiego:

- od południa – z gminami: Rychwał i Tuliszków (powiat turecki),
- od zachodu – z gminą Rzgów,
- od północy – z miastem Koninem oraz gminą Golina,
- od wschodu – z gminą Krzymów.

Rycina 6. Położenie gminy Stare Miasto na tle gmin sąsiadujących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W skład gminy wchodzi 16 sołectw: Barczyglów, Bicz, Główniew, Janowice, Karsy, Kazimierów, Krągola, Krągola Pierwsza, Lisiec Mały, Lisiec Wielki, Modła Królewska, Rumin, Stare Miasto, Trójka, Żdźary, Żychlin.

Lokalizacja autostrady A2 na terenie gminy oraz sąsiedztwo z miastem powiatowym Koninem to czynniki, które pozwoliły osiągnąć dynamiczny rozwój gospodarczy. Z gminy o typowo rolniczym

charakterze w ciągu ostatnich kilkunastu lat Stare Miasto zmieniło się w gminę nowoczesną i rozwijającą się w oparciu o swoje atuty. Duże powierzchnie uzbrojonych terenów inwestycyjnych przy autostradzie A2 oraz współpraca z inwestorami spowodowały, że gmina Stare Miasto stała się idealnym miejscem dla nowych przedsięwzięć gospodarczych wielu firm.

Wraz z rozwojem gospodarczym, priorytetem gminy Stare Miasto jest rozwój standardu życia lokalnej społeczności. Jako najbliższa obywatelom, jednostka samorządu terytorialnego może pochwalić się dużymi osiągnięciami w zakresie wspierania inicjatyw lokalnych i rozwoju społecznego. Samorząd kładzie nacisk na rozwój kultury, edukacji, rekreacji i sportu. Osiąga to poprzez budowę bazy edukacyjnej, boisk, placów zabaw oraz organizację wielu imprez kulturalnych i sportowych. Te ostatnie realizowane są również we współpracy z gminami partnerskimi z Litwy, Niemiec, Czech, Ukrainy i Polski. Powyższe działania przyczyniają się do wzrostu jakości życia mieszkańców oraz czynią gminę atrakcyjną dla osób, które chciałyby się osiedlić na jej terenie, dzięki czemu od ponad dekady Stare Miasto rokrocznie notuje dodatnie saldo migracji ludności.

Tereny gminy charakteryzują się malowniczym krajobrazem, na który składają się piękne obszary leśne, bagienne, równinne i pagórkowate oraz różnorodna roślinność. Urodę krajobrazu urozmaica zbiornik retencyjny na rzece Powie, umiejscowiony w naturalnym zagłębieniu wokół rzeki. Na terenie gminy występuje kilka ciekawych szlaków rowerowych. Jednym z bardziej interesujących pod względem edukacji i promocji jest czarny szlak rowerowy „Szlak przez Trójkę”, o długości około 21 kilometrów. Na jego trasie znajdują się m.in. staromiejski kościół św. Ap. Piotra i Pawła z XIII wieku, gospodarstwa agroturystyczne, zabytkowe domy, park z klasycystycznym dworem Bronikowskich z 1820 roku w Żychlinie, w którym gościł Fryderyk Chopin. Przez teren gminy przebiega także szlak konny o długości około 120 km.

1.2. Transport i łączność

Sieć dróg oraz dostępność komunikacji transportowej z innymi ośrodkami mają duży wpływ na rozwój funkcjonalno-przestrzenny gminy. Sieć dróg na terenie gminy Stare Miasto tworzą drogi gminne, powiatowe i krajowe. Główny ciąg komunikacyjny gminy tworzą drogi:

- droga międzynarodowa E30 wraz z odcinkiem autostrady A2 – 9,2 km na terenie gminy,
- droga krajowa nr 25: Bydgoszcz – Konin – Ostrów Wielkopolski,
- droga krajowa nr 72: Konin – Turek – Łódź.

Autostrada przebiega na terenie gminy z dala od zabudowy mieszkaniowej z wyjątkiem odcinka początkowego oraz końcowego, gdzie występuje pojedyncza zabudowa rolniczo – mieszkaniowa. Istniejący węzeł Modła umożliwia włączenie i wyłączenie ruchu z autostrady A2 do drogi krajowej nr 25 Konin – Ostrów Wielkopolski. Węzeł Konin Wschód umożliwia włączenie i wyłączenie ruchu z autostrady A2 do drogi krajowej nr 72 Konin – Turek – Łódź. W rejonie miejscowości Żdżary, w sąsiedztwie węzła autostradowego, znajduje się obwód utrzymania autostrady (OUA).

Sieć komunikacyjną gminy uzupełniają drogi powiatowe (nr 3096P, 3228P, 3235P, 3236P, 3240P, 3242P, 3250P, 3251P, 3252P o łącznej długości ok. 33 km). Siatkę połączeń drogowych na terenie gminy Stare Miasto uzupełniają drogi gminne o łącznej długości ok. 190 km. Ich stan można określić jako dobry. Niektóre fragmenty szlaków komunikacyjnych wymagają jednak rozbudowy lub poprawy ich jakości. Raz na 5 lat przeprowadzany jest przegląd stanu dróg w gminie.

Sieć dróg jest rozmieszczona w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie się pomiędzy miejscowościami na terenie gminy, lecz charakteryzują się one zróżnicowanym standardem i stanem technicznym, często wymagającym remontu lub rozbudowy.

Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Poznań – oddalona jest o ok. 104 km (ok. 1 h 10 min jazdy samochodem), z kolei miasto powiatowe – Konin – oddalone jest o ok. 8 km (ok. 10 min), najbliższe duże miasto – Kalisz – oddalony jest o ok. 46 km (ok. 45 min) od centrum gminy.

Przez teren gminy Stare Miasto nie przebiega żadna linia kolejowa. Najbliższa stacja kolejowa zlokalizowana jest w Koninie, oddalonym o ok. 8 km.

Transport publiczny autobusowy realizowany jest poprzez spółkę PKS Konin i MZK Konin. Na terenie gminy nie ma obecnie prywatnych firm transportowych realizujących regularny przewóz mieszkańców.

Rycina 7. Rozmieszczenie dróg na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: <http://staremiasto.e-mapa.net/>

Rozwój cywilizacyjny nieodzownie wiąże się z wciąż rosnącym zapotrzebowaniem na dostęp do Internetu. Mieszkańcy coraz częściej pracują zdalnie, do sieci przenoszą się również zakupy czy załatwianie spraw urzędowych. W odpowiedzi na ten trend konieczne jest zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do sieci. Głównym operatorem i dostawcą Internetu na obszarze gminy jest Orange, Inea, Plus. Następujące miejscowości gminne posiadają dostęp do Internetu szerokopasmowego tj. Barczyglów, Bicz, Bicz-Ostatki, Główniew, Janowice, Karsy, Kazimierów, Krągola, Krągola Pierwsza, Lisiec Mały, Lisiec Nowy, Lisiec Wielki, Modła Królewska, Modła Księża, Niklas, Posada, Rumin, Stare Miasto, Trójka, Tomaszew, Żdzary, Żychlin, Zgoda.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego, przyjętego uchwałą nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia

Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, zostały wyróżnione następujące obszary funkcjonalne:

- podstawowe typy obszarów funkcjonalnych:
  - miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
  - miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
  - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Gniezno,
  - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Konin,
  - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Leszno,
  - miejski obszar funkcjonalny ośrodka subregionalnego – Piła,
  - wiejski obszar funkcjonalny,
- obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnego:
  - Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
  - Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny,
  - Wschodni Obszar Funkcjonalny.

W granicach miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego Konina znalazło się 8 gmin, w tym:

- 1 gmina miejska: Konin,
- 2 gminy miejsko-wiejskie: Golina i Ślesin,
- 5 gmin wiejskich: Kazimierz Biskupi, Kramsk, Krzymów, Rzgów i Stare Miasto.

W Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030, Gmina została zakwalifikowana także do Wschodniego Obszaru Funkcjonalnego. Wschodni Obszar Funkcjonalny obejmuje tereny Miasta Konina oraz powiatu konińskiego, kolskiego, słupeckiego i tureckiego. Zajmuje on powierzchnię 4 438 km², co stanowi 15% powierzchni województwa. Obszar ten jest miejscem koncentracji przemysłu wydobywczo-energetycznego. Wyróżnia się on w skali województwa dużą liczbą podmiotów przemysłowych zarejestrowanych w poszczególnych gminach.

W granicach obszaru znalazły się 43 gminy, w tym:

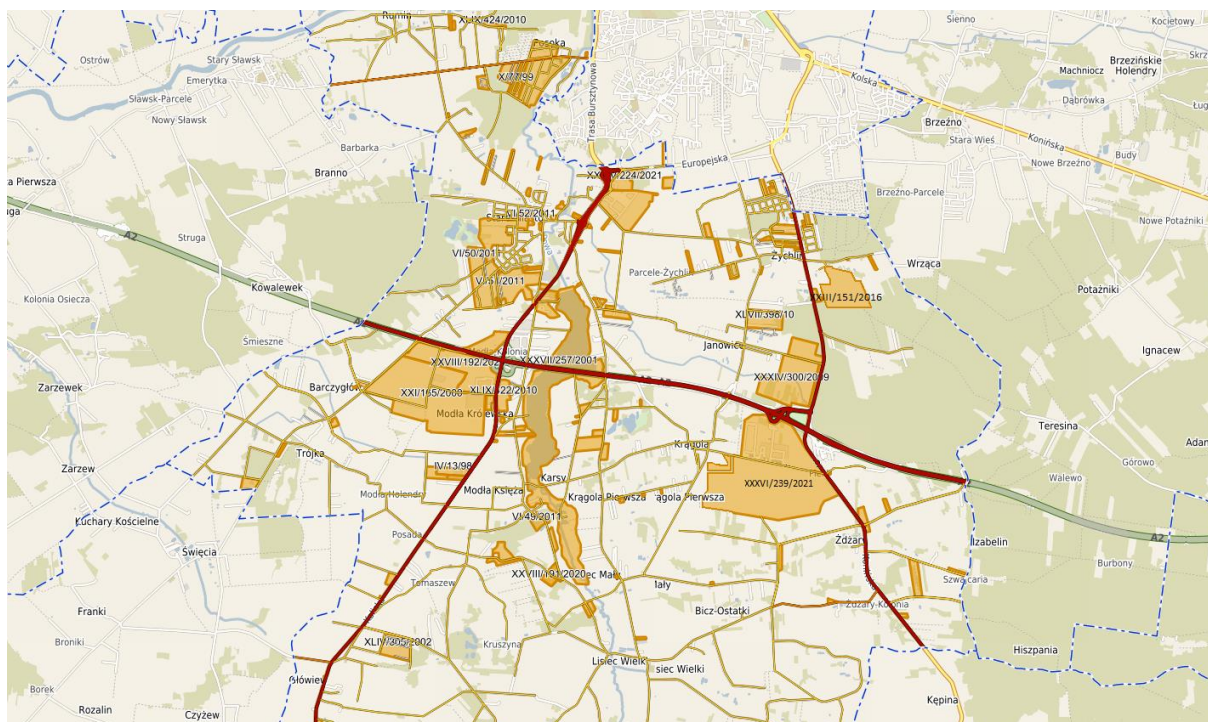
- 4 gminy miejskie: Konin, Koło, Słupca, Turek,
- 11 gmin miejsko-wiejskich: Dąbie, Dobra, Golina, Kleczew, Kłodawa, Przedecz, Rychwał, Sompolno, Ślesin, Tuliszków, Zagórów,
- 28 gmin wiejskich: Babiak, Brudzew, Chodów, Grodziec, Grzegorzew, Kawęczyn, Kazimierz Biskupi, Koło, Kościelec, Kramsk, Krzymów, Łądek, Malanów, Olszówka, Orchowo, Osiek Mały, Ostrowite, Powidz, Przykona, Rzgów, Skulsk, Słupca, Stare Miasto, Strzałkowo, Turek, Wierzbinek, Wilczyn, Władysławów.

Wielkopolska Wschodnia została objęta wsparciem Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Fundusz ten jest jednym z elementów Mechanizmu sprawiedliwej transformacji UE w kierunku neutralności klimatycznej. W ramach FST zaplanowany jest pakiet działań, które mają pomóc przekształcić lokalną gospodarkę i wspomogą mieszkańców pracujących w branży górniczej w przekwalifikowaniu się i znalezieniu nowych miejsc pracy. Przewidziana jest m. in. pomoc dla ponad 2,2 tys. pracowników Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin, zwiększenie retencji i odbudowa zasobów wodnych. Zostanie również zakupiony niskoemisyjny tabor autobusowy, a także rozwijane będą kierunki o profilu praktycznym na uczelni wyższej w Koninie.

Podstawowym dokumentem planistycznym kreującym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego, jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stare Miasto, które w systemie planistycznym zaliczane jest do aktów planowania ogólnego. Studium nie jest aktem prawa miejscowego, a więc nie zawiera przepisów powszechnie obowiązujących. Ma za to charakter aktu kierownictwa wewnętrznego, obowiązującego w systemie organów gminy.

W 2021 r. zakończono prace nad zmianą studium zainicjowaną uchwałą Rady Gminy Stare Miasto Nr XXIX/202/2020 z dnia 29 października 2020 roku. Ostatecznie zmiana studium została przyjęta uchwałą Nr XLII/275/2021 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 26 sierpnia 2021 r.

Aktami prawa miejscowego regulującymi planowanie przestrzenne w gminie są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Na obszarze gminy obowiązują 22 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (z czego 6 uchwalonych było przed 2003 r.), a udział powierzchni gminy pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wynosi ok. 10%.

Rycina 9. Zestawienie obowiązujących MPZP

Źródło: <https://stare-miasto.pl/>

Na terenach nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wydaje się decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Tabela poniżej przedstawia liczbę wydanych decyzji o warunkach zabudowy w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021. Analizując zawarte w niej dane można zauważyć, że liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy utrzymuje się na podobnym poziomie (poza rokiem 2019, w którym wydano aż 390 decyzji). Średnio w analizowanym okresie wydano 270 decyzji rocznie, co w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wynosiło 18,56 decyzji. Wskaźnik ten był wyższy od średniej dla powiatu konińskiego, w którym w analogicznym okresie wydano średnio 12,89 decyzji na 1 tys. mieszkańców rocznie.

Tabela 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2017-2021

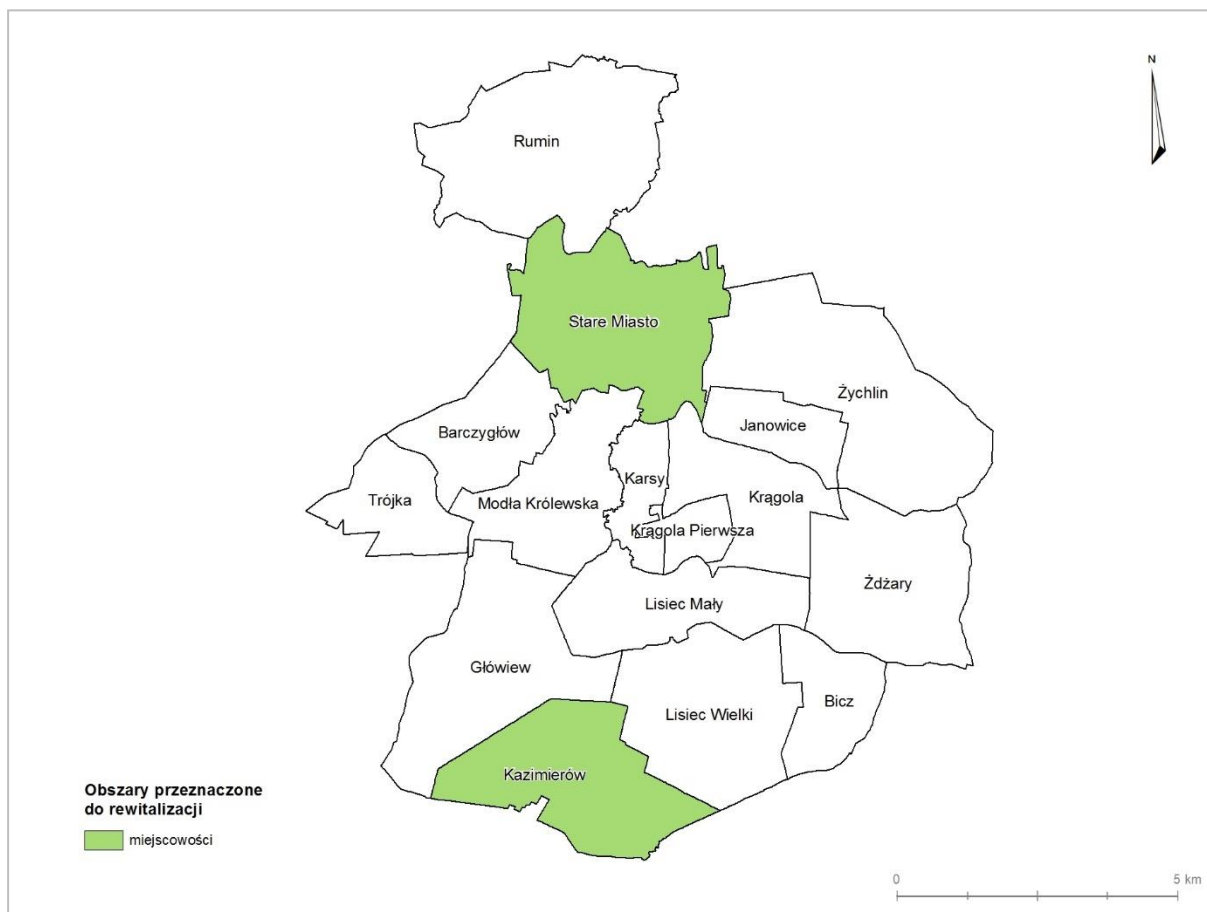
		2017	2018	2019	2020	2021
Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	Stare Miasto	235	299	390	196	234
	powiat	1504	1498	1811	1711	1676
Decyzje o warunkach zabudowy w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców	Stare Miasto	19,34	24,38	31,36	15,68	18,56
	powiat	11,59	11,53	13,93	13,17	12,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Niski udział planów miejscowych w całkowitej powierzchni gminy, a tym samym korzystanie z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy może jednak utrudniać racjonalną politykę przestrzenną władzom samorządowym, ponieważ rodzi to możliwość przypadkowych i rozproszonych lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnych z założonym łańcem przestrzennym.

Uchwałą nr XXXVIII/277/2017 Rady Gminy Stare Miasto dnia 26 października 2017 r. został przyjęty Program Rewitalizacji Gminy Stare Miasto na lata 2017-2023, w ramach którego wyznaczone zostały tereny zdegradowane na terenie gminy oraz obszary objęte rewitalizacją. Obszar rewitalizacji obejmuje następujące podobszary: Kazimierów i Stare Miasto. Obszar rewitalizacji stanowi

17% powierzchni gminy Stare Miasto, zamieszkiwane przez 28% ludności. Został wybrany jako najbardziej istotny dla rozwoju lokalnego gminy Stare Miasto, a jednocześnie wskazywany w ramach partycypacji społecznej przez mieszkańców w perspektywie ograniczania sytuacji kryzysowych i mający największy potencjał ożywienia społeczno-gospodarczego gminy Stare Miasto.

Rycina 10. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: Program Rewitalizacji Gminy Stare Miasto na lata 2017-2023

1.4. Walory przyrodnicze i turystyczne

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski opracowanej przez J. Kondrackiego obszar gminy Stare Miasto leży w granicach makroregionu Nizina Południow Wielkopolska, w obrębie mezoregionów: Dolina Konińska, Równina Rychwalska, Pagórki Żłotogórskie. Ukształtowanie powierzchni gminy jest dość zróżnicowane, wykształcone w okresie zlodowacenia środkowopolskiego i bałtyckiego. Deniwelacje pomiędzy głównymi jednostkami morfologicznymi sięgają 76 m - różnica wysokości pomiędzy najniższym punktem gminy - ok. 79 m n.p.m. w dolinie Warty a najwyższym punktem 155 m n.p.m. we wschodniej części gminy. W północnej części gminy wyróżnia się dolina rzeki Warty, przepływającej ze wschodu na zachód dnem Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej, z występującymi tutaj licznie wałami wydmy, porośniętymi głównie lasami. Największe skupisko wydmy stwierdzono na zachód od drogi Stare Miasto – Rychwał. Le-wobrzeżnym dopływem Warty na terenie gminy jest rzeka Powa, na której utworzono zbiornik re-tencyjny.

Na terenie gminy znajdują się udokumentowane stanowiska surowców naturalnych. Są to złoża węgla brunatnego, zalegające w złożu „Rumin”, które nie jest przewidywane do eksploatacji oraz mały fragment złoża „PIASKI”, które zalega na pograniczu gmin Stare Miasto, Rychwał i Rzgów. Ponadto występują złoża piasków kwarcowych formierskich „Rumin”, których niewielka część zalega na terenie ościennej gminy Rzgów.

Według Audytu Krajobrazowego Województwa Wielkopolskiego, powierzchnia Gminy Stare Miasto podzielona jest na następujące podtypy krajobrazu:

1b. wód powierzchniowych – system wód płynących – naturalne odcinki koryt dużych rzek lub ich systemy anastomozujące, wraz z wyspami, łachami piaszczystymi, nanosami mułowymi, a także tereny systematycznie zalewane wodami roztopowymi i powodziowymi;

3a. leśne – z przewagą siedlisk borowych – tłem krajobrazowe tworzą lasy o powierzchni powyżej 100 ha (o typach siedliskowych B_s, B_{św}, B_w, B_{Mśw}, B_{Mw}, B_{mwyżśw}, B_{mwyżśw}, B_{WG}, B_{GS}, B_{MG}, B_{GW}), oraz grunty leśne czasowo odlesione i drogi leśne (grunty leśne trwale niezalesione - np. wody, zabudowania) oraz grunty nieleśne w kompleksie lasów należy traktować jako elementy przestrzenne krajobrazu;

3b. leśne – z przewagą siedlisk łąkowych – z przewagą siedlisk lasowych (tłem krajobrazowe tworzą lasy (o powierzchni powyżej 100 ha) oraz grunty leśne czasowo odlesione i drogi leśne (grunty leśne trwale niezalesione - np. wody, zabudowania oraz grunty nieleśne w kompleksie lasów należy traktować jako elementy przestrzenne krajobrazu);

6.a. wiejskie – sztuczne zbiorniki wodne – tłem krajobrazowym są kompleksy zbiorników, w szczególności stawów hodowlanych, zbiorników przeciwpowodziowych, retencyjnych, rekreacyjnych, z regulowanym przez człowieka poziomem wody, wraz z bezpośrednio z nimi związanymi obwałowaniami (groble) i systemami zasilania lub odwadniania;

6.b. wiejskie – z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk – tłem krajobrazowym są grunty wykorzystywane rolniczo obecnie lub w przeszłości. Poszczególne pola mogą być zmiennej wielkości, ale ilościowo dominują działki ułożone równolegle o wydłużonym kształcie i powierzchni do ok. 2 ha. Udział innych form pokrycia terenu (lasy, nieużytki bagienne i inne) może być zmienny. W obrębie tak opisanego tła, mogą występować obszary zabudowane, charakteryzujące się różnym usytuowaniem, genezą, wielkością oraz typem morfologicznym oraz mogą występować inne obiekty infrastruktury technicznej np. energetyki wiatrowej itp.;

6.g. wiejskie – z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim – tłem krajobrazowym jest wyodrębniona z otoczenia intensywna i zwarta zabudowa o charakterze wiejskim, o układzie siedliska wraz ogrodami przydomowymi, otoczona funkcjonującymi obszarami polnymi;

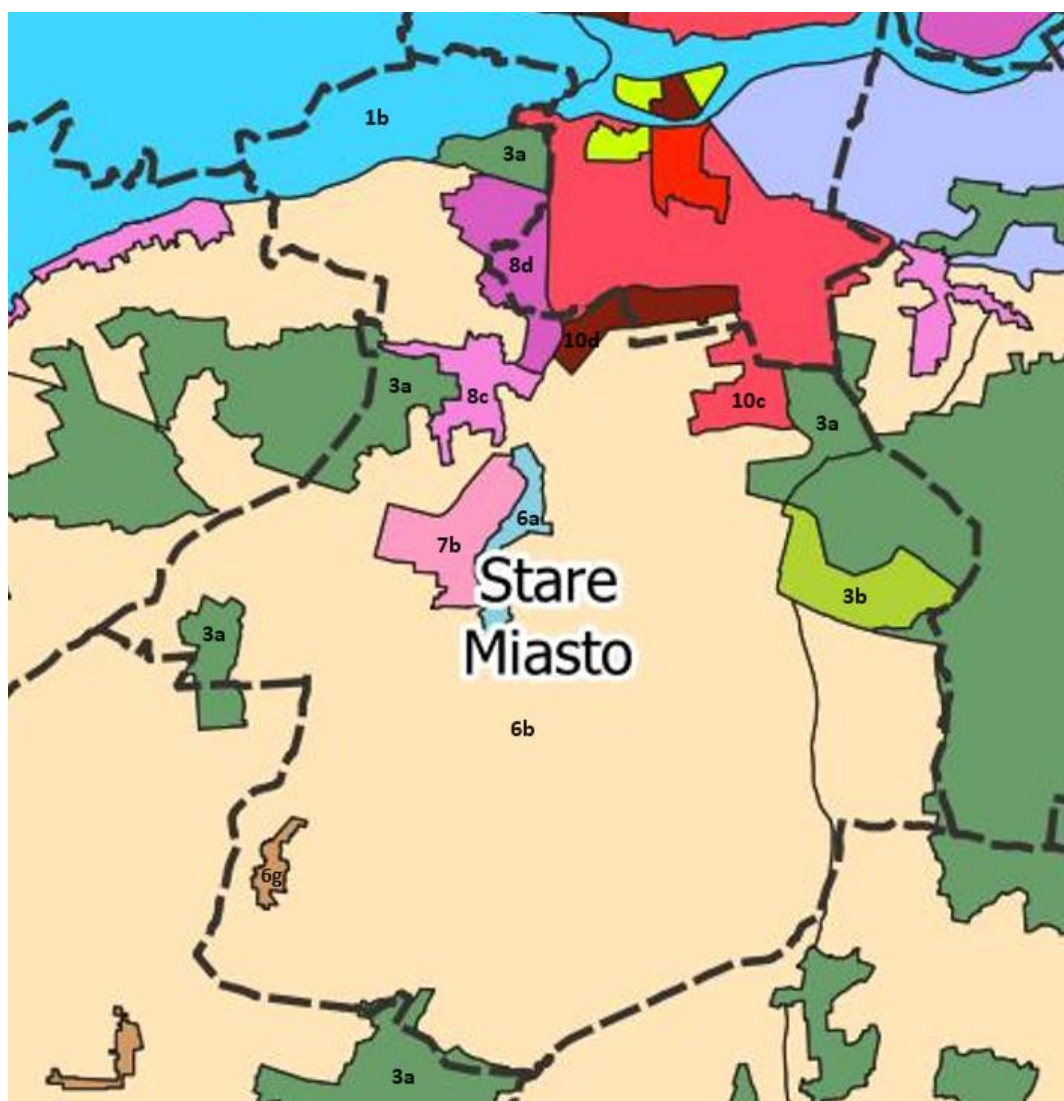
7.b. mozaikowe – podmiejskie – tłem krajobrazowym jest mozaikowy układ form użytkowania terenu (nieużytki, zagajniki), na którym dominują wieloprzestrzenne zabudowania magazynowo-składowe oraz rozproszonej zabudowy centrów handlowych, zakładów produkcyjnych, baz sprzętu, sortowni i składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych lub rozproszonej zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie krajobrazów miejskich;

8.a. podmiejskie i osadnicze – leśno-osadnicze o charakterze willowym – tłem krajobrazowym są wielkoobszarowe (najczęściej powyżej 100 ha) kompleksy zabudowy willowej w otoczeniu leśnym, perforowanym przez budownictwo jednorodzinne, w sąsiedztwie krajobrazów miejskich;

8.d. podmiejskie i osadnicze – zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych – tłem krajobrazowym są pofragmentowane i perforowane kompleksy zabudowy osadniczej, zarówno starsze, jak i współczesne złożone w szczególności ze standaryzowanych architektonicznie zespołów obiektów mieszkalnych, z systemem dróg dojazdowych w mozaice z gruntami rolnymi, tzw. urbanizacja łanowa lub skupiona;

10.c. wielkomiejskie – obszary zabudowy mieszkaniowej – tłem krajobrazowym jest skupiona zabudowa mieszkalna, w ramach której można wyróżnić kilka odmian architektonicznych, w szczególności: osiedla bloków wielokondygnacyjnych, osiedla domów jednorodzinnych o zróżnicowanej lub standaryzowanej architekturze, oraz zabudowa innego rodzaju, zwłaszcza biurowa, w otoczeniu zieleni urządzonej oraz osiedla patronackie;

10.d. wielkomiejskie – wielkie centra handlowe, logistyczne i składowo-magazynowe – tłem krajobrazowym są wielkoobszarowe tereny zajęte pod niską zabudowę centrów handlowych (o powierzchni powyżej 100 ha) oraz hal magazynowych i składowych, drogi dojazdowe i wielkopowierzchniowe parkingi, na których mogą występować również obiekty małej architektury reklamowej.

Rycina 11. Mapa zidentyfikowanych krajobrazów na terenie Gminy Stare Miasto

Źródło: Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego (Uchwała Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego).

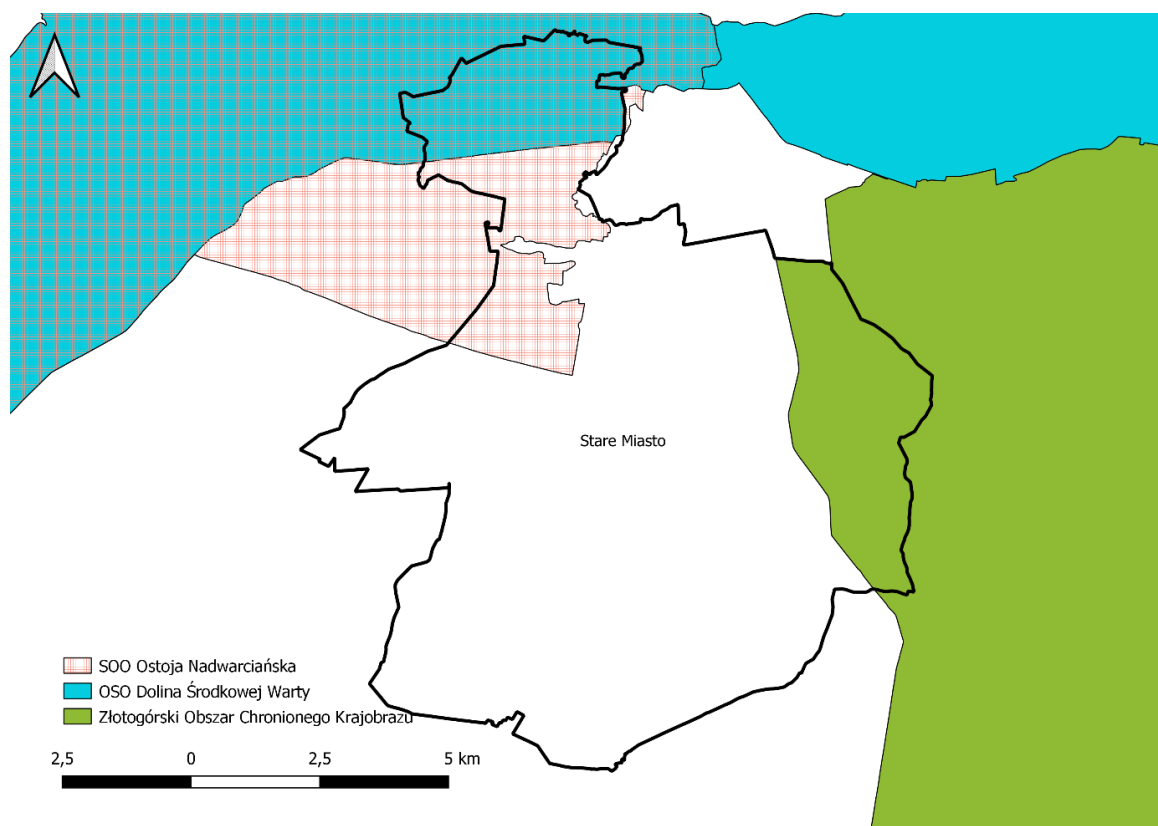
Ochrona przyrody na terenie gminy Stare Miasto odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody ustanowione zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Do obszarów chronionego krajobrazu na terenie gminy Stare Miasto należą:

- Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni 31 000 ha, który zajmuje znaczną część Wysoczyzny Tureckiej, sąsiadującą od północy i od wschodu z doliną Warty (Doliną Konińską i Kotliną Kolską). Krajobraz jest dosyć urozmaicony, ponieważ występują tu wysokie wzgórza morenowe, górujące prawie o 100 m ponad doliną Warty. W granicach gminy Stare Miasto znajduje się on na wschód od drogi Żychlin – Tuliszków (jest to północno-zachodni fragment obszaru). Obejmuje on częściowo tereny leśnictwa Brzeźno i Żychlin na powierzchni 1890 ha. Charakterystyczną cechą są trzy skupienia pagórków, mające tę samą genezę i jednakowy charakter rzeźby.

Na terenie gminy występują obszary Natura 2000:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Środkowej Warty (PLB300002) został utworzony w celu ochrony, pod względem przyrodniczym, zagrożonych składników różnorodności biologicznej. Jest to obszar zalewowy rzeki Warty, łąk, pastwisk, lokalnie porośniętych łęgami i wikliną nadrzeczną. Stanowi on ważną ostoję ptaków wodno-błotnych, zwłaszcza w okresie lęgowym. Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków znajdujących się na liście załącznika do Dyrektywy i 18 gatunków Czerwonej Księgi. Krajobraz „Doliny Środkowej Warty” jest jednym z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej.
- Specjalny obszar ochrony Siedlisk Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska (PLH300009). Obszar ten obejmuje co najmniej 24 rodzaje siedlisk wymienionych w załączniku nr 1 do Dyrektywy Siedliskowej. Są to środowiska wyjątkowo zróżnicowane: od bagiennych i torfowiskowych do suchych wydmowych, a część z nich jak np. śródłądowe łąki halofilne cechują się bardzo dobrym stanem zachowania. Łąki te, z bogatymi populacjami ginących gatunków słonorośli oraz zagrożonego w Polsce storczyka błotnego, są osobliwością w skali europejskiej.

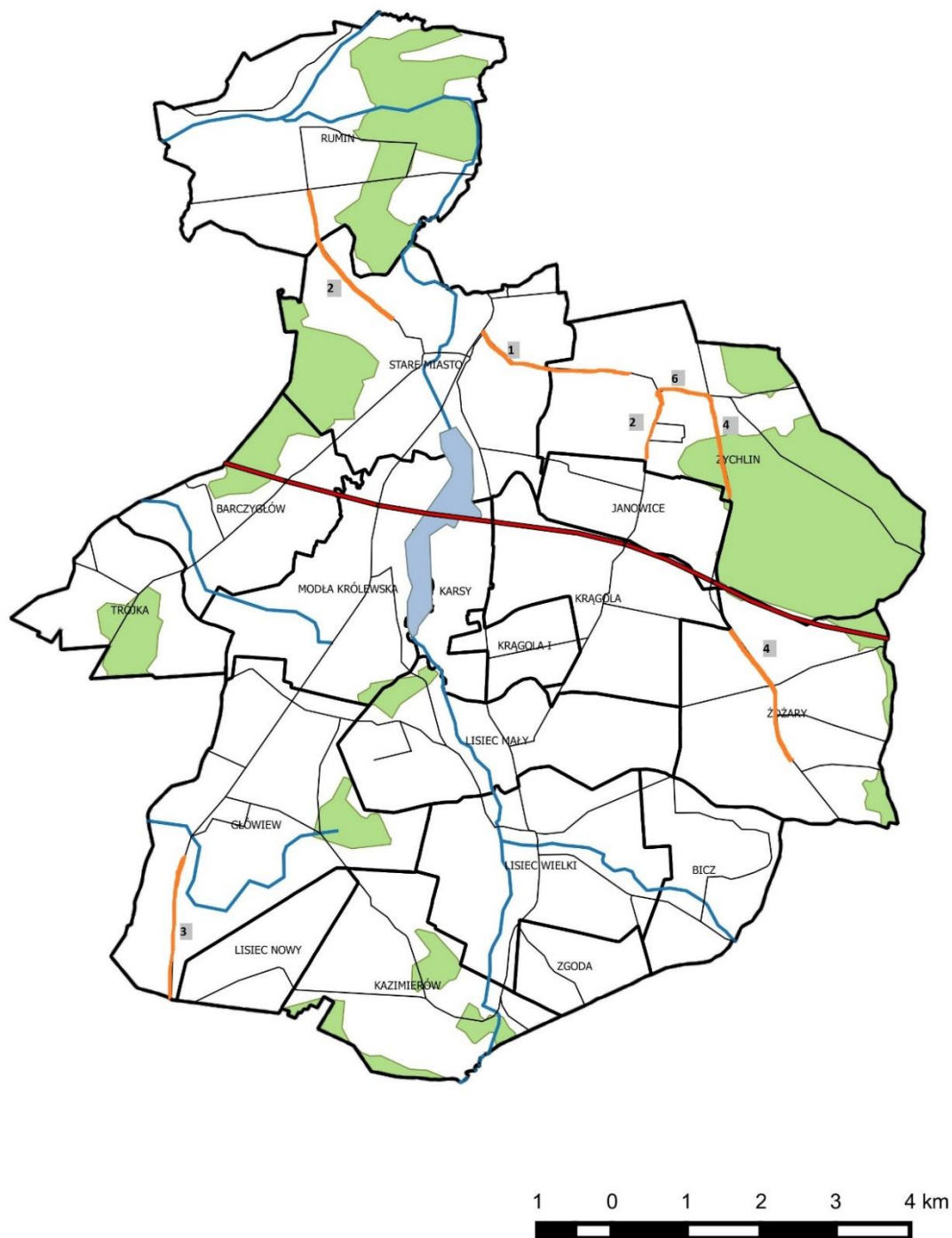
Rycina 12. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Występujące formy ochrony przyrody i wiążące się z nimi wysokie walory krajobrazowe sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji na terenie gminy, w szczególności turystyki pieszej i rowerowej. Na terenie gminy występuje kilka ciekawych szlaków rowerowych oraz ścieżek pieszo-rowerowych tj.:

- Pętla dookoła Konina – 14 km – Żychlin, Stare Miasto, Żychlin;
- Łącznikowy Konin – Żychlin – 7,2 km;
- Rowerowa Szóstka – 28,2 km;
- Przez Trójkę – 21,1 km;
- Dookoła Zbiornika Powa – 9,1 km;
- Bursztynowy szlak w Powiecie Konińskim – Niklas, Lisiec Wielki, Krągola, Żychlin – 13 km;
- Ścieżki pieszo-rowerowe:
  - Stare Miasto – Żychlin – 1,8 km;
  - Rumin – Stare Miasto – 2,205 km;
  - Główiec wzdłuż DK25 ul. Kaliskiej – 1,26 km;
  - Żychlin wzdłuż DK72 w kierunku Żdźary – 1,58 km;
  - Żychlin – Janowice – 1,081 km;
  - Żychlin wzdłuż ul. Parkowej – 0,90 km.

Jednym z bardziej interesujących pod względem edukacji i promocji jest czarny szlak rowerowy „Szlak przez Trójkę”. Trasa ma długość ok. 21 kilometrów. Szlak rozpoczyna się w Starym Mieście, przechodzi przez Trójkę, Modłę Królewską, Krągolę, Janowice, Żychlin i kończy się w Starym Mieście.

Rycina 13. Mapa ścieżek rowerowych na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: dane z Urzędu Gminy Stare Miasto

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY

2.1. Gospodarka lokalna i rynek pracy

O poziomie przedsiębiorczości danej jednostki samorządu terytorialnego świadczy między innymi liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na jej terenie. W tabeli poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON na obszarze powiatu konińskiego w latach 2017-2021. Na terenie powiatu największą zmianę obserwuje się dla gminy Stare Miasto, gdzie liczba podmiotów gospodarczych wzrosła o 353 (z 1 388 w roku 2017 do 1 741 w roku 2021). Przedsiębiorstwa zarejestrowane w gminie Stare Miasto w roku 2021 stanowiły 13,2% (1 741 podmiotów) wśród wszystkich przedsiębiorstw prowadzących swoją działalność w powiecie konińskim. Udział ten ułożył gminę na pierwszym miejscu wśród gmin powiatu.

Tabela 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie konińskim w latach 2017-2021

JST	2017		2021		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2017-2021
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat koniński	10 420	100,0%	13 210	100,0%	2 790
Golina	1 064	10,2%	1 374	10,4%	310
Grodzic	367	3,5%	474	3,6%	107
Kazimierz Biskupi	978	9,4%	1 236	9,4%	258
Kleczew	681	6,5%	889	6,7%	208
Kramsk	864	8,3%	1 109	8,4%	245
Krzymów	674	6,5%	865	6,5%	191
Rychwał	677	6,5%	857	6,5%	180
Rzgów	508	4,9%	689	5,2%	181
Skulsk	382	3,7%	478	3,6%	96
Sompolno	820	7,9%	990	7,5%	170
Stare Miasto	1 388	13,3%	1 741	13,2%	353
Ślesin	1 262	12,1%	1 566	11,9%	304
Wierzbiniek	342	3,3%	465	3,5%	123
Wilczyn	413	4,0%	477	3,6%	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Stare Miasto, największą część podmiotów działa w budownictwie (396 podmiotów), handlu hurtowym i detalicznym (363) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (142).

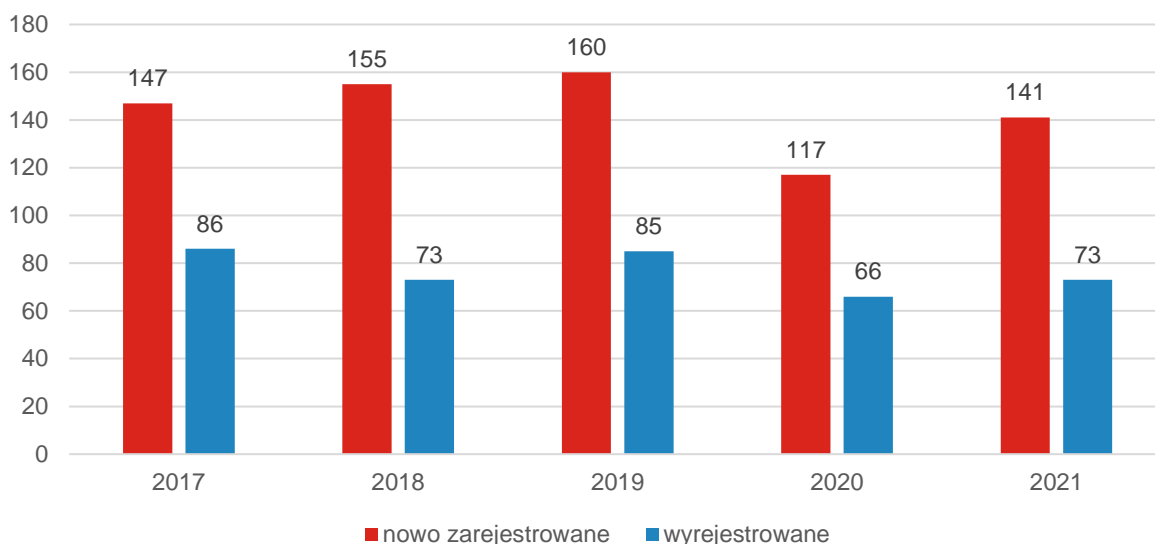

Tabela 5. Podmioty działające na terenie gminy Stare Miasto w 2021 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	396	23%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	363	21%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	142	8%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	134	8%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	130	7%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	119	7%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	110	6%
SEKCJA P Edukacja	51	3%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	50	3%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	47	3%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	45	3%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	35	2%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	33	2%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	29	2%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	25	1%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	14	1%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	0%
SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	0%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	1	0%
SEKCJA U Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

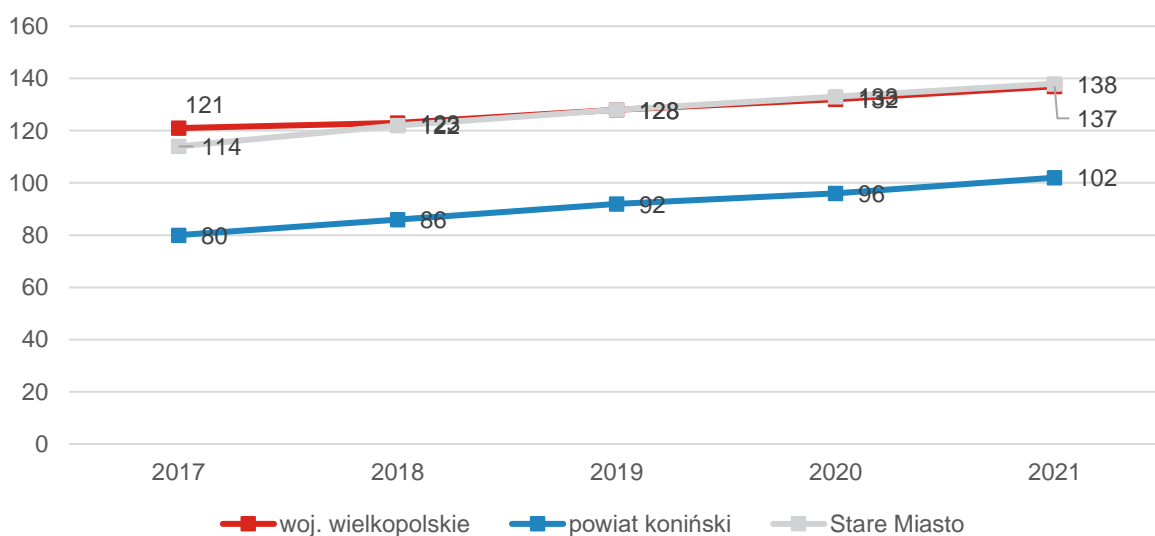
Na poniższym wykresie przedstawiono porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie gminy Stare Miasto. Analiza dotyczy zmian na przestrzeni lat 2017-2021. Liczba nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw corocznie przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych.

Wykres 8. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2017-2021 działających na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

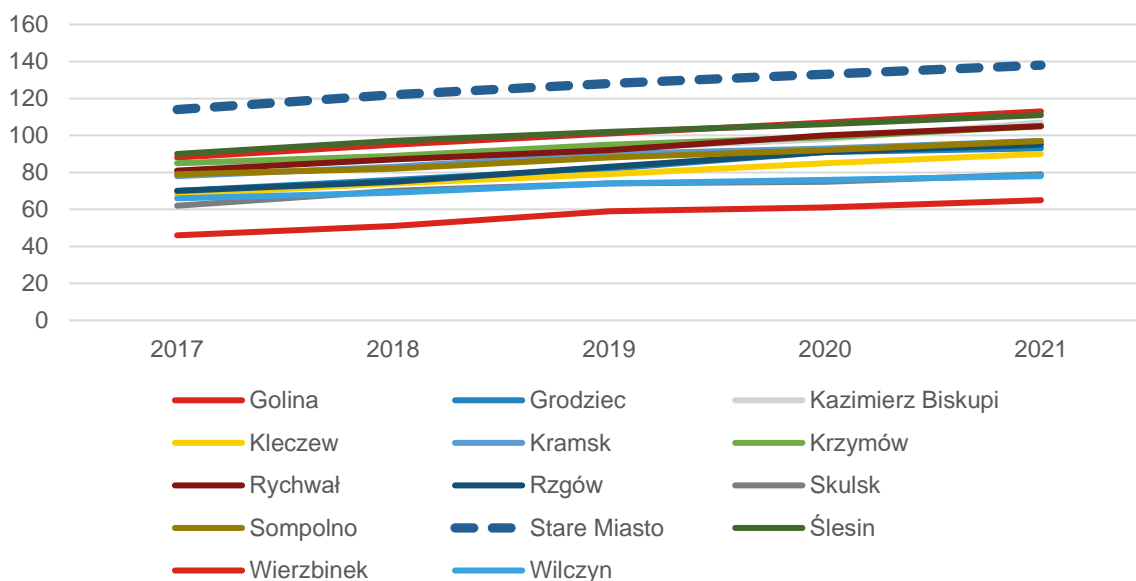
Uszczegółowieniem informacji o poziomie rozwoju przedsiębiorczości jest analiza liczby zarejestrowanych podmiotów w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców gminy Stare Miasto. W analizowanym okresie na tle powiatu i województwa, wskaźnik ten był na wysokim poziomie. W 2021 roku wynosił on 138 podmiotów na 1 tys. mieszkańców i był on o 36 wyższy od średniej dla powiatu konińskiego oraz o 1 wyższy od średniej dla województwa wielkopolskiego.

Wykres 9. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród porównywanych gmin powiatu konińskiego w latach 2017-2021 gmina Stare Miasto charakteryzowała się najwyższym współczynnikiem podmiotów zarejestrowanych w bazie REGON na 1 000 mieszkańców. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawione zostały na wykresie poniżej.

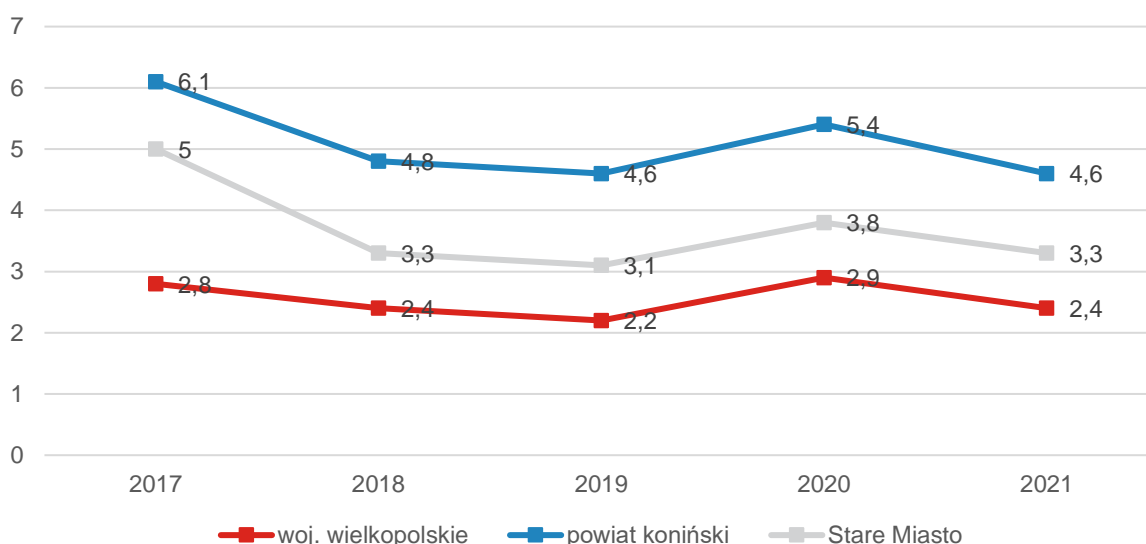
Wykres 10. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto na tle gmin z powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wśród największych podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy można wskazać m.in.:

- Tecpoles Sp. z o.o. (produkcja masztów oświetleniowych),
- ZinkPower Wielkopolska Sp. z o.o. (ocynkownia ogniowa),
- Ferio (Centrum handlowe),
- Castorama,
- Media Markt,
- Gebhardt-Stahl Polska Sp. z o.o. (producent profili specjalnych i elementów wentylacyjnych),
- Kramp Sp. z o.o. (sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana),
- Smurfit Kappa Polska Sp. z o.o. (produkcja wielokolorowych opakowań),
- Eurocash,
- Instal Kran (projektowanie i produkcja funkcjonalnych, bezpiecznych i trwałych urządzeń zabawowych),
- Kon-Plast (produkcja detali z tworzywa sztucznego).
- AJ Group,
- Skorpion,
- Debet Trans,
- Zakład Mechaniczny Jerzy Robak,
- Multix,
- Mercedes,
- Wielkopolskie Centrum Logistyczne Konin – Stare Miasto S.A.,
- LOGIT,
- Taba, i inni.

Możliwość stabilnego zatrudnienia oraz posiadania satysfakcjonującej pracy ma bezpośredni wpływ na jakość życia mieszkańców. Na wykresie poniżej przedstawiono kształtowanie się udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zamieszkujących gminę Stare Miasto. Dane te zestawiono ze średnimi dla powiatu i województwa w latach 2017-2021. Można na nim zaobserwować, że do 2019 roku zauważalny był trend malejący w gminie Stare Miasto w zakresie liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych (z poziomu 5,0% w roku 2017, do poziomu 3,1% w roku 2019). Jednak od roku 2019 nastąpiło odwrócenie spadkowego trendu i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia zaczęła ponownie rosnąć do poziomu 3,8% w roku 2020. Jednocześnie podobną tendencję w kształtowaniu się poziomu bezrobocia można było zauważyć w całym powiecie konińskim oraz województwie wielkopolskim. Wśród głównych powodów wzrostu stopy bezrobocia można wskazać epidemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia m.in. zamrożenie części sektorów gospodarki. Od roku 2020 nastąpiło odwrócenie wzrostowego trendu i liczba osób pozostających bez stałego miejsca zatrudnienia zaczęła ponownie maleć do poziomu 3,3% w roku 2021. W całym analizowanym okresie poziom bezrobocia w gminie Stare Miasto był niższy niż średnia dla powiatu konińskiego, lecz wyższy niż średnia dla województwa wielkopolskiego. Jednocześnie zmniejszyła się, na korzyść gminy Stare Miasto, różnica od średniej dla województwa.

Wykres 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Stare Miasto i na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy z powiatu konińskiego ziemskiego w latach 2017-2021 struktura bezrobotnych przedstawiała się następująco:

Tabela 6. Struktura bezrobotnych z powiatu konińskiego ziemskiego w latach 2017 - 2021 (bez miasta Konina)

Wyszczególnienie	31 XII 2017	31 XII 2018	31 XII 2019	31 XII 2020	31 XII 2021
Liczba bezrobotnych ogółem	5038	3935	3796	4372	3712
Liczba bezrobotnych kobiet	3030	2498	2386	2620	2291
Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	754	760	749	479	577
Bezrobotni absolwenci	-	-	-	-	-

Wyszczególnienie		31 XII 2017	31 XII 2018	31 XII 2019	31 XII 2020	31 XII 2021	
Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		242	178	208	214	186	
Stopa bezrobocia		11,4%	8,9%	8,5%	9,7%	8,3%	
Bezrobotni według	wieku	15-17	0	0	0	0	
		18-24	1017	652	638	799	613
		25-34	1573	1253	1205	1325	1156
		35-44	1150	967	914	1078	895
		45-54	763	623	603	669	609
		55-59	368	306	309	347	288
		60 i więcej	167	134	127	154	151
	wykształcenia	wyższe	574	461	501	501	423
		policealne i śr. zaw.	1101	888	886	1001	879
		LO	477	370	370	476	395
		zawodowe/branżowe	1537	1212	1135	1344	1083
		gimnazjalne i poniżej	1349	1004	904	1050	932
	czasu pozostawania bez pracy	do 1 m-ca	444	419	434	265	337
		1-3	1065	916	882	573	695
		3-6	624	545	623	683	426
		6-12	670	539	619	923	491
		12-24	869	584	542	1010	687
		pow. 24	1366	932	696	918	1076
		do 1 roku	983	700	689	870	751
		1-5 lat	1554	1234	1171	1361	1111
stażu pracy	5-10 lat	746	673	643	723	624	
	10-20 lat	720	569	563	564	501	
	20-30 lat	291	235	217	227	195	
	30 lat i więcej	90	86	78	104	77	
	bez stażu	654	438	435	523	453	

Źródło: Sprawozdanie z rynku pracy MRPI-01. Powiatowy Urząd Pracy w Koninie.

Należy zwrócić uwagę na odsetek osób długotrwale bezrobotnych (24%), co może oznaczać, że osoby te nie są zainteresowane podjęciem pracy lub ich kwalifikacje nie odpowiadają potrzebom lokalnego rynku. Ponad 60% osób bezrobotnych to kobiety.

Zgodnie z danymi z „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie konińskim w 2019 roku” maksymalny deficyt stwierdzono w następujących grupach zawodów: dealerzy i maklerzy aktywów finansowych, dyrektorzy generalni i zarządzający, kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych.

W 2021 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie konińskim wynosiło 4 457,33 zł, co odpowiada 74,3% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

2.2. Infrastruktura i środowisko

Urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za dystrybucję wody na terenie gminy Stare Miasto jest Zakład Usług Wodnych Sp. z o.o. w Koninie. Działalność ZUW-u oparta jest na m.in. pozyskiwaniu i uzdatnianiu wody, transporcie i oczyszczaniu ścieków, a także inwestycjach w zakresie projektowania obiektów, urządzeń i sieci wodno-kanalizacyjnych oraz remontów i modernizacji obiektów zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Zakład Usług Wodnych w Koninie prowadzi eksploatację 46 wodociągów i 9 oczyszczalni ścieków, a liczba obsługiwanych odbiorców indywidualnych na terenie trzech powiatów sięga 25 tys., co czyni ZUW największym producentem i dostawcą wody na terenie powiatów konińskiego, tureckiego i kolskiego.

W zakresie kanalizacji sanitarnej Aglomeracja Stare Miasto wyznaczona została na podstawie uchwały XXXII/214/2020 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 30 grudnia 2020 r. W skład aglomeracji Stare Miasto weszły następujące miejscowości: Stare Miasto, Modła Królewska, Modła Księża, Barczygłów, Lisiec Mały, Lisiec Wielki, Żdżary, Kragola, Kragola Pierwsza, Karsy, Żychlin.

Równoważna liczba mieszkańców aglomeracji (RLM) dla aglomeracji Stare Miasto wynosi 8 923 RLM i obejmuje:

- 4 860 RLM stałych mieszkańców aglomeracji korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 189 RLM pochodzące od osób czasowo przebywających w aglomeracji korzystających z istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- 3 450 RLM pochodzące od mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych
- 90 RLM pochodzące od osób czasowo przebywających w aglomeracji, którzy będą korzystali z sieci kanalizacyjnej, która jest w trakcie budowy,
- 334 RLM pochodzących od przemysłu odprowadzającego ścieki do istniejącej sieci kanalizacyjnej.

Na terenie aglomeracji długości istniejących sieci kanalizacyjnych wynosi 79,4 km.

Na obszarze aglomeracji znajdują się trzy komunalne ujęcia wód podziemnych:

- Lisiec Wielki – wydajność 31 m³/h – obsługiwane miejscowości: Lisiec Wielki, Lisiec Mały, Kruszyna, Niklas, Tomaszew, Zgoda, Kazimierów, Główiec,
- Żdżary – wydajność 62,5 m³/h – obsługiwane miejscowości: Żdżary, Karsy, Kragola, Kragola Pierwsza, Janowice, Barczygłów, Trójka,
- Żychlin – wydajność 132 m³/h – obsługiwane miejscowości: Żychlin, Stare Miasto, Modła Księża, Modła Królewska.

W miejscowości Główiec i Trójka 520 mieszkańców podłączonych jest do stacji uzdatniania wody Rozalin w gminie Rychwał.

Na terenie gminy Stare Miasto istnieje również Aglomeracja Sławsk, w skład której wchodzi część miejscowości Rumin oraz część miejscowości Posoka.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Stare Miasto w aglomeracji Sławsk: 8,7 km

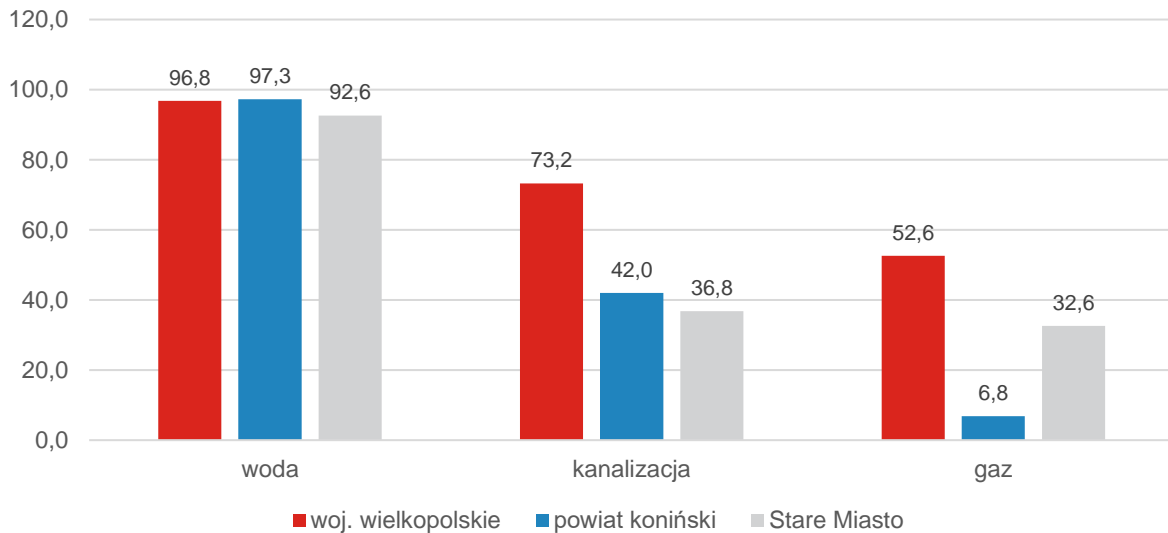
- liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej – 68,
- liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych (szamb) – 972,
- liczba mieszkańców korzystających z indywidualnych (przydomowych) oczyszczalni ścieków – 19.

Na terenie gminy znajduje się oczyszczalnia ścieków zlokalizowana w Modle Królewskiej. Jest to oczyszczalnia o przepustowości $Q_d=1\ 400\text{m}^3/\text{dobę}$. Oczyszczalnia zlokalizowana jest po stronie południowej autostrady A2.

Mieszkańcy, którzy nie mają możliwości podłączenia do sieci kanalizacyjnej gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych i przydomowych oczyszczalniach ścieków, dla których gmina Stare Miasto prowadzi rejestr.

Poniżej zaprezentowana została analiza procentowego udziału korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Stare Miasto na tle porównywanych jednostek samorządu terytorialnego w 2021 r. Poziom zwodociągowania w gminie w 2021 r. osiągnął 92,6% i był niższy w porównaniu do średniej dla powiatu konińskiego (97,3%) i dla województwa wielkopolskiego (96,8%). Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej kształtuje się na niższym poziomie w analizowanych jednostkach, gdzie dostęp do kanalizacji w województwie miało 73,2% mieszkańców, w powiecie 42,0%, natomiast w gminie 36,8%. Dostęp do sieci gazowej ma 32,6% mieszkańców gminy. Miejscowości posiadające dostęp do sieci gazowej: Rumin, Posoka, Stare Miasto, Modła Królewska, Modła Księża, Główiew, Janowice (częściowo), Żychlin.

Wykres 12. Udział korzystających z instalacji sieciowych w gminie Stare Miasto w 2021 roku na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gospodarka odpadami

Zgodnie z Ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych.

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych z terenu gminy Stare Miasto jest przedsiębiorstwo wybierane przez gminę w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Niesegregowane (zmieszane) komunalne odpady na terenie gminy Stare Miasto odbierane są od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy: z terenu budynków mieszkalnych jednorodzinnych nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie, z terenu budynków wielolokalowych nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie w okresie od 1 listopada do 31 marca oraz nie rzadziej niż raz na tydzień w okresie od 1 kwietnia do 31 października.

Odpady komunalne gromadzone w sposób selektywny obejmujące: tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale odbierane są bezpośrednio od właścicieli nieruchomości co 4 tygodnie. Odpady komunalne gromadzone w sposób selektywny obejmujące: papier, szkło, odbie-

rane są bezpośrednio od właścicieli nieruchomości co 8 tygodni. Bioodpady gromadzone w pojemnikach lub workach na bioodpady odbierane są z terenu budynków mieszkalnych jednorodzinnych nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie oraz z terenu budynków wielolokalowych nie rzadziej niż raz na tydzień w okresie od 1 kwietnia do 31 października. Bioodpady odbierane są z terenu budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz z terenu budynków wielolokalowych nie rzadziej niż raz na miesiąc w okresie od 1 listopada do 31 marca.

W poniżej tabeli przedstawiony został stan gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Stare Miasto w latach 2017-2021. Na przestrzeni analizowanych lat masa odpadów zbieranych z obszaru gminy zwiększyła się. Udział odpadów zbieranych w sposób selektywny w całkowitej masie zbieranych corocznie się zwiększał z poziomu 42% w 2017 roku do poziomu 52% w 2021 roku.

Tabela 7. Stan gospodarki odpadami w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	10 791	10 844	10 844	11 040	11 232	
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	5 072,97	5 304,27	5 486,31	6 019,93	6 173,75	
<i>zmieszane</i>	2 950,13	3 131,30	3 135,64	3 031,18	2 985,78	
<i>segregowane</i>	2 122,84	2 172,97	2 350,67	2 988,75	3 187,97	
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów	42%	41%	43%	50%	52%	
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca (Mg)	0,47	0,49	0,49	0,55	0,55	
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	gmina	49,18	32,35	33,76	47,72	brak takiego poziomu
	wymagany	20	30	40	50	

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań.

Po dokonaniu analizy gospodarowania odpadami komunalnymi i sporządzeniu sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2021 rok obliczono:

- osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania – 0%,
- osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – 30,45% (wymagany poziom dla 2021 r. to minimum 20%).

W ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych tzw. PSZOK w Żychlinie, przy ul. Parkowej 17, gdzie mieszkańcy gminy mogą nieodpłatnie oddać odpady segregowane oraz inne odpady problemowe.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Postępujące zanieczyszczanie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.

Działalność w zakresie ochrony środowiska prowadzona jest w gminie Stare Miasto w oparciu o następujące dokumenty:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stare Miasto,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto na lata 2023-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031,
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stare Miasto na lata 2018-2033.

Gmina Stare Miasto współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

Pracownicy gminy udzielają informacji o programie, rozpowszechniane są ulotki „Zadbaj o swój kawałek nieba”, zawierające podstawowe informacje o programie. Właściciele nieruchomości korzystają z pomocy pracownika Urzędu Gminy przy sporządzeniu wniosku o dofinansowanie oraz pomoc przy wnioskach o płatność. W 2021 r. za pośrednictwem gminy przekazano 82 wnioski o dofinansowanie dla zadań związanych z wymianą źródła ciepła lub/i termomodernizacją budynków mieszkalnych. W 2021 r. przeprowadzono 3 szkolenia otwarte dla zainteresowanych mieszkańców gminy nt. zasad Programu Priorytetowego Czyste Powietrze.

W 2020 r. gmina Stare Miasto dołączyła do Grup Roboczych Wielkopolski Wschodniej, działających na rzecz transformacji regionu w kierunku gospodarki zrównoważonej i neutralnej klimatycznie, odejścia od tradycyjnych źródeł energii na rzecz odnawialnych, a także edukacji ekologicznej społeczeństwa i łagodzenia zmian demograficznych. W ramach działania grupy złożono wnioski o dofinansowanie projektu „LIFE IP: LIFE AFTER COAL - Climate Neutral Eastern Wielkopolska 2040” w ramach Programu Zintegrowanego LIFE 2020. Głównym celem projektu „Life After Coal” jest skrócenie czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów Strategii poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do jej pełnego i szybkiego wdrożenia. Osiągnięcie tego celu uwarunkowane jest podjęciem takich działań, jak:

- budowa systemu zarządzania zmierzająca do neutralności klimatycznej na poziomie lokalnym i regionalnym,
- uzyskanie akceptacji społecznej,
- czynny udział społeczeństwa Wielkopolski Wschodniej w procesie transformacji gospodarczej, która ukierunkowana jest na działania zeroemisyjne,
- standaryzacja rozwiązań i ich transfer do innych regionów w Polsce i Unii Europejskiej.

Program LIFE jest instrumentem finansowym Unii Europejskiej, który poświęcony jest współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska, przyrody i wpływu człowieka na klimat. Środki w latach 2023-2031 przeznaczone będą na uzupełnienie wsparcia postępującej transformacji energetycznej. Realizacja projektu w ramach tego programu gwarantuje także wsparcie dla subregionu, który na łagodzenie społeczno-gospodarczych skutków odchodzenia od węgla w perspektywie finansowej 2021-2027 otrzyma 397 mln euro.

Jednym z narzędzi kontroli nad zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska są decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Najważniejsze decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach wydane w latach 2015-2020 to m.in.:

- RGOŚ.6220.12.2015 z 1.03.2016 dla przedsięwzięcia polegającego na „Budowie Elektrowni Słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działkach o nr ewid. 465/2 i 467 (obręb 3) w miejscowości Główiew, gmina Stare Miasto”.
- RGOŚ.6220.4.2017 z 26.09.2017 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie farmy fotowoltaicznej „Stare Miasto I” o mocy 1 MW zlokalizowanej w pobliżu miejscowości Modła Królewska, gmina Stare miasto, powiat koniński, województwo wielkopolskie,
- OŚR.6220.2.2018 z 29.06.2018 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą, na działce nr 466/3, obręb 0003 w m. Główiew, gmina Stare Miasto,
- OŚR.6220.14.2018 z 25.03.2019 r. dla przedsięwzięcia pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej PV Lisiec Mały II o mocy wytwórczej do 2 MW na części działek 209, 210, 211, 228 obręb Lisiec Mały (woj. wielkopolskie, gmina Stare Miasto) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”
- OŚR.6220.15.2018 z 10.05.2019 r. dla przedsięwzięcia pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej PV Lisiec Mały I o mocy wytwórczej do 2 MW na działce nr 446 oraz na części działek nr 209, 210, 211, 228 obręb Lisiec Mały (woj. wielkopolskie, gmina Stare Miasto) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”,
- OŚR.6220.8.2019 z 18.09.2019 r. dla przedsięwzięcia pn. „Budowa w obrębie Główiew, gm. Stare Miasto elektrowni fotowoltaicznej składającej się z wolnostojących paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w tym przyłączami energetycznymi i stacjami transformatorowymi”,
- OŚR.6220.15.2019 z 26.02.2020 r. dla przedsięwzięcia pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w obrębie Lisiec Mały, działki nr 324, 335, 336 w gminie Stare Miasto, powiat koniński, woj. wielkopolskie”
- OŚR.6220.17.2019 z 11.02.2020 dla przedsięwzięcia pn. „Budowa 4 farm fotowoltaicznych o mocy do 1 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 100/2 obręb Lisiec Nowy w gminie Stare Miasto, powiat koniński, woj. wielkopolskie”
- OŚR.6220.18.2019 z 31.01.2020 r. dla przedsięwzięcia pn. „Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działce nr 1178/2 obręb Żychlin, gm. Stare Miasto”
- OŚR.6220.7.2020 z 08.09.2020 r. dla przedsięwzięcia pn. „Budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie działki o nr ewid. 52/3, obręb Bicz, położonej w gminie Stare Miasto”,
- RGOŚ.6220.11.2017 z 13.07.2018 r. dla przedsięwzięcia polegającego na budowie płyty do bioremediacji gleby metodą ex-situ, instalacji do odwadniania osadów z piaskowników i separatorów oraz instalacji do unieszkodliwiania uwodnionych odpadów ciekłych, na działce nr 536/3, obręb 0007 Krągola, gmina Stare Miasto,
- OŚR.6220.20.2019 z 16.03.2020 r. dla przedsięwzięcia polegającego na wykonaniu dwóch urządzeń wodnych (studni głębinowych nr 1 i 2) o głębokości 100,0 m na terenie

przyszłego gminnego ujęcia wód podziemnych w miejscowości Żdzary, gmina Stare Miasto, dz. nr 273/2.

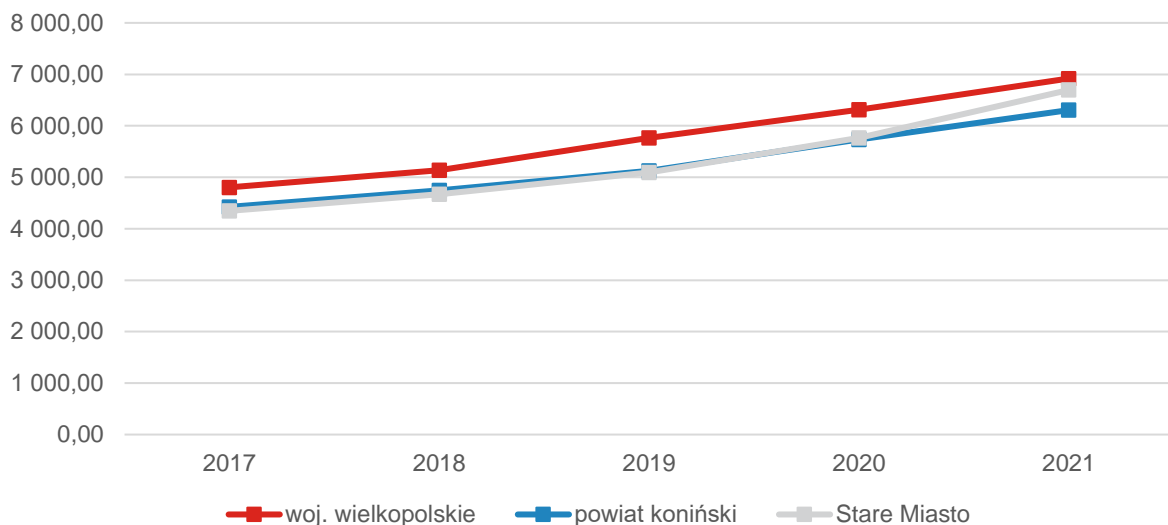
2.3. Stan finansów samorządowych

Wykonanie budżetu

W latach 2017-2021 dochody gminy Stare Miasto ulegały corocznemu wzrostowi – z poziomu 52,5 mln zł w 2017 roku do 84,1 mln zł w 2021 roku. Największy wzrost nastąpił w 2021 roku, kiedy dochody zwiększyły się o ponad 12,2 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim, co spowodowane było m.in. wzrostem dochodów majątkowych, z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na inwestycje.

Poniższy wykres prezentuje kształtowanie się średniego dochodu na jednego mieszkańca gminy Stare Miasto na tle porównywanych jednostek. Analizując powyższe dane zauważyć można, że dochód na 1 mieszkańca w gminie Stare Miasto stale rósł, osiągając w 2021 roku wielkość 6 695,78 zł. Dodatkowo, wskaźnik ten, od 2017 roku wzrósł nominalnie o 2 348,07 zł.

Wskaźnik dochodów ogółem na 1 mieszkańca w gminie Stare Miasto w 2020 roku był wyższy od średniej wyznaczonej dla powiatu konińskiego (6 304,87 zł) o 390,91 zł i niższy niż średnia wyznaczona dla województwa wielkopolskiego (6 918,71 zł, różnica 222,93 zł). Z każdym rokiem w analizowanym okresie różnica od średniej województwa staje się mniejsza.

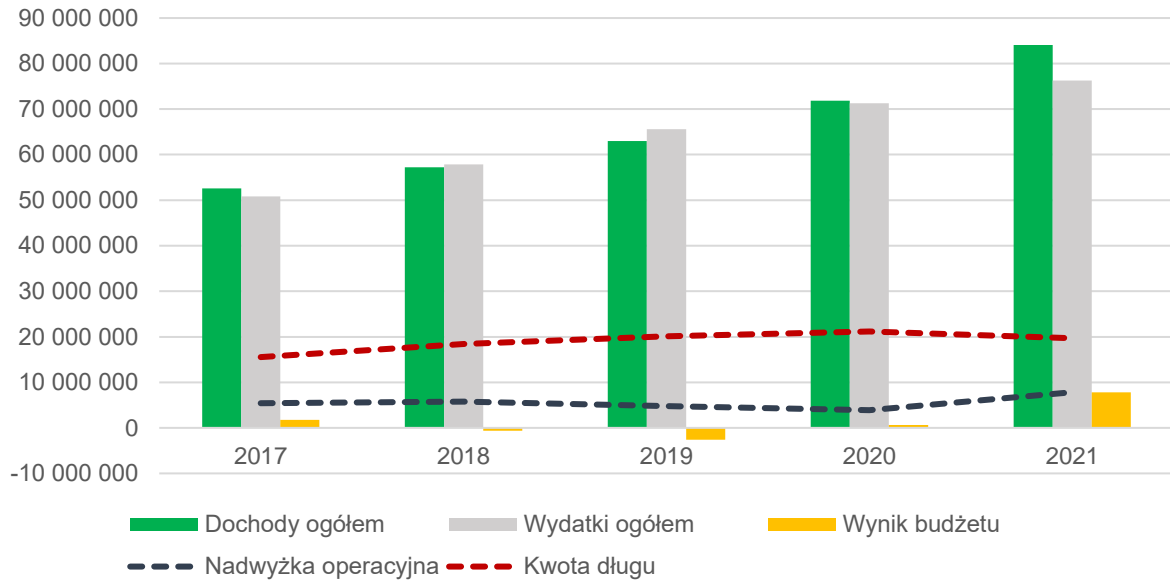
Wykres 13. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 96,4%). Wiodący wpływ na ich kształtowanie ma coroczne i stabilne zwiększanie się udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, subwencji oraz dochodów z tytułu dotacji na cele bieżące.

Corocznie wzrastają również wydatki bieżące gminy. W 2017 roku wydatki bieżące kształtowały się na poziomie 46,8 mln zł i do 2021 roku wzrosły o ponad 21 mln zł. Tendencja ta jest zjawiskiem naturalnym, typowym dla gmin w Polsce. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W gminie Stare Miasto w latach

2017-2021 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) corocznie wzrastał z poziomu 4,9 mln zł w 2017 roku do poziomu 7,8 mln zł w 2021 roku, co stanowiło 9,3% dochodów ogółem.

Wykres 14. Wykonanie budżetu gminy Stare Miasto w latach 2017-2021

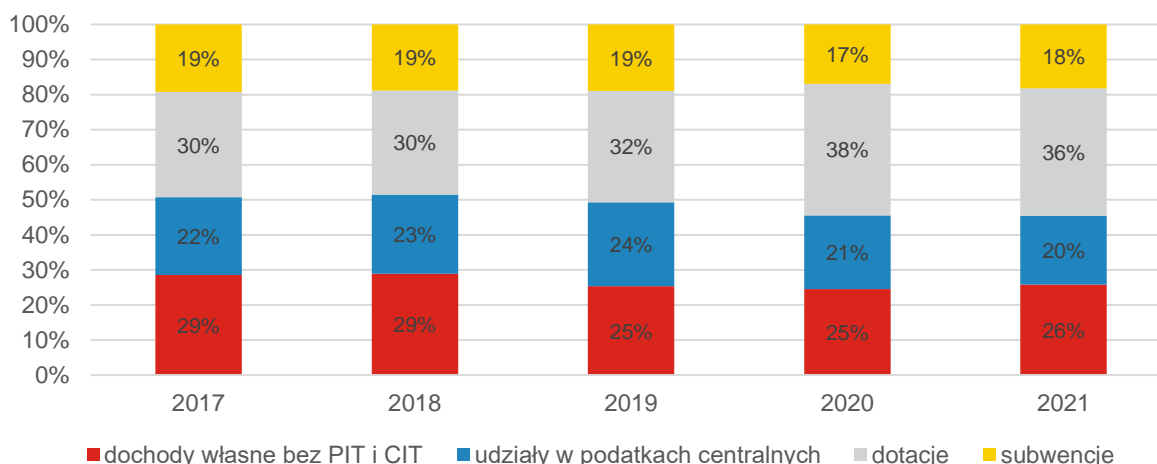
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Ujemny wynik budżetu biorąc pod uwagę lata 2017-2021 wystąpił w roku 2018 (ok. 662 tys. zł) i 2019 (ok. 2,6 mln zł) i był spowodowany wyższymi nakładami na inwestycje w tym okresie.

Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Wykres 15. Struktura dochodów gminy Stare Miasto w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

W 2017 roku udział dochodów własnych gminy w ogólnych dochodach stanowił 29%. W latach 2017- 2021 nastąpił nieznaczny spadek do poziomu 26%. Było to związane przede wszystkim ze zwiększeniem się dotacji na cele bieżące przekazywanej z budżetu państwa (przede wszystkim na program „Rodzina 500+”). Nastąpił wzrost udziału dotacji w budżecie gminy z 30% do 36%. Dodając udziały w podatku PIT i CIT, dochody własne gminy Stare Miasto w 2021 roku wynosiły 46%, co znacznie ograniczało możliwość samodzielnego oddziaływania gminy na kształt i strukturę dochodów, a tym samym możliwość samodzielnego finansowania inwestycji.

Zagłębiając się dalej w analizę dochodów budżetu gminy Stare Miasto, największy wpływ na wynik budżetu miał podatek PIT, który dynamicznie wzrastał z roku na rok. Generował dochody na poziomie średnio 13,2 mln zł rocznie. W 2021 roku było to 15,19 mln zł, a różnica między pierwszym, a ostatnim analizowanym rokiem wynosiła blisko 4,2 mln zł. Bardzo znaczące w strukturze dochodów był podatek od nieruchomości generujący w 2021 roku ok. 12 mln zł, przy czym w porównaniu z pierwszym analizowanym rokiem nastąpił jego wzrost, a różnica nominalna wyniosła prawie 1,3 mln zł. Wśród pozostałych dochodów warto wyróżnić także podatek od czynności cywilnoprawnych – 2,06 mln zł w 2021 roku (od 2017 wzrost czterokrotny), podatek rolny – utrzymujący się na podobnym poziomie w analizowanych latach, generujący średnio 178 tys. zł rocznie.

Tabela 8. Dochody podatkowe gminy Stare Miasto w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
PIT	10 938 832,00	12 095 429,00	13 967 578,00	14 081 122,00	15 192 677,00
CIT	716 082,68	819 195,98	1 135 496,83	1 042 879,13	1 326 033,45
podatek rolny	168 247,11	169 737,50	175 899,41	190 353,00	188 959,90
podatek od nieruchomości	10 650 508,22	11 448 411,58	10 697 860,50	11 481 234,81	11 946 286,33
podatek leśny	45 154,82	47 190,82	47 040,54	47 153,85	47 369,12
podatek od środków transportowych	458 246,19	469 642,45	481 022,60	459 345,97	435 074,39
karta podatkowa	5 357,67	10 341,72	15 987,10	20 554,07	18 724,39
podatek od czynności cywilnoprawnych	419 644,13	770 142,33	533 494,68	531 287,12	2 059 652,84
wpływy z opłaty skarbowej	99 854,00	122 097,50	109 856,00	74 462,50	76 337,40
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	0,00	472,20	0,00	967,20	216,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Należy również mieć na uwadze, że potencjał finansowy gminy w zakresie podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych jest wyższy. Wynika to z tego, że gmina stosuje niższe niż maksymalne stawki podatkowe, a także stosuje ulgi i zwolnienia podatkowe. W efekcie w latach 2017-2021 łączna wartość zmniejszenia wpływów z tytułu podatku od nieruchomości wynosiła 11,2 mln zł natomiast z tytułu podatku od środków transportowych 1,5 mln zł.

Tabela 9. Kwoty podatku oraz ulg i zwolnień podatkowych w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021

		2017	2018	2019	2020	2021
podatek od nieruchomości	skutki obniżenia górnych stawek podatków	1 898 902,55	2 022 196,68	2 187 679,93	2 108 702,60	2 250 226,59
	skutki udzielonych ulg i zwolnień	125 267,57	157 163,11	162 196,58	133 899,54	133 546,24
	suma	2 024 170,12	2 179 359,79	2 349 876,51	2 242 602,14	2 383 772,83
podatek od środków transportowych	skutki obniżenia górnych stawek podatków	284 309,85	284 527,00	305 183,00	301 684,00	334 162,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych.

Analizując zmiany odsetka wydatków pomiędzy rokiem 2017 a 2021 w poszczególnych działach na tle wydatków ogółem największy spadek odnotowano w dziale:

- 926 kultura fizyczna i sport (z 2,8% do 0,5%),
- 801 oświata i wychowanie (z 36,7% do 35%).

Natomiast najwyższy wzrost odnotowano w działach:

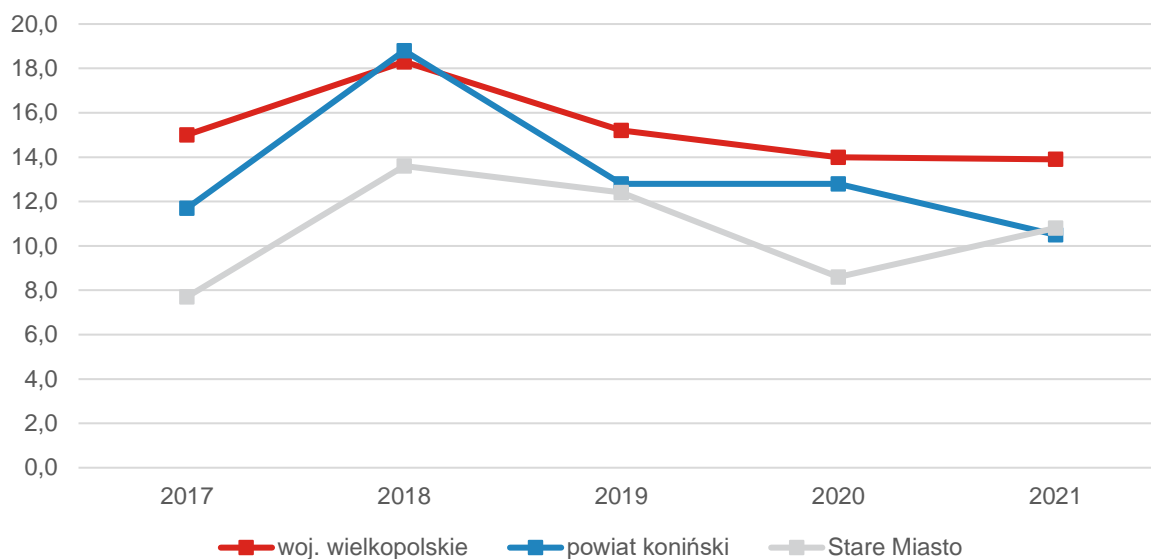
- 010 rolnictwo i łowiectwo (z 1,2% do 4,1%),
- 855 rodzina (z 26,2% do 28,5%).

Wykres 16. Struktura wydatków w gminie Stare Miasto w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Na poniższym wykresie przedstawiono udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa w latach 2017-2021. Najwięcej wydatków majątkowych było w 2018 i w 2019 roku. W pozostałych latach wydatki kształtowały się w granicach od 7,7% do 10,8%.

Wykres 17. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Fundusze Europejskie 2014-2020

Gmina Stare Miasto w latach 2014-2021 pozyskała dofinansowanie ze środków funduszy europejskich na szereg projektów. Lista projektów dofinansowanych znajduje się poniżej.

Tabela 10. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość projektu	Wartość dofinansowania
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Aglomeracji Stare Miasto, miejscowości Żdzary i Barczygłów	Gmina Stare Miasto	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	1 770 422,71 zł	1 223 462,85 zł
2.	Jestem Przedszkolakiem !	Gmina Stare Miasto	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	472 423,13 zł	401 559,66 zł
3.	Kopalnia kompetencji – rozwój edukacji gimnazjalnej na terenie KOSI	Powiat koniński – Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 3 593 167,11 zł (Gmina – 333 958,58 zł)	Kwota dofinansowania projektu: 3 413 508,75 zł (Gmina – 311 507,20 zł)
4.	Zakładam firmę - wsparcie osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą na terenie K OSI	Miasto Konin - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 3 999 976,92 zł	Kwota dofinansowania projektu: 3 799 978,07 zł
5.	Stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji publicznej na terenie K OSI	Miasto Konin - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 29 771 432,23 zł (Gmina – 1 998 630,00 zł)	Kwota dofinansowania projektu: 23 199 184,23 zł (Gmina – 1 242 945,21 zł)

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość projektu	Wartość dofinansowania
6.	Stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji publicznej na terenie K OSI – etap II	Miasto Konin - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 7 184 030,26 zł (Gmina – 489 186,34 zł)	Kwota dofinansowania projektu: 4 394 850,34 zł (Gmina – 415 808,39 zł)
7.	Stworzenie zintegrowanego systemu komunikacji publicznej na terenie K OSI – etap III	Miasto Konin - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 2 728 015,89 zł (Gmina – 349 766,60 zł)	Kwota dofinansowania projektu: 1 725 239,40 zł (Gmina – 205 000,00 zł)
8.	Wzmocnienie zastosowania TIK w powiecie konińskim - Integracja i harmonizacja baz danych oraz udostępnianie elektronicznych usług publicznych	Powiat koniński - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 14 914 879,88 zł	Kwota dofinansowania projektu: 12 391 935,91 zł
9.	Bezpieczny powiat koniński - wsparcie systemu wczesnego ostrzegania	Powiat koniński - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 683 068,20 zł	Kwota dofinansowania projektu: 580 095,67 zł
10.	Bezpieczna aglomeracja konińska - rozbudowa systemu wczesnego ostrzegania	Powiat koniński - Gmina Stare Miasto – Partner projektu	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 1 127 787,20 zł	Kwota dofinansowania projektu: 957 573,62 zł
11.	Kopalnia możliwości w Gminie Stare Miasto	Fundacja Rozwoju Edukacji Małego Inżyniera/Gmina Stare Miasto	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 430 589,70 zł	Kwota dofinansowania projektu: 326 835,90 zł
12.	Zastosowanie instalacji fotowoltaicznych na obiektach gmin powiatu konińskiego: Wilczyn, Stare Miasto, Kleczew, Sompolno i Kazimierz Biskupi	Gmina Wilczyn – Gmina Stare Miasto partner	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 7 539 286,50 zł (Gmina - 1 325 781,34 zł)	Kwota dofinansowania projektu: 5 187 644,33 zł (Gmina - 911 704,02 zł)
13.	Mistrzowie kompetencji w Szkole Podstawowej w Modle Królewskiej - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej	Partner wiodący - Fundacja Rozwoju Edukacji Małego Inżyniera. Partner - Gmina Stare Miasto	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 163 701,56 zł	Kwota dofinansowania projektu: 139 146,32 zł
14.	Kopalnia wiedzy w gminie Stare Miasto - Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej	Partner wiodący - Fundacja Rozwoju Edukacji Małego Inżyniera. Partner - Gmina Stare Miasto	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014 – 2020	Wartość projektu: 373 574,16 zł	Kwota dofinansowania projektu: 317 538,03 zł

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość projektu	Wartość dofinansowania
15.	Opracowanie Programu rewitalizacji Gminy Stare Miasto	Gmina Stare Miasto	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014 - 2020	60 764,82 zł	54 673,32 zł
16.	Szkoła Młodych Europejczyków	Gmina Stare Miasto	Program Erasmus+	42 710 euro	42 710 euro
17.	Budowa środowiskowych miejsc rekreacji	Gmina Stare Miasto	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	63 180,43 zł	40 201,00 zł
18.	Zagospodarowanie terenu przy zbiorniku retencyjnym w Starym Mieście w celach rekreacyjno - turystycznych	Gmina Stare Miasto	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	99 856,11 zł	63 538,00 zł
19.	Zagospodarowanie szlaku turystyczno - krajoznawczego (ławki, tablice informacyjne, mała architektura, miejsca rekreacji, punkt samodzielnej naprawy rowerów)	Gmina Stare Miasto	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	86 812,17 zł	34 994,00 zł
20.	Budowa stacji uzdatniania wody wraz z podłączeniem do istniejących sieci wodociągowych oraz budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żdźary	Gmina Stare Miasto	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	4 936 729,19 zł	2 000 000,00 zł
21.	Przebudowa placów zabaw w miejscowości Żychlin	Gmina Stare Miasto	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	307 000,00 zł	148 229,00 zł
22.	Przebudowa miejsc rekreacji w miejscowości Żychlin	Gmina Stare Miasto	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	160 991,43 zł	102 438,00 zł
23.	Ja w Internecie. Program szkoleniowy w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych	Gmina Stare Miasto	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	80 640,00 zł	80 640,00 zł
24.	Zdalna Szkoła wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego	Gmina Stare Miasto	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	69 780,98 zł	69 780,98 zł
25.	Zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej	Gmina Stare Miasto	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	95 000,00 zł	95 000,00 zł

Lp.	Tytuł projektu	Beneficjent	Program	Wartość projektu	Wartość dofinansowania
26.	Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR	Gmina Stare Miasto	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	79 704,00 zł	79 704,00 zł
27.	Cyfrowa Gmina	Gmina Stare Miasto	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	100 000,00 zł	100 000,00 zł
28.	Umowa o udzielenie dotacji ramach instrumentu "Łącząc Europę"(CEF) - WiFi4EU	Gmina Stare Miasto	Agencja Wykonawcza ds. Innowacyjności i Sieci	15 000,00 euro	15 000,00 euro
29.	Profesjonalne e-Urzędy w 10 jednostkach samorządu terytorialnego z powiatów kaliskiego, konińskiego i tureckiego	Gmina - Partner	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	1 914 439,20 zł	1 603 927,20 zł

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Rządowy Fundusz Polski Ład

Rządowy Fundusz Polski Ład jest to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez JST. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez BGK. Gmina Stare Miasto pozyskała dotacje na inwestycje na łączną kwotę 20,99 mln zł.

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania
Gmina Stare Miasto	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Modła Królewska – etap II wraz z budową kolektora tłoczego od oczyszczalni	7 101 552,00 zł
Gmina Stare Miasto	Przebudowy ulic Jesionowej i Kasztanowej wraz z budową kolektora deszczowego w miejscowości Stare Miasto	2 161 725,00 zł
Gmina Stare Miasto	Przebudowa ulic Szkolnej i Morwowej w miejscowości Stare Miasto	1 140 000,00 zł
Gmina Stare Miasto	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Posoka	3 800 000,00 zł
Gmina Stare Miasto	Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Stare Miasto	4 560 000,00 zł
Gmina Stare Miasto	Przebudowa ulicy Grabowej w Żychlinie	2 233 376,00 zł

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL) to program, w ramach którego rządowe środki trafiają do gmin, powiatów i miast w całej Polsce na inwestycje bliskie ludziom. Wsparcie jest bezzwrotne i pochodzi z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Gmina Stare Miasto pozyskała dotacje na inwestycje na łączną kwotę 3,1 mln zł.

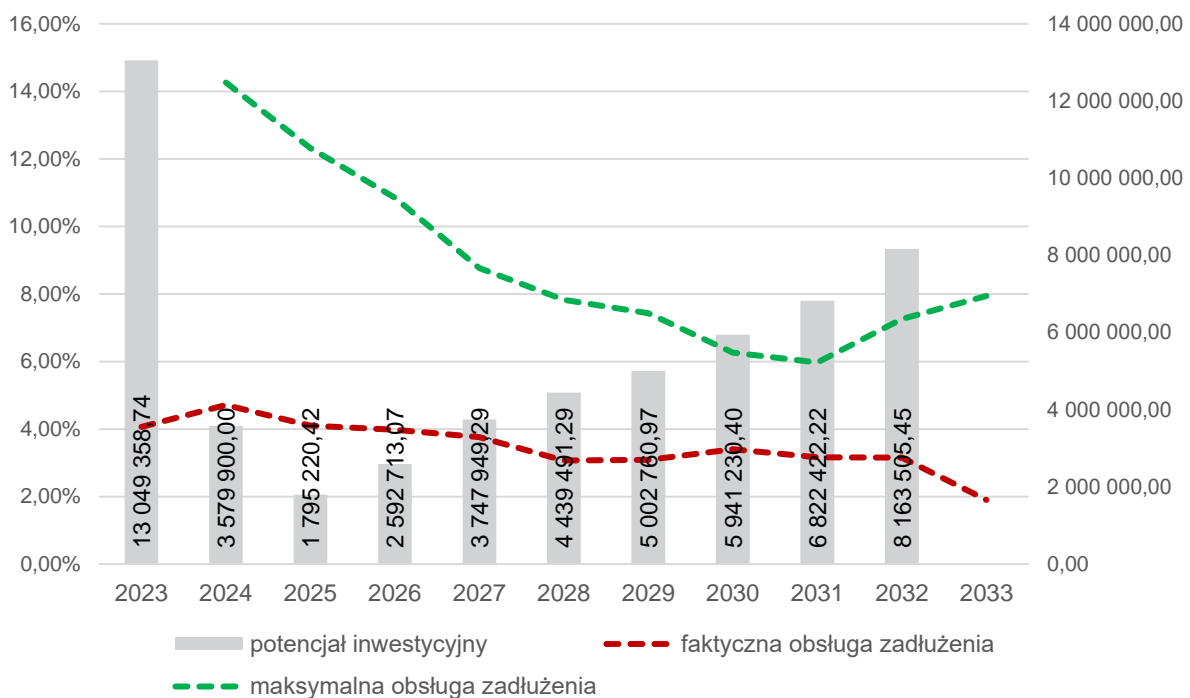
Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania
Gmina Stare Miasto	Przebudowa i nadbudowa budynku Urzędu Gminy Stare Miasto – etap II	814 208,00 zł
Gmina Stare Miasto	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Janowice	1 500 000,00 zł
Gmina Stare Miasto	Budowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Żdzary	800 000,00 zł

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Potencjał inwestycyjny

Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Stare Miasto na lata 2023-2033 zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2023-2035 (uchwała Nr LXVII/448/2023 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 27 kwietnia 2023 r.). Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych gminy w przeszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy o finansach publicznych, dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Stare Miasto pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Wykres 18. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Stare Miasto na lata 2023-2033

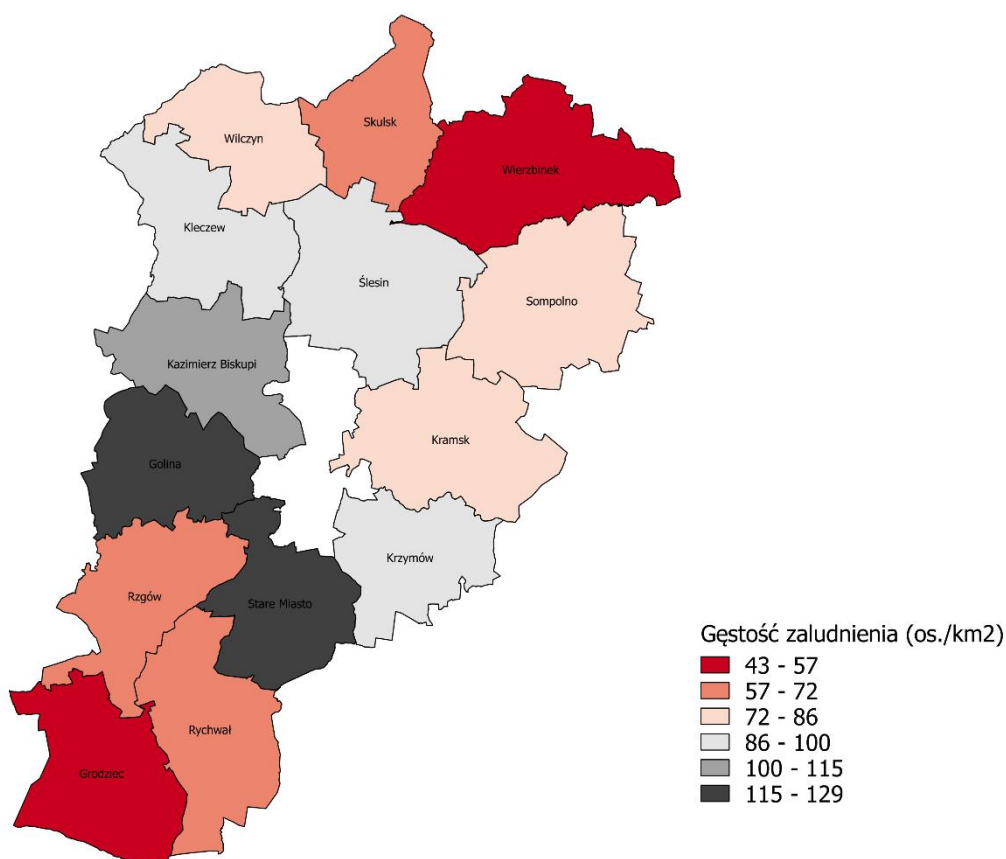
Źródło: opracowanie własne na podstawie uchwały Nr LXVII/448/2023 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 27 kwietnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Stare Miasto na lata 2023-2035.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny gminy rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) w latach 2023-2033. Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny w okresie prognozy wyniesie około 69,49 mln zł.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

3.1. Demografia

Według danych GUS gmina Stare Miasto w roku 2021 liczyła 12 607 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 129 os./km². Z tego względu gęstość zaludnienia w gminie była najwyższa w powiecie konińskim, gdzie gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 84 os./km².

Rycina 14. Gęstość zaludnienia w powiecie konińskim w 2021 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

W poniższej tabeli zestawiono dane dotyczące zmiany liczby ludności w latach 2017-2021 w gminie Stare Miasto, powiecie konińskim oraz pozostałych gminach należących do powiatu. Zauważa się wzrost liczby ludności na przestrzeni lat. W gminie Stare Miasto w 2021 roku wynosiła ona 12 607 mieszkańców, co daje o 453 mieszkańca więcej niż w pierwszym analizowanym roku. Średnia dynamika zmiany liczby ludności dla gminy wynosiła 100,9% oraz 101,1% dla powiatu. Liczba ludności w gminie stanowi 10% mieszkańców powiatu. W gminie Stare Miasto występuje najwyższa dynamika zmiany liczby ludności spośród wszystkich analizowanych gmin.

Tabela 11. Zmiany liczby ludności w powiecie konińskim w latach 2017-2021

JST	2017	2018	2019	2020	2021	udział w 2021 r.	średnia dynamika
powiat koniński	129 715	129 966	130 053	129 904	129 981	100%	100,1%
Golina	12 033	12 083	12 079	12 077	12 195	9%	100,3%
Grodziec	5 220	5 206	5 160	5 131	5 090	4%	99,4%
Kazimierz Biskupi	11 467	11 466	11 487	11 496	11 499	9%	100,1%
Kleczew	9 991	9 986	9 947	9 908	9 893	8%	99,8%
Kramsk	11 135	11 226	11 250	11 337	11 383	9%	100,6%
Krzyków	7 961	8 034	8 112	8 154	8 223	6%	100,8%
Rychwał	8 320	8 311	8 249	8 203	8 181	6%	99,6%
Rzgów	7 245	7 291	7 275	7 257	7 258	6%	100,0%
Skulsk	6 142	6 154	6 122	6 096	6 023	5%	99,5%
Sompolno	10 414	10 375	10 380	10 299	10 245	8%	99,6%
Stare Miasto	12 154	12 266	12 436	12 497	12 607	10%	100,9%
Ślesin	13 992	14 032	14 067	14 051	14 079	11%	100,2%
Wierzbinek	7 396	7 336	7 287	7 216	7 168	6%	99,2%
Wilczyn	6 245	6 200	6 202	6 182	6 137	5%	99,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zachodzące w gminie procesy demograficzne uzależnione są w dużej mierze od przyrostu naturalnego oraz salda migracji. Wskaźnik przyrostu naturalnego kształtował się na poziomie dodatnim i była to jedyna dodatnia wartość spośród gmin w powiecie konińskim. Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w gminie Stare Miasto był na poziomie 0,80. Korzystnym aspektem jest również kształtowanie się współczynnika salda migracji, który w 2021 roku był na poziomie dodatnim, wyższym niż średnia dla powiatu i województwa. Dodatkowo wskaźnik ten średniorocznie wzrastał.

Tabela 12. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021 na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2021 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2017 r.	2021 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2017 r.
woj. wielkopolskie	-2,75	-1,20	0,60	0,08
powiat koniński	-2,00	-0,85	2,40	0,40
Golina	-0,16	-0,46	10,00	0,45
Grodziec	-2,35	-0,88	-8,40	-0,05
Kazimierz Biskupi	-2,35	-1,33	2,10	1,13
Kleczew	-2,93	-0,33	1,40	0,23
Kramsk	-1,76	-0,91	5,90	-0,15
Krzyków	-2,94	-1,78	12,00	1,70
Rychwał	-5,14	-1,05	1,50	1,18
Rzgów	0,00	-0,73	0,70	-1,03
Skulsk	-6,60	-1,33	-3,30	0,30
Sompolno	-4,69	-1,44	-2,90	-1,15
Stare Miasto	0,80	-0,81	7,20	1,13
Ślesin	-1,14	-0,18	1,90	0,30
Wierzbinek	-0,69	-0,21	-2,90	1,30
Wilczyn	-0,81	-1,08	-5,40	-0,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując wskaźniki demograficzne dla gminy Stare Miasto zaobserwować można stopniowe starzenie się społeczeństwa. Wskaźnik senioralnego obciążenia demograficznego przedstawia ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym. Dynamika wzrostu tego wskaźnika wyniosła dla gminy 111%. W 2021 roku wskaźnik ten był niższy w gminie (19,10%) niż w powiecie (22,30%) i niższy niż w województwie wielkopolskim (26,90), co jest sytuacją korzystną.

Pogłębiając analizę struktury demograficznej gminy Stare Miasto można zauważyć, że wyraźnie zmniejsza się w niej odsetek mieszkańców w tzw. wieku kreatywnym (ludność w wieku 25-34 lat). Nie jest to pozytywna cecha gminy, ponieważ ludzie w tym wieku są główną siłą napędową jednostki samorządu terytorialnego. Dynamika spadku tego wskaźnika w latach 2017-2021 była na poziomie 92% – wynika z tego, że udział ludności w wieku kreatywnym spada, jednak wolniej niż ma to miejsce w stosunku do średniej powiatu. W 2021 roku wskaźnik ten był wyższy w gminie (13,87%) niż w województwie wielkopolskim (13,48%) i wyższy niż w powiecie (14,78%). Mimo, iż dane są na ten moment zadowalające, należy zwrócić uwagę na wymiar długofalowy, w efekcie którego zmniejszy się liczba osób aktywnych zawodowo, co może mieć negatywne skutki dla funkcjonowania gminy.

Tabela 13. Wskaźniki demograficzne dla gminy Stare Miasto w 2017 i 2021 roku na tle innych jednostek

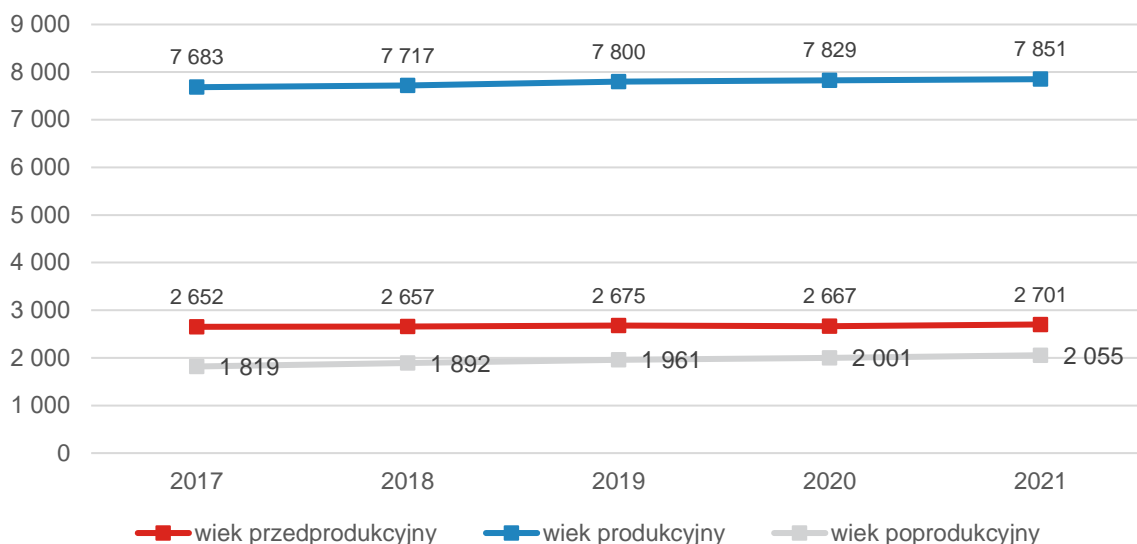
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2017	2021	dynamika	2017	2021	dynamika
woj. wielkopolskie	15,54	13,48	87%	23,20	26,90	116%
powiat koniński	15,43	14,78	96%	19,70	22,30	113%
Stare Miasto	15,14	13,87	92%	17,20	19,10	111%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższym wykresie przedstawiona została struktura ludności w gminie Stare Miasto, poprzez graficzne zestawienie liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2017-2021. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym corocznie nieznacznie wzrasta. Z kolei biorąc pod uwagę liczbę osób w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym, zauważalna jest tendencja wzrostu.

Wykres 19. Struktura ludności w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

Żłobki i przedszkola

Opiekę nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy Stare Miasto zapewniają żłobki oraz klub malucha. Do zadań tych placówek należy w szczególności:

- zapewnienie dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do jego wieku.

W gminie opiekę dla najmłodszych zapewniają 3 placówki (2 żłobki niepubliczne oraz 1 Klub Malucha). Placówki są czynne w godzinach od 6:45 do 17:00. Prywatny Żłobek „Kinderki” zapewnia opiekę dla największej liczby dzieci.

Tabela 14. Żłobki oraz inne formy opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy Stare Miasto

Placówka	Adres	Liczba miejsc	Liczba dzieci	Godziny otwarcia	Opłata za pobyt /miesiąc	Opłata za wyżywienie
Prywatny Żłobek „Kinderki”	Stare Miasto ul. Ry-chwalska 50	30	10	7:00-17:00	1 000 zł	17 zł/dzień
Klub Malucha Biedroneczki	Główiew, ul. Szkolna 2	16	10	6:45-16:45	850 zł	17 zł/dzień
Prywatny Żłobek Słoneczko	Żychlin, ul. Osiedle Słoneczne 87	20	20	7:00-17:00	700 zł	15 zł/dzień

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Na terenie gminy działa jedno Przedszkole Samorządowe w Starym Mieście oraz oddziały przedszkolne mieszczące się w 5 szkołach podstawowych w Barczygłowie, Modle Królewskiej, Żdźarach, Żychlinie i w Liściu Wielkim. Jednostki te są prowadzone przez gminę.

Tabela 15. Przedszkola na terenie gminy Stare Miasto

Nazwa przedszkola/oddziału/punktu przedszkolnego	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole Samorządowe w Starym Mieście	322	15	21,47	6.30-17.30
Oddziały przedszkolne w SP w Barczygłowie	22	2	11	6.30-17.30
Oddziały przedszkolne w SP w Modle Królewskiej	32	2	16	7.00-16.00
Oddziały przedszkolne w SP w Żdźarach	36	2	18	7.00-16.00
Oddziały przedszkolne w SP w Żychlinie	106	5	21,2	6.00-17.00
Oddziały przedszkolne w SP w Liściu Wielkim	26	2	13	8.00-16.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące upowszechnienia opieki przedszkolnej na terenie gminy Stare Miasto. Poziom upowszechnienia opieki przedszkolnej w analizowanych latach corocznie wzrastał. Corocznie zwiększa się też miesięczny koszt utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym. W 2021 roku kwota ta wynosiła 1 121 zł i była o 349,05 zł wyższa niż w pierwszym badanym roku.

Tabela zawiera również informacje o liczbie dzieci zamieszkujących gminę Stare Miasto, ale uczęszczających do przedszkola poza jej terenem oraz odwrotnie – o liczbie dzieci zamieszkujących inne gminy, ale zapisanych do placówki na obszarze gminy Stare Miasto. Liczby te ulegają niewielkim zmianom na przestrzeni lat. W roku szkolnym 2021/2022 55 dzieci będących mieszkańcami gminy Stare Miasto uczęszczało do przedszkoli na terenie gmin sąsiadujących, a 23 dzieci spoza gminy dowożone były do placówek na jej obszarze.

Tabela 16. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w gminie Stare Miasto

	2017	2018	2019	2020	2021
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną (%)	79%	86%	88%	90%	92%
Liczba dzieci z terenu gminy w przedszkolach na terenie innych gmin (os.)	38	40	42	48	55
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie gminy (os.)	34	37	29	33	23
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym (zł)	771,95	734,65	858,99	901,50	1 121,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Szkoły

W 2021 roku gmina Stare Miasto była organem prowadzącym dla 6 szkół podstawowych tj.:

- Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema w Starym Mieście,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Żychlinie,
- Szkoła Podstawowa im. Bolesława Prusa w Liściu Wielkim,

- Szkoła Podstawowa im. prof. Zbigniewa Religi w Barczygłowie,
- Szkoła Podstawowa w Modle Królewskiej,
- Szkoła Podstawowa im. Miry Stanisławskiej-Meysztowicz w Żdżarach.

W szkołach podstawowych w 2021 roku uczyło się łącznie 1 107 dzieci, a średnia wielkość oddziału wynosiła 13,8. Największą szkołą podstawową na terenie gminy Stare Miasto jest Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema w Starym Mieście, do której uczęszczało 456 uczniów w 22 oddziałach. W szkole zatrudnionych było 49,21 etatów nauczycielskich. Najmniejszą szkołą jest natomiast Szkoła Podstawowa im. prof. Zbigniewa Religi w Barczygłowie, do której uczęszczało 49 uczniów w 5 oddziałach.

Tabela 17. Szkoły na terenie gminy Stare Miasto

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa im. gen. J. Bema w Starym Mieście	456	22	20,72	49,21
Szkoła Podstawowa im. prof. Z. Religi w Barczygłowie	49	5	9,8	13,37
Szkoła Podstawowa w Modle Królewskiej	61	7	8,71	18,88
Szkoła Podstawowa im. Miry Stanisławskiej-Meysztowicz w Żdżarach	68	7	9,71	17,67
Szkoła Podstawowa im. B. Prusa w Liścu Wielkim	262	16	16,37	37
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Żychlinie	211	12	17,58	35,75

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

W tabeli poniżej zaprezentowany został stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych na terenie gminy Stare Miasto w roku szkolnym 2020/2021. Żadna ze szkół podstawowych mieszczących się na terenie gminy Stare Miasto nie prowadziła nauczania w zmianowym systemie pracy. We wszystkich szkołach uczniowie mieli dostęp do komputerów oraz projektorów multimedialnych. W każdej ze szkół funkcjonowały świetlice oraz działał monitoring. W wszystkich szkołach, poza szkołą w Żdżarach, funkcjonował gabinet pielęgniarki. W każdej szkole uczniowie mieli dostęp do obiektów sportowych.

Tabela 18. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie gminy Stare Miasto

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa w Barczygłowie	Szkoła Podstawowa w Modle Królewskiej	Szkoła Podstawowa w Żdżarach	Szkoła Podstawowa w Starym Mieście	Szkoła Podstawowa w Żychlinie	Szkoła Podstawowa w Liścu Wielkim
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	9	9	6	26	15	15
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	sala gimnastyczna -do remontu dach	boisko tartanowe uniwersalne -stan dobry, brak sali gimnastycznej	boisko do koszykówki i piłki nożnej -stan dobry, mała sala gimnastyczna	sala gimnastyczna, mała sala gimnastyczna, siłownia, boiska do piłki ręcznej, siatkówki, koszykówki, skocznia, bieżnia prosta	mała sala gimnastyczna – stan dobry, sala taneczna -do remontu, boisko uniwersalne - stan dobry, bieżnia prosta	hala sportowa – stan dobry, boisko uniwersalne, bieżnia prosta
Pracownicy językowe	nie	nie	nie	nie	nie	nie

Nazwa szkoły:	Szkoła Podstawowa w Barczygłowie	Szkoła Podstawowa w Modle Królewskiej	Szkoła Podstawowa w Żdżarach	Szkoła Podstawowa w Starym Mieście	Szkoła Podstawowa w Żychlinie	Szkoła Podstawowa w Liścu Wielkim
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	nie	nie	nie	nie	nie	tak-integracyjne
Komputery do użytku uczniów (szt.)	10	18	14	33+12(prze-nośne)	12 +11(prze-nośne)	16
Projektory multimedialne (szt.)	3	3	3	6	9	16
Kamery - monitoring szkolny	tak	tak	tak-do remontu	tak-do remontu	tak	tak
Szafki dla każdego ucznia	tak	nie	tak	nie	tak	nie
Świetlice	tak, 12.45-16.30	tak, 7.30-15.30	tak, 7.30-15.50	tak, 7.00-16.30	tak, 7.00-16.30	tak, 7.00-16.00
Parkingi dla kadry / rodziców	nie	tak	tak	tak	nie	tak
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	tak (pielęgniarka)	tak (pielęgniarka)	nie	tak (pielęgniarka)	tak (pielęgniarka)	tak (pielęgniarka)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

W tabeli poniżej zestawiono całkowitą liczbę uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy Stare Miasto w zestawieniu z liczbą dzieci zamieszkującą teren gminy, ale dojeżdżającą do szkół poza jej granicami. Zaobserwować można, iż liczby te na przestrzeni analizowanych lat 2017-2021 rosły. Do szkół na terenie gminy w 2021 roku zapisanych było 1 452 dzieci. Liczba dzieci zamieszkujących gminę Stare Miasto, lecz uczęszczających do szkół na terenie innych gmin w 2021 roku wynosiła 165 dzieci.

Tabela 19. Liczba uczniów zamieszkujących gminę Stare Miasto uczęszczająca do szkół na terenie gminy

	2017	2018	2019	2020	2021
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0" (os.)	1224	1257	1242	1411	1452
Liczba uczniów z terenu gminy, uczęszczających do szkół na terenie innych gmin (os.)	132	148	129	164	165

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo oświatowe ustawodawca nakłada na gminę obowiązek zapewnienia bezpłatnego transportu lub zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej, jeżeli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie dziecko mieszka, przekracza 3 km w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych oraz 4 km w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych. Ustawa nie zabrania gminie bezpłatnego dowozu dzieci do szkół w sytuacji, gdy zamieszkują one poza obwodem danej szkoły (w przypadku, gdy rodzic wybiera szkołę spoza

obwodu, do czego ma prawo). W związku z tym gmina Stare Miasto realizuje zarówno obowiązek dowozu, jak i fakultatywny dowóz dzieci spoza obwodu danej szkoły. W ramach dowozu uczniów realizowano 8 tras, 6 tras - realizator usługi Zakład Gospodarki Komunalnej w Żychlinie, 2 trasy – przewoźnik zewnętrzny.

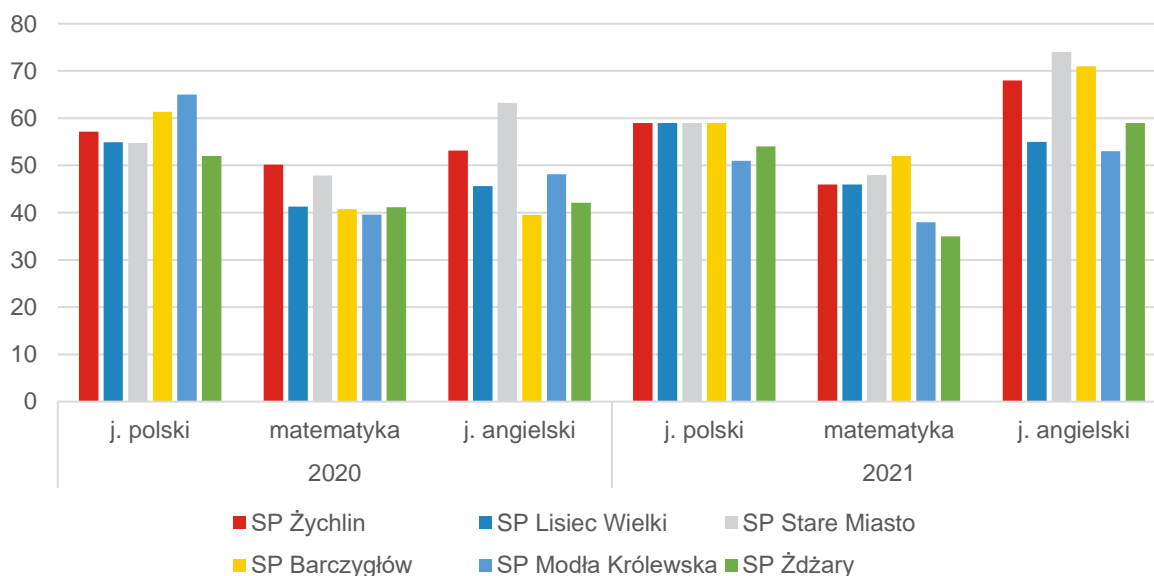
Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Wyniki klas VIII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej latach 2019-2021 obrazuje poniższe zestawienie. Ich analiza wskazuje, że wyniki egzaminu zewnętrznego kształtowały się na wyższym poziomie z wszystkich przedmiotów w porównaniu do powiatu i województwa.

Tabela 20. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminie Stare Miasto w latach 2019-2021 na tle powiatu i województwa

	2019			2020			2021		
	język polski	matematyka	angielski	język polski	matematyka	angielski	język polski	matematyka	angielski
gmina Stare Miasto	63,74	43,97	55,77	56,11	44,82	57,73	59	46	66
pow. koniński	59,4	40,4	56,3	54,64	40,28	44,95	57	41	57
woj. wielkopolskie	61	43,1	56,3	56,9	44,1	51,5	57	45	63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań.

Wyniki klas VIII szkół podstawowych z egzaminu na zakończenie szkoły podstawowej w roku szkolnym 2019/2020 i w 2020/2021 obrazuje poniższe zestawienie. Wyniki we wszystkich szkołach były na podobnym poziomie, poza Szkołą Podstawową w Modle Królewskiej oraz Szkołą Podstawową w Żdżarach gdzie wyniki były niższe w porównaniu do innych szkół.

Wykres 20. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminie Stare Miasto w roku 2021 na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE 2021.

Tabela poniżej przedstawia dane dotyczące wykonania wydatków w dziale 801 Oświata i wychowanie w latach 2017-2021. Można z niej wnioskować, że wydatki bieżące na oświatę corocznie wzrastały. Najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne, które od 2017 roku

do 2021 wzrosły o 7 mln (średnio 79% wydatków bieżących). Pozostałe wydatki bieżące mieściły się w przedziale od 4,2 mln zł do 5,2 mln zł.

Tabela 21. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
WYDATKI OGÓŁEM	18 644 683,22	20 186 834,40	23 147 919,10	24 903 899,93	26 706 319,88
Wydatki bieżące, w tym:	18 485 537,22	19 890 745,97	22 623 051,78	24 596 266,26	26 500 184,24
Wynagrodzenia i pochodne	14 234 101,44	15 586 660,88	17 785 094,59	19 922 358,56	21 258 016,83
Pozostałe wydatki bieżące	4 251 435,78	4 304 085,09	4 837 957,19	4 673 907,70	5 242 167,41
Wydatki majątkowe	159 146,00	296 088,43	524 867,32	307 633,67	206 135,64
SUBWENCJA OŚWIATOWA	10 068 027,00	10 762 970,00	11 967 984,00	12 149 942,00	13 295 902,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	8 576 656,22	9 423 864,40	11 179 935,10	12 753 957,93	13 410 417,88
Stopień pokrycia	54%	53%	52%	49%	50%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

W tabeli można również zwrócić uwagę na poziom przyznanej subwencji oświatowej oraz stopień, w jakim pokrywa ona wydatki na oświatę w gminie. Wynika z niej, że subwencja oświatowa w żadnym z analizowanych lat nie pokrywała w całości wydatków na oświatę. Dodatkowo zauważalny jest również malejący stopień pokrycia wydatków subwencją, co oznacza, że coraz więcej wydatków oświatowych gmina musi pokrywać z dochodów własnych. W 2017 roku wskaźnik ten wynosił 54%, a w roku 2021 zmniejszył się do 50%.

Kultura i sport

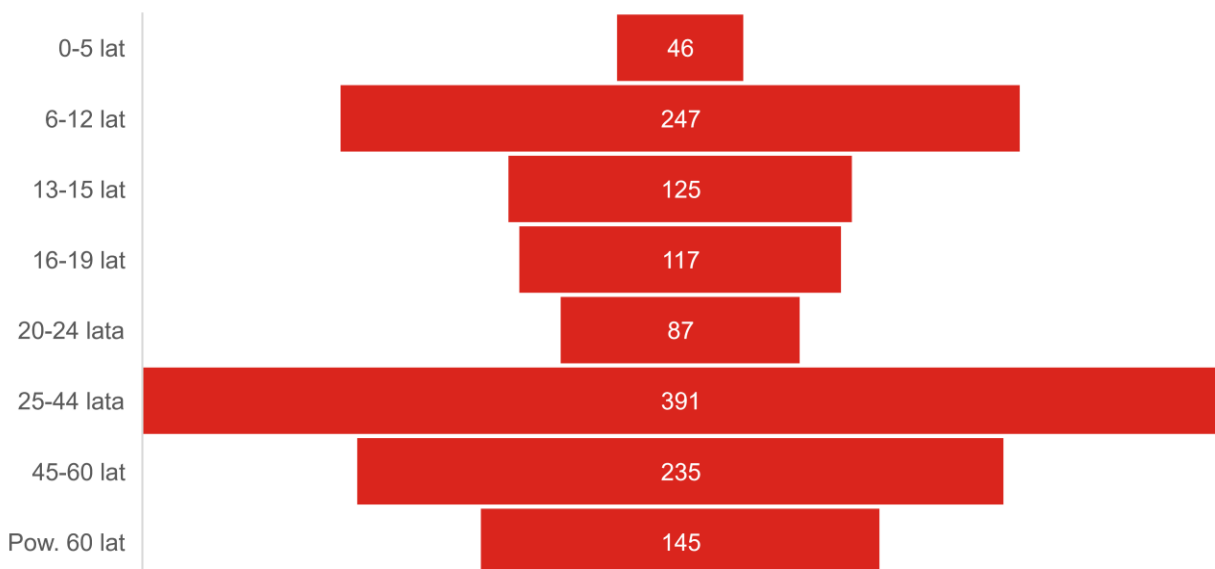
Samorządową instytucją kultury na terenie gminy Stare Miasto jest Biblioteka Publiczna gminy Stare Miasto im. prof. Joanny Papuzińskiej. Biblioteka: ma dwie filie w Liścu Wielkim i Modle Królewskiej.

Biblioteka Publiczna realizuje zadania tj.:

- Promocja czytelnictwa:
  - wypożyczalnia zbiorów (książka tradycyjna i audiobooki),
  - bezpłatny dostęp dla czytelników do internetowej platformy z e-bookami (Legimi),
  - prowadzenie Dyskusyjnych Klubów Książki: w Starym Mieście dla osób dorosłych, w Liścu Wielkim dla młodzieży,
  - organizacja spotkań autorskich (z pisarzami, ludźmi kultury, sportowcami, aktorami, dziennikarzami),
  - udział w akcjach ogólnopolskich popularyzujących czytelnictwo: Mała książka - wielki Człowiek, Narodowe Czytanie, Noc w Bibliotece;
- Realizacja zadań gminnego ośrodka kultury:
  - organizacja różnorodnych imprez kulturalnych (rekreacyjnych, masowych),
  - prowadzenie Orkiestry Staromiejskiej i prowadzenie lekcji nauki na instrumentach dętych,
  - prowadzenie zespołu mażorettek Sigma i prowadzenie lekcji nauki tańca mażoretkowego;

- Prowadzenie Kina za Rogiem - Seanse repertuarowe oraz na zamówienie, transmisje wydarzeń kulturalnych i sportowych;
- Działalność opiekuńcza nad dziećmi w okresie wolnym od zajęć edukacyjnych - w okresie ferii zimowych i przerwy wakacyjnej organizowane są turnusy półkolonii z 8 h opieką, pełnym wyżywieniem i bogatym programem zajęć;
- Prowadzenie agencji pocztowej – w filii bibliotecznej w Liścu Wielkim prowadzona jest agencja pocztowa w wymiarze 30 godzin tygodniowo;
- Usługi dodatkowe:
  - w bibliotece głównej oraz filiach po 2 stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu dla czytelników,
  - Biblioteka główna w Starym Mieście – usługi kserograficzne, czytelnia gazet, dostęp do Academici (serwis udostępniający zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej).

W roku 2021 z biblioteki korzystało 1 393 zarejestrowanych czytelników. Struktura czytelników zarejestrowanych w bibliotece w rozbiciu według wieku kształtowała się następująco:

Wykres 21. Czytelnicy według kategorii wiekowych

Źródło: Raport o stanie gminy za rok 2021.

Czytelnicy zarejestrowani w bibliotece głównej i jej filiach wypożyczyli w roku 2021 ogółem 34 698 książek, w tym w bibliotece głównej 23 754 książki, w filiach bibliotecznych 10 944 książki. Liczba odwiedzin biblioteki głównej oraz filii przez czytelników przy wypożyczeniach wyniosła w ciągu całego roku 11 185.

Dodatkowo działalność kulturalną na terenie gminy prowadzą:

- Zespół Tańca Ludowego „Uśmiech” z Liśca Wielkiego,
- Orkiestra Staromiejska,
- Prywatne studio wokalne „My Voice”,
- Mazoretki Sigma,
- Zespół Lawina z Liśca Wielkiego.

Wśród najważniejszych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie gminy Stare Miasto wyróżnia się m.in.: Gminny Dzień Sportu, Gminny Rajd Rowerowy, Dożynki Gminno-Parafialne, Obchody Święta Niepodległości, Dni Staromiejskie.

Bazę sportową na terenie gminy stanowią następujące obiekty:

- Hala sportowa w Liścu Wielkim,
- Sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej w Starym Mieście,
- Kompleks boisk Orlik 2012 w Starym Mieście,
- boisko trawiaste w Ruminie (stadion do piłki nożnej),
- 4 boiska sportowo-rekreacyjne z towarzyszącą infrastrukturą (w Żychlinie, Starym Mieście, Modle Królewskiej, Liścu Wielkim),
- 6 siłowni zewnętrznych (Karsy, Krągola Pierwsza, Modła Księża, Żychlin, Lisiec Mały, Stare Miasto),
- 8 gminnych placów zabaw (Główiew, Janowice, Kazimierów, Karsy, Krągola Pierwsza, Modła Królewska, Stare Miasto, Żychlin).

Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 Ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie gminy działa 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostki działające w Starym Mieście i w Liścu Wielkim są ujęte w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Oprócz działalności statutowej, siedziby jednostek OSP pełnią również funkcje obiektów kulturalnych. W OSP w Barczygłowie, Modle Królewskiej, Ruminie i Liścu Wielkim znajdują się świetlice wiejskie z pełnym wyposażeniem.

Tabela 22. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie gminy

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (tak/nie)
OSP Stare Miasto	Stare Miasto, ul. Rychwalska 1	tak
OSP Lisiec Wielki	Lisiec Wielki, ul. Rubinowa 4	tak
OSP Barczygłów	Barczygłów, ul. Grodziecka 53	nie
OSP Główiew	Główiew, ul. Kaliska 73	nie
OSP Janowice	Janowice, ul. Bursztynowa 8	nie
OSP Karsy	Karsy 25 a	nie
OSP Kazimierów	Kazimierów 31 a	nie
OSP Krągola	Krągola, ul. Strażacka 6	nie
OSP Modła Królewska	Modła Królewska, ul. Skandynawska 33	nie
OSP Rumin	Rumin 50	nie
OSP Żdźzary	Żdźzary, ul. Borówkowa 16	nie
OSP Żychlin	Żychlin, ul. Cisowa 1	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Stare Miasto

Na terenie gminy Stare Miasto funkcjonuje Komisariat Policji w Starym Mieście obsługujący gminy Stare Miasto i Krzymów. Komisariat obsługuje 17 funkcjonariuszy.

Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne gminy

Na terenie gminy Stare Miasto działalność prowadzą organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje. Działają one w wielu różnych obszarach, m.in. zaspakajając potrzeby mieszkańców w zakresie rozwoju hobby, jak również pomocy potrzebującym.

Na terenie gminy Stare Miasto funkcjonują następujące stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje społeczne:

- Kółko Rolnicze w Ruminie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ruminie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Żychlinie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Mieście,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Liścu Wielkim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Modle Królewskiej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Żdżarach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Karsach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kazimierowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Barczygłowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Główiewie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krągoli,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Janowicach,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lisiec Wielki i Okolic,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju i Promocji Wsi Janowice,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Żychlina,
- Stowarzyszenie Myśli Osobliwych „Kreatywy”,
- Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju „Razem”,
- Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich Gminy Stare Miasto,
- Stowarzyszenie im. Wincentego Milewskiego,
- „Antmarek”,
- Stowarzyszenie Dla Konina i Regionu,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Przedszkola Samorządowego w Starym Mieście,
- Stowarzyszenie Pamiętnik,
- Fundacja „Lida”,
- Fundacja Rozwoju Geneza,
- Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym i Chorym „Tęczowa Gromada”,
- Stowarzyszenie „Źródło”,
- Stowarzyszenie Miłośników Zabytkowych Pojazdów Mechanicznych Cywilnych i Wojskowych „Zajezdnia”,
- Stowarzyszenie „Otwarte Serce”,
- Stowarzyszenie Medical Innovations Concept,
- Fundacja Mocni Pomocni,

- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Wojownicy Życia”,
- Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych Im. Fryderyka Chopina w Żychlinie,
- KGW z Rumina,
- KGW z Krągoli Pierwszej,
- KGW z Janowic,
- KGW z Żdzar,
- KGW z Kazimierowa,
- KGW z Głowiewa,
- KGW z Modły Królewskiej,
- KGW z Krągoli,
- KGW z Liśca Wielkiego,
- KGW z Żychlina,
- KGW z Liśca Małego,
- KGW z Kars,
- KGW z Bicza,
- KGW z Barczygłowa,
- KGW ze Starego Miasta.

Ponadto, gmina Stare Miasto należy do Stowarzyszenia Aglomeracja Konińska. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów Członków Stowarzyszenia, a w szczególności wzmacnianie rozwoju społeczno-gospodarczego, infrastrukturalno-środowiskowego i kulturowego jednostek samorządu terytorialnego tworzących Aglomerację Konińską oraz współpraca gmin i powiatów w tym zakresie.

Gmina Stare Miasto należy do Stowarzyszenia „Solidarni w Partnerstwie”. Głównym celem stowarzyszenia jest poprawa jakości życia mieszkańców regionu oraz promocja produktów lokalnych wytwarzanych na terenie LGD, wspieranie działań proekologicznych polegających na ochronie środowiska naturalnego i źródeł energii odnawialnej, rewitalizacja obszaru zaniedbanych ekonomicznie i administracyjnie.

W 2007 roku gmina Stare Miasto zainicjowała powstanie Stowarzyszenia Samorządowego A2 Wielkopolska skupiającego gminy na terenach przy autostradzie na odcinku od Trzciela do Dąbia. Uczestnikami pierwszego spotkania byli burmistrzowie z Nowego Tomyśla, Dąbia i Goliny oraz wójtowie ze Starego Miasta, Łądku, Rzgowa, Krzymowa oraz Kościelca. Po ustaleniu kierunku działań, do stowarzyszenia dołączyły jednostki samorządowe z Wrześni, Powiatu Wrzeńskiego, Słupcy, Powiatu Słupeckiego, Grodziska Wielkopolskiego, Strzałkowa, Nekli, Brudzewa, Trzciela, oraz Tuliszkowa. Główne priorytety Stowarzyszenia skupiają się wokół promocji regionów położonych przy autostradzie A2 w celu pozyskania inwestorów.

Stowarzyszenie rozszerzyło swoją działalność poprzez promocję walorów turystycznych samorządów zrzeszonych w stowarzyszeniu.

Jednym z licznych zadań własnych gminy Stare Miasto jest tworzenie warunków do upowszechniania sportu wśród mieszkańców gminy – od najmłodszych po seniorów. Jednym z działań jest wdrażanie „Programu współpracy gminy Stare Miasto z organizacjami pozarządowymi i innymi

podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Program umożliwia klubom i stowarzyszeniom sportowym z terenu gminy skorzystanie z możliwości uzyskania dotacji celowej na krzewienie kultury fizycznej, upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży oraz organizację przedsięwzięć sportowych dla mieszkańców gminy Stare Miasto.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat (lata 2018-2022) w trybie konkursowym przeznaczono na dotacje celowe 456 000 zł. Z każdym rokiem w budżecie gminy Stare Miasto zabezpieczano coraz większą kwotę na rozwój sportu: w 2018 r. – 65 000 zł, w roku 2022 – kwota wzrosła do 150 000 zł. Na mapie sportowej gminy Stare Miasto wyróżniają się: Klub Sportowy „Team Stare Miasto”, Klub Tenisa Stołowego „Wicher” w Liścu Wielkim, Uczniowski Klub Sportowy „Powa” Stare Miasto, UKS „Trójka”, Stowarzyszenie Warta Rumin, KSW „Bushido”.

Uczniowski Klub Sportowy „Trójka” – sztandarowym projektem klubu jest Jeździecki Puchar Trójki, czyli turniej, w którym uczestniczy ponad 50 zawodników z Wielkopolski i województwa łódzkiego. Turniej składa się z 5-dniowych zawodów rozgrywanych od maja do września i cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców gminy. Poza corocznymi zawodami organizowanymi już od 2009 r. (w latach 2009 – 2018 przedsięwzięcie funkcjonowało pod nazwą Piknik Jeździecki Trójki) UKS „Trójka” realizuje działania związane z nauką jazdy konnej dla aktywnych członków klubu, przygotowywanie ich do zawodów jeździeckich oraz upowszechnia rekreacyjną naukę jazdy konnej. Klub ma dostęp do niezbędnej infrastruktury sportowej, zwierząt, oprzyrządowania jeździeckiego i posiada wysokie kompetencje do prowadzenia profesjonalnej nauki jazdy konnej.

Klub Sportowy „Team Stare Miasto” – klub nieprzerwanie od 15 lat realizuje projekt pt. „Piłka siatkowa dla dzieci, młodzieży i dorosłych”. Zajęcia z piłki siatkowej dla dzieci i młodzieży organizowane są w 3 lokalizacjach w gminie Stare Miasto: w Starym Mieście w sali gimnastycznej szkoły podstawowej, w hali sportowej w Liścu Wielkim oraz w Żychlinie - w sali gimnastycznej ZSE-U. W sekcjach dziecięco-młodzieżowych ćwiczy ok. 100 osób. Aktywnie też rozwija się siatkówka seniorska – ok. 15 zawodników. Dodatkowo prowadzone są zajęcia dla najzdolniejszych zawodników klubu, aby móc włączyć się w różnorodne rozgrywki ligi amatorskiej i zawodowej.

KTS „Wicher” – klub został zarejestrowany w maju 2020 r. i rozpoczął swoją działalność 1 września 2020 r. Zawodnicy i trenerzy KTS „Wicher” osiągnęli sukces awansując z III ligi do rozgrywek II ligi. Był to jeden z celów, które KTS „Wicher” postawił sobie na początku działalności. Głównym celem postawionym przez klub jest szkolenie dzieci i młodzieży. Zawodnicy klubu trenują i startują w kategoriach skrzat, żak, młodzik, kadet i junior. W tych kategoriach dziecięcych i młodzieżowych wielokrotnie uczestniczyli w cyklu Grand Prix Wielkopolski i Polski. Choć KTS „Wicher” istnieje od niedawna, już stał się czołowym klubem tenisa stołowego w regionie, we wschodniej Wielkopolsce nie ma tak silnego i prężnie działającego klubu tenisa stołowego, o czym świadczy wygrana w Grand Prix Wielkopolski we wszystkich kategoriach wiekowych. Dodatkowo klub prowadzi zajęcia dla dzieci w ramach ogólnopolskiego projektu pod patronatem PZTS „Pingpongowe Marzenia”.

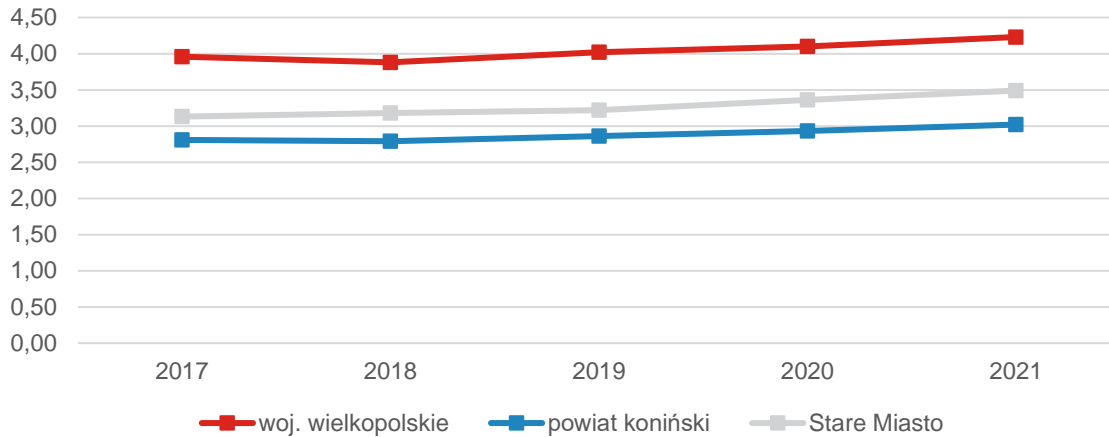
UKS „Powa” Stare Miasto – klub działa od 2005 r. Aktualnie w klubie trenuje ok. 100 zawodników, systematycznie odbywają się zajęcia w 5 grupach: Akademia Karate Przedszkolaka, kurs samoobrony dla kobiet, zajęcia karate w grupie dziecięcej 7-10 lat i grupie młodzieżowej (kadeci, młodzicy, juniorzy młodsi, juniorzy starsi) i grupa seniorów. Klub prowadzi również 2 grupy dzieci grających w koszykówkę (ok. 40 uczestników). Niewątpliwym osiągnięciem klubu jest coroczna organizacja Mikołajkowego Pucharu Polski Karate Tsunami dla Dzieci i Młodzieży, który jest rozgrywany w Szkole Podstawowej im. gen. Józefa Bema w Starym Mieście. 3 grudnia 2022 r. odbyła

się jubileuszowa 10. edycja zawodów. Puchar Polski Karate Tsunami dla Dzieci i Młodzieży odbywa się corocznie pod patronatem Wójta Gminy Stare Miasto. UKS „Powa” Stare Miasto na Mistrzostwach Polski w Karate Tsunami w Warszawie w dniu 02.04.2022 r. spisał się znakomicie, dorobek zawodników klubu to 27 złotych, 10 srebrnych i 7 brązowych medali - drużynowo jako klub zawodnicy zajęli 1 miejsce w Polsce. Klub organizuje dla swoich zawodników obozy sportowe w Pobierowie.

Klub Sportów Walki „BUSHIDO” – klub istnieje od 2005 r. i propaguje wśród dzieci, młodzieży i dorosłych treningi sztuki walki Jiu Jitsu i samoobrony. Zajęcia są prowadzone w Hali Sportowej w Liścu Wielkim. Regularnie zawodnicy klubu biorą udział (bądź organizują) zawody w sportach walki. Aktualnie w zajęciach sportowych uczestniczy ok. 30 osób. W dniu 29.10.2022 r. na dojo klubu Bushido w Hali Sportowej w Liścu Wielkim Polska Konfederacja Jiu Jitsu zorganizowała I Techniczne Konsultacje PKJJ. Celem konsultacji była realizacja jednolitego programu egzaminacyjnego KYU i DAN oraz wymiana doświadczeń mistrzów i studentów ćwiczących na co dzień w 4 konińskich klubach. Zawodnicy klubu biorą udział w zawodach oraz w wakacyjnych zgrupowaniach w Pobierowie.

Stowarzyszenie „Warta-Rumin” – od 12 lat współpracuje z gminą Stare Miasto na rzecz rozwoju kultury i sportu. Jest niezwykle aktywnym klubem, który realizuje różnorodne projekty firmowane przez Wielkopolski Związek Piłki Nożnej. W 2022 r. klub realizował zadanie „Z Wartą trenować warto!” poprzez organizację zajęć, treningów i rozgrywek sportowych w piłce nożnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w 10 kategoriach wiekowych – od skrzatów po juniorów starszych. Łącznie w klubie zaangażowanych jest ok. 170 zawodników! Oprócz ciekawych zajęć, zabaw i treningów „Warta-Rumin” aktywnie uczestniczy w rozgrywkach ligowych Wielkopolskiego Związku Piłki Nożnej, 5 grup treningowych rywalizuje z wieloma klubami piłkarskimi z Wielkopolski, w sezonie to ponad 200 meczów piłkarstwa młodzieżowego. Ciekawym przedsięwzięciem jest też organizacja Turnieju Skrzatów (przedszkolaków), który swym zasięgiem obejmuje wszystkie zrzeszone kluby w Wielkopolskim Związku Piłki Nożnej, w turnieju bierze udział blisko 200 najmłodszych zawodników. Stowarzyszenie „Warta-Rumin” korzysta z boiska trawiastego w Ruminie i kompleksu boisk ORLIK 2012 w Starym Mieście.

O aktywności mieszkańców danej gminy oraz ich zaangażowaniu w życie społeczne świadczy m.in. liczba działających na jej terenie organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Zestawiając ten wskaźnik dla gminy Stare Miasto, powiatu konińskiego i województwa wielkopolskiego zauważyć można, iż charakteryzuje się on tendencją wzrostową na przestrzeni analizowanych lat, a dodatkowo jest on wyższy w porównaniu do średniej powiatu konińskiego.

Wykres 22. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto na tle porównywanych jednostek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Stare Miasto współpracuje z gminami z innych państw:

- Gmina Machniwka (dawniej Komsomolskie), obwód Winnicki, Ukraina – umowa o partnerstwie i współpracy z dnia 5 kwietnia 2004 roku. Główne zakresy i dziedziny współpracy: rolnictwo i ekologia, kultura i sztuka, turystyka i sport, samorząd lokalny.
- Litwa – Rejon Soleczniki – umowa o partnerstwie i współpracy z dnia 2 czerwca 2012 roku. Główne zakresy i dziedziny współpracy: kultura i sztuka, oświata, turystyka i sport, samorząd lokalny, współdziałanie organizacji pozarządowych;
- Petrovice u Karvine – Czechy – umowa o partnerstwie i współpracy z dnia 28 grudnia 2017 roku. Główne zakresy i dziedziny współpracy: samorząd lokalny, wymiana wartości kulturalnych, turystyka i sport, oświata, przedsiębiorczość i współdziałanie organizacji pozarządowych;
- Miasto Mittenwalde, powiat Dahme–Spreewald, Niemcy – umowa o partnerstwie z dnia 15 września 2005 roku. Główne zakresy i dziedziny współpracy: rozwój przedsiębiorczości, współdziałanie organizacji pozarządowych, rozwój różnych dziedzin kultury;
- Gmina Godów – Polska – umowa o współpracy partnerskiej z dnia 20 listopada 2009 r. Główne zakresy i dziedziny współpracy: wymiana kontaktów i doświadczeń z pracy samorządowej, wymiana wartości kulturalnych i sportowych, współpraca szkolna, współpraca w zakresie wymiany doświadczeń i promocji rozwoju regionalnej i lokalnej turystyki, współpraca w zakresie przedsiębiorczości.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Placówki świadczące opiekę zdrowotną na terenie gminy Stare Miasto to:

- Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Medicus”, ul. Olchowa 3A, 62-571 Stare Miasto,
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej, ul. Olchowa 3, 62-571 Stare Miasto,

- Medyk Krucki I Wspólnicy Spółka Jawna Gabinet Lekarza Poz, ul. Długa 3, 62-571 Lisiec Wielki,
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Środowiskowo Rodzinnej, Indywidualna Praktyka Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej Walkowiak Maria, ul. Długa 3, 62-571 Lisiec Wielki,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Specjalistyczna Gemini Poradnia Chorób Zakaźnych, ul. Osiedle Słoneczne 2, 62-571 Żychlin,
- All Medica - Innowacyjne Centrum Rehabilitacji, ul. Topolowa 25 62-571 Stare Miasto, woj. wielkopolskie,
- Centrum Medyczne EDI DENT, ul. Olchowa 3 62-571 Stare Miasto,
- Specjalistyczny Gabinet Stomatologiczny, ul. Długa 3, 62-571 Lisiec Wielki,
- Poradnie Stomatologiczne Prodent, ul. Wrzosowa 3, 62-571 Żychlin.

Na terenie gminy funkcjonują również apteki:

- PRIMA, ul. Olchowa 3, 62-571 Stare Miasto;
- VITA-PHARM, ul. Ogrodowa 31 A, 62-571 Stare Miasto;
- Punkt Apteczny Grodzki, ul. Długa 3, 62-571 Lisiec Wielki.

Za realizację zadań dotyczących pomocy społecznej oraz podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem w gminie Stare Miasto odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

GOPS realizuje zadania, które zostały określone w art. 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Do zadań tych należy:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń;
- praca socjalna;
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W 2021 roku GOPS realizował projekty i programy tj.:

- Program „Wspieraj Seniora” na rok 2021 jest odpowiedzią na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej, zwanych dalej „seniorami”, w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Strategicznym celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia seniorom, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu, nie mając możliwości zabezpieczenia sobie artykułów podstawowej potrzeby we własnym zakresie, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej.
- Program Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych pn. „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” Moduł IV. Celem programu było wsparcie osób niepeł-

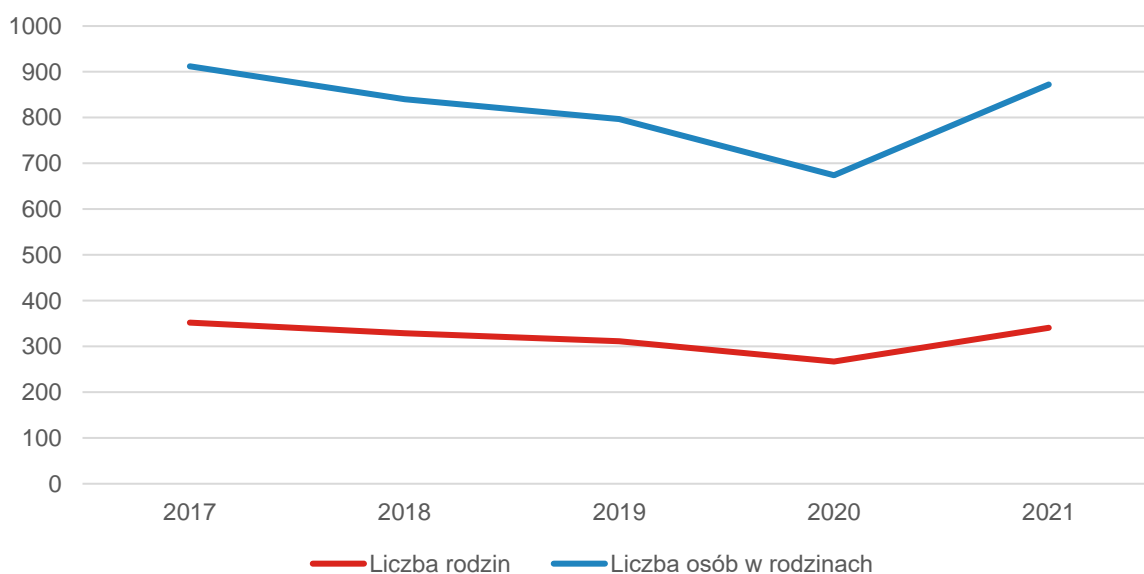

nosprawnych i ich otoczenia w celu łagodzenia skutków panującej w kraju epidemii COVID-19. W ramach programu w zależności od sytuacji życiowej i potrzeb zaplanowano popołudniowe i weekendowe usługi opiekuńcze oraz zakup produktów spożywczych, środków do ochrony i dezynfekcji dla osób niepełnosprawnych.

- Projekt „Opieka 75+”. Jest to projekt Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, którego celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych dla osób samotnych w wieku 75 lat i więcej.
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest Program unijnym FEAD (Fund for European Aid to the Most Deprived) – pomoc dla osób najbardziej potrzebujących. W roku 2021 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Mieście w ramach współpracy z Bankiem Żywności w Koninie wydał ponad 21 ton żywności dla 440 osób.

Analizując szczegółowe dane dotyczące liczby podopiecznych GOPS w Starym Mieście w latach 2017-2020 można zauważyć tendencję w zakresie zmniejszania się liczby rodzin oraz osób objętych pomocą społeczną. W roku 2021 liczby te zaczęły rosnąć. W 2017 r. były to 352 rodziny i 912 osób, natomiast w 2021 r. – 341 rodzin i 872 osoby.

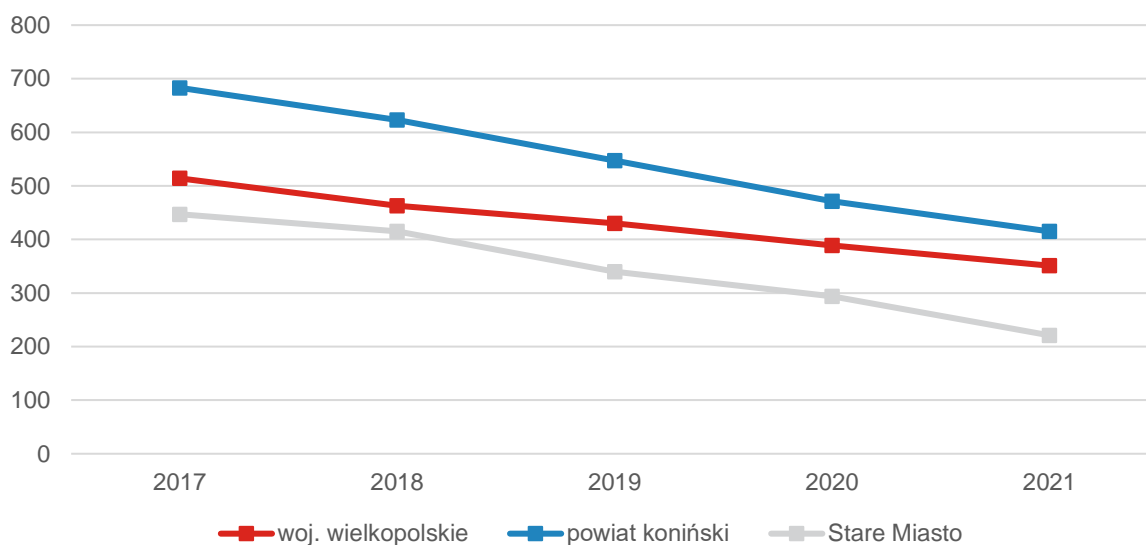
W gminie Stare Miasto najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wykres 23. Liczba podopiecznych OPS w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021

Źródło: „Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021”

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stare Miasto w latach 2016-2020 na tle powiatu i województwa. Liczba beneficjentów przeliczona została na 10 tys. mieszkańców. Zauważyć należy, iż liczba beneficjentów corocznie spada i jest to sytuacja charakterystyczna dla całego kraju. Dla gminy Stare Miasto wskaźnik ten w analizowanych latach był niższy niż w powiecie i w województwie.

Wykres 24. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy funkcjonuje prywatny Dom Seniora „Tęczowa Dolina” w Starym Mieście. „Tęczowa Dolina” to dom powstały w 2013 roku o powierzchni 400 m², na który składa się 8 pokoi mieszkalnych z łazienkami dla łącznie 20 osób.

Gospodarowanie zasobem mieszkaniowym gminy oraz kryteria przyznawania mieszkania komunalnego oparte są na uchwale nr XXXIX/256/2021 Rady Gminy Stare Miasto z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy Stare Miasto. W 2021 roku w zasobie gminy znajdowało się 8 mieszkań komunalnych.

Kryteria wyboru osób, którym przysługuje pierwszeństwo zawarcia umowy najmu lokalu na czas nieoznaczony i umowy najmu socjalnego lokalu:

- Umowa najmu lokalu na czas nieoznaczony jest zawierana w pierwszej kolejności z:
  - osobami ujętymi na liście przydziału lokali mieszkalnych, ustalonej na lata minione i na bieżący rok;
  - osobami pozbawionymi mieszkań wskutek klęski żywiołowej, katastrofy budowlanej, pożaru lub innego zdarzenia losowego;
  - osobami, którym należy dostarczyć lokal zamienny w związku z koniecznością rozbioru lub remontu budynku (lokalu), w którym, zamieszkują;
  - osobami ubiegającymi się o zamianę lokalu ze względów zdrowotnych uzasadniających konieczność poprawy dotychczasowych warunków mieszkaniowych;
  - osobami ubiegającymi się o zamianę lokalu dotychczas zajmowanego, na lokal o mniejszej powierzchni, o niższym standardzie lub na wyższej kondygnacji.

Tabela 23. Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy Stare Miasto w latach 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba mieszkań komunalnych	9	8	8	8	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Stare Miasto

Spis tabel

Tabela 1. Oceny poszczególnych podobszarów w gminie Stare Miasto	25
Tabela 2. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto z celami Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego.	53
Tabela 3. Liczba decyzji o warunkach zabudowy wydanych w latach 2017-2021	78
Tabela 4. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie konińskim w latach 2017-2021	85
Tabela 5. Podmioty działające na terenie gminy Stare Miasto w 2021 r. według sekcji PKD	86
Tabela 6. Struktura bezrobotnych z powiatu konińskiego ziemskiego w latach 2017 - 2021 (bez miasta Konina)	89
Tabela 7. Stan gospodarki odpadami w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021	93
Tabela 8. Dochody podatkowe gminy Stare Miasto w latach 2017-2021	98
Tabela 9. Kwoty podatku oraz ulg i zwolnień podatkowych w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021	99
Tabela 10. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020.....	100
Tabela 11. Zmiany liczby ludności w powiecie konińskim w latach 2017-2021	106
Tabela 12. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021 na tle powiatu i województwa	106
Tabela 13. Wskaźniki demograficzne dla gminy Stare Miasto w 2017 i 2021 roku na tle innych jednostek	107
Tabela 14. Żłobki oraz inne formy opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie gminy Stare Miasto.....	108
Tabela 15. Przedszkola na terenie gminy Stare Miasto.....	109
Tabela 16. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w gminie Stare Miasto.....	109
Tabela 17. Szkoły na terenie gminy Stare Miasto	110
Tabela 18. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie gminy Stare Miasto	110
Tabela 19. Liczba uczniów zamieszkujących gminę Stare Miasto uczęszczająca do szkół na terenie gminy	111
Tabela 20. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminie Stare Miasto w latach 2019-2021 na tle powiatu i województwa	112
Tabela 21. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021	113
Tabela 22. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie gminy	115
Tabela 23. Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy Stare Miasto w latach 2017-2021	123

Spis rycin

Rycina 1. Położenie gminy Stare Miasto na tle gmin sąsiadujących.....	11
Rycina 2. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Stare Miasto	14
Rycina 3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego	46
Rycina 4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Stare Miasto	47
Rycina 5. Obszary strategicznej interwencji w Wielkopolsce o indykatywnym zasięgu	55
Rycina 6. Położenie gminy Stare Miasto na tle gmin sąsiadujących.....	71
Rycina 7. Rozmieszczenie dróg na terenie gminy Stare Miasto	74
Rycina 8. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych w województwie wielkopolskim	76
Rycina 9. Zestawienie obowiązujących MPZP.....	78
Rycina 10. Obszar rewitalizacji na terenie gminy Stare Miasto	79
Rycina 11. Mapa zidentyfikowanych krajobrazów na terenie Gminy Stare Miasto	81
Rycina 11. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Stare Miasto	83
Rycina 12. Mapa ścieżek rowerowych na terenie gminy Stare Miasto	84
Rycina 13. Gęstość zaludnienia w powiecie konińskim w 2021 roku	105

Spis wykresów

Wykres 1. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Stare Miasto na lata 2023-2033	18
Wykres 2. Zmiany liczby ludności w gminie Stare Miasto w latach 2011-2021.....	19
Wykres 3. Podział respondentów ze względu na płeć	23
Wykres 4. Podział respondentów ze względu na wiek	23
Wykres 5. Podział respondentów ze względu na status	24
Wykres 6. Ocena poszczególnych obszarów według ankietowanych w gminie Stare Miasto.....	24
Wykres 7. Główne priorytety rozwoju według ankietowanych.....	28
Wykres 8. Porównanie podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2017-2021 działających na terenie gminy Stare Miasto	87
Wykres 9. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa	87
Wykres 10. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto na tle gmin z powiatu.....	88
Wykres 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Stare Miasto i na tle powiatu i województwa.....	89
Wykres 12. Udział korzystających z instalacji sieciowych w gminie Stare Miasto w 2021 roku na tle powiatu i województwa.....	92
Wykres 13. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa w latach 2017-2021	96
Wykres 14. Wykonanie budżetu gminy Stare Miasto w latach 2017-2021	97
Wykres 15. Struktura dochodów gminy Stare Miasto w latach 2017-2021	98
Wykres 16. Struktura wydatków w gminie Stare Miasto w 2021 roku.....	99
Wykres 17. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa	100
Wykres 18. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia gminy Stare Miasto na lata 2023-2033	104
Wykres 19. Struktura ludności w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021	108
Wykres 20. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w gminie Stare Miasto w roku 2021 na tle powiatu i województwa.....	112
Wykres 21. Czytelnicy według kategorii wiekowych	114
Wykres 22. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 tys. mieszkańców w gminie Stare Miasto na tle porównywanych jednostek.....	120
Wykres 23. Liczba podopiecznych OPS w gminie Stare Miasto w latach 2017-2021	122
Wykres 24. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Stare Miasto na tle powiatu i województwa	123

Załącznik 2: Wzór ankiety

Wzór ankiety

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033

Szanowni Państwo,

W związku z przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej gminy!.

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę.

Społeczeństwo						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy?						
Skuteczność działania pomocy społecznej?						
Dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
Dostęp do żłobków / klubów malucha?						
Jakość opieki żłobkowej na terenie gminy?						
Jakość infrastruktury żłobkowej na terenie gminy?						
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę? (DPS, Klub Seniora)						
Wsparcie osób niesamodzielnych?						
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd gminy?						
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy?						
Funkcjonalność budynków administracji publicznej?						
Gospodarka						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy?						
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy?						
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy?						
Funkcjonowanie transportu zbiorowego na terenie gminy?						
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
Dostępność usług na terenie gminy?						
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w gminie?						

Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji?							
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?							
Środowisko i przestrzeń							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Estetykę swojej gminy?							
Jakość powietrza w gminie?							
Ofertę gminy w działaniach wspierających ochronę środowiska?							
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?							
Infrastrukturę melioracji wodnych (rowy, sieć drenarska, przepusty, ziemne stawy, systemy nawodnień, groble, itp.)?							
Czystość terenów zieleni (lasów, parków, skwerów)?							
Świadomość ekologiczną mieszkańców?							
System odbioru odpadów na terenie gminy?							
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?							
Walory środowiska przyrodniczego w gminie?							
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy?							
Infrastruktura techniczna							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Stan dróg w gminie?							
Małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?							
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?							
Jakość sieci wodociągowej?							
Jakość sieci kanalizacyjnej?							
Jakość sieci gazowej?							
Dostęp do Internetu w gminie?							
Turystyka i rekreacja							
Jak oceniasz:	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5	
Atrakcyjność turystyczną gminy?							
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie?							
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej?							
Poziom bazy gastronomicznej?							
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych							
System ścieżek rowerowych?							
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci?							

Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych?						
Ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów?						
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
Edukacja i kultura						
<i>Jak oceniasz:</i>	<i>Nie dotyczy / nie mam zdania</i>	1	2	3	4	5
Dostęp do edukacji przedszkolnej?						
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie?						
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy?						
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
Jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych w gminie?						
Jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy?						
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy?						
Dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy?						
Organizację dowozu dzieci do szkół?						
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie?						
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)						
Działalność-biblioteki?						
Działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w gminie w ciągu najbliższych lat:

- poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
- rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych
- rozbudowa oświetlenia ulicznego
- rozwój infrastruktury sportowej
- budowa i modernizacja sieci wodociągowej
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- rozwój sieci gazowej
- modernizacja świetlic wiejskich
- rozwój przedsiębiorczości/ ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
- poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy
- zwiększenie dostępu do Internetu
- wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- poprawa dostępu do usług medycznych
- zmniejszenie bezrobocia
- promocja gminy
- inwestycje w rozwój turystyki
- podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- zwiększenie dostępności przedszkoli
- zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- poprawa bezpieczeństwa publicznego
- rozwój kultury
- aktywizacja osób starszych
- inne (*jakie?*)

Część III:

1. Co Pani/Pana zdaniem powinno być wizytówką gminy?

Metryczka**Płeć:**

- kobieta
- mężczyzna

Wiek:

- poniżej 18 lat
- 18-25 lat
- 26-35 lat
- 36-45 lat
- 46-55 lat
- 56-65 lat
- powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- uczeń/student
- rolnik
- przedsiębiorca
- osoba pracująca
- osoba bezrobotna
- emeryt / rencista
- inne (jakie?) .....

Zamieszkanie:

- jestem mieszkańcem gminy
- nie jestem mieszkańcem gminy

Tabela ewaluacyjna

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzi	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
1.1 Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą				
	Współpraca z zarządcami dróg, które zlokalizowane są na terenie gminy				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, budowa przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego				
	Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych				
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych				
	Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do standardów technicznych spełniających wymagania ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami				
	Rozwijanie systemu bezpieczeństwa/ratownictwa (OSP, Policja)				
1.2 Poprawa jakości środowiska naturalnego	Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród różnych grup społecznych				
	Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE				
	Monitorowanie jakości powietrza				
	Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła				
	Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury				
Opieka nad bezdomnymi zwierzętami m.in. poprzez organizację kampanii adopcyjnych, utworzenie schroniska dla zwierząt					
1.3 Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	Aktualizacja i sporządzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego				
	Ograniczenie rozproszenia zabudowy				
	Uregulowanie stanów prawnych gruntów				
	Działania na rzecz scalania i podziału gruntów				

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
2.1 Rozwój sfery gospodarczej Gminy	Tworzenie dokumentów planistycznych umożliwiających powstawanie nowych terenów inwestycyjnych				
	Uzbrajanie terenów inwestycyjnych				
	Opracowanie kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych				
	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu na rzecz rozwoju przedsiębiorczości				
2.2 Atrakcyjna oferta turystyczna	Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej przy zachowaniu naturalnych walorów przyrodniczych				
	Stworzenie i propagowanie oferty turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał gminy i jej mieszkańców				
	Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszącego świadomość o historii gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych				
	Dbałość o zabytki poprzez ich ochronę, remonty i podejmowanie prac konserwatorskich				
2.3. Promocja Gminy	Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego i nowoczesnego o wysokim poziomie życia				
	Współpraca z NGO i gminami partnerskimi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej				
	Stworzenie produktu lokalnego opartego na historii i zasobach gminy, np. na postaci Fryderyka Chopina i jego pobycie w Żychlinie				

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ					
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
3.1 Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej	Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia				
	Rozwój gminnej polityki senioralnej				
	Rozwój systemu świadczenia usług prewencji i rozwiązywania problemów społecznych				
	Dążenie do integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym				
	Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej				
	Wsparcie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym				
	Promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia				
3.2 Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców	Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej				
	Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na potrzeby różnych grup wiekowych				
	Wsparcie działalności świetlic wiejskich w celu wykorzystania ich jako lokalne centra aktywności społecznej				
	Wsparcie działalności samorządowych instytucji kultury oraz lokalnych organizacji pozarządowych (NGO)				
3.3 Wzrost jakości systemu oświaty w gminie	Zapewnienie infrastruktury żłobkowej				
	Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej				
	Transformacja cyfrowa szkół i przedszkoli				
	Doskonalenie procesu edukacyjnego w placówkach oświatowych				
	Poprawa dostępu do szkolnych obiektów infrastruktury sportowej				
3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach				
	Wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych				
	Wsparcie dostosowania pracowników, pracodawców i instytucji do zmian				
	Wsparcie zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy z uwzględnieniem zagrożeń dla zdrowia				

Tytuł opracowania

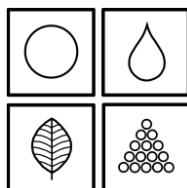
**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO
STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE
MIASTO NA LATA 2023-2033**

Zamawiający

Gmina Stare Miasto
ul. Główna 16B
62-571 Stare Miasto

Wykonawca

Dokumentacja Środowiskowa – Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121
62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
tel.: 720-756-763

Autor prognozy

Data sporządzenia

Podpis autora

Wojciech Pająk

05.01.2024 r.

Wojciech Pająk

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE	3
2. PODSTAWA PRAWNA I METODYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY	6
3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE ORAZ POWIĄZANIA PROJEKTU DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	8
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM	25
4.1. Klimat i powietrze atmosferyczne.....	25
4.2. Wody powierzchniowe i podziemne.....	27
4.3. Zagrożenia hałasem (klimat akustyczny).....	38
4.4. Promieniowanie elektromagnetyczne	40
4.5. Gleby, użytkowanie i ukształtowanie terenu.....	41
4.6. Zasoby geologiczne.....	44
4.7. Zasoby przyrodnicze	46
5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	57
6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	61
6.1. Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu i pomników przyrody.....	61
6.2. Oddziaływanie na przyrodę ożywioną (różnorodność biologiczną, faunę i florę)	74
6.3. Oddziaływanie na powietrze.....	76
6.4. Oddziaływanie na klimat.....	78
6.5. Oddziaływanie na wodę.....	79
6.6. Oddziaływanie na krajobraz, powierzchnię ziemi i gleby.....	82
6.7. Oddziaływanie na zasoby naturalne	85
6.8. Oddziaływanie na ludzi.....	85
6.9. Oddziaływanie na dobra materialne.....	87
6.10. Oddziaływanie na zabytki.....	88
7. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE I SKUMULOWANE	89
8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	89
9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	93
10. ANALIZA SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	94
SPIS TABEL.....	95
SPIS RYSUNKÓW.....	95
ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY.....	96

1. STRESZCZENIE

Projekt dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zalicza się do dokumentów wymieniowych w art. 46 ust. 1. pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.). W związku z czym dla Strategii wymagane jest sporządzenie niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. W niniejszej prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Przy wykonywaniu prognozy wykorzystano metody analityczne oraz prognostyczne, mające na celu identyfikację potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z przewidywanymi w projekcie Strategii działaniami w kontekście realizacji oraz późniejszego wykorzystania powstałej infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” stanowi dokument strategiczny wskazujący cele rozwojowe gminy oraz kierunki działań, nie stanowiąc natomiast podstaw do przeprowadzenia konkretnych działań inwestycyjnych (dokument nie wyznacza szczegółowych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych dla poszczególnych działań). W związku z czym prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla przedmiotowego dokumentu nie zawiera i nie zastępuje strategicznych ocen oddziaływań na środowisko, planowanych przedsięwzięć niezbędnych do osiągnięcia wskazanych celów, dla których zgodnie z przepisami prawa wymagane jest przeprowadzenia takiej oceny.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: DN-NS.9011.822.2023 z dnia 03.11.2023 r.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo znak: WOO-III.410.552.2023.AM.1 z dnia 22.08.2023 r.).

Zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 poz. 40 ze zm.) gmina opracowuje strategię rozwoju gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2033 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu gminy Stare Miasto, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych w Strategii określono następujące cele strategiczne odnoszące się do głównych obszarów rozwojowych:

- CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY.
- CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO.
- CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ.

Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w trzech sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które budują wizerunek jednostki terytorialnej. Sfery te cechuje wzajemne przenikanie się – podejmowane działania w sferze przestrzennej będą wpływały na gospodarkę lokalną, a ta z kolei na sytuację społeczną. Aktywne i świadome społeczeństwo lokalne w dobrej sytuacji materialnej będzie z kolei wpływało na jakość środowiska przyrodniczego. Dla osiągnięcia równowagi konieczne jest równoległe realizowanie działań w każdej z wymienionych sfer.

W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” przyjęto do realizacji następujące kierunki działań zgodne z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych.
- Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych.
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE.
- Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła.
- Monitorowanie jakości powietrza.
- Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.
- Ograniczenie rozproszania zabudowy.

Na podstawie dokonanego opisu stanu środowiska zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy środowiskowe na terenie gminy Stare Miasto:

- Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza.
- Zła jakość wód powierzchniowych.
- Silne zagrożenie suszą.
- Pogarszające się warunki klimatu akustycznego.
- Występowanie obszarów zagrożenia powodziowego.

W opracowanym projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” uwzględniono zdiagnozowane wyżej wymienione kluczowe problemy środowiskowe na terenie gminy oraz zaplanowano do realizacji szereg działań, których celem jest m.in.: poprawa jakości powietrza, poprawa klimatu akustycznego, poprawa jakości wód oraz adaptacja do zmian klimatu (ograniczanie skutków i przyczyn występowania zjawisk suszy i powodzi/podtopień).

W „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” jedynie część działań ma charakter inwestycyjny. Dodatkowo żadne z działań nie jest definiowane szczegółowo, co do zakresu, skali, a nawet lokalizacji danego przedsięwzięcia, co nie pozwala na przeprowadzenie dogłębnej i precyzyjnej identyfikacji oddziaływań. Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do działań zaplanowanych w projekcie dokumentu przy braku informacji o zakresie i lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć jest znacząco utrudnione. Z uwagi na fakt, że część zamierzeń inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie przedstawienie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków realizacji postanowień Strategii.

Podsumowując projekt *Strategii* jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, co znacząco utrudnia przeprowadzenie oceny. Wskazane w nim kierunki działań oraz zaproponowane typy przedsięwzięć nie zostały doprecyzowane pod względem przestrzennym. Teoretycznie możliwa jest ich realizacja na obszarze całej gminy, lecz w praktyce poszczególne działania (zwłaszcza infrastrukturalne) będą realizowane jedynie w wybranych lokalizacjach. Dla oceny potencjalnego wpływu na środowisko to właśnie wybór lokalizacji oraz sposób realizacji przedsięwzięcia ma często kluczowe znaczenie. Trzeba więc podkreślić, że stopień szczegółowości dokumentu nie daje podstaw do jednoznacznej oceny jego zapisów, umożliwiając jedynie zasygnalizowanie

potencjalnych zagrożeń dla środowiska, których faktyczne wystąpienie i istotność uzależnione są od wielu uwarunkowań.

Działania zaproponowane w ramach projektu Strategii mają charakter lokalny, rozproszony oraz różnokierunkowy, a także ich realizacja zaplanowana jest w długim okresie czasu (do 2033 r.). Zgodnie z niniejszą prognozą negatywne oddziaływania zaplanowanych działań mogą występować głównie na etapie budowy (etapie realizacyjnym) danego przedsięwzięcia. Będą to typowe oddziaływania związane z realizacją prac budowlanych – o charakterze krótkoterminowym i w pełni odwracalnym.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych oraz znaczących oddziaływań skumulowanych prowadzących do trwałych negatywnych zmian w środowisku.

Realizacja dokumentu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 zlokalizowane na terenie gminy. Realizacja zaplanowanych działań (przy uwzględnieniu dokładnych analiz alternatywnych wariantów przedsięwzięć poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko) nie będzie naruszać ustaleń obowiązujących planów zadań ochronnych.

W „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” sformułowano szereg działań, których realizacja przyczyni się do zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów. Negatywne oddziaływania na środowisko będące skutkiem postanowień projektowanego dokumentu zidentyfikowano głównie w fazie realizacji przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym/budowlanym. Jednak odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe.

Działania uwzględnione w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. W dokumencie nie ma określonych szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym ustalenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych działań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/ projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji postanowień Strategii wpłynie negatywnie na środowisko, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, celem projektowanego dokumentu jest zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy Stare Miasto z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek realizowany będzie poprzez sporządzanie w cyklach rocznych raportów monitorujących stopień wykonania postanowień „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033”. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji celów określonych w *Strategii*, w tym m.in. określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie gminy. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska. Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu na środowisko przeprowadzona zostanie m.in. w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ).

2. PODSTAWA PRAWNA I METODYCZNA ORAZ ZAKRES PROGNOZY

Zgodnie z art. 46, 47 i 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt:

- 1) planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentów wymienionych powyżej.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów innych niż wymienione powyżej oraz w przypadku projektu zmiany takich dokumentów, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem (tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska), organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Projekt dokumentu pn.: „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zalicza się do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1. pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.).

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.) niniejsza prognoza:

- 1) zawiera:
  - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
  - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
  - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
  - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
  - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
  - f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74 a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
  - g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.
- 2) określa, analizuje i ocenia:
  - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
  - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
  - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
  - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
  - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych. Poziomą szczegółowość prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowej Strategii oraz zasięgu przestrzennego jakiego dotyczy (obszar gminy). W niniejszej prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Przy wykonywaniu prognozy wykorzystano metody analityczne oraz prognostyczne, mające na celu identyfikację potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z przewidywanymi w projekcie Strategii działaniami w kontekście realizacji oraz późniejszego wykorzystania powstałej infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” stanowi dokument strategiczny wskazujący cele rozwojowe gminy oraz kierunki działań, nie stanowiąc natomiast podstaw do przeprowadzenia konkretnych działań inwestycyjnych (dokument nie wyznacza szczegółowych rozwiązań technicznych i lokalizacyjnych dla poszczególnych działań). W związku z czym prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla przedmiotowego dokumentu nie zawiera i nie zastępuje strategicznych ocen oddziaływań na środowisko, planowanych przedsięwzięć niezbędnych do osiągnięcia wskazanych celów, dla których zgodnie z przepisami prawa wymagane jest przeprowadzenia takiej oceny.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie uzgodniony został przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: DN-NS.9011.822.2023 z dnia 03.11.2023 r.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo znak: WOO-III.410.552.2023.AM.1 z dnia 22.08.2023 r.).

3. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE ORAZ POWIĄZANIA PROJEKTU DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zgodnie z art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 poz. 40 ze zm.) gmina opracowuje strategię rozwoju gminy. Strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2023 poz. 1259 ze zm.), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:
  - a) strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,
  - b) system powiązań przyrodniczych,
  - c) główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,
  - d) główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie dotyczące:
  - a) zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,
  - b) zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
  - c) kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,
  - d) zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2023 poz. 977 ze zm.),
  - e) zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,
  - f) kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,
  - g) zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,
  - h) zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
  - i) zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
  - j) zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), wraz z zakresem planowanych działań;
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

„Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju gminy w perspektywie do 2033 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

„Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznym obowiązującym w gminie Stare

Miasto, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – „Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” oraz „Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030”. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

„Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji gminy, analizy SWOT i badań ankietowych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały gminy (jej strony silne, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym określono także MISJĘ oraz WIZJĘ gminy Stare Miasto, które na późniejszym etapie prac stanowiły drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

Misja gminy Stare Miasto brzmi następująco:

„GMINA STARE MIASTO – DOBRE MIEJSCE NA DZIŚ I NA PRZYSZŁOŚĆ”.

Wizja gminy Stare Miasto brzmi następująco:

„STARE MIASTO NOWOCZESNĄ I ATRAKCYJNĄ GMINĄ O WYSOKIM POZIOMIE ŻYCIA”.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu gminy Stare Miasto, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu gminy opisanego w wizji rozwoju, określono cele strategiczne odnoszące się do głównych obszarów rozwojowych:

- **CEL I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY.**
- **CEL II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO.**
- **CEL III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIŃTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ.**

Powyższe postulaty stanowią odzwierciedlenie wizji gminy, jaka ma zostać osiągnięta w 2033 roku. Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w trzech sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które budują wizerunek jednostki terytorialnej. Sfery te cechuje wzajemne przenikanie się – podejmowane działania w sferze przestrzennej będą wpływały na gospodarkę lokalną, a ta z kolei na sytuację społeczną. Aktywne i świadome społeczeństwo lokalne w dobrej sytuacji materialnej będzie z kolei wpływało na jakość środowiska przyrodniczego. Dla osiągnięcia równowagi konieczne jest równoległe realizowanie zadań w każdej z wymienionych sfer. Aby urzeczywistnić realizację celów strategicznych, dla każdego z nich ustanowiono szereg celów operacyjnych, porządkujących poszczególne działania.

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

Cele operacyjne:

- **1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej.**
- **1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego.**
- **1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna.**

Aby zapewnić mieszkańcom wysoką jakość życia, konieczne jest stworzenie atrakcyjnej przestrzeni do zamieszkania. Infrastruktura techniczna pełni ważną rolę w poprawie atrakcyjności danego obszaru oraz podniesieniu jakości życia mieszkańców. Szczególnie istotny wpływ na rozwój gminy ma jakość dróg i infrastruktury towarzyszącej, której poprawa przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców. Aby infrastruktura komunikacyjna była skuteczna, powinna być dobrze rozwinięta, spójna i zaprojektowana z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników ruchu – zarówno kierowców, jak i pieszych oraz rowerzystów. Gmina Stare Miasto zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie miejskiego ośrodka subregionalnego – Konina, co zapewnia bardzo dobre połączenia komunikacyjne. Jednakże wzrost liczby ludności może prowadzić do wzmożonego zużycia infrastruktury, dlatego ważne jest ciągłe rozwijanie i podnoszenie jakości systemu komunikacyjnego.

Niezwykle istotnym zagadnieniem poruszonym w obrębie tego obszaru strategicznego jest ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu. Przewiduje się zmniejszenie emisji pochodzącej z tradycyjnych metod ogrzewania budynków, dzięki wykorzystaniu dostępnych środków zewnętrznych. Poza ochroną powietrza, ważne jest również podejmowanie działań z zakresu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, które narażone są na zanieczyszczenia nie tylko komunalne, ale również rolnicze. Zachodzące zmiany klimatu coraz częściej oddziałują na każdą gałąź życia społecznego. Należy więc wspierać działania mające na celu ich przeciwdziałanie oraz adaptację do tych zmian, które już postępują i są widoczne. Wymienić tutaj można działania z zakresu wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, zwiększenia bioróżnorodności i retencji wodnej.

Jednym z ważniejszych czynników warunkujących jakość życia jest racjonalnie zagospodarowana i atrakcyjna przestrzeń. Pierwszym krokiem do osiągnięcia takiego rezultatu jest zapewnienie prawnych uregulowań gospodarowania zasobami przestrzeni, dlatego też tak ważne jest posiadanie aktualnych dokumentów planistycznych. Jest to również sposób przeciwdziałania negatywnym zmianom zachodzącym w związku z procesami urbanizacji. Dlatego też punktem wyjścia dla realizacji wszystkich działań powinno być m.in. zwiększenie pokrycia obszaru gminy planami miejscowymi.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji działań, które zamieszczone w kolejnej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia.

**Tabela 1. Wyznaczone cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach celu strategicznego I:
Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy gminy**

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
1.1. Wysoka dostępność infrastruktury liniowej i kubaturowej	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ➤ Współpraca z zarządcami dróg, które zlokalizowane są na terenie gminy. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego, budowa przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawa stanu oznakowania drogowego. ➤ Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych. ➤ Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do standardów technicznych spełniających wymagania ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. ➤ Rozwijanie systemu bezpieczeństwa i ratownictwa (OSP, Policja). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozbudowana sieć drogowa na terenie gminy, ➤ poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie gminy, ➤ zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego oraz pieszego, ➤ poprawa dostępności komunikacyjnej gminy, ➤ zwiększenie poziomu objęcia gminy siecią kanalizacyjną w oparciu o rozbudowaną oczyszczalnię ścieków, ➤ poprawa stanu czystości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb dzięki uporządkowanej gospodarce kanalizacyjnej i wodociągowej, ➤ zwiększenie liczby osób korzystających z sieci kanalizacyjnej, ➤ zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych, ➤ zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności przestrzennej, informacyjnej i cyfrowej oraz umożliwienie im swobodnego korzystania z dóbr i usług na terenie gminy, ➤ poprawa infrastruktury i wyposażenia OSP/Policji

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
1.2. Poprawa jakości środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii wśród różnych grup społecznych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE. ➤ Monitorowanie jakości powietrza. ➤ Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła. ➤ Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. ➤ Opieka nad bezdomnymi zwierzętami m.in. poprzez organizację kampanii adopcyjnych, utworzenie schroniska dla zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie gminy, ➤ wzrost wykorzystania i zastosowania odnawialnych źródeł energii, ➤ poprawa jakości wody, powietrza i ziemi na terenie gminy, ➤ zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska naturalnego, ➤ zmniejszenie liczby bezdomnych zwierząt, ➤ zwiększenie liczby adopcji bezdomnych zwierząt.
1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Aktualizacja i sporządzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. ➤ Ograniczenie rozproszczenia zabudowy. ➤ Uregulowanie stanów prawnych gruntów. ➤ Działania na rzecz scalania i podziału gruntów. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapobieganie chaosowi przestrzennemu i zaspokajanie potrzeb rozwojowych w ramach polityki przestrzennej, ➤ zwiększenie funkcjonalności przestrzeni i estetyki gminy, ➤ wykup i zamiana gruntów.

Źródło: „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033”

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO

Cele operacyjne:

- **2.1. Rozwój sfery gospodarczej gminy.**
- **2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna.**
- **2.3. Promocja gminy.**

Istotnym sektorem wpływającym na jakość życia mieszkańców gminy jest gospodarka: zarówno ta lokalna, jak i regionalna. Ma to związek nie tylko z kondycją finansów samorządowych, która decyduje o możliwościach inwestycyjnych jednostki oraz poziomie świadczonych przez samorząd usług: społecznych, komunalnych, edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych i innych, ale także z poziomem przedsiębiorczości i rynku pracy. Dlatego ważne jest wypracowanie systemu wsparcia dla przedsiębiorców, jak również zabezpieczenie i uzbrojenie terenów pod działalność inwestycyjną, co wpłynie pozytywnie na wzrost liczby przedsiębiorstw, ich kondycję, powstanie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia. Aby to osiągnąć, konieczne jest wyznaczenie terenów inwestycyjnych oraz stworzenie klimatu sprzyjającego inwestorom.

Oprócz promowania atrakcyjności inwestycyjnej gminy, jej terenów inwestycyjnych i potencjału dla dalszego rozwoju przedsiębiorczości, istotne jest również promowanie jej walorów przyrodniczych i kulturalnych, a także możliwości spędzania wolnego czasu na łonie natury oraz uczestniczenia w imprezach i wydarzeniach organizowanych na jej terenie. Działania te mają na celu wzmocnienie rozpoznawalności gminy w regionie i przyciągnięcie do niej nie tylko inwestorów, ale również nowych mieszkańców i turystów. Dzięki swojej specyfice, gmina posiada potencjał do rozwoju turystyki jednodniowej oraz oferty wypoczynkowej dla mieszkańców, opartej na gminnych zabytkach oraz walorach przyrodniczo-krajobrazowych. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej gminy, konieczne jest jednak ciągłe rozwijanie infrastruktury turystycznej oraz poszerzanie bazy rekreacyjno-sportowej.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji działań, które zamieszczone w kolejnej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia.

**Tabela 2. Wyznaczone cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach celu strategicznego II:
Zrównoważony rozwój gospodarczy Gminy Stare Miasto**

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY GMINY STARE MIASTO		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
2.1. Rozwój sfery gospodarczej gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tworzenie dokumentów planistycznych umożliwiających powstawanie nowych terenów inwestycyjnych. ➤ Uzbieranie terenów inwestycyjnych. ➤ Opracowanie kompleksowej oferty terenów inwestycyjnych. ➤ Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy, przyciągającej nowych przedsiębiorców, ➤ zwiększanie kapitału inwestycyjnego, ➤ zwiększenie atrakcyjności gminy pod względem prowadzenia działalności gospodarczej, ➤ wzrost dochodów budżetu gminy, ➤ zmniejszenie bezrobocia.
2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój bazy turystyczno-rekreacyjnej przy zachowaniu naturalnych walorów przyrodniczych. ➤ Stworzenie i propagowanie oferty turystyczno-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał gminy i jej mieszkańców. ➤ Realizacja projektów edukacyjnych na temat regionalnego dziedzictwa podnoszącego świadomość o historii gminy, jej zabytkach, tradycjach i produktach lokalnych. ➤ Dbłość o zabytki poprzez ich ochronę, remonty i podejmowanie prac konserwatorskich. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zwiększenie bazy i oferty turystycznej w gminie, ➤ zwiększenie możliwości rekreacyjnego wykorzystania potencjału gminy, ➤ zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną gminy, ➤ podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie lokalnych tradycji, ➤ poprawa stanu zabytków na terenie gminy.
2.3. Promocja gminy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego i nowoczesnego o wysokim poziomie życia. ➤ Współpraca z NGO i gminami partnerskimi w celu zwiększenia możliwości promocyjnych oraz poszerzenia oferty kulturalnej. ➤ Stworzenie produktu lokalnego opartego na historii i zasobach gminy, np. na postaci Fryderyka Chopina i jego pobycie w Żychlinie. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzmocnienie znaczenia i konkurencyjności gminy w regionie pod względem turystycznym i inwestycyjnym, ➤ wzrost zainteresowania gminą jako miejscem odpowiednim do realizacji turystyki weekendowej,

Źródło: „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033”

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ

Cele operacyjne:

- **3.1. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej.**
- **3.2. Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców.**
- **3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie.**
- **3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług.**

Czynnikiem poprawiającym jakość życia mieszkańców jest rozwój usług społecznych. W gminie Stare Miasto, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się zjawisko starzenia się społeczeństwa, co skutkuje wzrostem zapotrzebowania na usługi społeczne, zwłaszcza opiekuńcze. W tym celu konieczna jest rozbudowana oferta społeczna, odpowiadająca na potrzeby każdej grupy społeczności gminnej: zawodowej, wiekowej, zróżnicowanej pod względem płci, sytuacji rodzinnej i materialnej oraz osób narażonych na wykluczenie społeczne.

Dla mieszkańców gminy Stare Miasto kluczowy jest dostęp do wysokiej jakości opieki medycznej, dlatego priorytetem w planowaniu działań jest zapewnienie dostępu do lekarzy specjalistów oraz promocja programów profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia. Istotne jest również zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych dla mieszkańców, aby zapewnić kompleksową opiekę medyczną na wysokim poziomie.

Wzrost jakości życia mieszkańców zależy również od rozwoju oferty społeczno-kulturalnej. Aby spełniała ona oczekiwania lokalnej społeczności, potrzebna jest wysokiej jakości

infrastruktura i nowoczesne tereny rekreacyjne, dostępne dla wszystkich grup wiekowych. Dodatkowo, wsparcie dla instytucji kultury i organizacji pozarządowych oraz klubów sportowych stanowi ważny element kreowania lokalnej tożsamości i atrakcyjności. Kultura sportu i aktywności fizycznej powinna być promowana, co wpłynie na poprawę zdrowia mieszkańców.

Zapewnienie odpowiedniej opieki i dobrego startu w przyszłość dla najmłodszych mieszkańców gminy jest jednym z najważniejszych aspektów, mających wpływ na jakość życia w tej jednostce samorządu. Dzieci i młodzież to przyszłość społeczności, a ich rozwój i edukacja mają kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju gospodarczego i społecznego. Dlatego ważne jest, aby samorząd zapewnił im odpowiednie warunki do nauki, rozwoju i zabawy, jak również bezpieczeństwo i wsparcie w przypadku trudności. W tym celu należy inwestować w rozwój placówek oświatowych, kulturalnych i sportowych, które będą przyciągać i zachęcać dzieci i młodzież do aktywności i rozwijania swoich zainteresowań. Warto również wspierać rodziców w wychowywaniu dzieci i pomagać w rozwiązywaniu problemów, które mogą wpływać na ich rozwój. Dzięki temu dzieci i młodzież będą mieć lepsze szanse na sukces w przyszłości i będą w stanie przyczynić się do rozwoju społeczności lokalnej.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji działań, które zamieszczone w kolejnej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia.

**Tabela 3. Wyznaczone cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach celu strategicznego III:
Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki rozwiniętej ofercie społecznej**

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
3.1. Wzmocnienie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój działalności instytucji pomocy społecznej na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy bądź wsparcia. ➤ Rozwój gminnej polityki senioralnej. ➤ Rozwój systemu świadczenia usług prewencji i rozwiązywania problemów społecznych. ➤ Dążenie do integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. ➤ Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej. ➤ Wsparcie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym. ➤ Promocja zdrowia, w tym aktywnego trybu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój działalności instytucji pomocy społecznej, odpowiadających potrzebom i problemom społecznym mieszkańców gminy, ➤ zapewnienie usług opiekuńczych osobom potrzebującym wsparcia w codziennym życiu, ➤ rozwój oferty usług skierowanych do seniorów, dostosowanej do ich potrzeb, ➤ zintegrowanie społeczeństwa, zachęcanie do wzajemnego wspierania się, ➤ zmniejszenie ilości osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, usamodzielnienie lub poprawa funkcjonowania osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej, ➤ poprawa dostępności do opieki medycznej.
3.2. Rozwój kapitału społecznego oraz oferty spędzania czasu wolnego dla mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. ➤ Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej na potrzeby różnych grup wiekowych. ➤ Wsparcie działalności świetlic wiejskich w celu wykorzystania ich jako lokalne centra aktywności społecznej. ➤ Wsparcie działalności samorządowych instytucji kultury oraz lokalnych organizacji pozarządowych (NGO). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzrost integracji społecznej i aktywności mieszkańców na rzecz rozwoju gminy, ➤ rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców.
3.3. Wzrost jakości systemu oświaty w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zapewnienie infrastruktury żłobkowej. ➤ Zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej. ➤ Transformacja cyfrowa szkół i przedszkoli. ➤ Doskonalenie procesu edukacyjnego w placówkach oświatowych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ poprawa dostępu do bazy oświatowej i sportowej, ➤ zapewnienie szerokiej oferty zajęć dodatkowych zgodnie z potrzebami uczniów,

CEL STRATEGICZNY III: WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW DZIĘKI ROZWINIĘTEJ OFERCIE SPOŁECZNEJ		
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa dostępu do szkolnych obiektów infrastruktury sportowej. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3.
3.4. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach. ➤ Wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych. ➤ Wsparcie dostosowania pracowników, pracodawców i instytucji do zmian. ➤ Wsparcie zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy z uwzględnieniem zagrożeń dla zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zwiększenie poziomu uczestnictwa mieszkańców w „życiu gminy”, dzięki zasięgom udostępnianych informacji w mediach społecznościowych, ➤ zwiększenie możliwości korzystania z usług publicznych, dzięki dostępności informacji, ➤ rozwój i poprawa e-usług, ➤ wzrost kompetencji pracowników instytucji publicznych, ➤ wprowadzenie nowych narzędzi kadrowych i sposobów organizacji pracy, ➤ eliminowanie czynników zagrażających zdrowiu w miejscu pracy, poprawa ergonomii pracy.

Źródło: „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033”

Ocena zgodności projektu Strategii z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

W kolejnej tabeli przedstawiono ustalenia projektu „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację poszczególnych celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym.

Tabela 4. Ustalenia projektu „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym	Ustalenia projektu Strategii zapewniające realizację poszczególnych celów
<p>Globalna Agenda 21, uchwalona na Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Spraw Środowiska i Rozwoju w Rio de Janeiro na tzw. Szczycie Ziemi w czerwcu 1992 roku, stanowi globalny program działań na rzecz środowiska i rozwoju. Program ten wskazuje, w jaki sposób należy równoważyć rozwój gospodarczy i społeczny z poszanowaniem środowiska. Wdrażanie założeń Agendy opiera się na zasadzie Myśli globalnie, działaj lokalnie, zgodnie, z którą największą rolę w ich realizacji przypisuje się władzom lokalnym.</p>	<p>Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację ustanowionych celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ➤ Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE. ➤ Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE MIASTO NA LATA 2023-2033”

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym	Ustalenia projektu Strategii zapewniające realizację poszczególnych celów
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. ➤ Ograniczenie rozproszenia zabudowy.
<p>Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 zawierają ogólnounijne założenia i cele polityki na lata 2021–2030. Najważniejsze cele na 2030 r.: ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.); zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej.</p>	<p>Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację ustanowionych celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE. ➤ Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła.
<p>Ósmy unijny program działań w zakresie środowiska przyjęty został w marcu 2022 r. Program ten wyznacza ramy polityki i działań środowiskowych do 2030 r. 8. program działań w zakresie środowiska ma przyspieszyć ekologiczną transformację w sposób sprawiedliwy i inkluzywny, a jego długofalowy cel na 2050 r. to „dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”. Program wskazuje sześć priorytetowych celów tematycznych: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, adaptacja do zmiany klimatu, model regeneracyjnego wzrostu, zerowy poziom emisji zanieczyszczeń, ochrona i przywrócenie bioróżnorodności oraz ograniczenie głównych skutków środowiskowo-klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją.</p>	<p>Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację ustanowionych celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ➤ Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE. ➤ Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła. ➤ Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. ➤ Ograniczenie rozproszenia zabudowy.
<p>Europejski Zielony Ład. Zmiana klimatu i degradacja środowiska stanowią zagrożenie dla Europy i reszty świata. Aby sprostać tym wyzwaniom, Europa potrzebuje nowej strategii na rzecz wzrostu służącej przekształceniu Unii w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę. Europejski Zielony Ład zawiera plan działań umożliwiających bardziej efektywne wykorzystanie zasobów dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Europejski Zielony Ład składa się z 10 założeń: 1. Europa bez zanieczyszczeń - zanieczyszczenie powietrza, wody oraz rozwiązanie problemu zanieczyszczenia przemysłowego; 2. Przejście na gospodarkę cyrkulacyjną - przyjęcie nowego planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym do marca 2020 r.; 3. Program "Farm to Fork" - cele dotyczące redukcji chemicznych pestycydów (50% do 2030 r.), nawozów i zwiększenie powierzchni upraw organicznych; 4. Zielona Wspólna Polityka Rolna - wysokie ambicje środowiskowe i klimatyczne w ramach reformy Wspólnej Polityki</p>	<p>Wybrane kierunki działań przyjęte w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację ustanowionych celów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ➤ Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE MIASTO NA LATA 2023-2033”

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym	Ustalenia projektu Strategii zapewniające realizację poszczególnych celów
<p>Rolnej; 5. Mechanizm JUST Transition - wsparcie finansowe dla regionalnych planów transformacji energetycznej; 6. Finansowanie transformacji - fundusze na zielone innowacje i inwestycje publiczne; 7. Czysta, przystępna cenowo i bezpieczna energia - ocena ambicji państw członkowskich ujętych w ramach krajowych planów w zakresie energii i klimatu; 8. Osiągnięcie neutralności klimatycznej - propozycja pierwszej ustawy klimatycznej zapisującej cel neutralności klimatycznej do 2050 r.; 9. Zrównoważony transport - przyjęcie strategii na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności, a także przegląd dyrektywy w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych i rozporządzenia TEN-T; 10. Ochrona europejskiego kapitału naturalnego - propozycja strategii UE na rzecz różnorodności biologicznej do 2030 r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE. ➤ Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła. ➤ Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. ➤ Ograniczenie rozproszenia zabudowy.

Źródło: opracowanie własne

Ocena zgodności projektu Strategii z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu krajowym i regionalnym

Wyznaczone do realizacji kierunki działań w „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” są również w pełni zgodne z następującymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK),
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- VI aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry,
- Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju,
- Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej,
- Uchwała antysmogowa,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020+,
- Strategia na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Konińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028,
- Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego na lata 2021–2030,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto na lata 2023-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031.
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stare Miasto na lata 2018-2033,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Miasto.

W kolejnej tabeli przedstawiono główne cele oraz założenia dotyczące ochrony środowiska obowiązujące w wymienionych powyżej dokumentach strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.

Tabela 5. Główne cele oraz założenia dotyczące ochrony środowiska obowiązujące w dokumentach strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego

POZIOM KRAJOWY
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
<p>W Strategii jako pierwsze z wyzwań rozwojowych kraju do 2030 roku określono adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska. Zmiany klimatu należy traktować jako dynamiczny proces, który stwarza równocześnie problemy i szanse rozwojowe dla kraju i regionów. Niekorzystnym zjawiskiem związanym ze zmianami klimatycznymi jest ocieplenie się klimatu. Zagrożenia związane ze zmianami klimatycznymi wynikają, przede wszystkim, ze zwiększenia częstotliwości i intensywności ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. deszczy nawalnych, suszy, wichur). Powodują one straty dla gospodarki i są kosztowne dla administracji. Można, przynajmniej w części, minimalizować ich negatywne skutki, a w sprzyjających warunkach terenowych można te skutki pożytecznie wykorzystać, w szczególności w miastach (np. zagospodarowanie wód opadowych poprzez ogrody różnorodności biologicznej to również globalny problem, który znajduje swój wyraz na poziomie regionalnym. Przyroda odgrywa istotną rolę m.in. w adaptacji do skutków zmian klimatu oraz w zapobieganiu zmianom klimatycznym (zwłaszcza poprzez ekosystemy leśne), a także jest podstawą rozwoju sektorów bazujących na usługach ekosystemowych, charakterystycznych dla danych regionów, np. leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki. Zagrożenia stwarzane przez zmiany klimatyczne mogą wywoływać również pozytywne bodźce dla rozwoju poprzez wykreowanie popytu na nowe produkty, jak chociażby wytrzymalsze materiały budowlane oraz nowe rodzaje usług związanych z działaniami minimalizującymi negatywne skutki zmian klimatu (np. projektowanie błękitnozielonej infrastruktury). W tym kontekście zmiany klimatu będą sprzyjać rozwojowi „zielonej gospodarki” oraz tworzeniu „zielonych innowacji”, poczynając od sfery ekoprojektowania. Należy je zatem uwzględnić w bilansie potencjałów rozwojowych w skali całego kraju. Dobrze zaprojektowane rozwiązania służące przeciwdziałaniu negatywnym skutkom zmian klimatu (adaptacji do tych zmian) mogą równocześnie służyć innym celom, m.in. społecznym – rekreacji i poprawie jakości życia. Ponadto, kształtowanie przyrodniczych struktur przestrzennych, zapewniających nie tylko spójność najcenniejszych obszarów przyrodniczych, ale również podnoszących odporność najwartościowszych obszarów (Natura 2000, wielkoobszarowe formy ochrony przyrody, kompleksy leśne) jest kluczowe dla przeciwdziałania zmianom klimatycznym.</p>
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód. • Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływanie. • Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb. • Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu. • Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. • Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. • Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa. • Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu. • Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji. <p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
<p>Obszar wpływający na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko (określone kierunki interwencji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód. • Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływanie. • Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego. • Ochrona gleb przed degradacją.

<ul style="list-style-type: none">
• Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż).
• Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
• Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030
<ul style="list-style-type: none">
• wsparcie inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej na obszarach wiejskich;
• poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich przez budowę lub modernizację gminnej i powiatowej sieci drogowej;
• działania na rzecz zmniejszenia udziału przejazdów indywidualnym transportem zmotoryzowanym i zachęcanie do korzystania z transportu publicznego, promocja ruchu rowerowego i pieszego;
• budowa, rozbudowa i modernizacja sieci gazowej przesyłowej i dystrybucyjnej;
• wsparcie dla budowy, odbudowy i prawidłowego wykorzystania urządzeń melioracyjnych oraz powiększenia retencji wodnej;
• zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych przez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni;
• dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych;
• utrzymanie, a w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych;
• identyfikacja gleb zanieczyszczonych na terenach wiejskich;
• zwiększanie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych oraz w przedsiębiorstwach;
• ochrona produktywności gruntów rolnych;
• stymulowanie rozwoju alternatywnych, bezemisyjnych źródeł ciepła (m.in. taniego ogrzewania elektrycznego), co przyczyni się do obniżenia niskiej emisji, w szczególności na terenach słabiej zurbanizowanych;
• wsparcie produkcji energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu (kogeneracja);
• rozbudowa systemów dystrybucji energii oraz zwiększanie wykorzystania OZE;
• opracowanie i wdrożenie kompleksowych działań w zakresie zapobiegania skutkom utrzymywania się długotrwałych wysokich temperatur lub małej ilości opadów i w ich następstwie susz.
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK)
<ul style="list-style-type: none">
• KPEiK przedstawia założenia i cele oraz polityki i działania na rzecz realizacji 5 wymiarów unii energetycznej: 1. Bezpieczeństwa energetycznego, 2. Wewnętrznego rynku energii, 3. Efektywności energetycznej, 4. Obniżenia emisyjności, 5. Badań naukowych, innowacji i konkurencyjności.
• „Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030” wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:<ul style="list-style-type: none">
• redukcja emisji gazów cieplarnianych;
• wzrost udziału OZE w finalnym zużyciu energii;
• wzrost efektywności energetycznej;
• redukcja udziału węgla w produkcji energii.
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
<p>Poprzez realizację celów i działań wskazanych w PEP2040 przeprowadzona zostanie niskoemisyjna transformacja energetyczna przy aktywnej roli odbiorcy końcowego i zaangażowaniu krajowego przemysłu, dając impuls gospodarce, przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego, w sposób innowacyjny, akceptowalny społecznie i z poszanowaniem środowiska oraz klimatu. Transformacja energetyczna Polski zostanie oparta na trzech filarach:</p> <ul style="list-style-type: none">
• I FILAR – SPRAWIEDLIWA TRANSFORMACJA.
• II FILAR – ZEROEMISYJNY SYSTEM ENERGETYCZNY: To kierunek długoterminowy, w którym zmierzana transformacja energetyczna. Zmniejszenie emisyjności sektora energetycznego będzie możliwe m.in. poprzez zwiększenie roli energetyki rozproszonej i obywatelskiej przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego poprzez przejściowe stosowanie technologii energetycznych opartych m.in. na paliwach gazowych.
• III FILAR – DOBRA JAKOŚĆ POWIETRZA: To cel, który dla odbiorców jest jedną z bardziej zauważalnych oznak odchodzenia od paliw kopalnych. Dzięki inwestycjom w transformację sektora ciepłowniczego (systemowego i indywidualnego), elektryfikację transportu oraz promowania domów pasywnych i zeroemisyjnych, wykorzystujących lokalne źródła energii, w widoczny sposób poprawi się jakość powietrza, która ma wpływ na zdrowie społeczeństwa. Kluczowym rezultatem transformacji odczuwalnym przez każdego obywatela będzie zapewnienie czystego powietrza w Polsce.
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
<p>Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none">
• dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
• dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
• ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
• adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
• zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

- stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
- organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu.

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu;
- zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu;
- miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- budowa systemu wsparcia innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
- ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Zgodnie z „Planem przeciwdziałania skutkom suszy” w celu przeciwdziałania skutkom suszy należy realizować działania wpływające zarówno na zabezpieczenie dostępu do wody przeznaczonej do spożycia i prowadzenia nawodnień, jak i poprzez zwiększenie odporności terenu na skutki suszy. Zwiększenie odporności terenu oznacza, iż dany teren ze względu na swoją specyfikę i wdrożone działania będzie reagował na suszę z opóźnieniem, bądź też skutki suszy na nim nie wystąpią. Działania, które będą wpływać na zwiększenie odporności terenu to:

- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych,
- realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększanie sztucznej retencji,
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania i odtwarzania naturalnej retencji,
- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,
- zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych,
- retencja i zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych na terenach zurbanizowanych.

Do grupy działań formalnych i edukacyjnych zaliczono rozwiązania umożliwiające zarządzanie zjawiskiem suszy np.: poprzez jej monitorowanie, rekompensowanie poniesionych strat, zarządzanie zasobami wodnymi, czy też właściwe zarządzanie w sytuacjach, gdy zjawisko suszy osiąga rozmiar klęski żywiołowej. Działania edukacyjne to przede wszystkim zwiększanie świadomości i kształtowanie wiedzy na temat:

- suszy - jej powstawania oraz możliwych do wystąpienia skutków,
- wprowadzania w życie codzienne rozwiązań oszczędzających wodę,
- możliwości retencionowania wody.

Działania edukacyjne to również opracowanie dobrych praktyk oraz programów edukacyjnych, w tym wprowadzenie tematyki suszy do programów nauczania dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

- Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności.
- Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.

VI aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych” (AKPOŚK 2022)

- Dostosowanie wydajności oczyszczalni do odbioru 100 % ładunku zanieczyszczeń powstających w aglomeracji.
- Zastosowanie odpowiednich technologii oczyszczania ścieków gwarantujących osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków.
- Wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych umożliwiającej spełnienie blisko 100 % poziomu obsługi.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

- Badanie i monitorowanie środowiska wodnego.
- Działania wynikające z konieczności porządkowania systemu gospodarki ściekowej.
- Kontrola użytkowników prywatnych i przedsiębiorstw.
- Kształtowanie naturalnych warunków hydrologicznych oraz ochrona i zachowanie ekosystemów oraz różnorodności biologicznej.
- Ograniczenie odpływu biogenów z terenów rolniczych.
- Ograniczenie rozprzestrzeniania zanieczyszczeń.
- Optymalizacja zużycia wody.
- Realizacja zadań systemowych z zakresu gospodarki odpadami.
- Przegląd pozwoleń wodnoprawnych.
- Zapewnienie ciągłości potoków i rzek przez udrożnienie obiektów.

Aktualizacja Programu wodno-środowiskowego kraju

- Niepogarszanie stanu jednolitych części wód.
- Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.

- Osiągnięcie dobrego stanu wód: dobry stan ekologiczny i chemiczny dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobry stan chemiczny i ilościowy dla wód podziemnych.
- Spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawodawstwie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m. in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, do ochrony siedlisk lub gatunków).

POZIOM WOJEWÓDZKI

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Cel strategiczny nr 3 określony w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” brzmi „ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI”. Poprawa warunków życia z poszanowaniem ochrony środowiska przyrodniczego, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu oraz przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym to wyzwania, które Samorząd Województwa podejmuje stawiając sobie za cel rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski. Oznacza to tworzenie przez Samorząd Województwa warunków swobodnego dostępu do podstawowych, jak i zaawansowanych dóbr i usług, swobodnego przemieszczania się mieszkańców, możliwości prowadzenia działalności gospodarczej i wsparcia rozwoju gospodarki innowacyjnej, godnego życia obecnych i przyszłych pokoleń, mieszkania w czystym i bezpiecznym otoczeniu przyrodniczym. Rozwój infrastruktury powinien przebiegać zgodnie z zasadą unikania lub wyeliminowania wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski do 2030 roku będzie następował przez wsparcie działań w trzech celach operacyjnych:

- CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa, w tym kluczowe kierunki interwencji:
  - Rozwój transportu drogowego i ekomobilności.
  - Rozwój zintegrowanego transportu zbiorowego.
- CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski, w tym kluczowe kierunki interwencji:
  - Zwiększanie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości.
  - Poprawa jakości powietrza.
  - Poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami.
  - Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym zasobów leśnych oraz zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego.
  - Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa.
  - Kształtowanie świadomości i postaw ekologicznych społeczeństwa, wzmocnienie bezpieczeństwa ekologicznego i środowiskowego.
- CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej, w tym kluczowe kierunki interwencji:
  - Zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym OZE i wodoru.
  - Optymalizacja gospodarowania energią.
  - Zapewnienie stabilnych dostaw paliw i energii.

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego do roku 2030

W Programie w oparciu o diagnozę stanu środowiska województwa wielkopolskiego, zdefiniowane zagrożenia i problemy oraz prognozowane zmiany stanu środowiska, przedstawiono następujące cele i kierunki interwencji dla poszczególnych obszarów interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza - cele:
  - 1.1. Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach;
  - 1.2. Adaptacja do zmian klimatu;
  - 1.3. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
2. Zagrożenie hałasem – cele:
  - 2.1. Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu;
  - 2.2. Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas.
3. Pola elektromagnetyczne – cel:
  - 3.1. Utrzymanie poziomów PEM na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych.
4. Gospodarowanie wodami – cele:
  - 4.1. Zwiększenie retencji wodnej województwa;
  - 4.2. Przeciwdziałanie skutkom suszy;
  - 4.3. Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód.
5. Gospodarka wodno-ściekowa – cele:
  - 5.1. Poprawa jakości wody;
  - 5.2. Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich.
6. Zasoby geologiczne – cele:
  - 6.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobycia kopalin;
  - 6.2. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

<p>7. Gleby – cele:</p> <p>7.1. Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb;</p> <p>7.2. Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych.</p> <p>8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – cele:</p> <p>8.1. Redukcja ilości wytwarzanych odpadów;</p> <p>8.2. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania;</p> <p>8.3. Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami.</p> <p>9. Zasoby przyrodnicze – cel:</p> <p>9.1. Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych;</p> <p>9.2. Zachowanie różnorodności biologicznej.</p> <p>10. Zagrożenie poważnymi awariami – cel:</p> <p>10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii.</p>
Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej
<p>„Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” określa obowiązek realizacji następujących działań naprawczych, których realizacja ma na celu poprawę jakości powietrza w zakresie redukcji emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Kod działania WpZOA - ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej.
• Kod działania WpDOT - zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej.
• Kod działania WpIZE - inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin.
• Kod działania WpKUA - kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych.
• Kod działania WpTMB - termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.
• Kod działania WpMMU - obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich
• Kod działania WpEEK - edukacja ekologiczna.
• Kod działania WpPZP - zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego (umieszczanie odpowiednich zapisów umożliwiających ograniczenie emisji pyłów zawieszonych oraz benzo(a)pirenu).
Uchwała antysmogowa
<p>W dniu 18 grudnia 2017 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę nr XXXIX/941/17 w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała wprowadziła od 1 maja 2018 r. zakaz stosowania na terenie województwa najgorszej jakości paliw stałych, np. bardzo drobnego miazgu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Ponadto, wprowadzone zostały ograniczenia dla kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Wszystkie nowe kotły po 1 maja 2018 r. muszą zapewnić możliwość wyłącznie automatycznego podawania paliwa, wysoką efektywność energetyczną oraz dotrzymanie norm emisyjnych. Nie mogą również posiadać rusztu awaryjnego oraz możliwości jego zamontowania. Zgodnie z zapisami uchwały kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i niespełniające jej wymagań będą musiały być wymienione w 2 etapach:</p> <ul style="list-style-type: none">
• do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych;
• do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012. <p>Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, mogą być użytkowane dożywotnio. Ponadto miejscowe ogrzewacze pomieszczeń (piece, kominki, kozy) zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i niespełniające jej wymagań będą musiały być wymienione do 1 stycznia 2026 r.</p> <p>W dniu 29 listopada 2021 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął uchwałę nr XXXVI/700/21 zmieniającą uchwałę Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała zmieniająca wprowadziła:</p> <ul style="list-style-type: none">
• zakaz spalania paliw węglowych od 2041 r. dla Wielkopolski Wschodniej (m. Konin, powiat koniński, powiat kolski, powiat słupecki, powiat turecki), w związku z uchwałą nr 3340/2021 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 11.03.2021 r. przyjmującej „Strategię na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”;
• zapis określający, że kotły na paliwa stałe powinny spełniać wymagania dla kotłów 5 klasy wg normy PN-EN 303-5:2012;
• zapis obowiązujący kontrolowane podmioty do przedstawienia świadectwa jakości, o których mowa w art. 6c ust. 1 ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego – Wielkopolska 2020+
<p>Plan określa następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa z zakresu ochrony środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Ochrona różnorodności biologicznej.
• Ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych.
• Zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa.

- Ochrona zasobów leśnych.
- Ochrona zasobów wód.
- Ochrona powierzchni ziemi.
- Ochrona złóż kopalin.
- Kształtowanie spójnego systemu komunikacyjnego.
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego.
- Rozwój infrastruktury komunalnej.
- Rozwój produkcji i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska (poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprawa jakości powietrza, zapobieganie degradacji powierzchni ziemi, poprawa klimatu akustycznego, zapobieganie poważnym awariom oraz innym zjawiskom mającym negatywny wpływ na środowisko, ograniczanie negatywnego wpływu rolnictwa na środowisko, ograniczanie negatywnego wpływu inwestycji drogowych na środowisko, ograniczanie negatywnego wpływu inwestycji infrastrukturalnych na środowisko, ograniczanie negatywnego wpływu inwestycji w zakresie wydobywania złóż kopalin na środowiska).

Strategia na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040

Celem sporządzenia „Strategii...” jest wyznaczenie nowego proklimatycznego podejścia do rozwoju subregionu oraz wskazanie kierunków działań długookresowych, których efektem będzie redukcja emisji gazów cieplarnianych i poprawa jakości powietrza, rozwój i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie zapotrzebowania na nieodnawialną energię pierwotną i zwiększenie efektywności energetycznej. Cele szczegółowe oraz kierunki działań określone w „Strategii...” przedstawiają się następująco:

- Cel szczegółowy 1 POZIOM EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH NIŻSZY CO NAJMNIEJ O 55,0% w 2030 R. – kierunki działań w ramach celu:
  - Rozwój niskoemisyjnego sektora energetycznego wykorzystującego neutralne dla klimatu nośniki energii.
  - Rozwój gospodarki zeroemisyjnej.
  - Rozwój nowoczesnego sektora biogospodarki.
  - Rozwój niskoemisyjnego budownictwa.
  - Osiągnięcie niskoemisyjnego transportu.
  - Kształtowanie środowiska przedsiębiorczości dla rozwoju innowacyjnej zielonej gospodarki.
  - Zwiększenie powierzchni terenów zieleni.
- Cel szczegółowy 2 UDZIAŁ ENERGII Z OZE W CAŁKOWITYM ZUŻYCIU ENERGII ZWIĘKSZONY CO NAJMNIEJ DO 32,0% w 2030 R. – kierunki działań w ramach celu:
  - Rozwój energetyki wykorzystującej energię wiatru i słońca, wody geotermalne, biomasę i biogaz.
  - Rozwój inteligentnych sieci energetycznych na potrzeby OZE.
  - Rozwój społeczności energetycznych.
  - Rozwój przemysłu OZE.
- Cel szczegółowy 3 EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA WIĘKSZA CO NAJMNIEJ O 32,5% w 2030 R. – kierunki działań w ramach celu:
  - Rozwój energooszczędnego budownictwa.
  - Rozwój energooszczędnego przemysłu.
  - Rozwój energooszczędnego transportu.

POZIOM POWIATOWY

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Konińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

W ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Konińskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” przyjęto do realizacji następujące kierunki działań:

- Zmniejszenie powierzchniowej (niskiej) emisji zanieczyszczeń.
- Zmniejszenie liniowej emisji zanieczyszczeń.
- Zmniejszenie punktowej emisji zanieczyszczeń.
- Ograniczenie emisji hałasu komunikacyjnego.
- Ograniczenie zasięgu i skutków zjawisk ekstremalnych (podtopień, powodzi oraz suszy).
- Ograniczenie dopływu zanieczyszczeń i poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód.
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
- Ograniczenie presji środowiskowej związanej z wydobywaniem kopalin.
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa.
- Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem innych sektorów gospodarki.
- Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi.
- Racjonalna gospodarka odpadami innymi niż komunalne.
- Ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym.
- Ochrona zasobów leśnych i wzrost lesistości powiatu.
- Ochrona walorów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych.
- Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia poważnej awarii oraz zagrożeń miejscowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego na lata 2021–2030
<p>„Strategia Rozwoju Powiatu Konińskiego na lata 2021–2030” (projekt skierowany do konsultacji społecznych) określa do realizacji m.in. następujące priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Priorytet 1.2. Turystyka, która nas napędza - Powiat koniński posiada rozwiniętą funkcję turystyczną oraz znaczny potencjał do jej dalszego rozwoju. Produkty turystyczne powiatu opierają się na walorach kulturowych, w tym turystyce pielgrzymkowej oraz walorach przyrodniczych, w szczególności na turystyce wodnej. Wciąż niewykorzystane są zasoby wód geotermalnych, w dużym stopniu również dziedzictwo przemysłowe oraz w małym stopniu kreowane są produkty lokalne. Powiat inwestować będzie w dalszym ciągu w rozwój infrastruktury turystycznej, w tym drogi kluczowe dla integrowania i ruchu turystycznego oraz ścieżki rowerowe. Wspierać będzie inwestorów z branży turystycznej, którzy realizować będą swoje pomysły, m.in. w ramach transformacji węglowej, poprzez merytoryczne doradztwo.
• Priorytet 1.3. Nowe spojrzenie na rolnictwo - Nowe spojrzenie na rolnictwo to m. in. Zielony Ład, który traktuje rolników jako istotnych partnerów w realizacji założeń polityki środowiskowej i ekologicznej. Powiat koniński czeka istotna zmiana w zakresie profilu gospodarczego, co należy traktować jako szansę i zagrożenie dla przyszłości. W podobnej sytuacji jest rolnictwo i mieszkańcy, którzy utrzymują się z niego. Proces transformacji gospodarczej powinien obejmować również obszary wiejskie i być ukierunkowany na podnoszenie konkurencyjności obszarów wiejskich, jako miejsca do życia oraz zarabiania. Powiat Koniński realizować będzie m. in. działania na rzecz promocji lokalnych produktów, w tym zdrowej żywności, produktów ekologicznych, regionalnych i lokalnych, posiadających wartości, które decydują o jego pozycji rynkowej. Zakłada się m.in. organizowanie, wspólnie z instytucjami z otoczenia rolnictwa oraz szkołami, szkoleń, kursów dla rolników i młodzieży kształcącej się w kierunkach rolniczych z zakresu rolnictwa ekologicznego. Ważną rolą Powiatu jest edukacja poziomu ponadpodstawowego.
• Priorytet 1.6. Infrastruktura dla gospodarki - Podstawową kompetencją Powiatu jest rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej, którą Powiat zarządza. Zakłada się dalszą budowę i modernizację dróg powiatowych, w tym również infrastruktury mostowej oraz budowę i modernizację ciągów pieszo-rowerowych. Działania te wzmocnią spójność terytorialną i podniosą konkurencyjność przestrzeni powiatu dla działalności gospodarczych. Zakłada się wdrożenie rozwiązań, które wspierać będą podmioty gospodarcze przy realizacji inwestycji, m. in. poprzez przyspieszenie wydawania decyzji i pozwoleń administracyjnych.
• Priorytet 2.1. Lider OZE - Transformacja węglowa oznacza również transformację w wymiarze środowiskowym. Działania realizowane na terenie powiatu na rzecz środowiska wpisywać będą się w założenia strategii klimatycznych w skali globalnej i europejskiej. Szczególnym wymiarem działań na rzecz klimatu jest rezygnacja z technologii energetycznych opartych na węglu i przechodzenie na tzw. odnawialne źródła energii. Przestrzeń powiatu oraz Wielkopolski Wschodniej będzie miejscem szczególnym dla rozwoju czystych technologii. Powiat będzie inicjatorem przedsięwzięć poświęconych zmianom w energetyce, w tym dot. rozwoju odnawialnych źródeł energii i technologii zwiększających efektywność energetyczną.
• Priorytet 2.2. Woda dla powiatu - Zapewnienie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi to najważniejsze wyzwanie środowiskowe dla Powiatu Konińskiego i Wielkopolski Wschodniej. Drenaż zasobów wodnych i ich zanieczyszczenie to problemy, które pogłębiają zjawiska klimatyczne. Rozwój górnictwa odkrywkowego przyczynił się do powstania lejów depresyjnych. Niski poziom opadów w centralnej Polsce, pogłębiające się okresy długotrwałej suszy oraz brak retencjonowania zasobów wodnych wpływają na deficyt wody. Widoczny jest on także w odniesieniu do zasobów wód płynących. Rzeki i jeziora o niskim poziomie wód są bardziej podatne na zanieczyszczenie oraz w mniejszym stopniu podlegają procesom samooczyszczania. Zachowanie zasobów wodnych jest kluczowe dla rozwoju gospodarczego i społecznego, w tym rolnictwa oraz przyrody.
• Priorytet 2.3. Świadomi mieszkańcy - Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców to ważny element działań na rzecz ochrony środowiska. Bez społecznej akceptacji rozwiązań chroniących środowisko będzie trudno zrealizować założenia i plany w tym zakresie. W szczególności dotyczy to polityki klimatycznej oraz gospodarki odpadami. Powiat Koniński kontynuować będzie działania związane z usuwaniem azbestu. Prowadzić będzie czynną i bierną edukację ekologiczną wśród mieszkańców powiatu. Ważnym zagadnieniem edukacji ekologicznej oraz informacyjnej na rzecz mieszkańców będą działania prewencyjne w zakresie zagrożeń środowiskowych. Zakłada się prowadzenie działań doradczych z zakresu wdrażania rozwiązań energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii.
POZIOM GMINNY
Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto na lata 2023-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031
<p>W ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Miasto na lata 2023-2027 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2031” przyjęto do realizacji m.in. następujące kierunki działań (cele ekologiczne):</p> <ul style="list-style-type: none">
• Zmniejszenie powierzchniowej (niskiej) emisji zanieczyszczeń do powietrza.
• Zmniejszenie liniowej emisji zanieczyszczeń do powietrza.
• Ograniczenie emisji hałasu do środowiska.
• Utrzymywanie natężenia pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych poziomów.
• Przeciwdziałanie skutkom suszy, powodzi i podtopieniom (adaptacja do zmian klimatu).
• Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
• Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

<ul style="list-style-type: none">
• Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym.
• Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi.
• Ochrona obszarów i gatunków cennych pod względem przyrodniczym.
• Ochrona zasobów leśnych i wzrost lesistości gminy.
• Ochrona walorów przyrodniczych obszarów zurbanizowanych.
Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Stare Miasto na lata 2018-2033
Dokument określa następujące przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie nośników energii na terenie gminy: <ul style="list-style-type: none">
• W skali gminy istotnym problemem związanym z dbałością o podniesienie standardu czystości środowiska naturalnego jest likwidacja tzw. „niskiej emisji”, pochodzącej z ogrzewań piecowych i przestarzałych kotłowni na paliwo stałe. Dalsze funkcjonowanie lub modernizacja tych źródeł będzie zależała głównie od sytuacji ekonomicznej i świadomości ekologicznej właścicieli. Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie nośników energii u odbiorców ukierunkowane winny być na: modernizację źródeł ciepła (efekt ekonomiczny + wpływ na emisję zanieczyszczeń do atmosfery), termorenowację i termomodernizację budynków (ocieplenie, wymiana okien i drzwi), modernizację działających systemów grzewczych w budynkach, stosowanie elementów pomiarowych i regulatorów zużycia energii, promowanie i wspieranie działań przez gminę w tym zakresie (np. ulgi podatkowe dla inwestorów, którzy przewidują zastosowanie ekologicznych i efektywnych źródeł energii), edukacja.
• Na obszarach jednostek samorządów terytorialnych należy wcielać w życie działania mające na celu oszczędne gospodarowanie energią elektryczną w obiektach mieszkalnych, przemysłowych i gminnych, a także w oświetleniu ulicznym.
• Oszczędne gospodarowanie paliwem gazowym w zakresie ogrzewania poprzez stosowanie nowoczesnych kotłów o dużej sprawności np. kondensacyjne kotły gazowe oraz zabiegi termomodernizacyjne, których efektem będzie zmniejszenie zużycia gazu.
• Wspieranie przedsięwzięć związanych z instalacją układów kogeneracyjnych produkujących ciepło oraz energię elektryczną w skojarzeniu.
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Stare Miasto
Celem strategicznym planu jest: „Poprawa jakości środowiska naturalnego gminy poprzez działania związane z redukcją emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Stare Miasto”. Cele operacyjne: <ul style="list-style-type: none">
• Wykorzystanie potencjału odnawialnych źródeł energii na terenie gminy oraz poprawa efektywności energetycznej obiektów komunalnych.
• Modernizacja źródeł ciepła oraz wzrost zastosowania OZE w produkcji energii użytkowej w sektorze mieszkalnym.
• Zmniejszenie emisji wywołanej transportem.
• Poprawa efektywności energetycznej oraz wzrost świadomości ekologicznej w sektorach usług, przemysłu i budownictwa.
• Promocja i edukacja interesariuszy Planu w zakresie idei proekologicznych, zrównoważonej mobilności, a także uwzględnienie gospodarki niskoemisyjnej w dokumentach strategicznych.
• Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zawiera działania, które będą podejmowane na poziomie lokalnym, leżące w kompetencji samorządu lokalnego, lokalnych przedsiębiorców, a także społeczeństwa gminy Stare Miasto. Celem poniższych działań jest redukcja emisji CO₂, zmniejszenie energochłonności w różnych dziedzinach gospodarki oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne

W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” przyjęto do realizacji następujące kierunki działań zgodne z celami środowiskowymi ustanowionymi w ww. dokumentach strategicznych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych.
- Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych.
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE.

- Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła.
- Monitorowanie jakości powietrza.
- Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.
- Ograniczenie rozproszenia zabudowy.

Podsumowując „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” realizuje zadania oraz cele określone w obowiązujących dokumentach strategicznych wyznaczających ramy i kierunki działań z zakresu ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Klimat i powietrze atmosferyczne

Klimat

Gmina Stare Miasto położona jest w strefie klimatu umiarkowanego, na terenie tzw. Środkowej Dzielnicy Rolniczo-Klimatycznej. Jest to obszar o typowo przejściowym charakterze. Wilgotny klimat atlantycki z łagodną na ogół zimą i chłodniejszym latem, ściera się tu z suchym klimatem kontynentalnym, charakteryzującym się mroźną zimą i upalnym, choć krótszym latem. Im dalej na wschód tym wpływ klimatu kontynentalnego staje się bardziej wyraźny. Zima trwa przeciętnie 70-85 dni, a lato 85-100 dni. Jest to obszar o najmniejszym w Polsce opadzie rocznym, kształtującym się na poziomie 500 – 550 mm. Największe opady występują z reguły w lipcu i sierpniu, najmniejsze – w styczniu i lutym oraz październiku. Średnia temperatura roczna wynosi ok. 8°C (lipca – ok. 18°C, stycznia – ok. -2°C). Okres wegetacji roślin trwa od 180 do 211 dni, a liczba dni mroźnych w roku wynosi 30-50. Dominującym kierunkiem wiatrów jest sektor zachodni. Powodują one napływ mas powietrza morskiego wywołującego wysoki stopień zachmurzenia. Stosunkowo najmniejsze jest ono w maju i wrześniu, największe w grudniu. Charakterystyczną cechą klimatu są znaczne odchylenia rocznych temperatur oraz ilości opadów od przeciętnych danych wieloletnich. Zjawisko to spowodowane jest zarówno położeniem gminy na granicy wpływów klimatów kontynentalnego i atlantyckiego, jak i brakiem naturalnych przeszkód dla przemieszczania się mas powietrznych.

Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią:

- wzrost średniej rocznej temperatury powietrza;
- zmiana struktury opadów – opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne;
- wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawalne deszcze, burze, fale upałów.

Zgodnie z danymi zamieszczonymi na stronie <http://klimada.mos.gov.pl/> w latach 2001-2011 na skutek niekorzystnych zjawisk pogodowych zarejestrowano w Polsce straty w wysokości ponad 56 mld zł. Szacuje się, że w przypadku niepodjęcia działań przystosowawczych do zmian klimatu straty te w latach 2021-2030 mogą wynieść ponad 120 mld zł. Przygotowanie się do zmieniających się warunków klimatycznych (adaptacja do zmian klimatu) staje się więc uzasadnioną strategią działania na poziomie międzynarodowym, krajowym oraz lokalnym.

Powyższe wskazuje na konieczność podejmowania działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, jak i niezbędnych dostosowań w sferze gospodarczej. W warunkach Polski pilnie potrzebne są kompleksowe działania w zakresie gospodarki wodą (coraz częściej występują zjawiska suszy lub okresowe niedobory wody) oraz zwiększenia odporności poszczególnych sektorów gospodarki na zmiany klimatu

(w szczególności rolnictwa). Należy również podejmować działania mające na celu ochronę ekosystemów wodnych (rzek, jezior, mokradł) oraz obszarów leśnych.

Gmina Stare Miasto uczestniczy w realizacji projektu pn. „Life After Coal Pl – Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”, który służyć ma osiągnięciu do 2040 r. neutralności klimatycznej Wielkopolski Wschodniej. Konsorcjum projektu tworzy Województwo Wielkopolskie oraz partnerzy, w tym m.in. samorządy lokalne i organizacje pozarządowe. Celem projektu jest osiągnięcie do 2040 r. neutralności klimatycznej Wielkopolski Wschodniej w procesie sprawiedliwej transformacji, czyli uwzględniając potrzeby grup społecznych zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją. Harmonogram projektu obejmuje m.in. szeroką kampanię informacyjno-edukacyjną w celu czynnego włączenia się społeczeństwa w transformację gospodarczą i społeczną na gospodarkę zeroemisyjną, realizację procesu transformacji energetycznej sektora komunalno-bytowego, transportu i MŚP oraz pilotażowe działania adaptacyjne w zakresie rolnictwa.

Jakość powietrza na terenie gminy

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2022” (GIOŚ RWMS w Poznaniu, 2023 r.) na terenie gminy Stare Miasto ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi wyznaczono **obszar przekroczeń stężenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu**. Należy zaznaczyć, iż obszar przekroczeń wyznaczony na terenie gminy Stare Miasto w zdecydowanej większości znajduje się na terenie Konina (na terenie gminy znajduje się jedynie niewielka jego część obejmująca przygraniczną północną część gminy). W związku z czym z dużym prawdopodobieństwem należy uznać, iż główną przyczyną jego wystąpienia na terenie gminy jest napływowa emisja zanieczyszczeń z obszaru miasta Konina.

Na terenie gminy Stare Miasto wyznaczono również **obszar przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu (O₃)** (ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi oraz kryterium ochrony roślin). Obszary przekroczeń poziomów docelowych ozonu (O₃) obejmują zdecydowaną większość województwa wielkopolskiego. Głównymi przyczynami występowania zbyt wysokiego stężenia ozonu (O₃) w powietrzu są emisje zanieczyszczeń tlenków azotu i lotnych związków organicznych z transportu samochodowego (*w warunkach dużego zanieczyszczenia związkami azotu i lotnymi związkami organicznymi oraz dużego nasłonecznienia zachodzą skomplikowane reakcje fotochemiczne, których efektem mogą być wysokie stężenia ozonu głównie na obszarach pozamiejskich lub tzw. smog fotochemiczny*).

Według danych GIOŚ głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie wielkopolskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z działalności przemysłowej (emisja punktowa) oraz transportu (emisja liniowa). Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie. Dostrzegalna jest wysoka zależność pomiędzy zmiennością sezonową i wartościami stężeń zanieczyszczeń w powietrzu - w sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych były wysokie, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. Najwyższe stężenia na terenie województwa odnotowano na terenach, gdzie dominuje niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych. Z kolei transport samochodowy wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu. Zanieczyszczenia komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz unosu zanieczyszczeń z powierzchni dróg, natomiast tlenki azotu są emitowane z rur wydechowych. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa, głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość kominów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji nieorganizowanej lub emitowanej poprzez niskie emitory również bezpośrednio wpływają na jakość powietrza w swoim otoczeniu.

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Oś hydrograficzną obszaru gminy Stare Miasto stanowią rzeki Warta oraz Powa. Warta płynie dnem Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej ze wschodu na zachód w północnej części gminy (na odcinku ok. 7 km). Jednym z lewostronnych dopływów Warty jest Powa płynąca południkowo w kierunku północnym. Jej długość wynosi 44,2 km, natomiast powierzchnia zlewni 369,5 km². Do Warty uchodzi na terenie gminy sztucznym kanałem koło miejscowości Rumin. Sztuczne koryto Powy na przyujściowym odcinku jest obwałowane z obu stron, bezpośrednio przy cieku. Powa odwadnia swym dorzeczem ok. 70% powierzchni gminy. Charakterystyczną cechą tej rzeki jest bardzo wyraźna asymetria dorzecza, w sposób zdecydowany dominują dopływy prawostronne. Powa jest ciekim prowadzącym wody z dość urozmaiconej zlewni, co znajduje swe odbicie w stanach wody oraz w objętości przepływu. Stany maksymalne przypadają na okres zimowo-wiosenny (luty, marzec) z przepływami maksymalnymi sięgającymi 23,6 m³/s. Rozpiętość wartości średnich miesięcznych przepływów mieści się w granicach 0,012-23,6 m³/s, przy średniej rocznej 1,6 m³/s. Największą budowlą hydrotechniczną na Powie jest zbiornik retencyjny „Stare Miasto” o pojemności 1,04 mln m³ i powierzchni zalewowej 90,7 ha.

Sieć hydrograficzną gminy Stare Miasto przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 1. Sieć hydrograficzna gminy Stare Miasto

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Łącznie na terenie gminy Stare Miasto znajdują się zlewnie 5 następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

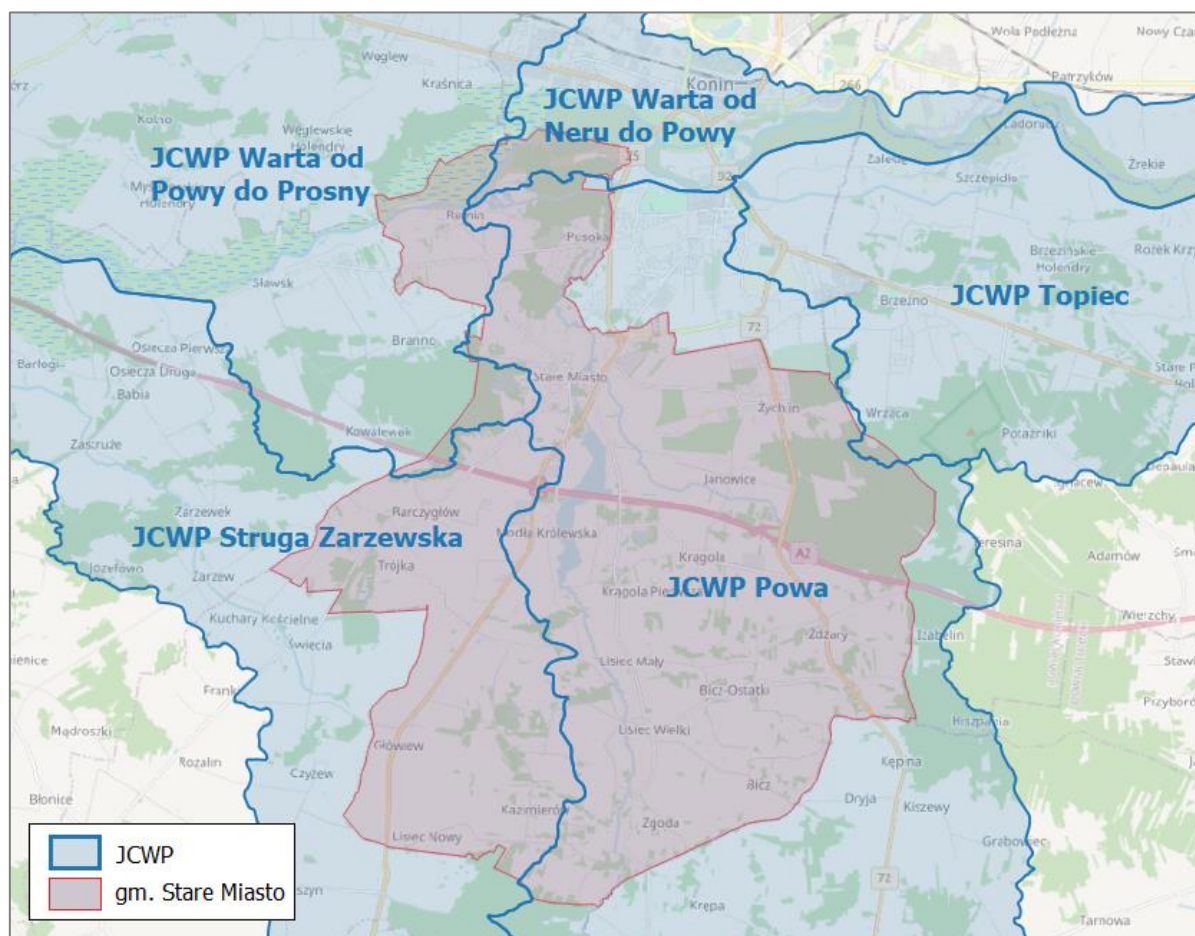
- JCWP Warta od Powy do Proсны,
- JCWP Powa,
- JCWP Warta od Neru do Powy,
- JCWP Topiec,
- JCWP Struga Zarzewska.

Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) na terenie gminy przedstawiono w kolejnej tabeli, natomiast ich zasięg na rycinie.

Tabela 6. Wykaz JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto (zlewnie)

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Typ JCWP	Status JCWP
Warta od Powy do Proсны	RW60001218399	wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód
Powa	RW60001518352999	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	silnie zmieniona część wód
Warta od Neru do Powy	RW600012183519	wielka rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód
Topiec	RW600015183512	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	silnie zmieniona część wód
Struga Zarzewska	RW6000151835349	potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	naturalna część wód

Źródło: PGW Wody Polskie

Rysunek 2. Zasięg JCWP na terenie gminy Stare Miasto (zlewnie)

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

W kolejnych tabelach przedstawiono stan ogólny oraz cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) dla JCWP w obrębie których położona jest gmina Stare Miasto.

Tabela 7. Stan ogólny JCWP zlokalizowanych w obrębie gminy Stare Miasto

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan ogólny
RW60001218399	Warta od Powy do Proсны	ZŁY
RW60001518352999	Powa	ZŁY
RW600012183519	Warta od Neru do Powy	ZŁY
RW600015183512	Topiec	ZŁY
RW6000151835349	Struga Zarzevska	ZŁY

Źródło: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Tabela 8. Cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWP położonych na obszarze gminy Stare Miasto

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy
RW60001218399	Warta od Powy do Proсны	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrowej oraz węgorza europejskiego); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60001518352999	Powa	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600012183519	Warta od Neru do Powy	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrowej) oraz Warta od ujścia Powy do ujścia Kanału Warta-Gopło (dla węgorza europejskiego); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600015183512	Topiec	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny
RW6000151835349	Struga Zarzevska	dobry stan ekologiczny; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Źródło: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Aktualna kompleksowa ocena stanu JCWP na terenie kraju wykonana została przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na podstawie badań monitoringowych przeprowadzonych w latach 2016-2021. Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako „dobry”, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”.

W pozostałych przypadkach tj., gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w „złym stanie”.

Stan ogólny wszystkich JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto określono jako ZŁY. Najniższym – słabym stanem ekologicznym (4 klasa jakości) charakteryzują się JCWP Topiec oraz JCWP Warta od Neru do Powy. Pozostałe badane JCWP znajdują się w umiarkowanym stanie ekologicznym (3 klasa jakości). Stan chemiczny wszystkich badanych JCWP określono jako poniżej dobrego.

Przekraczanymi wskaźnikami badanych JCWP decydującymi o złym stanie wód powierzchniowych na terenie gminy Stare Miasto są:

- elementy biologiczne: fitoplankton, makrobezkręgowce bentosowe, ichtiofauna,
- elementy fizykochemiczne: BZT5, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez, twardość ogólna, zasadowość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V), fosfor ogólny,
- elementy chemiczne: difenyloetery bromowane, rtęć i jej związki, benzo(a)piren, heptachlor.

Zgodnie z danymi GIOŚ RWMŚ w Poznaniu do najważniejszych zagrożeń jakości wód na terenie województwa wielkopolskiego należy zaliczyć: zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe np. nieszczelne szamba) oraz nadmierny pobór wód. Należy wspomnieć także o poważnych zagrożeniach dla życia biologicznego wód powierzchniowych związanych z zabudową hydrotechniczną (szczególnie zamykającą koryta rzeczne) oraz zagrożeniach jakie niosą ze sobą ekstremalne zjawiska pogodowe.

Zestawienie wyników monitoringu poszczególnych JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 9. Aktualna klasyfikacja i ocena stanu poszczególnych monitorowanych zlewni JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto

Nazwa ocenianej JCWP	Lata badań	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	KLASA STANU / POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO	STAN CHEMICZNY	STAN OGÓLNY
Struga Zarzevska	2019-2021	3	4	PSD	3	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Powa	2017-2021	3	4	PSD	3	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Topiec	2018-2021	4	4	PPD	4	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Warta od Powy do Proсны	2017-2021	3	1	2	3	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY
Warta od Neru do Powy	2017-2021	4	4	2	4	PONIŻEJ DOBREGO	ZŁY

LEGENDA:

Klasa elementów biologicznych		Klasa elementów hydromorfologicznych		Klasa elementów fizykochemicznych		Klasa stanu / potencjału ekologicznego		Stan chemiczny		Stan ogólny	
1	stan bdb/potencjał maks.	1	stan bdb/potencjał maks.	1	stan bdb/potencjał maks.	1	stan bdb/potencjał maksymalny	DOBRY	stan dobry	DOBRY	stan dobry
2	stan db/potencjał db	2	stan db/potencjał db	2	stan db/potencjał db	2	stan dobry/potencjał dobry	PONIŻEJ DOBREGO	stan poniżej dobrego	ZŁY	stan zły
3	stan/potencjał umiarkowany	3	stan/potencjał umiarkowany	PSD/ PPD	poniżej stanu/potencjału dobrego	3	stan/potencjał umiarkowany				
4	stan/potencjał słaby	4	stan/potencjał słaby			4	stan/potencjał słaby				
5	stan/potencjał zły	5	stan/potencjał zły			5	stan/potencjał zły				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

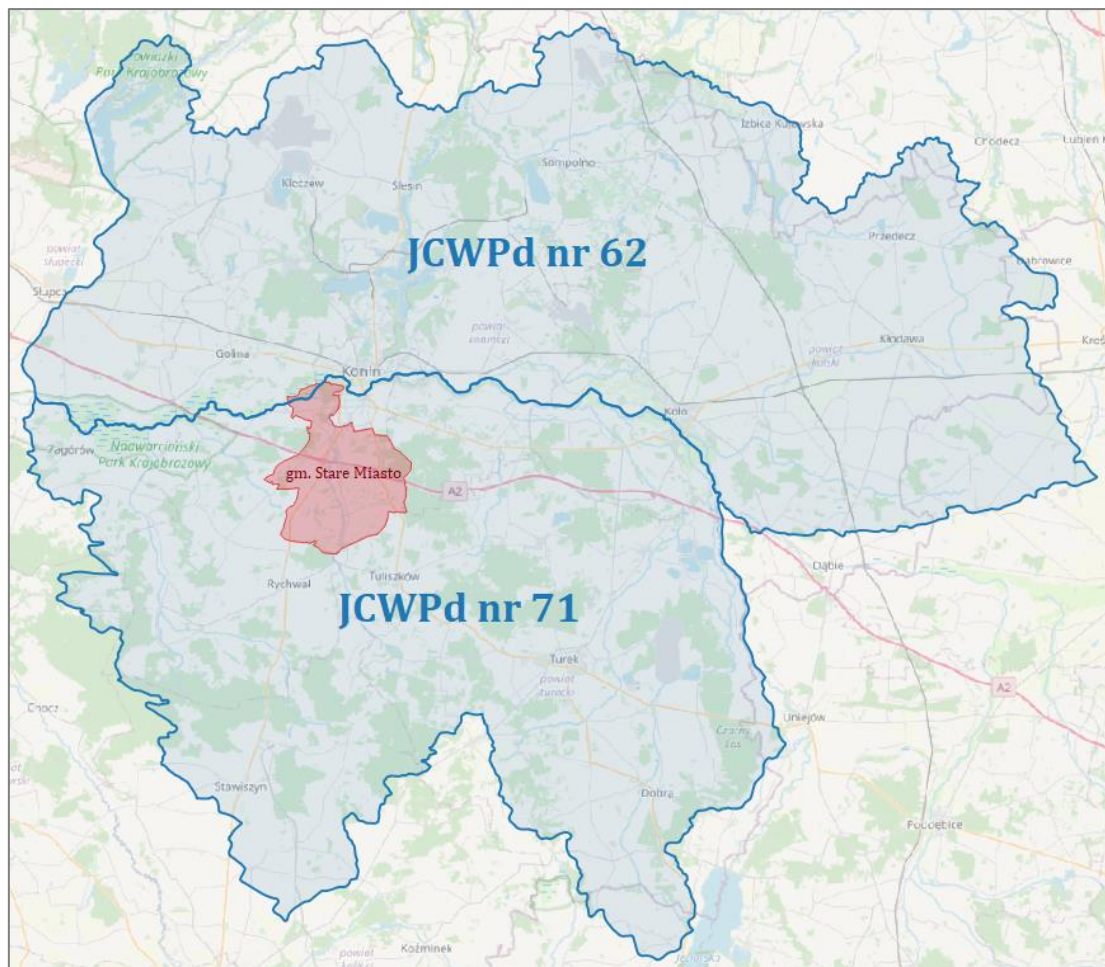
Wody podziemne

Gmina Stare Miasto położona jest w obrębie następujących jednolitych części wód podziemnych (JCWPd):

- JCWPd nr 71 (kod: GW600071),
- JCWPd nr 62 (kod: GW600062) (obejmuje jedynie niewielką północną część gminy).

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Zasięg JCWPd na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono na kolejnej rycinie, natomiast ich podstawową charakterystykę w tabeli.

Rysunek 3. Położenie gminy Stare Miasto na tle JCWPd nr 62 i JCWPd nr 71

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Tabela 10. Podstawowa charakterystyka JCWPd nr 62 i 71

JCWPd nr 62	
Kod	GW600062
Powierzchnia	2 290,20 km ²
Zasięg administracyjny (powiaty)	radziejowski, włocławski, kutnowski, łęczycki, słupecki, m. Konin, koniński, kolski
Największe miasta na obszarze JCWPd	Konin, Koło, Kłodawa, Izbica Kujawska
Główne zlewnie	Rgilewka, Kanał Grójecki, Kanał Ślesiński, Noteć

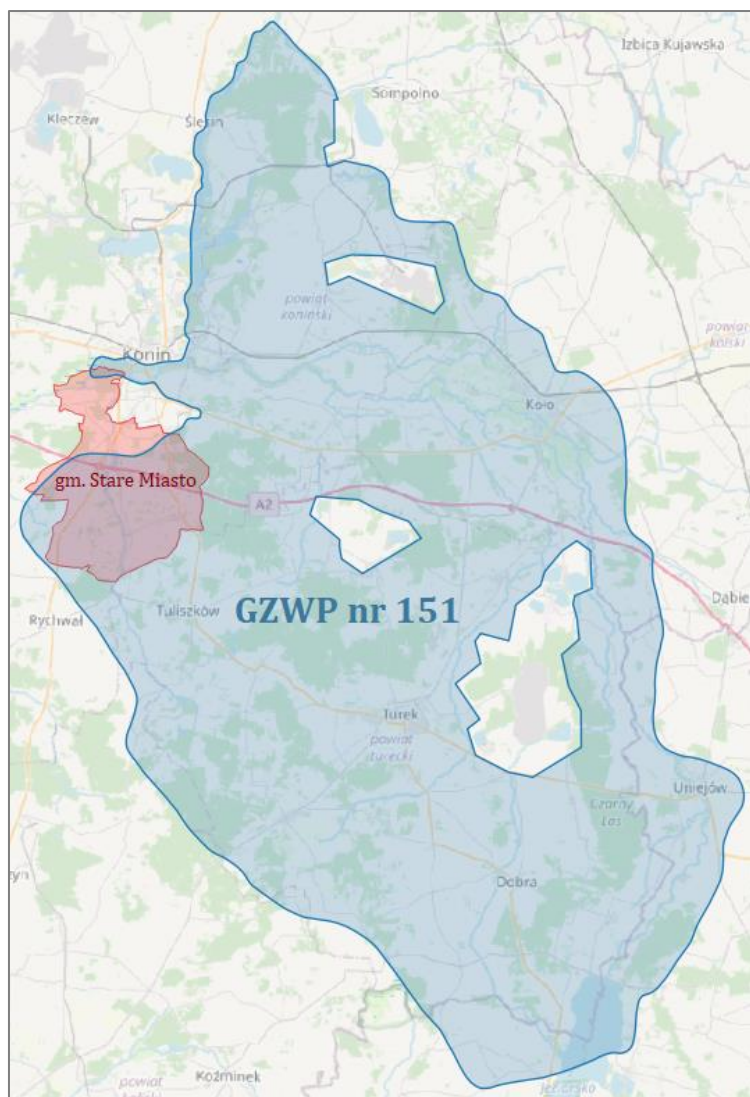
Obszar bilansowy	Ner, Warta od Neru do Proсны, Górna Noteć, Bzura, Wisła (L) od Bzury do Korabnika poniżej Włocławka
Liczba pięter wodonośnych	4 (czwartorzędowe, paleogeńsko-neogeńskie, kredowe, jurajskie)
Głębokość występowania warstw wodonośnych	piętro czwartorzędowe: 0,2-60 m piętro paleogeńsko-neogeńskie: 15-100 m piętro kredowe: 5-150 m piętro kredowe: 70-100 m
Antropopresja (zagrożenia)	Leje depresji związane z poborem wód podziemnych oraz prowadzonym odwodnieniem górniczym. Duże gradienty hydrauliczne między poziomem odwadnianych wyrobisk górniczych i ciśnieniem piezometrycznym w piętrze jurajskim wywołują ascenzję - lokalny dopływ słonych wód kopalnianych z warstw mezozoiku, głównie jurajskich.
JCWPd nr 71	
Kod	GW600071
Powierzchnia	1 915,38 km ²
Zasięg administracyjny (powiaty)	poddębicki, sieradzki, słupecki, koniński, m. Konin, kolski, pleszewski, turecki, kaliski
Największe miasta na obszarze JCWPd	Konin, Turek
Główne zlewnie	Warta, Bawół, Powa, Topiec, Kiełbaska, Teleszyna
Obszar bilansowy	Warta od Widawki do Neru, Warta od Neru do Proсны, Proсна
Liczba pięter wodonośnych	3 (czwartorzędowe, neogeńskie, kredowe)
Głębokość występowania warstw wodonośnych	piętro czwartorzędowe: <5-20 m piętro neogeńskie: 50-100 m piętro kredowe: >60 m
Antropopresja (zagrożenia)	Leje depresji związane z prowadzonym odwodnieniem górniczym

Źródło: <https://www.pgi.gov.pl/>

Szczególne znaczenie dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia w wodę mają główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP), które stanowią zespoły przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, których granice są określone parametrami hydrogeologicznymi lub warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych spełniające określone kryteria ilościowe i jakościowe (wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m³/h, wydajność ujęcia powyżej 10 000 m³/d, wodoprzewodność warstwy wodonośnej wyższa niż 10 m²/h, woda nadająca się do zaopatrzenia ludności w stanie surowym lub po jej ewentualnym prostym uzdatnieniu przy pomocy stosowanych obecnie i uzasadnionych ekonomicznie technologii).

Gmina Stare Miasto położona jest na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 151 Zbiornik Turek – Konin – Koło. Zasięg terytorialny zbiornika przedstawiono na kolejnej rycinie, natomiast jego podstawową charakterystykę w tabeli.

Rysunek 4. Zasięg terytorialny GZWP nr 151

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Tabela 11. Charakterystyka GZWP nr 151

Nazwa	Zbiornik Turek – Konin – Koło
Powierzchnia [km ²]	1 673
Stratygrafia	kreda górna
Typ zbiornika	porowo-szczelinowy
Podatność zbiornika na antropopresję (zanieczyszczenie)	Na terenie GZWP nr 151 występują w większości obszary o naturalnej dużej odporności na migrację zanieczyszczeń z powierzchni terenu, a więc tereny bardzo mało podatne, gdzie czas dopływu zanieczyszczeń wynosi ponad 50 lat, które zajmują ok. 80%. Na pozostałej części obszaru zbiornika występują tereny średnio i mało podatne położone w centralnej i wschodniej części zbiornika, dla których czas dopływu zanieczyszczeń waha się w granicach 25–50 lat. Obszary o potencjalnym dopływie zanieczyszczeń poniżej 25 lat – tereny podatne i bardzo podatne, występują w rejonie miejscowości: Konin, Kramsk, Tarnowiec, Ruszków, Depaula, Genowefa, Tarnów, Turek i okolic oraz Wilamów i zajmują powierzchnię ok. 132 km ² (7,5% obszaru)

Nazwa	Zbiornik Turek – Konin – Koło
Proponowany obszar ochronny [km ²]	132
Moduł jedn. zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d x km ²]	130,8
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	125 880

Źródło: „Informator PSH – Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce (PIG-PIB, Warszawa 2017)”

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (Dz. U. z 2023 r. poz. 335) zarówno stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 71 określony został jako dobry. W przypadku JCWPd nr 62 stan chemiczny określony został jako dobry, natomiast stan ilościowy jako słaby. Celami środowiskowymi dla ww. JCWPd jest utrzymanie/osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

Aktualna kompleksowa ocena stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) na terenie kraju, wykonana została przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB), według stanu na 2019 rok.

Przeprowadzona ocena wykazała na DOBRY stan chemiczny i ilościowy JCWPd nr 71. W przypadku JCWPd nr 62 stan chemiczny określony został jako DOBRY, natomiast stan ilościowy jako SŁABY (*stopień wykorzystania dostępnych zasobów JCWPd w ramach poboru rejestrowanego wynosi 125%; obszar oddziaływania odwodnień górniczych obejmuje znaczny obszar całej JCWPd i jest udokumentowany lejami depresji*).

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych opiera się na wykonaniu dziewięciu testów klasyfikacyjnych ukierunkowanych na potrzeby różnych odbiorców wód podziemnych tzw. receptorów (chronione ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych, wody powierzchniowe, wody przeznaczone do spożycia). Końcowa ocena stanu JCWPd jest rezultatem agregacji wyników wszystkich testów klasyfikacyjnych. Warunkiem koniecznym do stwierdzenia dobrego stanu w badanej JCWPd jest pozytywny wynik oceny stanu wszystkich testów.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie wyników monitoringu stanu chemicznego i ilościowego JCWPd, w obrębie których położona jest gmina Stare Miasto.

Tabela 12. Aktualny stan chemiczny i ilościowy JCWPd, w obrębie których położona jest gmina Stare Miasto (stan na 2019 r.)

JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy
JCWPd nr 71	DOBRY	DOBRY
JCWPd nr 62	DOBRY	SŁABY

Źródło: GIOŚ

Na terenie Gminy Stare Miasto nie ma zlokalizowanych punktów monitoringowych jakości wód podziemnych wyznaczonych w ramach systemu monitoringu krajowego (PMŚ). W 2022 r. w ramach monitoringu diagnostycznego na obszarze JCWPd nr 62 oraz JCWPd nr 71 prowadzono badania łącznie w 23 punktach pomiarowych. Wyniki przeprowadzonych badań przedstawiają się następująco:

- II klasę jakości wód podziemnych odnotowano w 9 punktach (co stanowi 39,1 %);
- III klasę jakości wód podziemnych odnotowano w 7 punktach (co stanowi 30,4 %);
- IV klasę jakości wód podziemnych odnotowano w 4 punktach (co stanowi 17,4 %);
- V klasę jakości wód podziemnych odnotowano w 3 punktach (co stanowi 13,1 %).

Jakość wód podziemnych oceniana jest w systemie pięciu następujących klas:

- Klasa I – wody podziemne w tej klasie charakteryzują się bardzo dobrą jakością; wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej.

- Klasa II – wody podziemne w tej klasie można określić jako wody o dobrej jakości: wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne lub wskazują na bardzo słabe oddziaływania.
- Klasa III – wody podziemne w danej klasie określić można jako wody o zadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego.
- Klasa IV – wody podziemne tej klasy scharakteryzować można jako wody o niezadowalającej jakości: wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz wyraźnego oddziaływania antropogenicznego.
- Klasa V – wody podziemne danej klasy można określać jako wody o złej jakości: wartości wskaźników jakości wody potwierdzają oddziaływania antropogeniczne.

W kolejnej tabeli przedstawiono zestawienie wyników badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie JCWPd nr 62 oraz JCWPd nr 71 zgodnie z monitoringiem diagnostycznym przeprowadzonym w 2022 r. w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.

Tabela 13. Zestawienie wyników badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie JCWPd nr 62 i 71 zgodnie z monitoringiem diagnostycznym przeprowadzonym w 2022 r. w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska

Nr JCWPd	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nr punktu	Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Klasa jakości (2022 r.)
62	słupecki	Powidz	Smolniki Powidzkie	1954	7,00-8,00	IV
62	kolski	Koło	Koło	1914	30,20-56,00	II
62	koniński	Kramsk	Wola Podłęzna	2201	6,00-8,00	V
62	słupecki	Powidz	Smolniki Powidzkie	1182	19,50-20,50	III
62	kolski	Babiak	Mchowo	1321	19,50-20,50	III
62	kolski	Babiak	Mchowo	1322	4,50-5,50	IV
62	kolski	Kłodawa	Leszcze	1291	160,00-179,50	III
62	kolski	Kłodawa	Leszcze	1292	83,00-91,00	II
62	kolski	Kłodawa	Leszcze	1293	32,50-42,50	III
62	koniński	Ślesin	Piotrkowice	5636	65,00-80,00	II
62	kolski	Chodów	Kaleń Mała	1506	35,00-41,00	III
62	koniński	Wierzbinek	Wierzbinek	1842	50,00-60,00	III
62	słupecki	Słupca	Wilczna Kolonia	2281	9,30-12,30	III
71	turecki	Turek	Turek	495	18,50-69,70	II
71	turecki	Tuliszków	Sarbicko	7	43,00-98,00	II
71	Konin	Konin	Konin	494	10,00-80,00	II
71	turecki	Władysławów	Wyszyna	5533	>1,80	V
71	kolski	Kościelec	Dąbrowice Stare	5537	12,00-15,00	IV
71	turecki	Brudzew	Janów	5550	14,00-17,00	II
71	koniński	Grodziec	Grodziec	1798	67,00-140,00	IV

Nr JCWPd	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nr punktu	Przedział ujętej warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	Klasa jakości (2022 r.)
71	turecki	Dobra	Ostrówek	1720	10,10-15,10	II
71	koniński	Rychwał	Siąszyce	1797	21,70-36,60	V
71	turecki	Tuliszków	Sarbicko	8989	10,50-14,50	II

Źródło: opracowano na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Zagrożenie suszą

Rejon Wielkopolski wschodniej jest obszarem, który odczuwa największe deficyty wodne w kraju. Wynika to z wielu czynników, na które składają się głównie niskie opady, wysoki wskaźnik ubytku wody z powierzchni w wyniku parowania (ewapotranspiracji) oraz wieloletnia działalność górnicza (odkrywki węgla brunatnego powodujące leje depresji) i energetyczna. W efekcie na znacznej części obszaru doszło do istotnego obniżenia poziomów wód powierzchniowych i podziemnych, czego widocznym skutkiem jest m.in. zanik przepływu w ciekach, cofanie się linii brzegowej jezior, przesuszenie mokradeł czy brak wody w studniach. Zjawiska te szczególnie wyraźnie widoczne są w rejonie odkrywek węgla brunatnego. W dniu 9 lutego 2021 r. podpisany został list intencyjny pomiędzy Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie oraz Zespołem Elektrowni Pątnów – Adamów – Konin S.A. (ZE PAK S.A.) mający na celu realizację zadań przyczyniających się do zwiększenia retencji oraz szybszej odbudowy zasobów wodnych na terenie wschodniej Wielkopolski. Zwiększenie retencji ma nastąpić dzięki znalezieniu najkorzystniejszych wariantów dalszego kształtowania zlewni rzek i jezior występujących w rejonie funkcjonowania kopalń węgla brunatnego należących do ZE PAK S.A., wykorzystaniu wyrobisk pokopalnianych do prowadzenia gospodarki retencyjnej i przeciwpowodziowej oraz nawiązania współpracy w zakresie możliwości wykorzystania rozpatrywanych wyrobisk pokopalnianych do celów produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”, który przyjęty został Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., wynikowe zagrożenie suszą obszaru gminy Stare Miasto określone zostało jako silne, w tym poszczególnymi rodzajami suszy:

- suszą atmosferyczną – ekstremalne zagrożenie,
- susza rolnicza – ekstremalne zagrożenie,
- suszą hydrologiczną – umiarkowane zagrożenie,
- suszą hydrogeologiczną – słabe/umiarkowane zagrożenie.

Zagrożenie powodziowe

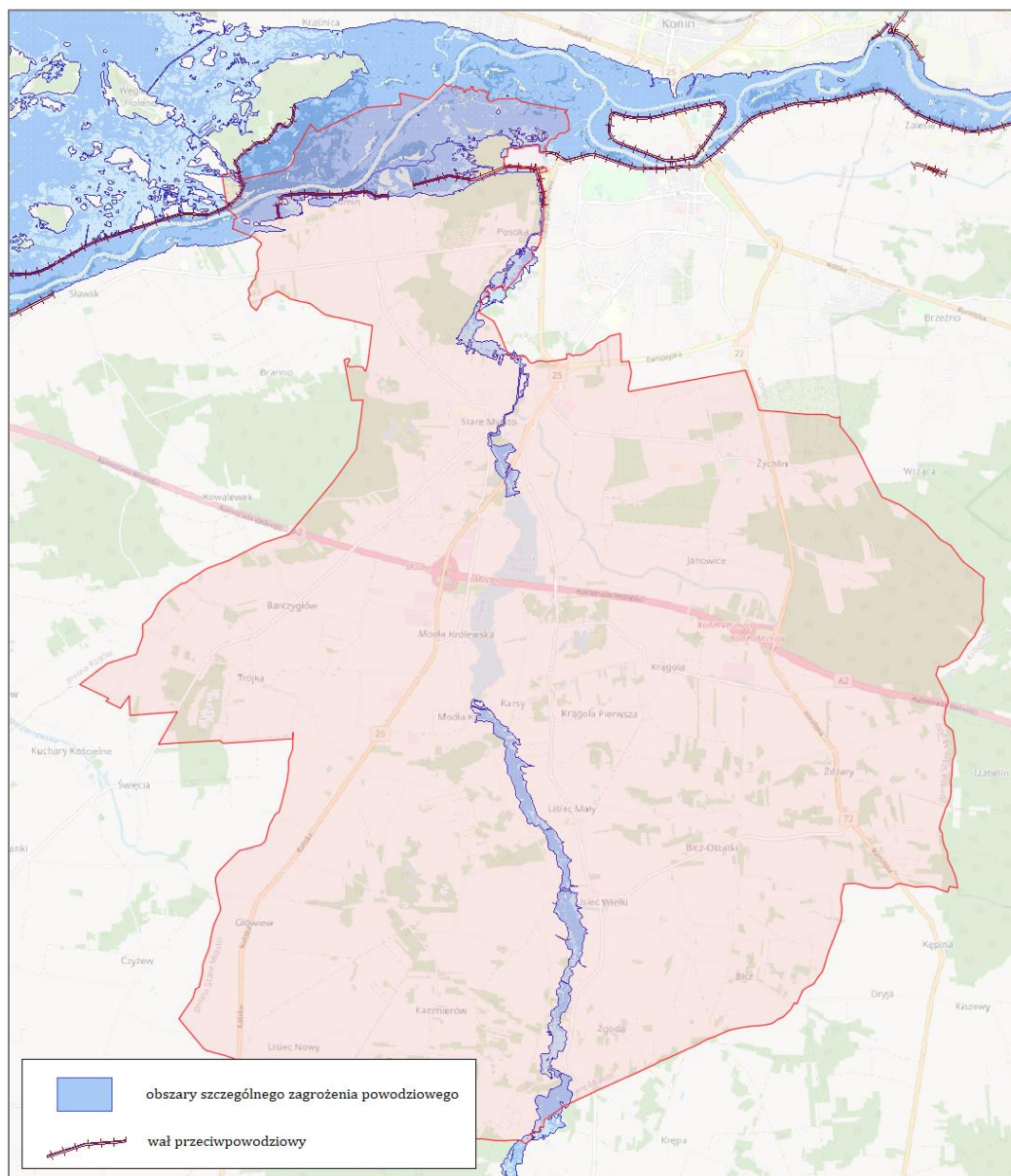
W regionie wodnym Warty zagrożenia powodziowe występują w sposób mało gwałtowny, są za to długotrwałe. W półroczu letnim pojawiają się powodzie rzeczne, spowodowane gwałtownymi opadami (powodzie opadowe nawalne), obejmujące zlewnie cząstkowe. W półroczu zimowym występują najczęściej powodzie roztopowe powodowane gwałtownym topnieniem śniegu przeważnie zwiększonym przez jednoczesne opady deszczu. Podczas zim z dużą pokrywą śnieżną i z długo utrzymującymi się temperaturami ujemnymi, spływ wód powodziowych może trwać nawet 2-3 miesiące. Powodzie roztopowe obejmują zwykle znaczną powierzchnię zlewni. Zdarza się, że powodzie te są powodowane lub potęgowane przez zatory lodowe. Typowym dla regionu Warty okresem występowania powodzi jest marzec-kwiecień. Dla małych zlewni największe zagrożenie w postaci zwielokrotnienia skutków wezbrania stanowią zjawiska lodowe i zarastanie. Powodzie najczęściej występują w zlewni rzek: Warta, Liswarta, Widawka, Grabia, Nieciecz, Ner, Proсна, Kanał Mosiński oraz Noteć.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) (tj. obszary ze średnim i wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi) na terenie gminy Stare Miasto wyznaczone zostały wzdłuż dolin rzek Warty i Powy. Obszar najbardziej zagrożony powodzią obejmuje rejon ujścia

Powy do Warty. Miejscowością z największym ryzykiem powodziowym na terenie gminy jest miejscowość Rumin, na terenie której na wyznaczonym OSZP znajduje się kilkadziesiąt budynków mieszkalnych.

Na kolejnej rycinie przedstawiono zasięg obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczonych na terenie gminy Stare Miasto.

Rysunek 5. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

4.3. Zagrożenia hałasem (klimat akustyczny)

Hałas przemysłowy (z działalności gospodarczej)

Działalność prowadzona w obiektach przemysłowych jest jednym z podstawowych źródeł uciążliwości akustycznej dla środowiska zewnętrznego. Jakkolwiek hałasy przemysłowe powodują uciążliwość w znacznie mniejszym wymiarze niż hałasy od środków komunikacji, to jednak one są główną przyczyną interwencji i skarg. Na podstawie działalności kontrolnej WIOŚ problem nadmiernej emisji hałasu do środowiska w bardzo dużym stopniu związany jest z niewłaściwie prowadzoną przez władze lokalne, polityką zagospodarowywania przestrzennego.

W dalszym ciągu występują przypadki sytuowania w jednorodzinnej zabudowie mieszkaniowej np. zakładów ślusarskich, stolarskich, lakierniczych itp., będących w okresie eksploatacji powodem licznych problemów, zwłaszcza w aspekcie ochrony przed hałasem.

Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Koninie, dla podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy Stare Miasto, Starosta Koniński nie wydawał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu (decyzja taka wydawana jest w sytuacji, gdy poza terenem zakładu w wyniku prowadzonej działalności przekroczone zostały dopuszczalne poziomy dźwięku w środowisku).

Hałas drogowy

Głównym źródłem hałasu kształtującym klimat akustyczny danego terenu jest hałas drogowy, który generuje największą liczbę przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku.

Na terenie gminy Stare Miasto przecinają się istotne w skali krajowej i międzynarodowej szlaki drogowe: autostrada A2, droga krajowa nr 25 oraz droga krajowa nr 72. Na terenie gminy na autostradzie A2 znajdują się również dwa węzły drogowe – Modła (skrzyżowanie z DK25) oraz Konin Wschód (skrzyżowanie z DK72).

Najistotniejszy wpływ na emisję hałasu drogowego wywiera natężenie ruchu pojazdów samochodowych. Na terenie kraju co 5 lat przeprowadzany jest Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR przeprowadzony został w latach 2020-2021. Głównym celem GPR jest uzyskanie, na podstawie wykonanych bezpośrednich pomiarów, zasadniczych parametrów i charakterystyk ruchu dla wszystkich odcinków sieci dróg krajowych i wojewódzkich. Na podstawie wyników GPR dla odcinków dróg o największym natężeniu ruchu (tj. powyżej 3 mln/rok [8 200/dobę]) sporządzane są mapy akustyczne obrazujące m.in. natężenie emisji hałasu do środowiska.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki Generalnych Pomiarów Ruchu (GPR) przeprowadzonych na terenie gminy Stare Miasto w roku 2015 i latach 2020-2021 (dwa ostatnie GPR przeprowadzone na terenie kraju).

Tabela 14. Porównanie wyników GPR 2015 i GPR 2020/2021 przeprowadzonych dla odcinków dróg zlokalizowanych na terenie gminy Stare Miasto

Droga /odcinek pomiarowy/	Natężenie ruchu pojazdów silnikowych		
	GPR 2015 (poj./dobę)	GPR 2020/2021 (poj./dobę)	Zmiana pomiędzy GPR 2015 i GPR 2020/2021
A2 – odc. Węzeł Sługocin – Węzeł Modła	24 991	26 772	+7,1%
A2 – odc. Węzeł Modła – Węzeł Konin Wschód	23 870	26 497	+11,0%
A2 – odc. Węzeł Konin Wschód – Węzeł Koło	23 113	24 438	+5,7%
DK25 – odc. Konin – Węzeł Modła	12 556	14 311	+14,0%
DK25 – odc. Węzeł Modła - Rychwał	9 240	10 162	+10,0%
DK72 – odc. Konin – Żdzary /A2/	7 426	7 297	-1,7%
DK72 – odc. Żdzary /A2/ - Tuliszków	7 228	8 574	+18,6%
ŚREDNIA	15 489	16 864	+8,9%

Źródło: GDDKiA

Z poprzedniej tabeli wynika, iż 7 z 8 odcinków dróg znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto objętych GPR 2020/2021 zalicza się do dróg, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych (tj. o natężeniu ruchu >8 200 poj./dobę). Jedynie na DK72 odc. Konin - Żdźary odnotowano natężenie ruchu poniżej 8 200 poj./dobę (tj. 7 297 poj./dobę). Średnie natężenie ruchu dla wszystkich odcinków objętych pomiarami na terenie gminy wyniosło 16 864 poj./dobę.

Z porównania wyników GPR 2015 i GPR 2020/2021 wyraźnie widoczny jest wzrost natężenia ruchu drogowego na terenie gminy Stare Miasto (średnio o 8,9 % dla wszystkich odcinków dróg objętych pomiarami), co jest równoznaczne ze wzrostem emitowanego hałasu oraz pogorszeniem się warunków klimatu akustycznego w otoczeniu analizowanych odcinków dróg na terenie gminy.

Ochroną akustyczną objęte są tylko określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112), wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (np. tereny mieszkaniowe, rekreacyjne, szpitale). Poniżej przedstawiono dopuszczalne poziomy hałasu powodowanego przez drogi dla poszczególnych rodzajów terenów mieszkaniowych zgodnie z ww. rozporządzeniem:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – dopuszczalny poziom dźwięku generowanego przez drogi dla wskaźnika $L_{DWN}=64$ dB, natomiast dla wskaźnika $L_N=59$ dB.
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – dopuszczalny poziom dźwięku generowanego przez drogi dla wskaźnika $L_{DWN}=68$ dB, natomiast dla wskaźnika $L_N=59$ dB.
- tereny zabudowy zagrodowej – dopuszczalny poziom dźwięku generowanego przez drogi dla wskaźnika $L_{DWN}=68$ dB, natomiast dla wskaźnika $L_N=59$ dB.

(WYJAŚNIENIE: wskaźnik L_{DWN} - długookresowy średni poziom dźwięku wyrażony w decybelach wyznaczony w ciągu wszystkich dob w roku; wskaźnik L_N - długookresowy średni poziom dźwięku wyrażony w decybelach wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku).

Zgodnie z mapami akustycznymi sporządzonymi dla odcinków dróg o natężeniu ruchu >8 200 poj./dobę (na podstawie wyników GPR 2020/2021) na terenie gminy Stare Miasto znajdują się tereny z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu m.in. w miejscowościach Stare Miasto, Modła Królewska i Główniew (obejmujące m.in. kilkadziesiąt budynków mieszkalnych).

4.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Zgodnie z aktualizowanym corocznie „Rejestrem zawierającym informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku” prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, na terenie Gminy Stare Miasto nie wyznaczono terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach programu Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku. Od 2021 roku monitoring prowadzony jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. (zmianie uległa dotychczasowa sieć pomiarowa i metodyka prowadzenia pomiarów). Zakres prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmuje pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego, w przedziale częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 GHz. Obowiązujące poziomy dopuszczalne natężenia PEM wynoszą dla badanych częstotliwości 28 - 61 V/m. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

Ostatnie pomiary natężenia promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) prowadzone były na terenie gminy Stare Miasto w 2022 roku. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w Starym Mieście (parking przy kościele). Zmierzona średnia wartość natężenia promieniowania elektromagnetycznego była na bardzo niskim poziomie i wyniosła <0,8 V/m (tj. poniżej czułości aparatury pomiarowej).

Pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie całego województwa wielkopolskiego w ramach systemu PMŚ nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Jednak nieustający rozwój telekomunikacji i zwiększająca się liczba stacji bazowych telefonii komórkowej (w tym wprowadzanie technologii 5G) są powodami, dla których badania monitoringowe PEM powinny być w dalszym ciągu wykonywane.

4.5. Gleby, użytkowanie i ukształtowanie terenu

Ukształtowanie terenu

Według podziału kraju na regiony fizycznogeograficzne wg J. Kondrackiego obszar gminy Stare Miasto leży w obrębie makroregionu Nizina Południowowielkopolska z mezoregionami – Dolina Konińska, Równina Rychwalska oraz Pagórki Złotogórskie. Według podziału geomorfologicznego wg B. Krygowskiego obszar opracowania należy do regionu Pradoliny Warszawsko-Berlińska z subregionami: Kotlina Pyzderska i Odcinek Koniński.

Powierzchnia terenu gminy jest urozmaicona. Różnica wysokości pomiędzy najniższym punktem terenu – 79 m n.p.m. w dolinie Warty, a najwyższym 155 m n.p.m. we wschodniej części gminy wynosi 76 m.

Użytkowanie terenu

Powierzchnia gminy wynosi 97,70 km². W strukturze użytkowania gruntów na terenie gminy Stare Miasto zdecydowanie największą powierzchnię stanowią grunty orne (56,6 %), a następnie lasy (14,3 %), łąki trwałe (7,8 %), pastwiska trwałe (7,4 %) oraz drogi (3,9 %). Łącznie użytki rolne na terenie gminy stanowią 76,6 % powierzchni, grunty zabudowane i zurbanizowane 7,5 %, natomiast grunty pod wodami 1,5 %.

W kolejnej tabeli oraz na wykresie przedstawiono szczegółową strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Stare Miasto.

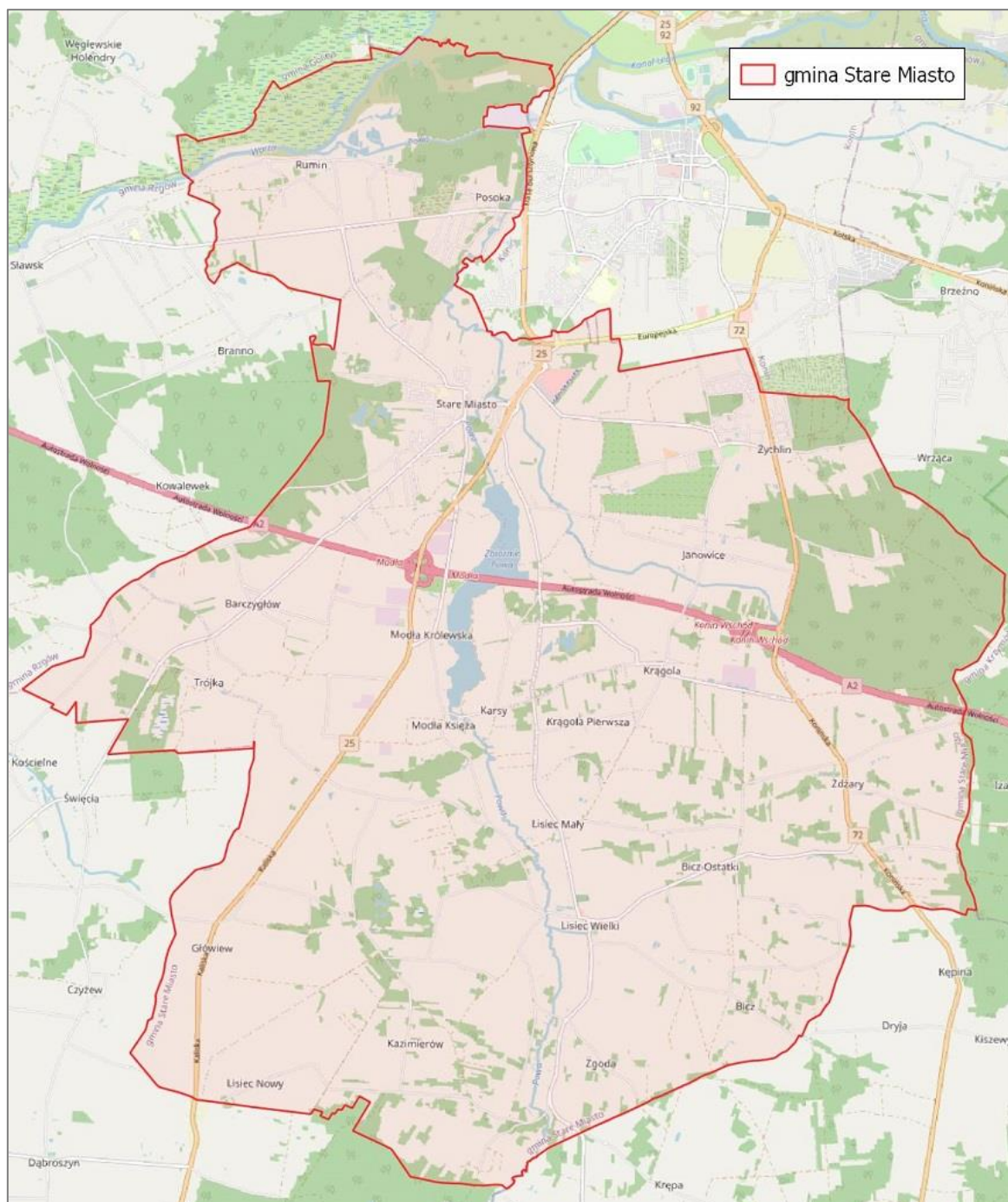
Tabela 15. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Stare Miasto

Użytek gruntowy	Udział
grunty orne	56,6%
lasy	14,3%
łąki trwałe	7,8%
pastwiska trwałe	7,4%
drogi	3,9%
tereny mieszkaniowe	2,1%
grunty rolne zabudowane	2,0%
nieużytki	1,9%
grunty pod wodami	1,5%
inne tereny zabudowane	1,1%
grunty pod rowami	0,5%
tereny przemysłowe	0,4%
sady	0,1%

Użytek gruntowy	Udział
grunty zadrzewione na użytkach rolnych	0,1%
grunty pod stawami	0,1%
tereny różne	0,1%
zurbanizowane tereny niezabudowane	0,1%
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	0,1%
SUMA	100,0%

Źródło: opracowanie na podstawie danych przekazanych przez Starostwo Powiatowe

Na poniższej rycinie przedstawiono układ przestrzenny gminy Stare Miasto.

Rysunek 6. Układ przestrzenny gminy Stare Miasto

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Rodzaje, jakość oraz zagrożenia gleb na terenie gminy

Gleby gminy Stare Miasto charakteryzują się małym zróżnicowaniem. Dominującym materiałem glebotwórczym są piaski fluwioglacjalne (wodno-lodowcowe). Użytki zielone znajdują się na glebach murszastych, murszasto-torfowych i częściowo czarnych ziemiach. Na terenie gminy występują następujące główne typy gleb: pseudobielicowe, brunatne wylugowane, murszowe.

Zgodnie z aktualnym zestawieniem gruntów i klasoużytków przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Koninie, na gruntach ornych na terenie gminy Stare Miasto zdecydowanie największe powierzchnie zajmują gleby klasy VI (najsłabsze), których udział wynosi 45,4 % oraz klasy V (słabe) z udziałem na poziomie 37,1 %.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące struktury bonitacyjnej gleb gruntów ornych na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 16. Bonitacja gleb (gruntów) ornych na terenie gminy Stare Miasto

Klasa	Pow. [ha]	Udział
I - gleby najlepsze	-	-
II - gleby bardzo dobre	-	-
IIIa - gleby dobre	6	0,1%
IIIb - gleby średnio dobre	33	0,6%
IVa - gleby średniej jakości lepsze	309	5,4%
IVb - gleby średniej jakości gorsze	650	11,4%
V - gleby słabe	2 120	37,1%
VI - gleby najslabsze	2 595	45,4%
SUMA	5 713	100,0%

Źródło: opracowanie na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Koninie

W latach 2018-2021 OSChR w Poznaniu pobrała do badań 463 próbki gleb użytków rolnych z terenu gminy Stare Miasto. Powierzchnia przebadanych gleb wyniosła 623,81 ha. Badaniami objęto odczyn pH, potrzeby wapnowania i zawartość makroelementów.

Pod względem odczynu pH największy odsetek przebadanych próbek gleb wykazuje odczyn bardzo kwaśny (50,1 %). Udział przebadanych próbek gleb ze wskazaniem zabiegu wapnowania jako koniecznego wynosi 42,1 %, natomiast jako zbędnego 17,1 %. Udział poszczególnych makroelementów na bardzo wysokim poziomie stwierdzono w przypadku 14,5 % przebadanych próbek dla fosforu, 1,3 % przebadanych próbek dla potasu oraz 9,5 % przebadanych próbek dla magnezu.

Podsumowując, pod względem odczynu pH i potrzeb wapnowania wyniki przebadanych gleb na terenie gminy nie są korzystne – gleby wykazują degradację w kierunku zbyt wysokiego zakwaszenia (najwięcej przebadanych próbek charakteryzuje się bardzo kwaśnym odczynem oraz koniecznymi potrzebami wapnowania). Najwięcej próbek przebadanych gleb charakteryzuje się również bardzo niską zawartością potasu i magnezu.

Zgodnie ze sprawozdaniami *RRW-11 z realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów* przekazanymi przez Starostwo Powiatowe w Koninie, w latach 2018-2021 z użytkowania rolniczego na terenie gminy Stare Miasto wyłączono 1,04 ha gruntów rolnych z przeznaczeniem pod:

- tereny mieszkaniowe – 0,60 ha;
- tereny komunikacyjne – 0,09 ha;
- tereny pozostałe – 0,35 ha.

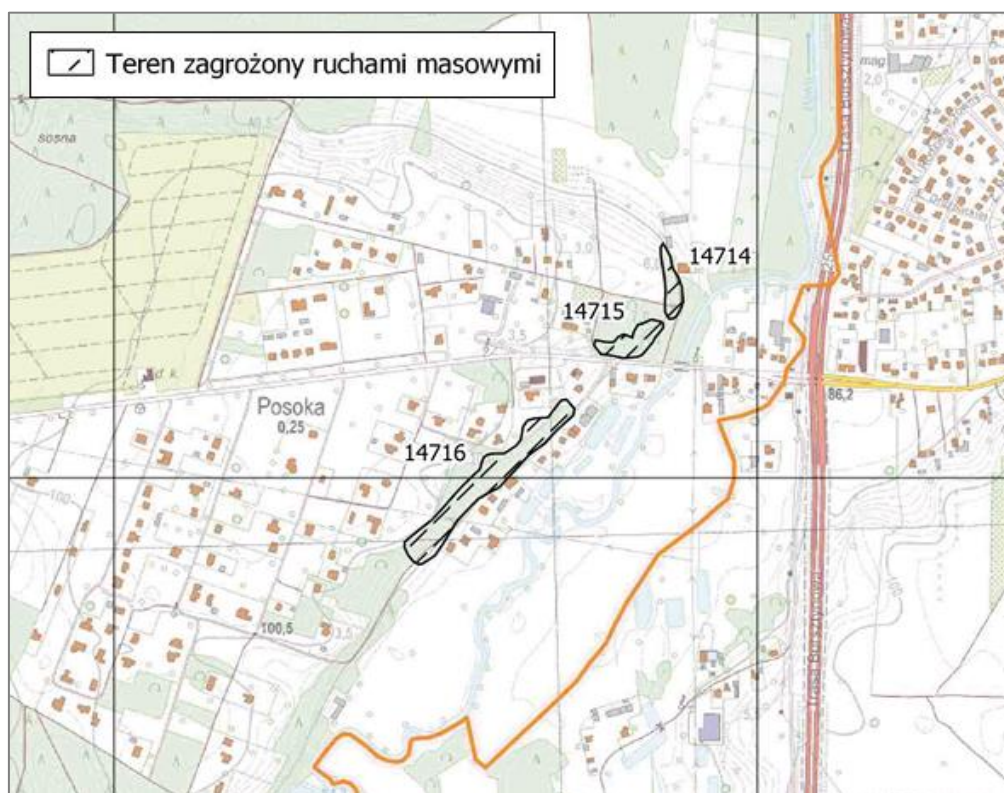

Zgodnie ze sprawozdaniem RRW-11 z realizacji przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych w zakresie wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, rekultywacji i zagospodarowania gruntów przekazanych przez Starostwo Powiatowe w Koninie, na terenie gminy Stare Miasto nie występują grunty zdegradowane wymagające przeprowadzenia procesu rekultywacji (stan na 31.12.2021 r.).

Zgodnie z rejestrem historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, na terenie gminy Stare Miasto, nie zidentyfikowano dotychczas historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (zarówno potencjalnych jak i potwierdzonych).

Rejestr terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których ruchy te występują dla powiatu konińskiego wykonany został na zlecenie Starostwa Powiatowego w Koninie w latach 2018-2019. W ramach I etapu prac (2018 r.) wykonany został rejestr dla gmin Kazimierz Biskupi, Kleczew, Sompolno oraz Ślesin. W ramach II etapu prac (2019 r.) rejestr sporządzony został dla pozostałych gmin (Wilczyn, Skulsk, Wierzbinek, Golina, Kramsk, Krzymów, Rzgów, Stare Miasto, Grodziec, Rychwał).

Na obszarze gminy Stare Miasto nie zinwentaryzowano osuwisk. Wyznaczono natomiast 3 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi (tzrm) zlokalizowane na terenie miejscowości Posoka. Lokalizację tzrm przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 7. Lokalizacja terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi na obszarze gminy Stare Miasto

Źródło: <https://bip.powiat.konin.pl/>

4.6. Zasoby geologiczne

Zgodnie z serwisem MIDAS prowadzonym przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy na terenie gminy Stare Miasto udokumentowane zostały 4 złoża kopalin. Eksploatacja prowadzona jest jedynie ze złoża „Rumin-2”, z którego w 2021 r. wydobyto 2 tys. ton piasku. Organem koncesyjnym dla złoża „Rumin-2” jest Marszałek Województwa Wielkopolskiego.

Szczegółową charakterystykę złóż kopalin udokumentowanych na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin udokumentowanych na terenie gminy Stare Miasto

Numer złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Pow. złoża [ha]	Stan zagospodarowania	Średnia miąższość złoża [m]	Zasoby geologiczne bilansowe [tys. ton]
KN3390	Kazimierów	piasek, żwir	1,49	eksploatacja złoża zaniechana	2,84	73
KN10316	Rumin-2	piasek	7,51	złoże eksploatowane	10,68	1 425
WB858	Rumin	węgiel brunatny	10,04	złoże rozpoznane szczegółowo	2,61	167
PF1211	Rumin	piaski formierskie	166,56	złoże rozpoznane szczegółowo	8,39	13 070

Źródło: opracowanie własne na podstawie serwisu MIDAS – wgląd w dniu 10.02.2023 r.

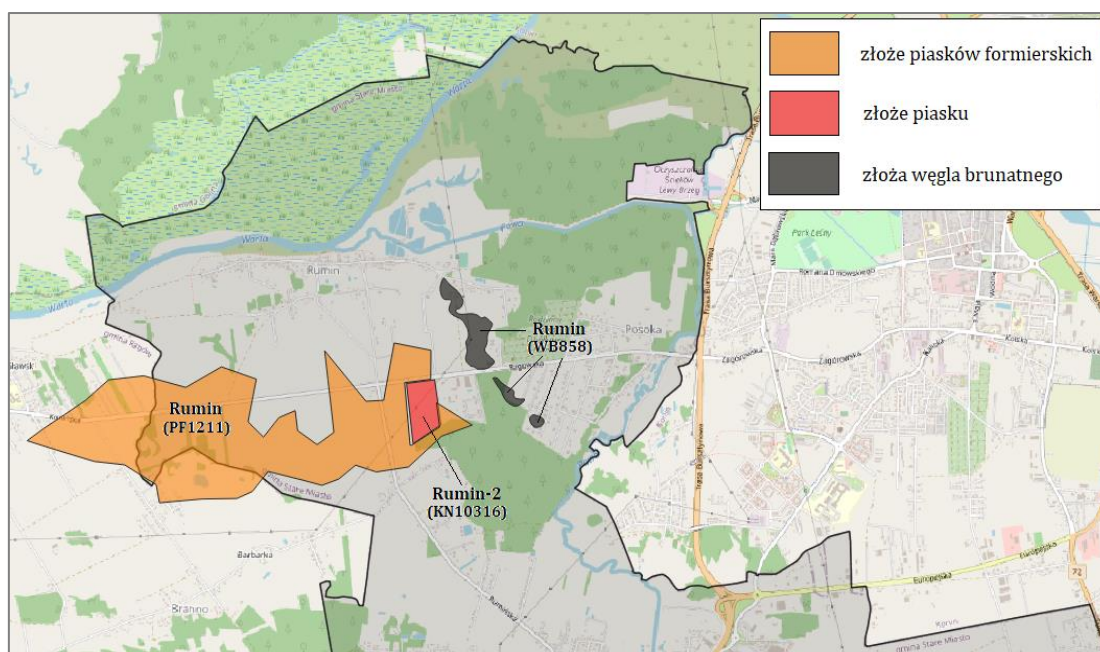
Lokalizację złóż kopalin udokumentowanych na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono na poniższych rycinach.

Rysunek 8. Lokalizacja złoża Kazimierów (KN3390)

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

Rysunek 9. Lokalizacja złóż Rumín (PF1211), Rumín-2 (KN10316), Rumín (WB858)

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

4.7. Zasoby przyrodnicze

Lasy

Powierzchnia lasów na terenie gminy Stare Miasto wynosi 1 382,45 ha (wg danych GUS stan na 01.01.2022 r.). Stopień lesistości gminy wynosi 14,1 %. Jest to wartość niższa niż średnia dla województwa wielkopolskiego (25,8 %) i powiatu konińskiego (16,2 %). W strukturze własnościowej lasów na terenie gminy największą powierzchnię (779,51 ha, co stanowi 56,4 %) zajmują lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. Gmina Stare Miasto położona jest na terenie Nadleśnictw Konin i Grodziec.

Dużą powierzchnię (tj. 576,00 ha, co stanowi 41,7 %) na terenie gminy zajmują również lasy prywatne (tj. niestanowiące własności Skarbu Państwa). Nadzór nad gospodarką leśną w lasach, które nie są własnością Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarowanie w lasach prywatnych jest prowadzone przez właścicieli według uproszczonego planu urządzenia lasu lub decyzji Starosty wydanej na podstawie inwentaryzacji stanu lasów. Ustawa o lasach nakłada na właścicieli, w tym lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, szereg obowiązków związanych z zasadami powszechnej ochrony lasów, trwałości ich utrzymania, ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów oraz zasady powiększania zasobów leśnych. Kluczowym elementem tego systemu jest właściwie sprawowany nadzór. Przez nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych rozumie się zarówno nadzór administracyjny, jak i działania wobec właścicieli lasów wspierające i zapewniające wykonanie ciężących na nich ustawowych zadań i obowiązków. Cechą charakterystyczną lasów niepublicznych jest ich duże rozdrobnienie i rozproszenie, co utrudnia nadzór nad nimi.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące struktury własnościowej lasów na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 18. Struktura własnościowa lasów na terenie gminy (stan na dzień 01.01.2022 r.)

Własność	Powierzchnia [ha]	Udział
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	779,51	56,4%
las prywatne	576,00	41,7%

Własność	Powierzchnia [ha]	Udział
las publiczne gminne	23,00	1,7%
las publiczne Skarbu Państwa inne	3,94	0,3%
SUMA	1 382,45	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dominującym gatunkiem lasotwórczym na terenie gminy Stare Miasto jest sosna, która zajmuje 82,0 % powierzchni leśnej na terenie analizowanej jednostki. Stosunkowo istotny udział posiadają również olcha (9,0 %), brzoza (5,7 %) i dąb (2,7 %).

W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury gatunków lasotwórczych na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 19. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie gminy (stan na 01.01.2022 r.)

Gatunek	Powierzchnia [ha]	Udział
sosna	1 133,13	82,0%
olcha	124,70	9,0%
brzoza	78,39	5,7%
dąb	36,97	2,7%
świerk	4,07	0,3%
topola	2,14	0,2%
osika	1,55	0,1%
buk	1,50	0,1%
SUMA	1 382,45	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

W strukturze wiekowej lasów na terenie gminy Stare Miasto największą powierzchnię zajmują drzewostany w IV klasie wieku (od 61 do 80 lat) oraz II klasie wieku (od 21 do 40 lat) – odpowiednio 33,3 % i 20,6 %.

W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury wiekowej lasów na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 20. Struktura wiekowa lasów na terenie gminy Stare Miasto (stan na 01.01.2022 r.)

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Udział
Powierzchnia leśna niezalesiona	9,82	0,7%
Klasa odnowienia	38,72	2,8%
Klasa I (od 1 do 20 lat)	99,65	7,2%
Klasa II (od 21 do 40 lat)	285,15	20,6%
Klasa III (od 41 do 60 lat)	222,6	16,1%
Klasa IV (od 61 do 80 lat)	459,98	33,3%
Klasa V (od 81 do 100 lat)	220,75	16,0%
Klasa VI (od 101 do 120 lat)	23,71	1,7%
Klasa VII i st. (>121 lat)	22,07	1,6%
SUMA	1 382,45	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

Powierzchnia lasów ochronnych na terenie gminy Stare Miasto wynosi 758,79 ha, co stanowi 54,9 % powierzchni leśnej obszaru gminy. Ze względu na kategorię ochronności na terenie gminy zdecydowanie największą powierzchnię zajmują lasy podmiejskie (710,38 ha).

Lasy ochronne pełnią (wyłącznie lub dodatkowo) funkcje pozaprodukcyjne związane z ochroną gruntów, wód, infrastruktury oraz terenów zamieszkałych przez człowieka i zagrożonych skutkami zjawisk żywiołowych. Za lasy ochronne uznawane są lasy, które:

- chronią glebę przed zmywaniem lub wyjąłowieniem, powstrzymują osuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin;
- chronią zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów;
- ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków;
- są trwale uszkodzone na skutek działalności przemysłu;
- stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt i stanowiska roślin podlegających ochronie gatunkowej;
- mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa;
- położone są w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców;
- położone są w strefach ochronnych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej;
- położone są w strefie górnej granicy lasów.

W kolejnej tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące struktury lasów ochronnych na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 21. Kategorie lasów ochronnych na terenie gminy Stare Miasto (stan na 01.01.2022 r.)

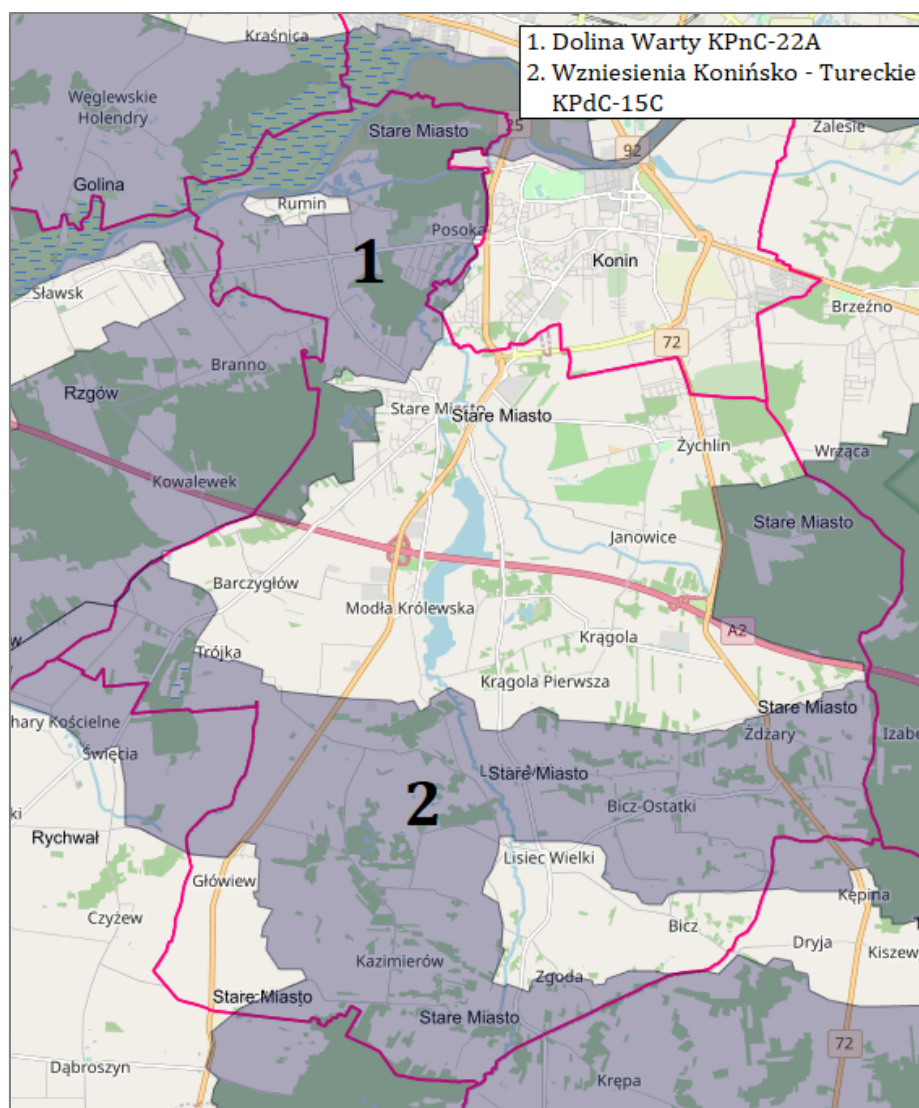
Kategoria ochronności lasu	Powierzchnia [ha]	Udział
podmiejskie	710,38	93,6%
ostoje	38,45	5,1%
wodochronne	6,57	0,9%
na stałych powierzchniach badawczych	3,39	0,4%
SUMA	758,79	100,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych nadleśnictw

Istotnym czynnikiem warunkującym działania nadleśnictw na terenie gminy w zakresie ochrony lasów jest penetracja lasów przez człowieka. W związku z występowaniem niemożliwego do kontrolowania ruchu turystycznego (szczególnie tzw. turystyka weekendowa, okresy grzybobrania, itp.), coraz większego znaczenia nabiera konieczność ochrony wód gruntowych i samych lasów przed zaśmiecaniem, a nawet wywozem śmieci do lasu. Realizowane są systematycznie akcje oczyszczania lasów ze śmieci. Jednocześnie prowadzona działalność edukacyjna z wykorzystaniem możliwie powszechnego udziału ekologów i przyrodników powinna owocować w przyszłości zwiększeniem świadomości społeczeństwa w zakresie wpływu stanu środowiska na życie człowieka. Z antropopresją nierozzerwalnie połączone jest występowanie pożarów, które często powstają na wskutek podpaień bądź nieostrożności człowieka.

Korytarze ekologiczne

Przez obszar gminy Stare Miasto przebiegają fragmenty dwóch korytarzy ekologicznych o randze krajowej tj.: korytarz Dolina Warty KPnC-22A oraz korytarz Wzniesienia Konińsko-Tureckie KPdC-15C. Korytarze wyznaczone zostały przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot. Przebieg korytarzy na terenie gminy przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 10. Przebieg korytarzy ekologicznych przez gminę Stare Miasto

Źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku, a cenne siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Formy ochrony przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska na terenie gminy Stare Miasto znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- obszar Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska,
- obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty,

- Złotogórski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- pomniki przyrody.

Charakterystykę poszczególnych form ochrony przyrody znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono w dalszej części rozdziału.

OBSZARY NATURA 2000

Głównym celem funkcjonowania obszarów Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt, które uważa się za cenne (znaczące dla zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy) i zagrożone wyginięciem w skali całej Europy. Cel ten ma być realizowany poprzez wyznaczenie i objęcie ochroną obszarów, na których te gatunki i siedliska występują. Działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej flory i fauny mają służyć zachowaniu lub odtworzeniu różnorodności biologicznej Europy, co jest jednym z priorytetów działalności Unii Europejskiej. Dodatkowo państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania w razie potrzeby starań w celu zachowania ekologicznej spójności sieci Natura 2000, w celu utrzymania migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej gatunków. Podstawą funkcjonowania obszarów Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy - Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana dyrektywą ptasią) oraz Dyrektywa 92/43/EWG Rady z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana dyrektywą siedliskową). W myśl dyrektywy ptasiej oraz dyrektywy siedliskowej każdy kraj członkowski Unii Europejskiej ma obowiązek zapewnić siedliskom przyrodniczym i gatunkom roślin i zwierząt, o których mowa w tych dyrektywach, warunki sprzyjające ochronie lub zadbać o odtworzenie ich dobrego (właściwego) stanu, m.in. poprzez wyznaczenie obszarów specjalnej ochrony ptaków (OSO) oraz specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO).

Charakterystykę obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 22. Charakterystyka obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie gminy Stare Miasto

OBSZAR NATURA 2000 OSTOJA NADWARCIAŃSKA	
Kod obszaru	PLH300009
Data wyznaczenia	2008-02-05
Rodzaj ochrony	Dyrektywa siedliskowa
Powierzchnia	26 653,07 ha
Lokalizacja (gminy)	Zagórów (miejsko-wiejska), Miłosław (miejsko-wiejska), Stare Miasto (wiejska), Pyzdry (miejsko-wiejska), Kołaczkowo (wiejska), Konin (miejska), Golina (miejsko-wiejska), Łądek (wiejska), Rzgów (wiejska), Żerków (miejsko-wiejska)
Plan zadań ochronnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009. • Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 19 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009.
Charakterystyka obszaru	Ostoja położona jest we wschodniej części Wielkopolski i obejmuje fragment doliny środkowej Warty. Warta płynie tu równoleżnikowo w Pradolinie Warszawsko-Berlińskiej ukształtowanej w czasie ostatniego zlodowacenia. Terasa zalewowa Warty osiąga miejscami ponad 4 km szerokości i cechuje się dużą różnorodnością szaty roślinnej, tym samym tworząc dogodne siedliska dla wielu gatunków zwierząt, w szczególności ptaków. Obszar obejmuje co najmniej 25 rodzajów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Są one wyjątkowo zróżnicowane (od bagiennych i torfowiskowych do suchych, wydmych), a część z nich, jak np. priorytetowe, śródładowe łąki halofilne, cechują się bardzo dobrym stanem zachowania. Łąki te, z bogatymi populacjami

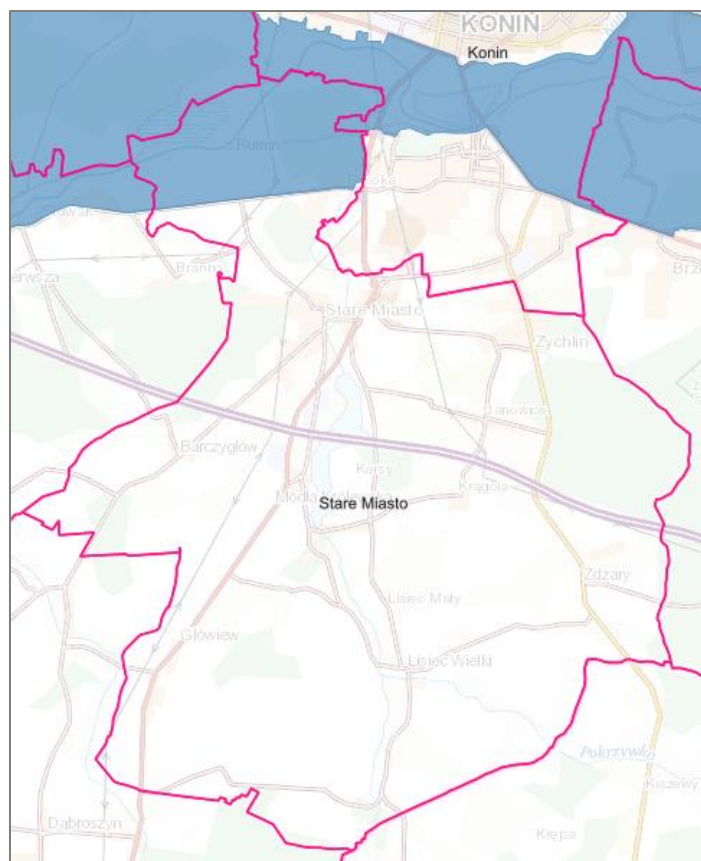
	<p>ginących gatunków słonorośli (np. <i>Triglochin maritimum</i>) oraz krytycznie zagrożonego w Polsce storczyka błotnego <i>Orchis palustris</i>, są osobliwością w skali europejskiej. Występują w projektowanym rezerwacie „Łąki Pyzdrskie”. Stwierdzono tu także występowanie 12 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Bogata jest fauna płazów (stwierdzono tu 13 z 18 występujących w Polsce gatunków). Flora roślin naczyniowych liczy ponad 1000 gatunków, spośród których około 100 znajduje się na krajowej i/lub regionalnej czerwonej liście taksonów zagrożonych. Pozostałe grupy organizmów są słabiej rozpoznane, niemniej występują tu interesujące gatunki grzybów, mszaków, mięczaków, jętek, pijawek, nietoperzy i ryb. O dużej wartości przyrodniczej tego terenu decyduje stosunkowo niski poziom antropogenicznego przekształcenia, dominują tu bowiem ekosystemy o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Ostatnio obserwuje się stopniową, spontaniczną regenerację cennych zbiorowisk leśnych, w tym łągów wierzbowych i olszowo-jesionowych. Procesom tym sprzyja fakt, że z przyczyn naturalnych, znaczna część obszaru jest stosunkowo niekorzystna dla rozwoju intensywnych form zagospodarowania (w tym masowej rekreacji). Należy podkreślić, że krajobraz Doliny środkowej Warty jest jednym z najlepiej zachowanych naturalnych i półnaturalnych krajobrazów typowej rzeki nizinnej. Międzynarodowe walory środowiskowe ostoi potwierdzone zostały przez uwzględnienie jej w programach CORINE biotopes i ECONET-Polska. Dolina środkowej Warty spełnia także kryteria obszarów ważnych z punktu widzenia ochrony biotopów podmokłych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Obszar ma również duże znaczenie dla ochrony ptaków.</p>
<p style="text-align: center;">Przedmioty ochrony</p>	<p>Siedliska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1340 Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i>, część – zbiorowiska śródlądowe); ➤ 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i>, <i>Agrostis</i>); ➤ 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>; ➤ 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i>; ➤ 4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i>, <i>Pohlio Callunion</i>, <i>Calluno-Arctostaphylion</i>); ➤ 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>); ➤ 6230 Górskie i nizinne murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płyty bogate florystycznie); ➤ 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>); ➤ 6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>); ➤ 6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>); ➤ 6510 Nizinne i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>); ➤ 7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i>, <i>Caricetum buxbaumii</i>, <i>Schoenetum nigricantis</i>); ➤ 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk; ➤ 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe; ➤ 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>). <p>Gatunki roślin i zwierząt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>; ➤ 1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>; ➤ 1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>; ➤ 1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>; ➤ 1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>; ➤ 1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>; ➤ 1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>; ➤ 1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE MIASTO NA LATA 2023-2033”

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>; ➤ 1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>.
OBSZAR NATURA 2000 DOLINA ŚRODKOWEJ WARTY	
Kod obszaru	PLB300002
Data wyznaczenia	2004-11-05
Rodzaj ochrony	Dyrektywa ptasia
Powierzchnia	57 104,36 ha
Lokalizacja (gminy)	Dobra (miejsko-wiejska), Kościelec (wiejska), Koło (miejska), Dąbie (miejsko-wiejska), Miłosław (miejsko-wiejska), Stare Miasto (wiejska), Łądek (wiejska), Kramsk (wiejska), Żerków (miejsko-wiejska), Uniejów (miejsko-wiejska), Brudzew (wiejska), Rzgów (wiejska), Osiek Mały (wiejska), Sompolno (miejsko-wiejska), Poddębice (miejsko-wiejska), Przykona (wiejska), Środa Wielkopolska (miejsko-wiejska), Nowe Miasto nad Wartą (wiejska), Kołaczkowo (wiejska), Konin (miejska), Krzykosy (wiejska), Zagórów (miejsko-wiejska), Koło (wiejska), Pызdry (miejsko-wiejska), Golina (miejsko-wiejska), Krzymów (wiejska)
Plan zadań ochronnych	Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002.
Charakterystyka obszaru	Obszar obejmuje dolinę Warty pomiędzy wsią Babin (koło Uniejowa) i Dębno n. Wartą (koło Nowego Miasta n. Wartą). Dolina ma szerokość od 500 m do ok. 5 km, wypełniona jest przez mady i piaski, a jedynie w bezodpływowych obniżeniach występują niewielkie powierzchnie płytkich torfów. Obszar doliny jest w zróżnicowanym stopniu przekształcony i odmiennie użytkowany. Na obszarze Kotliny Kolskiej rzeka jest obustronnie obwałowana - obszary zalewowe (łąki i pastwiska, lokalne łągi i wikliny nadrzeczne) znajdują się w strefie międzywala oraz w ujściach rzek Proсны i Kiełbaski. W obrębie Doliny Konińsko-Pyzdrskiej dolina zachowała bardziej naturalny charakter. Jej zachodnia część nie została obwałowana i podlega okresowym zalewom. Teren ten jest zajęty przez mozaikę ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk, zadrzewień łągowych oraz zarastających szuwarem starorzeczy. Zachodni fragment obszaru (na zachód od ujścia Proсны) zajmuje duży kompleks zalewowych, zbliżonych do naturalnych, starych łągów jesionowo-wiązowych i grądów niskich. Znaczne ich fragmenty zachowały się w wyniku ochrony rezerwatowej. Obszar zawiera ostoję ptasią o randze europejskiej E 36 (Dolina środkowej Warty). Występują tu co najmniej 42 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, 18 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest bardzo ważną ostoją ptaków wodno-błotnych, przede wszystkim w okresie łągowym. W okresie łągowym obszar zasiedla powyżej 10% (C6) krajowej populacji rybitwy białowąsej (PCK), powyżej 2% (C3 i C6) krajowych populacji następujących gatunków ptaków: cyranka, gęgawa, krwawodziób, płaskonos, rybitwa białoczarna (PCK), rybitwa białoskrzydła (PCK), rybitwa czarna, rycyk i co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: batalion (PCK), bąk (PCK), błotniak łąkowy, błotniak stawowy, dzięcioł średni, kropiatka, podróżniczek (PCK), brodziec piskliwy, cyraneczka, czajka, czapla siwa, dudek, dziwonia, krakwa, kulik wielki (PCK), sieweczka obrożna (PCK) i zausznik; stosunkowo wysoką liczebność (C7) osiągają: błotniak zbożowy (PCK), cyraneczka, derkacz, kszczyk, ortolan, ślepowron (PCK), zimorodek i świergotek polny; prawdopodobnie gnieździ się bardzo rzadki rożeniec (PCK); ponadto w liczebności powyżej 1% populacji krajowej występują dudek, dziwonia, pustułka i remiz, a w liczebności ok. 1% populacji krajowej - przepiórka. W okresie wędrówki jesiennej występuje czapla biała (do 23 osobników), świstun (do 1500 osobników), żuraw (do 250 osobników) i mieszane stada gęsi (do powyżej 5000 osobników). Podczas wędrówki wiosennej tokujące bataliony spotyka się w liczbie do 1200 osobników.
Przedmioty ochrony	Gatunki ptaków: <ul style="list-style-type: none"> • A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>; • A056 płaskonos <i>Anas clypeata</i>; • A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i>;

**Rysunek 12. Lokalizacja obszaru Natura 2000
 Dolina Środkowej Warty na terenie gminy Stare Miasto**
 Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Charakterystykę Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu przedstawiono w kolejnej tabeli.

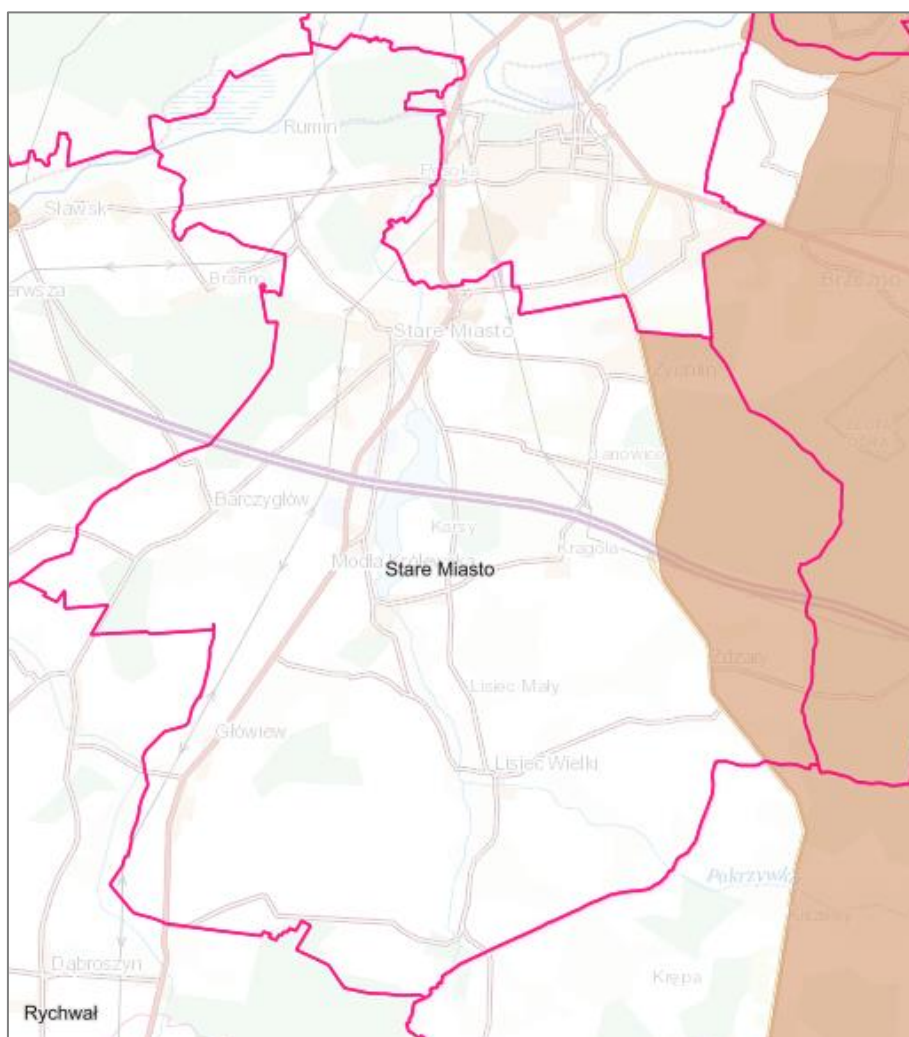
Tabela 23. Charakterystyka Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu

ZŁOTOGÓRSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU	
Data wyznaczenia	1986-02-15
Obecnie obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Konińskiego z dnia 23 lipca 1998 r. zmieniające uchwałę w sprawie ustalenia obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa konińskiego i zasad korzystania z tych terenów <i>(konieczność zmiany przepisów wskazujących sprawującego nadzór)</i> .
Powierzchnia	31 000,00 ha
Położenie (gminy)	Kościelec (wiejska), Władysławów (wiejska), Brudzew (wiejska), Stare Miasto (wiejska), Turek (wiejska), Tuliszków (miejsko-wiejska), Konin (miejska), Krzymów (wiejska)
Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej	Ochroną objęto rzeźbę terenu części Wysoczyzny Tureckiej, subregionu Pagórków Złotogórskich. W obszarze znalazły się trzy skupienia pagórków, mające tę samą genezę i jednakowy charakter rzeźby. Są to wzniesienia o nazwach miejscowych: Góry Szadowskie, Karpaty i Złote Góry. Osiągają one najwyższe na tym terenie wysokości bezwzględne i największe deniwelacje. Są to formy szczelinowe powstałe w czasie zlodowacenia środkowopolskiego.

	<p>Zbudowane są z łatwo przepuszczalnych osadów piaszczysto-żwirowych, co przy głęboko zalegającym zwierciadle wód gruntowych czyni je podatnymi na erozję. Dlatego też lasy porastające te pagórki mają charakter glebochronny. Lasy występują przede wszystkim na siedlisku dąbrowy świetlistej i grądu ubogiego oraz boru mieszanego. Na południowych stokach Pagórków Złotogórskich można spotkać fragmenty starych dąbrów świetlistych z występującymi w runie: bodziszkim czerwonym, dzwonkiem brzoskwinio-listnym, a na suchych miejscach – goździkiem piaskowym. Na terenach położonych nieco niżej sośnie towarzyszy intensywny podrost dębu, a w runie rosną rośliny lasów liściastych takie jak: narecznica samcza, kokoryczka wielokwiatowa, przytulia leśna, kuklik zwisty. Najładniejsze lasy z odnawiającym się grądem znajdują się w okolicy Tarnowskiego Młyna w leśnictwie Wyszyna oraz w okolicy Turku w leśnictwie Zdrojki. Przez środek obszaru przepływa rzeka Topiec, której liczne źródła znajdują się w lesie koło wsi Ruda oraz na gruntach prywatnych we wsiach: Jabłonna, Przyborów, Wyszyna i Adamów. Są to typowe podstokowe źródła z wysiękami w gruncie żwirowym lub torfowo-żwirowym. Nisze źródłiskowe są zwykle rozległe i osiągają głębokość do 4 metrów</p>
--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/>

Lokalizację Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono na kolejnej rycinie.

Rysunek 13. Lokalizacja Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

POMNIKI PRZYRODY

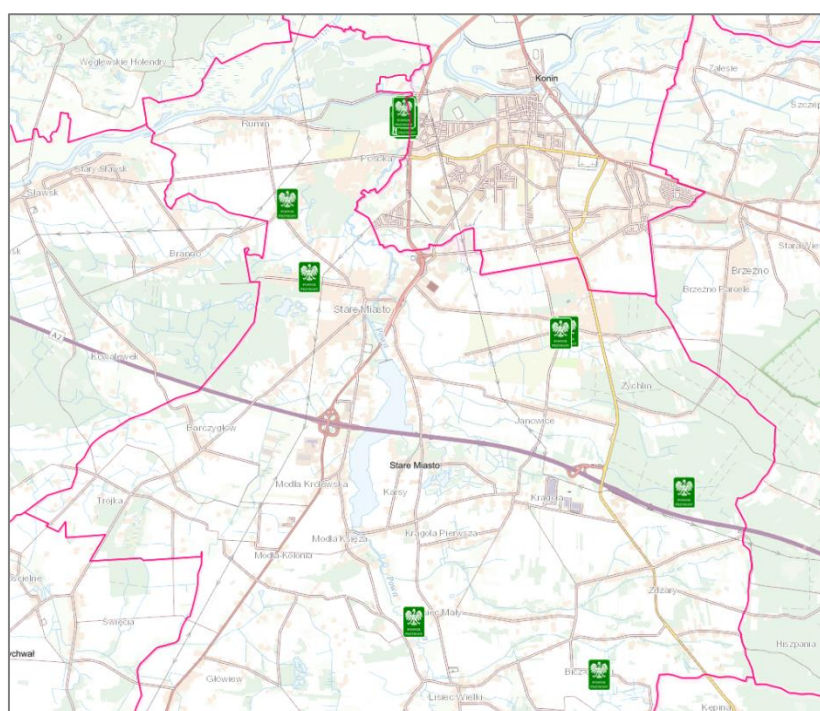
Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie gminy Stare Miasto przedstawiono w kolejnej tabeli, natomiast ich lokalizację na rycinie.

Tabela 24. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie gminy Stare Miasto

Lp.	Data utworzenia	Typ	Rodzaj tworu	Gatunek	Wys. [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
1.	1979-11-05	jedno-objektowy	drzewo	Platan klonolistny <i>Platanus xacerifolia</i>	26	81	m. Żychlin w zespole pałacowo-parkowym
2.	1979-11-05	wielo-objektowy	grupa drzew	Lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> (2 szt.)	14-18	105-119	m. Żychlin w zespole pałacowo-parkowym
3.	1983-12-07	jedno-objektowy	drzewo	Dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i>	27	134	obr. ew. Bicz, dz. nr 58 (nieдалeko turbin wiatrowych)
4.	1983-12-07	jedno-objektowy	drzewo	Jałowiec pospolity <i>Juniperus communis</i>	5	5	przy ul. Szkolnej, m. Stare Miasto
5.	1998-12-30	jedno-objektowy	drzewo	Wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	18	96	przy zabudowaniach m. Lisiec Mały 37
6.	1998-12-30	wielo-objektowy	grupa drzew	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> (50 szt.)	13-26	64-123	obr. ew. Rumin, przy granicy z m. Konin
7.	2001-11-22	jedno-objektowy	drzewo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	25	146	oddz. 301k Leśnictwa Żychlin
8.	2019-06-25	jedno-objektowy	drzewo	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i> („Dąb Tadek”)	20	134	przy ul. Rumińskiej, m. Stare Miasto

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Rysunek 14. Lokalizacja pomników przyrody na terenie gminy Stare Miasto

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/>

5. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Na podstawie dokonanego opisu stanu środowiska zidentyfikowano następujące najważniejsze problemy środowiskowe na terenie gminy Stare Miasto:

1) Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza.

Zgodnie z „Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim – raport wojewódzki za rok 2022” (GIOŚ RWMŚ w Poznaniu, 2023 r.) na terenie gminy Stare Miasto ze względu na kryterium ochrony zdrowia ludzi wyznaczono obszar przekroczeń stężenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu. Według danych GIOŚ głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie wielkopolskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z działalności przemysłowej (emisja punktowa) oraz transportu (emisja liniowa). Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie. Dostrzegalna jest wysoka zależność pomiędzy zmiennością sezonową i wartościami stężeń zanieczyszczeń w powietrzu - w sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych były wysokie, natomiast w okresie letnim znacznie niższe. Najwyższe stężenia na terenie województwa odnotowano na terenach, gdzie dominuje niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych.

2) Zła jakość wód powierzchniowych.

Stan ogólny wszystkich JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto określono jako ZŁY. Najniższym – słabym stanem ekologicznym (4 klasa jakości) charakteryzują się JCWP Topiec oraz JCWP Warta od Neru do Powy. Pozostałe badane JCWP znajdują się w umiarkowanym stanie ekologicznym (3 klasa jakości). Stan chemiczny wszystkich badanych JCWP określono jako poniżej dobrego. Przekraczanymi wskaźnikami badanych JCWP decydującymi o złym stanie wód powierzchniowych na terenie gminy Stare Miasto są: elementy biologiczne: fitoplankton, makrobezkręgowce bentosowe, ichtiofauna; elementy fizykochemiczne: BZT5, przewodność w 20°C, substancje rozpuszczone, siarczany, chlorki, wapń, magnez, twardość ogólna, zasadowość ogólna, azot Kjeldahla, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy (V), fosfor ogólny; elementy chemiczne: difenyletery bromowane, rtęć i jej związki, benzo(a)piren, heptachlor. Zgodnie z danymi GIOŚ RWMŚ w Poznaniu do najważniejszych zagrożeń jakości wód na terenie województwa wielkopolskiego należy zaliczyć: zrzuty punktowe ścieków komunalnych, bytowych i przemysłowych, zanieczyszczenia dopływające do wód ze źródeł rozproszonych (spływy powierzchniowe z terenów rolniczych, miejskich i przemysłowych, depozyt zanieczyszczeń z atmosfery, małe źródła punktowe np. nieszczelne szamba) oraz nadmierny pobór wód. Należy wspomnieć także o poważnych zagrożeniach dla życia biologicznego wód powierzchniowych związanych z zabudową hydrotechniczną (szczególnie zamykającą koryta rzeczne) oraz zagrożeniach jakie niosą ze sobą ekstremalne zjawiska pogodowe.

3) Silne zagrożenie suszą.

Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”, który przyjęty został Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., wynikowe zagrożenie suszą obszaru gminy Stare Miasto określone zostało jako silne, w tym poszczególnymi rodzajami suszy:

- suszą atmosferyczną – ekstremalne zagrożenie,
- suszą rolniczą – ekstremalne zagrożenie,
- suszą hydrologiczną – umiarkowane zagrożenie,
- suszą hydrogeologiczną – słabe/umiarkowane zagrożenie.

Rejon Wielkopolski wschodniej jest obszarem, który odczuwa największe deficyty wodne w kraju. Wynika to z wielu czynników, na które składają się głównie niskie opady, wysoki

wskaźnik ubytku wody z powierzchni w wyniku parowania (ewapotranspiracji) oraz wieloletnia działalność górnicza (odkrywki węgla brunatnego powodujące leje depresji) i energetyczna. W efekcie na znacznej części obszaru doszło do istotnego obniżenia poziomów wód powierzchniowych i podziemnych, czego widocznym skutkiem jest m.in. zanik przepływu w ciekach, cofanie się linii brzegowej jezior, przesuszenie mokradeł czy brak wody w studniach.

4) Pogarszające się warunki klimatu akustycznego.

Na terenie gminy Stare Miasto przecinają się istotne w skali krajowej i międzynarodowej szlaki drogowe: autostrada A2, droga krajowa nr 25 oraz droga krajowa nr 72. Na terenie gminy na autostradzie A2 znajdują się również dwa węzły drogowe – Modła (skrzyżowanie z DK25) oraz Konin Wschód (skrzyżowanie z DK72). Najistotniejszy wpływ na emisję hałasu drogowego wywiera natężenie ruchu pojazdów samochodowych. Na terenie kraju co 5 lat przeprowadzany jest Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR przeprowadzony został w latach 2020-2021. Średnie natężenie ruchu dla wszystkich odcinków objętych pomiarami na terenie gminy wyniosło 16 864 poj./dobę. Z porównania wyników GPR 2015 i GPR 2020/2021 wyraźnie widoczny jest wzrost natężenia ruchu drogowego na terenie gminy Stare Miasto (średnio o 8,9 % dla wszystkich odcinków dróg objętych pomiarami), co jest równoznaczne ze wzrostem emitowanego hałasu oraz pogorszeniem się warunków klimatu akustycznego w otoczeniu analizowanych odcinków dróg na terenie gminy.

5) Występowanie obszarów zagrożenia powodziowego.

W regionie wodnym Warty zagrożenia powodziowe występują w sposób mało gwałtowny, są za to długotrwałe. W półroczu letnim pojawiają się powodzie rzeczne, spowodowane gwałtownymi opadami (powodzie opadowe nawalne), obejmujące zlewnie cząstkowe. W półroczu zimowym występują najczęściej powodzie roztopowe powodowane gwałtownym topnieniem śniegu przeważnie zwiększonym przez jednoczesne opady deszczu. Podczas zim z dużą pokrywą śnieżną i z długo utrzymującymi się temperaturami ujemnymi, spływ wód powodziowych może trwać nawet 2-3 miesiące. Powodzie roztopowe obejmują zwykle znaczną powierzchnię zlewni. Zdarza się, że powodzie te są powodowane lub potęgowane przez zatory lodowe. Typowym dla regionu Warty okresem występowania powodzi jest marzec-kwiecień. Dla małych zlewni największe zagrożenie w postaci zwielokrotnienia skutków wezbrania stanowią zjawiska lodowe i zarastanie. Powodzie najczęściej występują w zlewni rzek: Warta, Liswarta, Widawka, Grabia, Nieciecz, Ner, Proсна, Kanał Mosiński oraz Noteć.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią (OSZP) (*tj. obszary ze średnim i wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia powodzi*) na terenie gminy Stare Miasto wyznaczone zostały wzdłuż dolin rzek Warty i Powy. Obszar najbardziej zagrożony powodzią obejmuje rejon ujścia Powy do Warty. Miejscowością z największym ryzykiem powodziowym na terenie gminy jest miejscowość Rumin, na terenie której na wyznaczonym OSZP znajduje się kilkadziesiąt budynków mieszkalnych.

W opracowanym projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” uwzględniono zdiagnozowane wyżej wymienione kluczowe problemy środowiskowe na terenie gminy oraz zaplanowano do realizacji szereg działań, których celem jest m.in.: poprawa jakości powietrza, poprawa klimatu akustycznego, poprawa jakości wód oraz adaptacja do zmian klimatu (ograniczanie skutków i przyczyn występowania zjawisk suszy i powodzi/podtopień).

W kolejnej tabeli przedstawiono zaplanowane w Strategii działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień Strategii.

Tabela 25. Zaplanowane w Strategii działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz potencjalne zmiany stanu środowiska na terenie gminy w przypadku braku realizacji postanowień Strategii

Problem środowiskowy na terenie gminy	Zaplanowane w <i>Strategii</i> działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Strategii</i>
<p style="text-align: center;">Występowanie przekroczeń dopuszczalnych standardów jakości powietrza</p>	<p>W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji kierunki działań, których celem bezpośrednim jest poprawa jakości powietrza na terenie gminy Stare Miasto z uwzględnieniem emisji komunalnej (redukcja emisji zanieczyszczeń w wyniku ogrzewania budynków) oraz emisji liniowej (redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora transportu). Poniżej wymieniono kierunki działań uwzględnione w <i>Strategii</i> wpływające bezpośrednio na poprawę jakości powietrza na terenie gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. ➤ Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców. ➤ Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych. ➤ Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE. ➤ Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła. 	<p>Wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza, co bezpośrednio doprowadzi do pogorszenia jakości powietrza na terenie gminy, a pośrednio wpłynie negatywnie na pozostałe komponenty środowiska na terenie gminy (wody, gleby, rośliny, zwierzęta, klimat, zasoby naturalne) oraz na zdrowie ludzi. Dodatkowo brak realizacji zadań z zakresu rozwoju i promowania alternatywnych środków transportu (np. transport rowerowy, transport zbiorowy) wpłynie na pogorszenie jakości warunków akustycznych środowiska na terenie gminy.</p>
<p style="text-align: center;">Pogarszające się warunki klimatu akustycznego</p>	<p>Głównym źródłem hałasu kształtującym klimat akustyczny danego terenu jest hałas drogowy, który generuje największą liczbę przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku. W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji działania, które wpłyną na poprawę klimatu akustycznego na terenie gminy poprzez redukcję emisji hałasu drogowego, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ budowę, rozbudowę i przebudowę oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą (rodzaj i stan techniczny nawierzchni drogi ma bardzo duży wpływ na emisję hałasu; budowa infrastruktury towarzyszącej np. chodniki i ścieżki rowerowe wpłynie na popularyzację i rozwój transportu niezmotoryzowanego, który nie emituje hałasu); ➤ optymalizację transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców (rozwój i popularyzacja transportu zbiorowego wpłynie na poprawę stanu akustycznego środowiska poprzez ograniczenie natężenia ruchu samochodów osobowych). 	<p>Bezpośrednie pogorszenie klimatu akustycznego środowiska wskutek wzrostu natężenia ruchu drogowego oraz złego stanu technicznego dróg. Pośrednie negatywne oddziaływania m.in. na ludzi, zwierzęta, zabytki, dobra materialne.</p>
<p style="text-align: center;">Zła jakość wód powierzchniowych</p>	<p>W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji następujące kierunki działań, których celem jest poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków. <p>Pozytywnie na jakość wód na terenie gminy wpłyną również zaplanowane działania z zakresu ochrony jakości powietrza (poprzez ograniczenie depozytu zanieczyszczeń powietrza w wodzie – głównie</p>	<p>Pogorszenie stanu ilościowego i jakościowego wód na terenie gminy. Wzrost wrażliwości gminy na postępujące zmiany klimatyczne. Konsekwencje pogorszenia jakości wód na terenie gminy w sposób pośredni wpłyną również negatywnie na pozostałe komponenty środowiskowe (rośliny,</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE MIASTO NA LATA 2023-2033”

Problem środowiskowy na terenie gminy	Zaplanowane w <i>Strategii</i> działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Strategii</i>
	benzo(a)pirenu) oraz zadania z zakresu adaptacji do zmian klimatu (np. budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury - co doprowadzi do wzrostu retencji wody).	zwierzęta, gleby, ludzi, krajobraz, dobra materialne).
Silne zagrożenie suszą	Wyniki analiz naukowych oraz scenariusze klimatyczne wykonane w ramach „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) jednoznacznie wskazują, iż klimat Polski ulega systematycznej zmianie. Największe zagrożenie dla gospodarki oraz społeczeństwa stanowią: wzrost średniej rocznej temperatury powietrza; zmiana struktury opadów – opady są bardziej gwałtowne, krótkotrwałe oraz nieregularne; wzrost częstotliwości występowania oraz nasilenia zjawisk ekstremalnych takich jak: silne wiatry, nawałne deszcze, burze, fale upałów. W ramach <i>Strategii</i> zaplanowano do realizacji następujące działania z zakresu adaptacji gminy do zmian klimatu (działania dotyczące przeciwdziałaniu i łagodzeniu skutków suszy oraz powodzi/podtopień na terenie gminy):	Wzrost wrażliwości gminy na postępujące zmiany klimatyczne – brak przystosowania gminy do zmian klimatu, zwiększenie jej podatności na zjawiska ekstremalne oraz zmniejszenie potencjału do radzenia sobie ze skutkami tych zjawisk i ich pochodnych.
Występowanie obszarów zagrożenia powodziowego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty rowów melioracyjnych i urządzeń wodnych. ➤ Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. Również zaplanowane do realizacji działania z zakresu poprawy jakości powietrza oraz poprawy jakości wód na terenie gminy wpłyną pozytywnie na adaptację do zmian klimatu i zwiększenie odporności gminy na postępujące zmiany klimatyczne.	

Źródło: opracowanie własne

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” jedynie część działań ma charakter inwestycyjny. Dodatkowo żadne z działań nie jest definiowane szczegółowo, co do zakresu, skali, a nawet lokalizacji danego przedsięwzięcia, co nie pozwala na przeprowadzenie dogłębnej i precyzyjnej identyfikacji oddziaływań. Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do działań zaplanowanych w projekcie dokumentu przy braku informacji o zakresie i lokalizacji poszczególnych przedsięwzięć jest znacząco utrudnione. Z uwagi na fakt, że część zamierzeń inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie przedstawienie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków realizacji postanowień *Strategii*.

Podsumowując projekt *Strategii* jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, co znacząco utrudnia przeprowadzenie oceny. Wskazane w nim kierunki działań oraz zaproponowane typy przedsięwzięć nie zostały doprecyzowane pod względem przestrzennym. Teoretycznie możliwa jest ich realizacja na obszarze całej gminy, lecz w praktyce poszczególne działania (zwłaszcza infrastrukturalne) będą realizowane jedynie w wybranych lokalizacjach. Dla oceny potencjalnego wpływu na środowisko to właśnie wybór lokalizacji oraz sposób realizacji przedsięwzięcia ma często kluczowe znaczenie. Trzeba więc podkreślić, że stopień szczegółowości dokumentu nie daje podstaw do jednoznacznej oceny jego zapisów, umożliwiając jedynie zasygnalizowanie potencjalnych zagrożeń dla środowiska, których faktyczne wystąpienie i istotność uzależnione są od wielu uwarunkowań.

6.1. Oddziaływanie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, obszaru chronionego krajobrazu i pomników przyrody

Na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych należy uzyskać stosowne zezwolenia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Na etapie realizacji ustaleń projektu dokumentu należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze zakazu niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), chronionych gatunków grzybów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408), chronionych gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409), a także określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.).

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez GDOŚ na terenie gminy Stare Miasto znajdują się następujące obszary Natura 2000:

- obszar Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska,
- obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Warty.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2023, poz. 1336 ze zm.) zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W kolejnych tabelach przedstawiono identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie gminy Stare Miasto.

Tabela 26. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	1340 Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część – zbiorowiska śródładowe);	Istniejące: - Melioracje osuszające.
		Potencjalne: - Zaprzestanie koszenia.
2.	2330 Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	Istniejące: - Obce gatunki inwazyjne. - Sukcesja naturalna. - Eksploatacja piasku. - Nielegalne wysypiska śmieci. - Silna antropogeniczna fragmentacja siedliska. - Niszczenie roślinności przez pojazdy.
		Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
3.	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Istniejące: - Utrata kontaktu części starorzeczy z wodami rzecznyymi.
		Potencjalne: - Wędkarstwo. - Obce gatunki inwazyjne. - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych.
4.	3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością <i>Chenopodium rubri p.p.</i> i <i>Bidention p.p.</i> ;	Istniejące: - Brak informacji o zagrożeniach.
		Potencjalne: - Brak informacji o zagrożeniach.
5.	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>);	Istniejące: - Brak wypasu. - Obniżenie poziomu wód gruntowych powodujące przesuszenie płatów siedliska.
		Potencjalne: - Sukcesja naturalna.
6.	6120 Ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	Istniejące: - Obce gatunki inwazyjne. - Zarastanie płatów siedliska ekspansywnymi gatunkami rodzimymi. - Sukcesja naturalna. - Brak koszenia. - Nielegalne wysypiska śmieci. - Fragmentacja siedliska.
		Potencjalne: - Eksploatacja piasku.
7.	6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (<i>Nardion</i> – płaty bogate florystycznie)	Istniejące: - Brak wypasu. - Sukcesja naturalna. - Zmiana sposobu użytkowania.
		Potencjalne: - Zalesianie.
8.	6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)	Istniejące: - Zaprzestanie koszenia. - Intensyfikacja użytkowania rolniczego.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE MIASTO NA LATA 2023-2033”

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		- Melioracje osuszające. Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
9.	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylin alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	Istniejące: - Nie zidentyfikowano. Potencjalne: - Wycinanie drzew w lasach łęgowych i zadrzewieniach. - Obce gatunki inwazyjne.
10.	6440 Łąki selernicowe (<i>Cnidion dubii</i>)	Istniejące: - Intensyfikacja użytkowania rolniczego. - Brak zalewów rzecznych Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
11.	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Istniejące: - Intensyfikacja użytkowania rolniczego. Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
12.	7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	Istniejące: - Ekspansja trzciny. - Niski poziom wody w zbiorniku powodujący przesuszenie płatów siedliska. Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
13.	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Istniejące: - Intensyfikacja użytkowania rolniczego. Potencjalne: - Melioracje osuszające. - Zaprzestanie koszenia.
14.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	Istniejące: - Brak zalewów rzecznych. - Obce gatunki inwazyjne. - Gatunki obce geograficznie w drzewostanie. - Fragmentacja siedliska Potencjalne: - Wycinanie drzew w obrębie płatów siedliska. - Melioracje osuszające.
15.	91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)	Istniejące: - Fragmentacja siedliska. - Gatunki obce geograficznie w drzewostanie. - Brak zalewów rzecznych. - Wydeptywanie. Potencjalne: - Wycinka lasu.
16.	1617 Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i>	Istniejące: - Melioracje osuszające. - Zaprzestanie koszenia łąk. Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
17.	1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i>	Istniejące: - Brak informacji o zagrożeniach. Potencjalne: - Brak informacji o zagrożeniach.
18.	1337 Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	Istniejące: - Nie zidentyfikowano. Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
„STRATEGII ROZWOJU GMINY STARE MIASTO NA LATA 2023-2033”

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
19.	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	Istniejące: - Nie zidentyfikowano.
		Potencjalne: - Nie zidentyfikowano.
20.	1188 Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Istniejące: - Brak informacji o zagrożeniach.
		Potencjalne: - Brak informacji o zagrożeniach.
21.	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Istniejące: - Brak informacji o zagrożeniach.
		Potencjalne: - Brak informacji o zagrożeniach.
22.	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Istniejące: - Eutrofizacja naturalna.
		Potencjalne: - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych. - Regulacja koryt rzecznych. - Wędkarstwo.
23.	1145 Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	Istniejące: - Eutrofizacja naturalna.
		Potencjalne: - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych. - Regulacja koryt rzecznych. - Wędkarstwo.
24.	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	Istniejące: - Eutrofizacja naturalna.
		Potencjalne: - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych. - Regulacja koryt rzecznych.
25.	1037 Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecilia</i>	Istniejące: - Brak informacji o zagrożeniach.
		Potencjalne: - Brak informacji o zagrożeniach.

Źródło: ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU z dnia 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009

Tabela 27. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
1.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja lęgowa)	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). - Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów. - Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). - Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		<ul style="list-style-type: none"> – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego. – Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
2.	A043 gęgawa <i>Anser anser</i> (populacja migrująca)	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). – Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).
	A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja migrująca)	<p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). – Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01). – Koliduje z turbinami wiatrowymi projektowanymi w sąsiedztwie doliny Warty (C03.03).
3.	<p>A055 cyranka <i>Anas querquedula</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A056 płaskonos <i>Anas clypeata</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A051 krakwa <i>Anas strepera</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A052 cyraneczka <i>Anas crecca</i> (populacja lęgowa)</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). – Pogorszenie siedlisk w wyniku: zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbnymi) (A02, A03.03, A04.03); – Pogorszenie siedlisk w wyniku: zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kośne (A04.03). – Niszczenie lęgów na skutek prowadzenia prac pratotechnicznych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). – Zalewanie lęgów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). – Drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i>, lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		<ul style="list-style-type: none"> – Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: zamiany łąk na grunty orne (A02). – Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). – płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
4.	<p>A122 derkacz <i>Crex crex</i> (populacja łąkowa)</p> <p>A119 kropiatka <i>Porzana porzana</i> (populacja łąkowa)</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku przesuszenia pastwisk i łąk na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01). – Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). – Pogorszenie siedlisk w wyniku zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbnami) (A02, A03.03, A04.03). – Niszczenie łągów na skutek prowadzenia prac pratotechnicznych w sezonie łągowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). – Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). – Drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i>, lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). – Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata siedlisk w wyniku zamiany łąk na grunty orne (A02). – Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01).
5.	<p>A127 żuraw <i>Grus grus</i> (populacja łąkowa)</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). – Drapieżnictwo lisa, norki amerykańskiej i jenota (K03.04). – Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko,

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		<p>w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Płoszenie ptaków w wyniku presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
6.	<p>A137 sieweczka obroźna <i>Charadrius hiaticula</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A195 rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> (populacja lęgowa)</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01). – Utrata siedlisk w wyniku zamiany łąk na grunty orne (A02). – Pogorszenie siedlisk w wyniku zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kośne (A04.03). – Niszczanie łągów na skutek prowadzenia prac pratotechnicznych prowadzonych w sezonie lęgowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). – Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). – Drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i>, lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). – Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). – Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). – Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
7.	<p>A160 kulik wielki <i>Numenius arquata</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A156 rycyk <i>Limosa limosa</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A153 kszczyk <i>Gallinago gallinago</i> (populacja lęgowa)</p> <p>A084 błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> (populacja lęgowa)</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). – Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania smugów (J02.01.03). – Utrata siedlisk w wyniku: zamiany łąk na grunty orne (A02). – Pogorszenie siedlisk w wyniku: zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (w szczególności na terenie smugów, które zarastają wierzbnymi) (A03.03). – Pogorszenie siedlisk w wyniku: zmiany sposobu użytkowania trwałych użytków zielonych z pastwiskowego na kośne (A04.03).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		<ul style="list-style-type: none"> - Niszczenie łągów na skutek prowadzenia prac pratotechnicznych w sezonie łągowym tj. w okresie od 15 marca do 30 czerwca (A03.01). - Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). - Drapieżnictwo wrony siwej <i>Corvus cornix</i>, lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). - Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). - Wypalanie łąk i pastwisk (J01.01). - Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). - Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej związanej z wykorzystywaniem łąk i dróg gruntowych jako miejsc dojazdu do starorzeczy i Warty (G01).
8.	<p>A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> (populacja łągowa)</p> <p>A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> (populacja łągowa)</p>	<p>Istniejące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). - Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03). - Utrata siedlisk w wyniku: zarastanie smugów krzewami na skutek zaniechania gospodarki łąkowo-pastwiskowej (A02, A03.03, A04.03). - Pogorszenie siedlisk w wyniku zarastania starorzeczy trzciną pospolitą <i>Phragmites australis</i> oraz zanikania kożuchów roślinności wodnej (K02). - Zalewanie łągów na skutek późnowiosennych zalewów z przepełnionego zbiornika Jeziorsko w okresach z silnymi opadami deszczu (J02.04.01). - Drapieżnictwo lisa <i>Vulpes vulpes</i>, norki amerykańskiej <i>Neovision vision</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> (K03.04). - Wałęsające się lub puszczane bez smyczy i kagańca psy oraz koty, które polują na łąkach (K03.06). <p>Potencjalne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). - Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). - Płoszenie ptaków w koloniach spowodowane wzrostem presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
9.	A031 bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: <ul style="list-style-type: none"> – Pogorszenie żerowisk w wyniku: przesuszenia pastwisk i łąk oraz zaniku starorzeczy i smugów na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). – Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).
		Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). – Kolizje z napowietrznymi liniami elektrycznymi i telefonicznymi oraz turbinami wiatrowymi lokalizowanymi w sąsiedztwie doliny Warty (C03.03). – Śmierć piskląt w wyniku zaplątania w przynoszone do gniazda sznurki z tworzywa sztucznego (A11).
10.	A688 bąk <i>Botaurus stellaris</i> (populacja lęgowa) A617 bączek <i>Ixobrychus minutus</i> (populacja lęgowa) A081 błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> (populacja lęgowa) A272 podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku: przesuszenia doliny Warty oraz zaniku starorzeczy na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01) oraz eutrofizacji przyspieszającej proces zarastania starorzeczy (K02.03). – Utrata siedlisk w wyniku: zasypywania starorzeczy i smugów (J02.01.03).
		Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Utrata lub pogorszenie siedlisk w wyniku prostowania i pogłębiania koryt rzecznych (J02.03.02). – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07). – Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej na starorzeczach (G01).
11.	A028 czapla siwa <i>Ardea cinerea</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: <ul style="list-style-type: none"> – Brak zagrożeń i nacisków.
		Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Płoszenie ptaków w kolonii.
12.	A232 dudek <i>Upupa epops</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: <ul style="list-style-type: none"> – Pogorszenie siedlisk w wyniku zmniejszania liczby starych drzew w krajobrazie rolniczym.
		Potencjalne: <ul style="list-style-type: none"> – Brak zagrożeń i nacisków.
13.	A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: <ul style="list-style-type: none"> – Utrata siedlisk w wyniku zanikania nadrzecznych skarp poprzez modyfikację naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko (J02.05); nadmiernego odwadniania fragmentów doliny na terenach

Lp.	Przedmiot ochrony	Opis zagrożenia
		obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne (pompownie, przepusty, zastawki) (J02.01); usuwanie nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień (J03).
		Potencjalne: – Płoszenie ptaków spowodowane wzrostem presji wędkarskiej nad brzegiem Warty (G01). – Dalsze pogorszenie stanu siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).
14.	A238 Dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> (populacja lęgowa)	Istniejące: – Przesuszenie lasów lęgowych na skutek modyfikacji naturalnej dynamiki wód Warty w efekcie funkcjonowania zbiornika Jeziorsko. Potencjalne: – Zmniejszenie liczby miejsc lęgowych w wyniku usuwania obumierających drzew (w szczególności jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> i dębów <i>Quercus spp.</i>) (J03.01). – Pogorszenie siedlisk w wyniku zmian reżimu wodnego rzeki Lutyni poprzez budowę zbiornika/ów wodnych. (J02.05.04). – Dalsze pogorszenie poziomu uwilgotnienia siedlisk w dolinie Warty, w wyniku zmiany reżimu wód zbiornika Jeziorsko, w kontekście planowanego rozrządu wody w celu rekultywacji wodnych wyrobisk pokopalnianych węgla brunatnego (J02.06.07).

Źródło: ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU I REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002

Działania uwzględnione w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. Strategia wyznacza jedynie kierunki działań bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z powyższym poziom szczegółowości dokumentu nie pozwala na odniesienie się do konkretnych lokalizacji inwestycji w odniesieniu do planowanych działań. W przypadku realizacji zadań inwestycyjnych na obszarach Natura 2000 (oraz w ich bliskim sąsiedztwie) konieczne jest rozważenie czy planowana inwestycja może znacząco wpłynąć na cele i przedmioty ochrony obszarów oraz integralność i spójność sieci. Decyzje o przeprowadzeniu oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 wydaje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, gdy uzna, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

„Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” nie określa do realizacji inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych oraz linii elektroenergetycznych, które mogą stanowić istotne zagrożenia dla ptaków i nietoperzy będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy.

Biorąc pod uwagę poszczególne działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii oraz zasięg, lokalizację i obecne użytkowanie/zagospodarowanie obszarów Natura 2000 na terenie gminy, należy stwierdzić, iż następujące rodzaje planowanych przedsięwzięć mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na przedmioty i cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów (jedynie w przypadku realizacji ww. działań na przedmiotowych obszarach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie):

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych.
- Termomodernizacja budynków oraz rozwój instalacji OZE.

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringu.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych.
- Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

W kolejnej tabeli opisano możliwe potencjalne negatywne oddziaływania ww. działań na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy.

Tabela 28. Działania uwzględnione w projekcie Strategii, których realizacja może potencjalnie negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy (wraz z opisem oddziaływań)

Rodzaj inwestycji	Potencjalnie negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
<p>Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych.</p> <p>Termomodernizacja budynków oraz rozwój instalacji OZE.</p>	<p>Negatywne oddziaływania mogą występować przede wszystkim na etapie budowy (etapie realizacyjnym) przedsięwzięcia, jednak będą to zazwyczaj oddziaływania krótkoterminowe i odwracalne, związane głównie z pracami budowlanymi. Wprowadzenie nowej infrastruktury lub obiektów (głównie w przypadku budowy, w mniejszym stopniu w przypadku rozbudowy) wiąże się z lokalnym niszczeniem pokrywy roślinnej, glebowej i siedlisk gatunków, powoduje emisje hałasu i wiąże się z płoszeniem i niepokojeniem zwierząt w miejscach realizacji prac budowlanych i ziemnych. Zagrożenia związane z budową nowych obiektów mogą dotyczyć uszczuplenia i degradacji siedlisk czy stanowisk gatunków chronionych. Tego typu zagrożenia dają się jednak wykluczyć poprzez dokładną analizę alternatywnych wariantów przedsięwzięcia poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczynić się do zmniejszania populacji gatunków chronionych. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić prace budowlane z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu prac do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.</p>
<p>Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą</p>	<p>Infrastruktura drogowa oddziałuje wszechstronnie na elementy środowiska przyrodniczego, powodując zagrożenie dla różnorodności biologicznej, w tym chronionych obszarów, siedlisk i gatunków. Oddziaływanie to wynika z możliwych podziałów obszarów siedliskowych oraz przerywania ciągłości korytarzy migracyjnych. Aby temu przeciwdziałać wprowadzanych jest wiele mechanizmów i narzędzi technicznych, technologicznych i organizacyjnych, które pomagają utrzymać ciągłość ekologiczną, zwłaszcza w miejscach, gdzie powstają nowe drogi. Generalnie jednak tego typu zagrożenia dają się wykluczyć poprzez dokładną</p>

Rodzaj inwestycji	Potencjalnie negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
	<p>analizę alternatywnych wariantów przedsięwzięcia poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko (działania te należy prowadzić również dla inwestycji polegających na rozbudowie/przebudowie dróg już istniejących). Negatywne oddziaływania mogą występować przede wszystkim na etapie budowy (etapie realizacyjnym) przedsięwzięcia, jednak będą to oddziaływania krótkoterminowe i odwracalne, związane głównie z pracami budowlanymi (np. wzmożona emisja hałasu i spalin, płoszenie chronionych gatunków, tymczasowe przekształcenie i zajęcie terenu).</p>
<p>Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej</p>	<p>Negatywne oddziaływania mogą występować przede wszystkim na etapie budowy (etapie realizacyjnym) przedsięwzięcia, jednak będą to oddziaływania krótkoterminowe i odwracalne, związane głównie z pracami budowlanymi. Zagrożenia związane z budową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej mogą dotyczyć uszczuplenia siedlisk czy stanowisk gatunków chronionych w wyniku prac ziemnych, transportu maszyn, magazynowania materiałów, itp. Tego typu zagrożenia dają się wykluczyć poprzez dokładną analizę alternatywnych wariantów przedsięwzięcia poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Generalnie realizacja inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej spowoduje pozytywny wpływ na środowisko m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych oraz ograniczenie strat wody. Uporządkowanie gospodarki ściekowej w wymiarze długofalowym przyczyni się do poprawy jakości wód podziemnych i powierzchniowych, a tym samym wpłynie pozytywnie na stan chronionych siedlisk i gatunków.</p>
<p>Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych</p>	<p>Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem i konserwacją mogą prowadzić do zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne i chronione gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji. Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego. Melioracje osuszające, zgodnie z obowiązującym planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 są zagrożeniem dla następujących siedlisk będących przedmiotem ochrony dla przedmiotowego obszaru Natura 2000: 1340</p>
<p>Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury</p>	

Rodzaj inwestycji	Potencjalnie negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000
	Śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwary <i>Glauco-Puccinietalia</i> , 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe <i>Molinion</i> oraz są zagrożeniem dla będącego przedmiotem ochrony dla tego obszaru gatunku - Starodub łąkowy <i>Angelica palustris</i> . Nadmierne odwadnianie fragmentów doliny na terenach obwałowanych i zaopatrzonych w urządzenia melioracyjne, zgodnie z obowiązującym planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002 jest zagrożeniem dla następujących gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000: gęgawa <i>Anser anser</i> , żuraw <i>Grus grus</i> , cyranka <i>Anas querquedula</i> , płaskonos <i>Anas clypeata</i> , krakwa <i>Anas strepera</i> , cyraneczka <i>Anas crecca</i> , derkacz <i>Crex crex</i> , kropiatka <i>Porzana porzana</i> , sieweczka obrożna <i>Charadrius hiaticula</i> , rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> , bąk <i>Botaurus stellaris</i> , bączek <i>Ixobrychus minutus</i> , błotniak stawowy <i>Circus aeruginosus</i> , podróżniczek <i>Luscinia svecica</i> , kulik wielki <i>Numenius arquata</i> , rycyk <i>Limosa limosa</i> , krwawodziób <i>Tringa totanus</i> , kszyc <i>Gallinago gallinago</i> , błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> , bocian biały <i>Ciconia ciconia</i> , zimorodek <i>Alcedo atthis</i> .

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z planami zadań ochronnych (PZO) dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto podstawowe zagrożenie stanowią zmiany stosunków wodnych (głównie obniżenie poziomu wód) oraz zanieczyszczenie wód (w tym eutrofizacja). Ekosystemy, siedliska i gatunki zależne od wód są bardzo wrażliwe na presje antropogeniczne występujące bezpośrednio w zlewni lub w zlewniach powiązanych. Zarówno właściwa jakość, jak i ilość wód są konieczne do zapewnienia optymalnych warunków dla funkcjonowania ekosystemów zależnych od wód, dając podstawy ochrony, rozwoju lub bytowania wielu gatunków, w tym zwłaszcza ichtiofauny i pozostałych organizmów wodnych.

Realizacja zaplanowanych działań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będzie oddziaływać przede wszystkim pozytywnie, długoterminowo i stale na cele ochrony obszarów Natura 2000, ponieważ wpłynie na ograniczenie/eliminację zrzutu do wód i do ziemi nieoczyszczonych ścieków lub poprawę jakości odprowadzanych ścieków, co z kolei pozytywnie wpłynie na jakość wód, a tym samym na strukturę i funkcje siedlisk i gatunków zależnych od wód, w tym przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 i gatunków objętych ochroną prawną.

W ramach realizacji Strategii przewiduje się również wystąpienie potencjalnie pozytywnych oddziaływań wynikających z odtworzenia i/lub poprawy stanu ekosystemów hydrogenicznym (działania z zakresu ochrony i zwiększania zdolności retencyjnych), a tym samym poprawy warunków bytowania i rozwoju oraz stworzenia nowych refugium, siedlisk, a w konsekwencji wzrostu bioróżnorodności w skali lokalnej. Działanie w sposób pośredni i wtórny, długoterminowy i stały pozytywnie wpłynie także na odtworzenie siedlisk lub/i poprawę stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt. Przewiduje się również pozytywny wpływ realizacji działania na połączenia między obszarami chronionymi oraz korytarze ekologiczne, co będzie sprzyjać tworzeniu nowych i/lub utrzymaniu właściwego funkcjonowania istniejących form ochrony przyrody, w tym sieci Natura 2000.

Podsumowując realizacja dokumentu nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 zlokalizowane na terenie gminy. Realizacja zaplanowanych działań (przy uwzględnieniu dokładnych analiz alternatywnych wariantów przedsięwzięć poprzedzonych rzetelną inwentaryzacją i waloryzacją przyrodniczą terenu na etapie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko) nie będzie naruszać ustaleń obowiązujących planów zadań ochronnych.

Odnośnie Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu projekt Strategii nie zakłada do realizacji inwestycji powodujących trwałą ingerencję w obecną strukturę przestrzenną i krajobrazową obszaru. Poza typowymi krótkotrwałymi i lokalnymi negatywnymi oddziaływaniami

na krajobraz jakie zachodzą w fazie prac budowlanych dla poszczególnych zadań inwestycyjnych projekt nie określa realizacji inwestycji zmieniających i zakłócających w sposób trwały krajobraz gminy. Wskutek realizacji POŚ nie powstaną nowe sztuczne dominanty krajobrazowe.

W stosunku do pomników przyrody (zlokalizowanych głównie na terenach zurbanizowanych/zabudowanych lub wzdłuż dróg) przy nieodpowiednim prowadzeniu prac budowlanych /ziemnych w ich bezpośrednim sąsiedztwie (poprzez zaniechanie lub stosowanie niewystarczających działań zabezpieczających) może dochodzić do ich uszkodzeń (głównie mechanicznych uszkodzeń kory, gałęzi lub korzeni). W związku z powyższym przy prowadzeniu prac budowlanych w sąsiedztwie drzew pomnikowych należy stosować odpowiednie działania zabezpieczające oraz zachować szczególną ostrożność podczas prac w celu zapobiegania i eliminacji negatywnego oddziaływania realizacji inwestycji na obiekty chronione.

6.2. Oddziaływanie na przyrodę ożywioną (różnorodność biologiczną, faunę i florę)

Działania uwzględnione w *Strategii* realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

W projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na zasoby przyrody ożywionej. Ewentualnych negatywnych oddziaływań można spodziewać się w przypadku popełnienia znaczących błędów w urządzaniu, użytkowaniu i lokalizacji nowych terenów usługowych i przemysłowych – np. w przypadku dopuszczenia działalności prowadzących do znaczących emisji zanieczyszczeń lub złego zaplanowania/użytkowania infrastruktury służącej obsłudze nowej działalności przemysłowej/usługowej. Generalnie zainwestowanie nowych terenów wiązać się będzie z usunięciem szaty roślinnej, może dojść do zniszczenia lub uszkodzenia części siedlisk oraz szkód w populacjach gatunków. Przyczyniać się to będzie także do uciążliwości związanych z procesami produkcyjnymi (w tym potencjalne emisje zanieczyszczeń do środowiska), ponadto może generować zwiększony ruch do i z obszaru zainwestowania.

Zasadniczo negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę w ramach realizacji postanowień *Strategii* zachodzić będzie na etapie budowy poszczególnych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym. Faza budowy przedsięwzięć będzie odbywała się głównie w terenie w znacznej części przekształconym antropogenicznie. W fazie tej może nastąpić jednak m.in. likwidacja roślinności w miejscach wykonywania prac budowlanych, wycinka drzew i krzewów, płoszenie zwierząt. W zdecydowanej większości na terenach planowanych inwestycji występować będą gatunki częste i pospolite, typowe dla miejsc przekształconych antropogenicznie. Na etapie realizacji inwestycji najsilniejsze oddziaływanie będą związane z hałasem generowanym przez ciężki sprzęt budowlany. Oddziaływanie to może prowadzić do okresowego przemieszczenia się np. ptaków poza tereny przedsięwzięcia. Uciążliwości te jednak będą okresowe – ograniczone do etapu budowy, krótkotrwałe i odwracalne. Działania z zakresu rewitalizacji, termomodernizacji, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji i rozrodczym. Realizacja prac z zakresu zmiany stosunków wodnych może prowadzić do zaburzeń ekosystemów rzecznych – zarówno elementów biologicznych (fitobentos, fitoplankton, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe, ichtiofauna), jak i hydromorfologicznych (reżim hydrologiczny, ciągłość rzeki, warunki morfologiczne) oraz fizykochemicznych (temperatura, zawiesina ogólna, warunki tlenowe, warunki biogenne, zasolenie).

Natomiast w projekcie *Strategii* znajduje się wiele zapisów zapowiadających oddziaływania pozytywne na stan fauny, flory i różnorodności biologicznej.

Zakładany wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu, w tym przede wszystkim: zabezpieczenie przed podtopieniami i suszą, ochrona terenów naturalnej retencji wodnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, uznano za pozytywne, ponieważ przyczynią się bezpośrednio i długoterminowo do reagowania na zmiany środowiska wynikające ze zmian klimatu. Retencjonowanie wody ma bezpośredni wpływ na zachowanie we właściwym stanie siedlisk i ekosystemów zależnych od wody. W perspektywie długoterminowej zachowanie i przywracanie naturalnych obszarów retencjonujących wodę może przyczynić się do zachowania rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt, a tym samym do zachowania różnorodności biologicznej. Ważne jest również rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych i zagospodarowanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych. Wpłynie to bezpośrednio na zmniejszenie i/lub spowolnienie spływów powierzchniowych, przenikanie zanieczyszczeń do wód i gleb. Proprzyrodnicza gospodarka wodami opadowymi przyczyni się bezpośrednio i długoterminowo do zachowania we właściwym stanie i kondycji gatunków oraz siedlisk. Prognozuje się, że rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, zwiększenie powierzchni zieleni (parki, skwery, stawy i inne) na obszarach poddanych antropopresji, bezpośrednio i długoterminowo może być sposobem adaptacji do zmian klimatu, co pośrednio i długoterminowo może wpływać na zachowanie gatunków roślin i zwierząt oraz różnorodności biologicznej. Działania ukierunkowane na rozwój terenów zieleni i ochronę obszarów naturalnej retencji wodnej bezpośrednio przyczynią się do poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego gminy.

Przed przystąpieniem do prac projektowych i uszczegóławianiem rozwiązań technicznych należy zaproponować dokładną lokalizację obiektu małej retencji w oparciu o istniejące materiały fizjograficzne oraz o wizję terenową. Zalecane jest, aby niezależnie od formalnych wymogów zawsze przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w miejscu lokalizacji obiektu i na jej podstawie zweryfikować zasadność realizacji obiektu, występujące ryzyko oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. na gatunki chronione lub na chronione siedliska przyrodnicze), ograniczenia i wymogi środowiskowe do uwzględnienia w projektowaniu. Najistotniejszym elementem fazy budowy jest właściwa kontrola i nadzór nad prowadzonymi pracami. Szczególnie ważne jest ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, poprzez planowe prowadzenie robót. Generalnie roboty powinny być prowadzone przy niskim stanie wód powierzchniowych i podziemnych oraz poza okresem lęgowym ptaków/sezonem rozrodu płazów i gadów.

Budowa nowych instalacji lub rozbudowa istniejących obiektów w celu poprawy ich efektywności i wydajności, mogą powodować wystąpienie potencjalnych, negatywnych oddziaływań na środowisko biotyczne w obszarze zainwestowania. Podobnie w przypadku gospodarki ściekowej, gdzie konieczna będzie realizacja nowych inwestycji, zajmujących powierzchnię i ingerujących w użytkowanie gruntów. W obu przypadkach bezpośrednio, krótkoterminowo na etapie realizacji inwestycji możliwe są negatywne oddziaływania na zwierzęta, rośliny i ich siedliska takie jak: zmiany w składzie gatunkowym, ograniczenie dostępu do bazy pokarmowej, zajęcie miejsc rozrodu, płoszenie zwierząt. Po zakończeniu prac, w perspektywie długoterminowej skutki zrealizowanych działań będą jednak pozytywnie oddziaływały na środowisko. Zmniejszy się ryzyko zanieczyszczenia środowiska, w tym zagrożenie wynikające z niewłaściwego postępowania ze ściekami.

Znacząco korzystnych oddziaływań spodziewać się można w wyniku realizacji działań z zakresu poprawy jakości powietrza, w tym eliminacji smogu poprzez rozwój gospodarki niskoemisyjnej w sektorze publicznym, mieszkalnictwie, transporcie, a także z rozwojem OZE w zakresie wzmocnienia energetyki obywatelskiej w tym w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji. Instalacje takie montowane na dachach i budynkach nie będą ingerować w stan zasobów przyrodniczych. Działania służące wzmocnieniu energetyki obywatelskiej (prosumenckiej) w połączeniu z likwidacją źródeł tzw. niskiej emisji, stanowiących jedno z głównych źródeł zanieczyszczenia powietrza, długoterminowo, korzystnie wpłyną na wszystkie biotyczne elementy środowiska, w tym gatunki wrażliwe na zanieczyszczenia oraz na poprawę

warunków bytowania roślin i zwierząt. Wymiana systemów grzewczych na przyjazne środowisku przyczyni się bezpośrednio do ograniczenia zużycia paliw stałych, których spalanie negatywnie oddziałuje na organizmy żywe. Poprawa jakości powietrza wpłynie pośrednio, pozytywnie, długookresowo na zachowanie różnorodności gatunkowej i siedliskowej.

Realizacja zadań z zakresu właściwego planowania przestrzennego oraz ograniczania rozproszenia zabudowy wpłynie pozytywnie na środowisko przyrodnicze. W procesie kształtowania polityki rozwoju gminy środowisko przyrodnicze powinno być podstawowym wyznacznikiem możliwości rozwoju, a następnie głównym czynnikiem decydującym o wyborze wariantu koncepcji, weryfikującym rozwiązania przestrzenne w harmonii ze środowiskiem przyrodniczym. Należy mieć na uwadze, iż najlepszą formą ochrony dziedzictwa przyrodniczego jest właściwie prowadzona polityka planowania przestrzennego i odpowiednie zagospodarowanie terenu.

Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa zwiększy wrażliwość na przestrzeń, długoterminowo i wtórnie ograniczając presję antropogeniczną na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną. Instrumenty wsparcia zawodowego ze szczególnym uwzględnieniem tzw. zawodów przyszłości i nowoczesnych technologii pozwalają prognozować, że kształcenie przyszłych pokoleń odbywać się będzie w kierunku prośrodowiskowym. Wkraczająca na rynek kadra, kierować się będzie zasadami zrównoważonego rozwoju opartymi na poszanowaniu środowiska.

Zagospodarowanie miejsc publicznych sprzyjające spotkaniom społeczności lokalnej, integracji i poczuciu odpowiedzialności za dobro wspólne jakim jest przestrzeń, jej zasoby i walory przyrodnicze może stymulować funkcjonowanie przyrody.

Dzięki rozwojowi infrastruktury transportu zbiorowego w perspektywie długoterminowej można spodziewać się pośrednich, korzystnych wpływów na komponenty przyrodnicze, ze względu na zmniejszenie ruchu drogowego indywidualnych użytkowników dróg, ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wypadków, przekładających się na korzystne zmiany dotyczące gatunków i siedlisk.

Prognozuje się również, że cyfryzacja rozumiana jako dostępność do sieci i kompetencje użytkowników, wprowadzanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, spowoduje ograniczenie inwestycji takich jak budowa obiektów, dróg, parkingów i innych oraz ograniczenie transportu, a co za tym idzie powodowania zajętości terenu i emisji do środowiska, związanych dotychczas z fizycznym dostępem mieszkańców do usług publicznych; oznacza to zmniejszenie presji na środowisko przyrodnicze.

6.3. Oddziaływanie na powietrze

W projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na jakość powietrza. Ewentualnych negatywnych oddziaływań można spodziewać się w przypadku popełnienia znaczących błędów w urządzaniu i użytkowaniu nowych terenów usługowych i przemysłowych – np. w przypadku dopuszczenia działalności prowadzących do znaczących emisji zanieczyszczeń powietrza, lub złego zaplanowania /użytkowania infrastruktury służącej obsłudze nowej działalności przemysłowej/usługowej.

Natomiast w projekcie *Strategii* znajduje się wiele zapisów zapowiadających oddziaływanie pozytywne na jakość powietrza.

Zadania z zakresu ochrony powietrza atmosferycznego przewidziane w *Strategii* mają na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Działania te pozwolą również na wyeliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z zanieczyszczeniem powietrza. Działania te mają pozytywny i długoterminowy charakter. Wymiana przestarzałych urządzeń grzewczych opalanych paliwami stałymi oraz termomodernizacja budynków stanowią podstawowe działania zmierzające do ograniczenia zjawiska niskiej emisji i trwałej poprawy jakości powietrza. W ramach ograniczania niskiej emisji zaplanowano również m.in. przebudowę i modernizację infrastruktury drogowej. Działania te mają na celu zmniejszenie emisji

niezorganizowanej z systemu transportowego poprzez zwiększenie płynności ruchu, poprawę stanu technicznego nawierzchni dróg. Poprawa stanu technicznego dróg spowoduje upłynnienie ruchu samochodowego oraz redukcję pracy przewozowej, a w efekcie ograniczenie emisji spalin i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego i klimatu. W sąsiedztwie modernizowanych i przebudowywanych dróg należy rozważyć realizację działań z zakresu nasadzeń zieleni izolacyjnej, która stanowi skuteczny środek ograniczający niekorzystny wpływ szlaków komunikacyjnych w zakresie emisji substancji do powietrza. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej, w tym zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu w formie zapisu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jest zadaniem realizowanym przez organy uchwałodawcze gmin (na podstawie uchwały Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”). Także w „Programie ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030” wskazano zadanie: „Zieleń drogowa, osłonowa, izolacyjna”. Ograniczenie indywidualnego transportu samochodowego poprzez budowę infrastruktury dla ruchu pieszego i rowerowego spowoduje bezpośrednią, długoterminową poprawę jakości powietrza, a także ograniczy emisję hałasu do środowiska, pozytywnie wpłynie na zdrowie ludzi oraz krajobraz. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wpłynie pozytywnie na stan zdrowia mieszkańców, stan fauny i flory, a także na dobrą kondycję dóbr materialnych i kulturowych. Rozwój transportu zbiorowego oznacza szansę na zmniejszenie natężenia ruchu samochodowego, co w konsekwencji wpłynie na redukcję emisji spalin do powietrza. Jedną z metod na zmniejszenie emisji gazów i pyłów do środowiska jest również sięganie po alternatywne źródła napędu pojazdów używanych w transporcie publicznym. Ograniczenie tego typu emisji jest szczególnie ważne w pojazdach komunikacji zbiorowej (floty pojazdów wykonują miliony kilometrów rocznie, generując znacznie ilości zanieczyszczeń). W zakresie inwestycji w odnawialne źródła energii niniejsza Prognoza rekomenduje realizację przydomowych mikroinstalacji OZE w ramach tzw. energetyki rozproszonej (tj. kolektorów słonecznych, paneli słonecznych oraz pomp ciepła), które nie generują negatywnych oddziaływań środowiskowych. Również realizacja inwestycji z zakresu modernizacji przemysłowych źródeł ciepła oraz modernizacji i budowy energooszczędnego systemu oświetlenia ulicznego wpłyną na poprawę jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji punktowej.

Ponadto, koncentracja działalności przemysłowej i usługowej w wyznaczonych strefach, wraz z zapleczem logistycznym, stwarza przesłanki by oczekiwać relatywnie zmniejszonego zapotrzebowania na transport drogowy towarów, zwłaszcza jeśli w strefie znajdą się kooperujące podmioty, uczestniczące w tym samym łańcuchu dostaw. Również dbałość o standardy w mieszkalnictwie oraz dbałość o zachowanie zwartej struktury zabudowy gminy przyczynią się do ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza, gdyż wiązać się to będzie m.in. z włączaniem mieszkań w sieć gazowniczą i ciepłowniczą.

Podsumowując realizacja zadań wyznaczonych w ramach *Strategii* wpłynie w sposób długotrwanie pozytywny i bezpośredni na poprawę jakości powietrza. Mając na uwadze, iż środowisko stanowi system elementów połączonych i współzależnych, to poprawa jednego komponentu środowiskowego (w analizowanym przypadku powietrza) wpłynie w sposób pośredni pozytywnie na pozostałe komponenty środowiskowe takie jak woda, zwierzęta, rośliny, ludzie, dobra materialne, zasoby naturalne czy adaptację do zmian klimatu.

Negatywne oddziaływanie na powietrze może wystąpić jednak w fazie realizacji poszczególnych zadań inwestycyjnych - krótkoterminowo występować będzie zwiększona emisja spalin i pyłu podczas wykonywania prac budowlanych. Na etapie realizacji inwestycji źródłem oddziaływań w zakresie emisji pyłów i gazów mogą być:

- maszyny budowlane,
- pojazdy transportujące materiały służące do budowy,
- przechowywanie sypkich materiałów budowlanych,
- szlifowanie i cięcie materiałów budowlanych,
- prace wykończeniowe z wykorzystaniem materiałów zawierających rozpuszczalniki organiczne i inne substancje mogące przedostawać się do powietrza,
- kładzenie mas bitumicznych.

Spośród wymienionych źródeł najistotniejszy wpływ na jakość powietrza w okresie realizacji przedsięwzięcia mają ciężkie roboty budowlane i transport materiałów sypkich.

6.4. Oddziaływanie na klimat

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawalnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” realizowane będą kierunki działań, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost pochłaniania gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powódzie, podtopienia oraz susze, w tym występowanie okresowych niedoborów wody. Do działań takich zaliczają się m.in.:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą.
- Optymalizacja transportu zbiorowego i jego dostosowanie do potrzeb mieszkańców.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych.
- Promocja, edukacja i wspieranie przedsięwzięć dotyczących upowszechniania wiedzy z dziedziny ekologii, w tym zasad działania i wykorzystania OZE wśród różnych grup społecznych.
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków oraz rozwój instalacji OZE.
- Wymiana nieefektywnych źródeł ciepła.

- Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

W projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na zdolność adaptacji gminy do zmiany klimatycznej lub znacząco potęgować samo zjawisko zmiany klimatycznej. Ewentualnych negatywnych oddziaływań można spodziewać się w przypadku popełnienia znaczących błędów w urządzaniu i użytkowaniu nowych terenów usługowych i przemysłowych – np. w przypadku nadmiernego uszczelnienia powierzchni terenu, prowadzącego do zmniejszenia odporności na skutki ekstremalnych zdarzeń pogodowych (efekt wyspy ciepła w czasie upałów, podtopienia po nawalnych deszczach) oraz w przypadku jeśli urządzaniu nowych terenów nie będzie towarzyszyło ani zagospodarowanie wód deszczowych, ani wykorzystanie energii odnawialnej, ani wprowadzanie zieleni jako funkcji uzupełniającej.

Podsumowując należy jednak spodziewać się, że realizacja celów *Strategii* znacząco przyczyni się do zmniejszenia jednostkowych emisji gazów cieplarnianych, a działania, które o tym zadecydują to w większości te same, które zadecydują też o zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń powietrza z transportu drogowego oraz z zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Z kolei o zwiększeniu zdolności adaptacyjnej i mitygacyjnej zadecyduje przede wszystkim wdrożenie zasad gospodarowania błękitno-zieloną infrastrukturą, obejmujące zagospodarowanie nadmiaru wód deszczowych poprzez zwiększenie retencyjności obszarów zabudowanych, poprawę stanu (odnawianie) istniejących użytków zielonych, zwiększenie udziału zieleni w strefie zabudowy oraz w przestrzeni publicznej, co pozwoli ograniczyć efekt miejskiej wyspy ciepła oraz takie użytkowanie terenów zalewowych i narażonych na podtapianie, które uczyni je bardziej odpornymi na skutki zalewania/podtapiania (np. rozbudowa, przebudowa i remonty sieci rowów melioracyjnych).

Istotny wpływ na adaptację do zmian klimatu mają również wszelkie planowane działania z zakresu rozwijania systemu bezpieczeństwa i ratownictwa (OSP, Policja), np. doposażenie jednostek OSP w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych oraz ekstremalnych zjawisk atmosferycznych czy budowa systemu wczesnego ostrzegania przed zjawiskami katastrofalnymi, który pozwoli minimalizować skutki zmian klimatu dla gospodarki i społeczeństwa.

6.5. Oddziaływanie na wodę

W ramach *Strategii* zaplanowano do realizacji następujące kierunki działań, których celem jest poprawa stanu ilościowego i jakościowego wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy Stare Miasto:

- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci wodociągowej.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji deszczowej.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty gminnej oczyszczalni ścieków.
- Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci rowów melioracyjnych i innych urządzeń wodnych.
- Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

Gromadzenie i wykorzystywanie wód opadowych jest jednym ze sposobów adaptacji do zachodzących zmian klimatycznych. Zastosowanie odpowiednich rozwiązań projektowych pozwala zniwelować skutki nadmiarów i deficytów wody. Mała retencja wprowadzana na terenach zurbanizowanych pozwala bowiem na poprawę bilansu wodnego poprzez jego zrównoważenie za pomocą odpowiedniego sterowania obiegiem wody. Odpowiednio wprowadzana w środowisko zurbanizowane jest rozwiązaniem łączącym interesy rozwoju infrastruktury i środowiska przyrodniczego.

Spodziewany pozytywny wpływ zaplanowanych działań na środowisko to również zachowanie przepływów ekologicznych oraz siedlisk wodnych, bagiennych i lądowych, nawet

w warunkach obniżonych opadów. Realizacja wymienionych działań przyczyni się do poprawy stanu ekologicznego wód. Wspomogą one również procesy samoregulacji i samooczyszczania ekosystemów, co przełoży się na poprawę jakości wody. Jednocześnie efektami działania będzie ochrona ekosystemów zależnych od wód. Opisywane działania będą pośrednio, długoterminowo i pozytywnie oddziaływać na stan wód powierzchniowych oraz na osiągnięcie celów środowiskowych przez JCW i celów dla obszarów chronionych. Stosowanie różnych form retencji, w tym naturalnej (realizowanej za pomocą środków mających na celu ochronę zasobów wodnych przez przywracanie lub utrzymanie naturalnych ekosystemów), w znacznym stopniu przyczyni się do zmniejszenia wrażliwości społeczeństwa, środowiska i gospodarki na skutki zmian klimatu. Zapewnienie odpowiedniej ilości wody w warunkach dużej niepewności klimatycznej przez jej racjonalne wykorzystanie pozwoli zaspokoić potrzeby wodne wszystkich użytkowników. Działania z zakresu retencji wodnej mają na celu zmniejszenie oraz spowolnienie odpływu ze zlewni. Działania kształtujące strukturę użytkowania terenu, takie jak tworzenie nowych terenów zieleni, zwiększają infiltrację wody do gleby i gruntu oraz powodują wzrost oporów ruchu dla wody płynącej po powierzchni, co spowalnia i zmniejsza objętość spływu powierzchniowego. Wzrost infiltracji opadów atmosferycznych do gruntu i w konsekwencji wzrost retencji wód podziemnych, przy jednoczesnym zmniejszeniu spływu powierzchniowego wód opadowych, przyczynia się do zwiększania zasilania podziemnego rzek i wyrównywania odpływu rzecznej w ciągu roku, co istotnie eliminuje głębokie niżówki i łagodzi skutki suszy oraz obniża wezbrania rzeczne.

Zwiększenie retencji zlewni zapewni większą stabilność zasilania cieków w okresach występowania suszy, wpłynie pozytywnie na stan ekosystemów i obszarów od wód zależnych oraz wiąże się z poprawą stanu jakościowego wód powierzchniowych. Przy projektowaniu obiektów hydrotechnicznych należy jednak uwzględnić występujące w obszarze inwestycji walory środowiska przyrodniczego oraz przyjąć rozwiązania zapewniające ciągłość morfologiczną cieku, aby działanie nie wpłynęło negatywnie na stan elementów hydromorfologicznych, biologicznych oraz fizykochemicznych ekosystemu wodnego.

Rozbudowa sieci wodociągowej oraz modernizacja urządzeń wodociągowych przełoży się na poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, a przez to bezpośrednio i długoterminowo na zdrowie mieszkańców oraz ogólne podniesienie standardu życia. Dzięki realizacji zadań modernizacyjnych możliwe będzie ograniczenie strat wody na sieci, a tym samym ograniczenie zużycia wody. Zadania związane z rozbudową systemu kanalizacyjnego przyczynią się do ograniczenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do wód, ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych, a tym samym do poprawy jakości tych wód. Generalnie realizacja zadań i inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej będzie miała bezpośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ na środowisko wodne m.in. poprzez zmniejszenie ilości odprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych, a pośrednio również na zdrowie ludzi. Realizacja tych działań jest niezbędna i w efekcie korzystna dla środowiska.

Należy jednak mieć na uwadze, iż na etapie realizacji inwestycji, może teoretycznie nastąpić, przy niewłaściwie prowadzonych pracach negatywne oddziaływanie na środowisko wodne w miejscu i otoczeniu realizowanej inwestycji. W następstwie prac budowlanych nastąpić może również ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe. Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno-gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

Należy mieć na uwadze, iż każda inwestycja polegająca na budowie nowej instalacji/obiektu oraz ogólnie rozwój społeczno-gospodarczy danej jednostki powoduje wzrost presji na środowisko, w tym na środowisko wodne poprzez zwiększone zużycie wody

i odprowadzanie ścieków. *Strategia* zakłada m.in. uzbrajanie terenów inwestycyjnych czy budowę i rozbudowę obiektów użyteczności publicznej i obiektów komunalnych. Jednak w projekcie *Strategii* nie ma takich ustaleń, które mogłyby jednoznacznie wskazywać na wystąpienie znaczących negatywnych oddziaływań na jakość wód podziemnych i powierzchniowych na terenie gminy. W projekcie *Strategii* nie zaplanowano przedsięwzięć, które mogłyby skutkować naruszeniem struktury użytkowego poziomu wodonośnego wód podziemnych lub uruchomieniem procesu migracji zanieczyszczeń do tego poziomu.

Podsumowując realizacja „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” sprzyjać będzie osiągnięciu celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód zlokalizowanych na omawianym terenie, o których mowa w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

Wdrożenie działań z zakresu wzrostu możliwości retencyjnych obszaru gminy będzie miało następujący wpływ na wody, w tym na elementy decydujące o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym:

- elementy biologiczne: pośredni, pozytywny wpływ będący skutkiem zmniejszenia presji na elementy biologiczne zależne od parametrów fizykochemicznych wód (gatunki żyjące w środowisku wodnym). Wdrożenie działań retencyjnych na obszarach rolniczych będzie sprzyjało zwiększeniu ilości wody przetrzymywanej w terenie oraz zachowaniu siedlisk wodnych, bagiennych i łądowych, nawet w warunkach obniżonych opadów. Dodatkowo tworzone i odtwarzane miejsca podmokłe będą tworzyły korytarze migracji dla organizmów;
- elementy hydromorfologiczne: wdrożenie działań retencyjnych w zlewniach spowoduje normalizację przepływów, poprawi bilans wodny oraz doprowadzi do ograniczenia okresów niżówek w wodach powierzchniowych;
- elementy fizykochemiczne: ograniczenie wymywania zanieczyszczeń fizykochemicznych (np. azotu i fosforu, metali ciężkich) z obszarów rolniczych i zurbanizowanych do JCW. Ograniczenie wielkości ładunków substancji biogenicznych wprowadzanych do cieków w dłuższej perspektywie pozwoli zapobiec wzrostowi żyzności wód;
- elementy chemiczne: ograniczenie wymywania substancji priorytetowych (np. środków ochrony roślin, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), metali ciężkich) z obszarów rolniczych i zurbanizowanych do wód powierzchniowych. Przyczyni się to do redukcji presji na cechy chemiczne (włącznie z ograniczeniem kumulacji substancji priorytetowych w biocie), a docelowo na stan ogólny JCW.

Wdrożenie działań z zakresu gospodarki ściekowej będzie miało następujący wpływ na wody, w tym na elementy decydujące o stanie/potencjale ekologicznym i stanie chemicznym:

- elementy biologiczne: pośredni, pozytywny wpływ będący skutkiem zmniejszenia presji na elementy biologiczne zależne od parametrów fizykochemicznych wód (gatunki żyjące w środowisku wodnym). Możliwy jest negatywny, stały, ale lokalny wpływ na warunki siedliskowe ichtiofauny i bezkręgowców w miejscu zrzutu ścieków oczyszczonych (dotyczy głównie nowych oczyszczalni ścieków oraz zwiększenia przepustowości w już istniejących);
- elementy hydromorfologiczne: w przypadku budowy nowych oczyszczalni ścieków może wystąpić lokalne oddziaływanie związane z budową wylotu (punktowa zmiana morfologii cieku);
- elementy fizykochemiczne: ograniczenie ładunków biogenów, zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz innych zanieczyszczeń wprowadzanych do wód ze ściekami wskutek skierowania ich do zbiorczego systemu oczyszczania, będzie miało bezpośredni, stały, pozytywny wpływ na stan wód. Nastąpi też zmniejszenie oddziaływania na wody ze strony osadów ściekowych w wyniku zastosowania rozwiązań w zakresie przetwarzania osadów. Uporządkowanie gospodarki ściekowej zredukuje dopływ zanieczyszczeń fizykochemicznych ze źródeł rozproszonych. W przypadku budowy nowych oczyszczalni ścieków lub rozbudowy już istniejących może nastąpić zwiększenie ładunków zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych w sposób

punktowy, ale to negatywne bezpośrednie oddziaływanie będzie miało charakter jedynie lokalny, a wielkość wprowadzanego ładunku będzie regulowana prawnie;

- elementy chemiczne: ograniczenie zanieczyszczeń wprowadzanych bezpośrednio do wód ze ściekami oraz redukcja zanieczyszczeń dopływających do JCW ze źródeł rozproszonych. Tak samo jak w przypadku wpływu na elementy fizykochemiczne, budowa nowych oczyszczalni ścieków lub rozbudowa już istniejących spowoduje wzrost ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych punktowo, co wiąże się z występowaniem negatywnego, bezpośredniego oddziaływania na cechy chemiczne w JCW. Wpływ ten będzie miał charakter lokalny. Jednakże wielkość wprowadzanego ładunku będzie regulowana prawnie, co pozwoli na niwelowanie presji znaczącej. Ze względu na przewagę korzyści płynących z wysokiego stopnia oczyszczania ścieków i ograniczenia presji zanieczyszczeniami punktowymi i obszarowymi nad opisanym wyżej negatywnym oddziaływaniem o charakterze lokalnym działania z tej kategorii należy ocenić jak potencjalnie korzystne ze względu na ich pozytywny i długoterminowy wpływ na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Negatywne skutki eksploatacji oczyszczalni ścieków mogą być minimalizowane poprzez zastosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych jak: wielostopniowe systemy oczyszczania ścieków, instalacje do odzysku biogazu i przetwarzania osadów ściekowych.

Działanie dotyczące budowy oraz przebudowy urządzeń melioracji należy ocenić jako mające pośredni długoterminowy pozytywny wpływ na wody powierzchniowe i powiązane obszary chronione, należy jednak zastrzec, że takie spodziewane oddziaływania wystąpią jedynie przy prawidłowym zlokalizowaniu, właściwym wykonaniu i eksploatacji tych systemów. Efektywnie przeprowadzone działanie zwiększy zasoby dyspozycyjne wód gruntowych, a tym samym przyczyni się również do utrzymania przepływów ekologicznych w ciekach, które obecnie w warunkach suszy oraz nasilonego drenażu (obecność systemów melioracji odwadniających, planowanych do przebudowy na nawadniająco - odwadniające) nie są zachowywane. Działanie to może wiązać się z jeszcze jednym pozytywnym, bezpośrednim, długoterminowym oddziaływaniem, a mianowicie planowana przebudowa obecnie istniejących systemów melioracji, poprzez przetrzymanie i późniejsze wykorzystanie wód z odwodnienia obszarów rolniczych, pozwoli na ograniczenie ładunków biogenów odprowadzanych przez system z tych obszarów.

Podsumowując celami z zakresu gospodarowania wodami, na których skupia się *Strategia* są: zwiększenie retencji wodnej, racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód. Odbudowa systemów melioracji, budowa i utrzymanie zbiorników retencyjnych, inwestowanie w tzw. „niebieską” infrastrukturę, modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji, systemów zagospodarowania wód opadowych, utrzymanie, konserwacja i modernizacja urządzeń wodnych - to działania, które przyczynią się do osiągnięcia celów środowiskowych.

6.6. Oddziaływanie na krajobraz, powierzchnię ziemi i gleby

Ocena wpływu realizacji kierunków działań *Strategii* na powierzchnię ziemi, gleby i krajobraz została przeprowadzona łącznie, ponieważ komponenty te są wzajemnie silnie powiązane.

Zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego”, który przyjęty został przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z dnia 27 marca 2023 roku, na terenie gminy Stare Miasto wyróżniono następujące typy i podtypy krajobrazu:

- typ: wiejski – podtyp: z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk – pow. na terenie gminy: 7 348,3 ha,
- typ: leśny – podtyp: z przewagą siedlisk borowych - pow. na terenie gminy: 894,8 ha,
- typ: wód powierzchniowych – podtyp: systemy wód płynących – pow. na terenie gminy: 487,2 ha,
- typ: leśny – podtyp: z przewagą siedlisk lasowych - pow. na terenie gminy: 215,3 ha,

- typ: mozaikowy – podtyp: podmiejski - pow. na terenie gminy: 208,0 ha,
- typ: podmiejski i osadniczy – podtyp: zróżnicowana typologicznie i przestrzennie zabudowa nierolnicza na terenach wcześniej rolniczych - pow. na terenie gminy: 158,8 ha,
- typ: podmiejski i osadniczy – podtyp: miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim - pow. na terenie gminy: 145,0 ha,
- typ: wielkomiejski – podtyp: obszary zabudowy mieszkaniowej - pow. na terenie gminy: 126,2 ha,
- typ: wiejski – podtyp: sztuczne zbiorniki wodne - pow. na terenie gminy: 100,4 ha,
- typ: wielkomiejski – podtyp: wielkie centra handlowe, logistyczne i składowo-magazynowe - pow. na terenie gminy: 56,2 ha,
- typ: wiejski – podtyp: z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim - pow. na terenie gminy: 37,1 ha.

Zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego” na terenie gminy Stare Miasto wyróżniono krajobraz priorytetowy „Dolina Warty Konin-Pyzdry” (krajobraz wód powierzchniowych – systemy wód płynących). Do zjawisk zagrażających możliwości zachowania wartości krajobrazu priorytetowego „Dolina Warty Konin-Pyzdry”, które mają/mogą mieć niekorzystny wpływ na odbiór tego krajobrazu, zaburzają jego estetykę oraz oddziałują negatywnie na wartości przyrodnicze, kulturowe i estetyczno-widokowe należą:

- napowietrzne linie elektroenergetyczne 110 kV przecinające dolinę Warty;
- intensyfikacja zabudowy na obszarze dolinnym;
- obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych zarówno na skutek zachodzących zmian klimatycznych jak i gospodarki wodnej na zbiorniku Jeziorsko powodującej zaburzenie naturalnego reżimu przepływu rzeki Warty i odwodnienie terenu – degradacja siedlisk zwłaszcza wilgotnych, zmiana warunków glebowych i stosunków wilgotnościowych gleb (osuszanie gleb), zmiana szaty roślinnej (ekspansja roślinności sucholubnej), wysychanie starorzeczy;
- przekształcanie i osuszanie mokradeł, torfowisk i łąk wilgotnych w wyniku budowy obwałowań, melioracji odwadniających – utrata bioróżnorodności, zmniejszanie możliwości retencyjnych obszaru,
- fragmentacja terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania – zmiana struktury krajobrazów mozaikowych, utrata bioróżnorodności,
- utrata kontaktu części starorzeczy z wodami rzecznyymi, zarastanie starorzeczy oraz małych zbiorników i oczek wodnych,
- spływy zanieczyszczeń powierzchniowych, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) z pól w granicach krajobrazu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa (niedostateczny poziom skanalizowania).

Europejska Konwencja Krajobrazowa (EKK) formułuje konieczność podjęcia działań na rzecz zintegrowania krajobrazu z własną polityką w zakresie planowania regionalnego i urbanistycznego oraz wszelkimi politykami oddziałującymi na krajobraz. Podkreśla także, że istotne jest włączenie do tworzenia i realizacji polityki krajobrazowej społeczeństwa, organów samorządowych oraz wszystkich stron zainteresowanych jej realizacją.

Spójna oraz skuteczna polityka krajobrazowa musi opierać się na szerokiej wiedzy o zasobach i walorach krajobrazowych oraz w dalszej konsekwencji na sprawnym wdrażaniu do polityk sektorowych oraz dokumentów planistycznych wypracowanych zasad ochrony krajobrazu, gospodarowania nim i jego planowania. Rozpoznanie i waloryzacja przestrzeni, także pod kątem zdefiniowania jej potencjału rozwojowego na poziomie regionalnym, daje podstawy do podejmowania decyzji dotyczących wsparcia działań realizowanych na poziomie lokalnym. To przede wszystkim na tym poziomie podejmowanych jest szereg decyzji, które mają bezpośredni wpływ na krajobraz. Świadomość wartości krajobrazu bezpośrednio oddziałuje na kształtowanie jakości życia oraz zachowanie tożsamości regionalnej i lokalnej, jest również niezwykle istotnym aspektem w procesie działań na rzecz ochrony krajobrazu.

Realizacja szeregu kierunków działań *Strategii* będzie wpływała pozytywnie na stan krajobrazu, powierzchni ziemi oraz gleby.

Korzystne skutki w kontekście ochrony krajobrazu czy zwiększenia jego walorów powinna przynieść ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej i architektonicznej gminy. Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni będzie również realizowana w zakresie przestrzeni publicznych poprzez wyposażenie jej w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych (nowe tereny rekreacyjno-sportowe). W przypadku wprowadzania nowej infrastruktury istnieje jednak także ryzyko wystąpienia zmian niekorzystnych z punktu widzenia krajobrazu (jego pogorszenie czy nawet degradacja), a także powierzchni ziemi i gleb (m.in. przekształcenia związane z budową obiektów czy wzrost powierzchni zabudowanej).

Korzystne dla analizowanych komponentów będą również działania skierowane na adaptację terenów gminy do zmian klimatu, obejmujące m.in. rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. W związku z realizacją tego typu działań można spodziewać się miejscowego przywrócenia czynności biologicznej gleb, a przede wszystkim poprawy walorów krajobrazu.

Opisując pozytywne skutki dla krajobrazu, powierzchni ziemi i gleb wynikające z realizacji zapisów dotyczących ochrony przestrzeni oraz poprawy jej stanu nie sposób pominąć kierunku dedykowanego wsparciu działań podnoszących jakość systemu planowania przestrzennego. Właściwe planowanie i zarządzanie przestrzenią to wszelkie działania racjonalizujące jej wykorzystanie, a więc ograniczające pogarszanie jakości przestrzeni i jej marnotrawstwo. W aspekcie przestrzennym zjawisko rozproszenia zabudowy przejawia się najczęściej w formie:

- pogłębiającego się chaosu przestrzennego związanego z rozproszeniem zabudowy oraz zaburzeniem układu kompozycyjno-funkcjonalnego pierwotnych struktur osadniczych,
- utraconych walorów estetyczno-krajobrazowych,
- braku przestrzeni publicznych,
- koegzystencji terenów mieszkaniowych z terenami rolniczymi,
- przeznaczenia pod budownictwo mieszkaniowe wąskich oraz sięgających w głąb pól uprawnych działek.

Oprócz pozytywnych skutków dla powierzchni ziemi, gleb i krajobrazu wdrażanie zapisów *Strategii* może być przyczyną wystąpienia także wpływów negatywnych. Najistotniejsze negatywne oddziaływania na oceniane komponenty środowiska będą potencjalnie związane z kierunkami dotyczącymi wzrostu zagospodarowania i zabudowy obszaru gminy, a więc obejmującymi rozwój zabudowy oraz wszelkiego typu infrastruktury. W każdym z analizowanych przypadków należy przewidywać utratę funkcji biologicznej gleb i likwidację profilu glebowego (a przynajmniej jej czasową degradację), ryzyko zmiany ukształtowania powierzchni ziemi w miejscach inwestycji, a wreszcie przekształcenia krajobrazu. Oddziaływanie na krajobraz będzie uzależnione od lokalizacji przedsięwzięć, stopnia dostosowania skali zabudowy czy infrastruktury do miejsca oraz zastosowanych rozwiązań technologicznych i jakości rozwiązań architektonicznych.

W związku z realizacją poszczególnych kierunków działań główne negatywne oddziaływania, jakie mogą być generowane na etapie budowy będą dotyczyć następujących aspektów:

- przekształcenia rzeźby terenu,
- przemieszczania mas ziemnych, składowania oraz wymiany gruntów,
- narażenie wydobytej ziemi na działanie czynników atmosferycznych,
- zmiana stosunków wodnych: przesuszenie lub podtopienie gruntu,
- niszczenia pokrywy glebowej na skutek używania ciężkiego sprzętu i zagęszczania profilu glebowego lub też jej całkowitego usuwania, jako warstwy gruntu nie nadającej się do posadowienia obiektów,
- zanieczyszczenia fizyko-chemicznego gruntu substancjami i materiałami stosowanymi w trakcie prowadzenia prac,
- możliwość zniszczenia głębiej położonych warstw gleby wskutek zdjęcia humusu.

Nowa infrastruktura komunalna oraz infrastruktura bezpieczeństwa publicznego będzie stanowiła ingerencję w powierzchnię ziemi, gleby i krajobraz, co pogorszy lokalnie lub miejscowo ich stan. Niezależnie od tego będzie ona jednak oddziaływała również pozytywnie – wraz

z wszelkimi działaniami dedykowanymi poprawie bezpieczeństwa publicznego – poprzez: zmniejszenie ilości ścieków odprowadzanych do wód i ziemi na skutek rozwoju kanalizacji, zmniejszenie depozycji zanieczyszczeń z sektora transportu na skutek upłynnienia ruchu samochodowego oraz wzrostu mobilności miejskiej czy zmniejszenia depozycji zanieczyszczeń w wyniku produkcji ciepła na skutek modernizacji energetycznej budynków.

Podsumowując poza typowymi krótkotrwałymi i lokalnymi negatywnymi oddziaływaniami na krajobraz jakie zachodzą w fazie prac budowlanych dla poszczególnych działań inwestycyjnych „Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” nie zakłada do realizacji inwestycji zmieniających i zakłócających w sposób trwały krajobraz gminy. Wskutek realizacji projektu nie powstaną nowe sztuczne dominanty krajobrazowe. Działania zaplanowane w *Strategii* nie są więc sprzeczne z założeniami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98). Realizacja dokumentu nie wpłynie negatywnie na zachowanie i utrzymanie ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” nie określa do realizacji inwestycji polegających na budowie elektrowni wiatrowych oraz wielkopowierzchniowych wolnostojących instalacji paneli słonecznych, które mogłyby stanowić sztuczne dominanty krajobrazowe przez co zakłócałyby naturalne walory krajobrazu. Preferowanym rozwiązaniem z zakresu OZE jest stosowanie mikroinstalacji przydomowych (energetyka rozproszona) takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepła, ogniwa fotowoltaiczne. Rozwiązanie to ma na celu ograniczenie możliwych negatywnych oddziaływań środowiskowych związanych z budową i funkcjonowaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gminy, przy jednoczesnym wzroście produkcji „czystej” energii i poprawie jakości powietrza oraz brakiem negatywnego wpływu na krajobraz.

6.7. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja zadań polegających na termomodernizacji budynków, wymianie przestarzałych urządzeń grzewczych, stosowaniu instalacji OZE oraz stwarzanie warunków do rozwoju alternatywnych środków transportu (transport zbiorowy, rowerowy) wpłyną w sposób bezpośredni na ograniczenie zużycia nieodnawialnych zasobów energetycznych (surowców energetycznych) na terenie gminy, co jest jednym z głównych założeń „Polityki energetycznej Polski do 2040 r.” oraz pakietu klimatyczno-energetycznego. Natomiast działania polegające na modernizacji i rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz adaptacji do zmian klimatu wpłyną pozytywnie na stan ilościowy i jakościowy zasobów środowiska wodnego. Realizacja *Strategii* wpłynie więc w sposób długotrwale pozytywny na stan ilościowy i jakościowy zasobów naturalnych.

Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska. Wzrost zużycia zasobów naturalnych w stosunku do stanu sprzed realizacji *Strategii* wystąpi więc jedynie w fazie realizacji/budowy przedsięwzięć (zużycie materiałów budowlanych, energii, wody).

6.8. Oddziaływanie na ludzi

Negatywne oddziaływanie na ludzi może występować w przypadku wszelkiego rodzaju działań związanych z realizacją przedsięwzięć infrastrukturalnych na etapie realizacji inwestycji.

Faza realizacji wiązać się będzie głównie z zagrożeniem zdrowia i życia ludzi pracujących na terenie budowy oraz pobliskich mieszkańców. Oddziaływanie te związane będą z emisją drgań, hałasu, zanieczyszczeń powietrza. W czasie budowy emitowany będzie hałas przez maszyny budowlane. Przedłużona lub nadmierna ekspozycja na hałas może prowadzić do zaburzeń snu, podniesienia ciśnienia krwi, powodować efekty psychofizyczne i sercowo – naczyniowe, które ograniczają wydajność i prowokują rozdrażnienie. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dochodzić do negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi poprzez emisję drgań i hałasu związaną z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływania te można zmniejszyć poprzez ograniczenie pracy urządzeń najbardziej uciążliwych w obszarach zabudowanych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza można osiągnąć przez jak największe skrócenie okresu składowania materiałów sypkich, które mogą ulegać pyleniu w wyniku erozji wietrznej, a także powodować znaczne ubytki składowanych na hałdach materiałów. Czynnikiemami zwiększającymi ryzyko zdrowotne na etapie realizacji są również emisje zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenie powietrza będzie miało charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym do terenu budowy. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza będą: spaliny (tlenki azotu, dwutlenek węgla, węglowodory) z silników maszyn budowlanych oraz środków transportu, a także pyły na skutek prowadzonych prac ziemnych oraz ruchu pojazdów.

Najbardziej narażone będą osoby zamieszkałe w sąsiedztwie inwestycji. Jednakże wszelkie uciążliwości będą krótkotrwałe, a ich skutki odwracalne. Oddziaływania te będą ściśle związane z przesuwanym się frontem robót w pobliżu, którego będą największe. Przy standardowej organizacji etapu realizacji inwestycji nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków w postaci trwałego pogorszenia zdrowia ludzi lub utraty życia. W trakcie realizacji przedsięwzięcia bezpośrednie zagrożenia dla ludzi mogą być również spowodowane wypadkami budowlanymi - wskutek nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub w wyniku katastrofy budowlanej.

Docelowo każde działanie planowane w ramach *Strategii* przynosi natomiast pozytywne oddziaływanie – bezpośrednie i/lub pośrednie. Korzystne oddziaływanie będą dotyczyły licznych aspektów jakości życia mieszkańców gminy Stare Miasto.

Zły stan środowiska, a zwłaszcza zanieczyszczenie powietrza, brak dostępności do wysokiej jakości wody przeznaczonej do spożycia, a także ponadnormatywny hałas niosą poważne ryzyko dla zdrowia, dlatego też wszelkie przewidziane w *Strategii* działania mające na celu poprawę stanu środowiska będą pośrednio wpływać na zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców gminy. Najbardziej znaczące korzyści przyniosą działania w zakresie podniesienia jakości powietrza – poprzez ograniczanie emisji szkodliwych dla zdrowia człowieka substancji i rozwój energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii, a także działania ukierunkowane na poprawę czystości i dostępności wód, w szczególności wód przeznaczonych do spożycia oraz redukcję uciążliwości hałasu (redukcji emisji zanieczyszczeń i hałasu pochodzących z transportu służyć będą działania nastawione na wspieranie zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu, a także tworzenie warunków dla transportu rowerowego i upłynnienie ruchu drogowego na terenie gminy). Ważnym działaniem dla poprawy stanu środowiska, a w konsekwencji także bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, jest stałe podnoszenie ich świadomości ekologicznej.

Ograniczanie ryzyka dla zdrowia i życia ludzi będzie efektem realizacji działań związanych z adaptacją do zmian klimatu, które pośrednio będą wpływać na minimalizację ryzyka jakie dla zdrowia ludzi niosą zmiany klimatu, a zwłaszcza wysokie temperatury powietrza, susze powodujące utrudnienia w dostępie do wody użytkowej i pitnej oraz zagrożenia epidemiczne.

Stan zdrowia człowieka w dużej mierze zależy od stylu życia, w tym aktywności fizycznej. Wysiłek fizyczny wywołuje korzystne zmiany czynnościowe mięśni, stawów i serca, przeciwdziała otyłości i nadwadze oraz wpływa na ograniczenie zachorowalności na choroby układu krążenia, choroby metaboliczne (w tym cukrzycę) oraz osteoporozę. Dla poprawy stanu zdrowotnego populacji gminy ważne więc będą wszelkie działania ukierunkowane na poprawę dostępności do obiektów, usług i infrastruktury rekreacji i aktywnego wypoczynku.

Niezaprzeczalnie pozytywny wpływ na zdrowie ludzi wywierać będzie realizacja inwestycji z zakresu ochrony, rewitalizacji i bieżącego utrzymania terenów czynnych

biologiczne. Roślinność i tereny zieleni urządzonej posiadają niezwykle korzystny wpływ na stan zdrowotny ludzi. W licznych badaniach wykazano, że stopień samooceny, zadowolenia z życia i subiektywnego odczuwania szczęścia są w znacznym stopniu związane z częstotliwością korzystania z terenów zieleni, a nawet z tak pozornie błahym czynnikiem, jakim jest ich widok z okien mieszkania. Przyroda, w tym głównie roślinność, może zapobiegać lub znacznie łagodzić czynniki ryzyka dla ludzkiego zdrowia psychicznego i fizycznego. Ma to duże znaczenie zwłaszcza na terenach miejskich i zurbanizowanych.

Cele i działania Strategii obejmujące tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności opartej o lokalne rynki i potencjały, rozwój infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej pośrednio wspierać będą poprawę ekonomicznych warunków życia ludzi, likwidację ubóstwa i bezrobocia. Ważnym aspektem poprawy warunków życia ludzi i przeciwdziałania bezdomności będzie wspieranie funkcjonowania rodzin, a w szczególności zapewnienie możliwości zaspokajania ich potrzeb mieszkaniowych.

Działania dedykowane podniesieniu jakości, dostępności i efektywności edukacji będą służyć wyrównywaniu szans rozwojowych mieszkańców i poprawie ich sytuacji na rynku pracy oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Poprawie jakości życia i zdrowia ludzi będą służyć działania ukierunkowane na włączanie społeczne poprzez wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, a zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, poprawę dostępu do szeroko pojętych usług publicznych, a zwłaszcza e-usług oraz usług wspierających funkcjonowanie rodziny. W pewnym zakresie włączaniu społecznemu sprzyjać będą także działania wspierające integrację społeczności lokalnych poprzez poprawę jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz ich wyposażanie w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu.

6.9. Oddziaływanie na dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie *Strategii* mają pozytywne lub neutralne oddziaływanie na dobra materialne.

Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do poprawy mikroklimatu terenów zurbanizowanych, a tym samym wpłynie na gospodarkę wodną obszaru, odczuwalną temperaturę powietrza i w efekcie na wyższą jakość zamieszkiwania oraz większą bioróżnorodność roślin i zwierząt bytujących w gminie. Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych wraz z rozwojem terenów zieleni zmienić mogą postrzeganie przestrzeni, wpłynąć pozytywnie na dobrostan zamieszkujących i korzystających z niej osób, co długofalowo i bezpośrednio może być motorem napędowym dla rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych. Wzrost odporności na negatywne skutki zmian klimatu wpłynie bezpośrednio, stale i pozytywnie na bezpieczeństwo i stabilność funkcjonowania infrastruktury komunikacyjnej, technicznej oraz podmiotów gospodarczych. Pozytywny wpływ na strukturę osadniczą, zagospodarowanie i użytkowanie terenu będzie wywierać zapewnienie wody pitnej dobrej jakości oraz rozwój i unowocześnianie gospodarki ściekowej.

Planowane działania przyczynią się do wzrostu retencji na terenach rolnych, a w konsekwencji do ograniczenia wielkości obszaru występowania suszy rolniczej, która przyczynia się do ograniczenia lub całkowitej utraty plonów. W aspekcie długofalowym, budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększania retencji glebowej, będzie miała pozytywny wpływ na gleby, a tym samym na sektor rolnictwa. Nawadnianie terenów rolnych będzie sprzyjało poprawie stanu gleb i zahamuje gwałtowny odpływ wód, przyczyniając się do poprawy warunków dla rozwoju rolnictwa.

Poprawa jakości powietrza, w tym eliminacja smogu wywierać będzie pozytywne oddziaływanie na zdrowie mieszkańców oraz jakość życia w gminie.

Rozwój infrastruktury drogowej przyczyni się do większej mobilności i możliwości realizowania potrzeb związanych z pracą i usługami.

Rozwój usług w oparciu o sieć internetową przyczyni się do lepszej dostępności jednostek administracji publicznej i wykluczenia dzięki temu wielu potrzeb dojazdów. Zmniejszą się potrzeby transportowe mieszkańców i wydatki z nimi związane.

Kształtowanie racjonalnych zachowań transportowych przyczynić się może do wzrostu popularności komunikacji publicznej, rezygnacji z komunikacji samochodami prywatnymi, tym samym przyczyniając się do spadku natężenia ruchu drogowego, a zarazem wzrostu rentowności funkcjonujących lub planowanych połączeń transportu publicznego i poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej.

W sposób bezpośredni pozytywnie na dobrostan mieszkańców wpłynie również realizacja m.in. następujących działań:

- rozwijanie systemu bezpieczeństwa i ratownictwa,
- zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej,
- zapewnienie infrastruktury żłobkowej,
- zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej,
- doskonalenie procesu edukacyjnego w placówkach oświatowych,
- wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach,
- wzrost kompetencji kadr instytucji publicznych,
- wsparcie dostosowania pracowników, pracodawców i instytucji do zmian.

6.10. Oddziaływanie na zabytki

Działania wyznaczone w projekcie *Strategii* mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na zabytki.

W ramach działań adaptacyjnych do zmian klimatu planowane są m.in. działania polegające na ochronie przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych, które będą wpływały pozytywnie na zachowanie obiektów zabytkowych. Zabezpieczenie, zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie ryzyka powodzi i/lub lokalnych podtopień jest ważne dla bezpieczeństwa zabytków znajdujących się na zagrożonych obszarach. Przebudowa i budowa sieci kanalizacji deszczowej oraz przystosowanie terenu i dostosowanie zagospodarowania do wystąpienia deszczy nawalnych mogą zapobiegać lub zmniejszać zagrożenie lokalnymi podtopieniami terenów, w tym obiektów zabytkowych. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w pośredni sposób może przyczynić się do zachowania ekspozycji i walorów obiektów oraz obszarów cennych kulturowo. Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczo-krajobrazowych, a także rozwój terenów zieleni ma na celu zachowanie walorów krajobrazowych, w tym kulturowych, co również może w bezpośredni sposób przyczynić się do zachowania ekspozycji i walorów obiektów oraz obszarów cennych kulturowo.

Obecne w zanieczyszczeniach tlenki węgla, siarki i azotu wnikają w tynki budynków i zmieniają ich strukturę, co prowadzi do chemicznych i mechanicznych uszkodzeń, kruszenia i zniszczenia zabytkowych elewacji. Zwiększenie udziału produkcji energii z OZE i związana z tym redukcja emisji zanieczyszczeń, podobnie jak inne działania zmierzające do poprawy jakości powietrza, mogą mieć istotne, pośrednie pozytywne oddziaływanie na obiekty zabytkowe. W przypadku obiektów objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840) możliwość i stopień ingerencji w oryginalną architekturę obiektu jest pod kontrolą służb konserwatorskich, co powinno przekładać się na zachowanie jego walorów. Nieumiejętnie przeprowadzona termomodernizacja może mieć bezpośrednie negatywne i długoterminowe oddziaływanie na obiekty historyczne, których walory związane są między innymi z oryginalną, zabytkową elewacją. Jednocześnie termomodernizacja, możliwa do przeprowadzenia zgodnie ze sztuką konserwatorską, przyczyniając się do zapewnienia odpowiednich warunków termicznych może oddziaływać bezpośrednio pozytywnie i długoterminowo dzięki zachowaniu w dobrym stanie technicznym substancji zabytkowej.

Rozwój transportu zbiorowego i lepsza integracja systemów transportowych przyczynią się do zmniejszenia zapotrzebowania na indywidualny transport samochodowy, co w konse-

kwencji ograniczy emisję zanieczyszczeń oraz drgań szkodliwych dla obiektów zabytkowych. Należy jednak mieć na uwadze, iż przy dużych inwestycjach infrastrukturalnych mogą występować kolizje przestrzenne wtedy, gdy przebiegają przez lub w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów lub obiektów cennych kulturowo, powodując degradację lub utratę walorów krajobrazowych i kulturowych.

Adaptacja, rewitalizacja i remonty istniejących obiektów zabytkowych muszą być prowadzone z poszanowaniem istniejących wartości architektonicznych i krajobrazowych. Prawdłowo przeprowadzone prace pozwolą poprawić stan techniczny obiektu oraz wyeksponować jego walory architektoniczne i historyczne.

Również działania z zakresu poprawy jakości, kompleksowości i dostępności oferty czasu wolnego, w tym turystycznej, sportowej i kulturalnej dla mieszkańców i turystów, a także jej promocja mogą mieć oddziaływanie pozytywne i przyczynić się pośrednio do wzmocnienia tożsamości regionalnej mieszkańców, zwiększenia ich wiedzy na temat zasobu kulturowego oraz świadomości potrzeby jego ochrony.

7. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE I SKUMULOWANE

Działania zaproponowane w ramach projektu Strategii mają charakter lokalny, rozproszony oraz różnokierunkowy, a także ich realizacja zaplanowana jest w długim okresie czasu (do 2033 r.). Zgodnie z niniejszą prognozą negatywne oddziaływania zaplanowanych działań mogą występować głównie na etapie budowy (etapie realizacyjnym) danego przedsięwzięcia. Będą to typowe oddziaływania związane z realizacją prac budowlanych – o charakterze krótkoterminowym i w pełni odwracalnym.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych oraz znaczących oddziaływań skumulowanych prowadzących do trwałych negatywnych zmian w środowisku.

8. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE I OGRANICZANIE NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” sformułowano szereg działań, których realizacja przyczyni się do zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów. Negatywne oddziaływania na środowisko będące skutkiem postanowień projektowanego dokumentu zidentyfikowano głównie w fazie realizacji przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym/budowlanym. Jednak odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowlanych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,

- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- odpady będą przechowywane w sposób uniemożliwiający przedostawanie się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych, jak również rozwiewania na tereny przyległe,
- odpady niebezpieczne będą przechowywane w szczelnych pojemnikach bądź workach odpornych na działanie substancji niebezpiecznych zawartych w odpadzie; miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych będzie utwardzone i zadaszone, co pozwoli na zabezpieczenie środowiska wodno-gruntowego przed ewentualnym przedostaniem się substancji niebezpiecznej,
- odpady będą przekazywane odpowiednim firmom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów; większość odpadów pochodząca z budowy będzie nadawać się do odzysku, w związku z czym preferowani będą odbiorcy odpadów zapewniający właśnie takie zagospodarowanie,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów występujących na terenie inwestycji,
- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,
- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,
- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego - pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

Mając na względzie rodzaj zaplanowanych zadań oraz z uwagi na istniejące na obszarze gminy Stare Miasto zadrzewienia należy zwrócić szczególną uwagę na ochronę drzew podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku

konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych*, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.) tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 29. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Prace w obrębie budynków (termomodernizacja, montaż instalacji OZE)	Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apus apus</i> , pustułka <i>Falco tinnunculus</i> , mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , i in. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Modernizacja i bieżące utrzymanie wód, urządzeń melioracyjnych i wodnych	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębianiem mogą prowadzić do zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji. Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.
Budowa obiektów małej retencji	Przed przystąpieniem do prac projektowych i uszczegóławianiem rozwiązań technicznych należy zaproponować dokładną lokalizację obiektu małej retencji

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	<p>w oparciu o istniejące materiały fizjograficzne oraz o wizję terenową. Zalecane jest, aby niezależnie od formalnych wymogów zawsze przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą w miejscu lokalizacji obiektu i na jej podstawie zweryfikować zasadność realizacji obiektu, występujące ryzyka oddziaływania na środowisko przyrodnicze (np. na gatunki chronione lub na chronione siedliska przyrodnicze), ograniczenia i wymogi środowiskowe do uwzględnienia w projektowaniu. Najistotniejszym elementem fazy budowy jest właściwa kontrola i nadzór nad prowadzonymi pracami. Szczególnie ważne jest graniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, poprzez planowe prowadzenie robót. Generalnie roboty powinny być prowadzone przy niskim stanie wód powierzchniowych i podziemnych oraz poza okresem lęgowym ptaków/sezonem rozrodu ptaków i gadów.</p> <p>Zagadnienia związane z organizacją placu budowy, np. dojazd sprzętu, powinny być przeanalizowane już na etapie weryfikacji uwarunkowań środowiskowych i oceny oddziaływania na środowisko. W przypadku prac polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, na których znajdują się skupienia roślinności o dużej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych, szczególne warunki prowadzenia robót budowlanych mogą być nałożone decyzją regionalnego dyrektora ochrony środowiska wydawaną w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody. Taka decyzja (lub postanowienie stwierdzające, że nie jest ona wymagana), powinna być uzyskana przed uzyskaniem pozwolenia na budowę.</p>
<p style="text-align: center;">Budowa, modernizacja, przebudowa infrastruktury liniowej</p>	<p>W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk).</p> <p>W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, • fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygrodzenie terenu ich występowania, • przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, • mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu, • zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew,

Rodzaj inwestycji	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	<ul style="list-style-type: none"> • mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych. <p>W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrony gleb:<ul style="list-style-type: none"> • oszczędnie gospodarować terenem, • ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, • zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, • sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postoju zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, • w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, • należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, • po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. 2. Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych:<ul style="list-style-type: none"> • zachować szczególną ostrożności w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, • zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), • powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. 3. Ochrony powietrza atmosferycznego:<ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, • w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, • materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w oponcze ograniczające pylenie, • wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. 4. Ochrony klimatu akustycznego:<ul style="list-style-type: none"> • wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, • stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska,

Źródło: opracowanie własne

9. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przeprowadzając analizę wariantów poszczególnych przedsięwzięć można porównywać ze sobą następujące elementy inwestycyjne:

- warianty lokalizacji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne,
- warianty organizacyjne,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Działania uwzględnione w projekcie „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. W dokumencie nie ma określonych szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym ustalenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych działań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/ projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji postanowień Strategii wpłynie negatywnie na środowisko, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, celem projektowanego dokumentu jest zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy Stare Miasto z uwzględnieniem ochrony środowiska i racjonalnego korzystania z jego zasobów.

10. ANALIZA SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.) organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

Niniejszy obowiązek realizowany będzie poprzez sporządzanie w cyklach rocznych raportów monitorujących stopień wykonania postanowień „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033”. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji celów określonych w *Strategii*, w tym m.in. określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie gminy. Monitoring skutków realizacji postanowień dokumentu obejmować będzie wszystkie komponenty środowiska. Analiza skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu na środowisko przeprowadzona zostanie m.in. w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ).

SPIS TABEL

Tabela 1. Wyznaczone cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach celu strategicznego I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy gminy	10
Tabela 2. Wyznaczone cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach celu strategicznego II: Zrównoważony rozwój gospodarczy Gminy Stare Miasto.....	12
Tabela 3. Wyznaczone cele operacyjne oraz kierunki działań w ramach celu strategicznego III: Wysoka jakość życia mieszkańców dzięki rozwiniętej ofercie społecznej.....	13
Tabela 4. Ustalenia projektu „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” zapewniające realizację celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym	14
Tabela 5. Główne cele oraz założenia dotyczące ochrony środowiska obowiązujące w dokumentach strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.....	17
Tabela 6. Wykaz JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto (zlewnie).....	28
Tabela 7. Stan ogólny JCWP zlokalizowanych w obrębie gminy Stare Miasto	29
Tabela 8. Cele środowiskowe wyznaczone w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla JCWP położonych na obszarze gminy Stare Miasto.....	29
Tabela 9. Aktualna klasyfikacja i ocena stanu poszczególnych monitorowanych zlewni JCWP znajdujących się na terenie gminy Stare Miasto.....	31
Tabela 10. Podstawowa charakterystyka JCWPd nr 62 i 71	32
Tabela 11. Charakterystyka GZWP nr 151.....	34
Tabela 12. Aktualny stan chemiczny i ilościowy JCWPd, w obrębie których położona jest gmina Stare Miasto (stan na 2019 r.).....	35
Tabela 13. Zestawienie wyników badań jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie JCWPd nr 62 i 71 zgodnie z monitoringiem diagnostycznym przeprowadzonym w 2022 r. w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska.....	36
Tabela 14. Porównanie wyników GPR 2015 i GPR 2020/2021 przeprowadzonych dla odcinków dróg zlokalizowanych na terenie gminy Stare Miasto	39
Tabela 15. Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Stare Miasto.....	41
Tabela 16. Bonitacja gleb (gruntów) ornych na terenie gminy Stare Miasto.....	43
Tabela 17. Charakterystyka złóż kopalin udokumentowanych na terenie gminy Stare Miasto.....	45
Tabela 18. Struktura własnościowa lasów na terenie gminy (stan na dzień 01.01.2022 r.).....	46
Tabela 19. Struktura gatunków lasotwórczych na terenie gminy (stan na 01.01.2022 r.).....	47
Tabela 20. Struktura wiekowa lasów na terenie gminy Stare Miasto (stan na 01.01.2022 r.).....	47
Tabela 21. Kategorie lasów ochronnych na terenie gminy Stare Miasto (stan na 01.01.2022 r.).....	48
Tabela 22. Charakterystyka obszarów Natura 2000 zlokalizowanych na terenie gminy Stare Miasto.....	50
Tabela 23. Charakterystyka Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	54
Tabela 24. Wykaz pomników przyrody ustanowionych na terenie gminy Stare Miasto.....	56
Tabela 25. Zaplanowane w Strategii działania nakierowane na eliminację zdiagnozowanych problemów środowiskowych oraz potencjalne zmiany stanu środowiska na terenie gminy w przypadku braku realizacji postanowień Strategii.....	59
Tabela 26. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009.....	62
Tabela 27. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty PLB300002.....	64
Tabela 28. Działania uwzględnione w projekcie Strategii, których realizacja może potencjalnie negatywnie oddziaływać na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie gminy (wraz z opisem oddziaływań).....	71
Tabela 29. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych.....	91

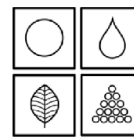
SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Sieć hydrograficzna gminy Stare Miasto	27
Rysunek 2. Zasięg JCWP na terenie gminy Stare Miasto (zlewnie).....	28
Rysunek 3. Położenie gminy Stare Miasto na tle JCWPd nr 62 i JCWPd nr 71.....	32
Rysunek 4. Zasięg terytorialny GZWP nr 151	34
Rysunek 5. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Stare Miasto	38
Rysunek 6. Układ przestrzenny gminy Stare Miasto.....	42
Rysunek 7. Lokalizacja terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi na obszarze gminy Stare Miasto	44
Rysunek 8. Lokalizacja złoża Kazimierów (KN3390).....	45
Rysunek 9. Lokalizacja złóż Rumin (PF1211), Rumin-2 (KN10316), Rumin (WB858).....	46
Rysunek 10. Przebieg korytarzy ekologicznych przez gminę Stare Miasto	49
Rysunek 11. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska na terenie gminy Stare Miasto.....	53
Rysunek 12. Lokalizacja obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Warty na terenie gminy Stare Miasto.....	54
Rysunek 13. Lokalizacja Złotogórskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Stare Miasto.....	55
Rysunek 14. Lokalizacja pomników przyrody na terenie gminy Stare Miasto	56

ZAŁĄCZNIK – OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Dokumentacja Środowiskowa - Wojciech Pająk
Osiedle Leśne 7B/121, 62-028 Koziegłowy (k. Poznania)
www.dokumentacja-srodowiskowa.pl
e-mail: poczta@dokumentacja-srodowiskowa.pl
Tel.: 720 756 763 NIP: 6722049970 REGON: 380412946

Koziegłowy, 08.01.2024 r.

Dokumentacja Środowiskowa - Wojciech Pająk

Os. Leśne 7B/121

62-028 Koziegłowy (k. Poznania)

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Oświadczam, iż jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Gminy Stare Miasto na lata 2023-2033” spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2023, poz. 1094 ze zm.).

Oświadczam również, iż jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Z poważaniem

autor prognozy,

Dokumentacja Środowiskowa
Wojciech Pająk
Os. Leśne 7B/121, 62-028 Koziegłowy
NIP 6722049970
REGON 380412946